ROZMAWIAMY NA 97 CENTYMETRÓW \2

HITY I KITY \4-5

NAJWAŻNIEJSZY KOŚCIÓŁ W REGIONIE \6

NAWALONA JAK SZPADEL \10

PIĄTEK-NIEDZIELA |27-29|09|2024|

GAZETA OLSZTYŃSKA WEEKEND

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 5,99 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 0137-9127

ISSN 0137-9127 NR INDEKSU 350176 \\ NAKŁAD 3 023 NR 150 (21 331)

PAP | gov

PRAWO JAZDY NIE DLA KAŻDEGO

SPORT

OLSZTYNIANKI KONTRA... OLSZTYNIANKI \11

RUSZAJĄ ROZGRYWKI II LIGI \14

POLONIA DŁUGO NA TO CZEKAŁA \16

PROMOCJA

BIZNES WARMII i MAZUR SAMORZĄDY

POZNAJ ZMIANY, KTÓRE ZASZŁY **W TWOIM REGIONIE!**

TYLKO DZISIAJ Z GAZETĄ OLSZTYŃSKĄ

6024OTBP-E

eprasa.pl 60b9c7cdb7

ROZMAWIAMY NA 97 CENTYMETRÓW

CORAZ CZĘŚCIEJ CZUJEMY SIĘ NIEKOMFORTOWO, KIEDY INNI SĄ ZBYT BLISKO NAS. NIE TYLKO W TOWARZYSTWIE OBCYCH, ALE TEŻ ZNAJOMYCH I RODZINY. GŁÓWNE PRZYCZYNY SĄ DWIE. PIERWSZA TO ROSNĄCA ROLA KOMUNIKACJI ONLINE, KTÓRA NIERZADKO ZASTĘPUJE TRADYCYJNY KONTAKT MIĘDZYLUDZKI. DRUGIM POWODEM BYŁA PANDEMIA COVID-19.

Platforma do nauki języków obcych Preply przeanalizowała, przedstawiciele których narodowości potrzebują zachowania największej odległości podczas rozmów z innymi. W ogólnym rankingu Polska zajęła 35. miejsce. Średnio Polacy, aby czuć się komfortowo, stoją w odległości 97 cm od rozmówcy. To prawie o pół metra mniej niż wynosi dystans zachowywany przez Rumunów, ale więcej niż w przypadku Greków, Bułgarów czy Austriaków. Jak swoją przestrzeń osobistą postrzegają różne narodowości na świecie?

Polacy podobni do Niemców, Słowaków i... Amerykanów

Preferencje dotyczące dystansu podczas kontaktów z innymi zależą od kultury, w jakiej się wychowaliśmy – twierdzą eksperci od proksemiki, czyli badania społecznego na temat postrzegania przestrzeni w komunikacji. Jak informują specjaliści z Preply, staramy się zachować co najmniej 97 cm odległości od nieznanego nam rozmówcy, aby czuć się komfortowo podczas swobodnej pogawędki. Zbliżony wynik uzyskali Niemcy (96 cm), Słowacy (95 cm) oraz – co ciekawe – Amerykanie (95 cm), którzy powszechnie kojarzą się z bezpośredniością i szybkim przełamywaniem barier w kontaktach.

Na najkrótszy dystans w rozmowach face to face pozwalają sobie Austriacy. Jest to jedynie 72 cm. To wynik niższy od tego uzyskanego przez mieszkańców państw Ameryki Północnej. Kolumbijczycy utrzymują odległość co najmniej 74 cm, a Argentyńczycy – 76 cm. Podobnie pod tym względem wypadają Australijczycy, którym wystarczy 77 cm, by czuć się bezpiecznie podczas komunikowania się z osobami, których nie znają, na przykład w miejscach publicznych.

Rumuni i Azjaci są najbardziej zdystansowani

Na drugim końcu szali znaleźli się Rumuni, którzy średnio oddaleni są od swoich rozmówców aż o 140 cm, czyli niemal dwa razy więcej niż Austriacy. Spośród innych narodów europejskich równie zdystansowani okazali się Estończycy (118 cm), Czesi (111 cm), Portugalczycy (111 cm) oraz Szwajcarzy (110 cm).

Badanie Preply potwierdziło też pewne stereotypy na temat Azjatów, którzy często uznawani są za zamkniętych w sobie i powściągliwych. Rzeczywiście, do pierwszej dziesiątki najbardziej zdystansowanych państw trafiło aż sześć krajów azjatyckich. Na drugim miejscu rankingu znalazła się Arabia Saudyjska, na szóstym Hongkong, na siódmym Chiny, na ósmym Pakistan, na dziewiątym Korea Południowa, a na dziesiątym Iran. Japonia zajęła jedenaste miejsce w światowym zestawieniu.

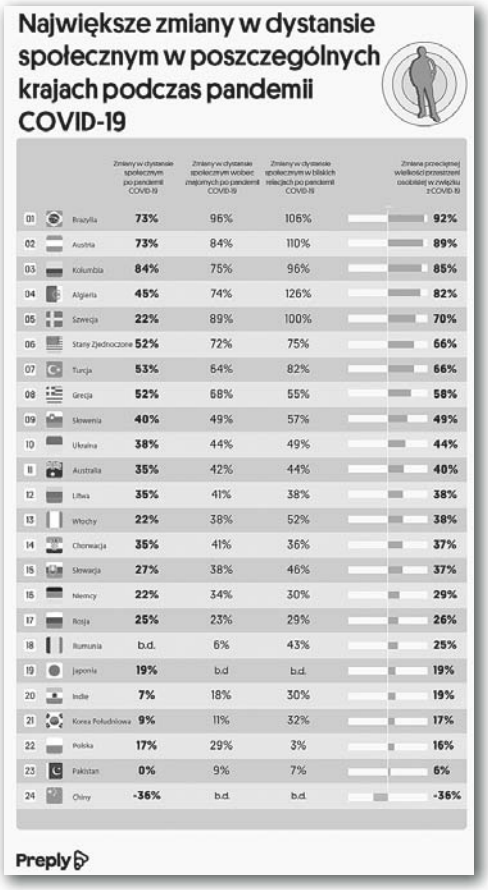

		Zmiany w dystansie społecznym po pandemii COVID-19	Zmiany w dystansie społecznym wobec znajomych po pandemii COVID-19	Zmiany w dystansie społecznym w bliskich relacjach po pandemii COVID-19	Zmiana przeciętnej wielkości przestrzeni osobistej w związku z COVID-19
01	Brazylia	73%	96%	106%	92%
02	Austria	73%	84%	110%	89%
03	Kolumbia	84%	75%	96%	85%
04	Algieria	45%	74%	126%	82%
05	Szwecja	22%	89%	100%	70%
06	Stany Zjednoczone	52%	72%	75%	66%
07	Turcja	53%	64%	82%	66%
08	Grecja	52%	68%	55%	58%
09	Słowenia	40%	49%	57%	49%
10	Ukraina	38%	44%	49%	44%
11	Australia	35%	42%	44%	40%
12	Litwa	35%	41%	38%	38%
13	Włochy	22%	38%	52%	38%
14	Chorwacja	35%	41%	36%	37%
15	Słowacja	27%	38%	46%	37%
16	Niemcy	22%	34%	30%	29%
17	Rosja	25%	23%	29%	26%
18	Rumunia	b.d.	6%	43%	25%
19	Japonia	19%	b.d	b.d.	19%
20	Indie	7%	18%	30%	19%
21	Korea Południowa	9%	11%	32%	17%
22	Polska	17%	29%	3%	16%
23	Pakistan	0%	9%	7%	6%
24	Chiny	-36%	b.d.	b.d.	-36%

	Kraj	Średni dystans w przestrzeni osobistej (cm)
01	Rumunia	140
02	Węgry	131
03	Arabia Saudyjska	127
04	Uganda	122
05	Estonia	118
06	Hongkong	116
07	Chiny	116
08	Pakistan	114
09	Korea Południowa	114
10	Iran	113
11	Japonia	113
12	Malezja	111
13	Czechy	111
14	Kenia	111
15	Portugalia	111
16	Szwajcaria	110
17	Indonezja	110
18	Indie	110
19	Ghana	107
20	Norwegia	104
21	Kanada	103
22	Nigeria	103
23	Wielka Brytania	99
24	Meksyk	99
25	Francja	99
26	Niderlandy	99
27	Hiszpania	98
28	Belgia	98
29	Szwecja	98
30	Irlandia	98
31	Izrael	98
32	Tajlandia	98
33	Zjednoczone Emiraty Arabskie	98
34	Singapur	98
35	Polska	97
36	Niemcy	96
37	Stany Zjednoczone	95
38	Słowacja	95
39	Kazachstan	94
40	Włochy	93
41	Algieria	93
42	Serbia	92
43	Litwa	90
44	Ukraina	86
45	Słowenia	84
46	Turcja	84
47	Chorwacja	82
48	Brazylia	82
49	Bułgaria	81
50	Rosja	81
51	Grecja	81
52	Peru	80
53	Australia	77
54	Argentyna	76
55	Kolumbia	74
56	Austria	72

Jednocześnie autorzy rankingu zwracają uwagę na to, jak znacząco zmniejszają się te dopuszczalne odległości w kontaktach z osobami, które znamy. Wśród azjatyckich narodów dystans między członkami rodziny zmniejsza się o 60% w porównaniu do odległości podczas komunikacji z obcymi ludźmi.

Jak podkreślają eksperci Preply, z badań wynika, że aż 93% naszej codziennej komunikacji ma charakter niewerbalny. Komfort w zakresie dystansów personalnych w dużej mierze kształtują normy kulturowe. Nauka języków obcych powinna obejmować więc także elementy kultury, właśnie takie jak panujące tendencje w komunikacji pozawerbalnej.

Internet i pandemia zmieniły to, jak czujemy się wśród ludzi

Preply podkreśla też, że badania z zakresu proksemiki z ostatnich lat pokazują, że na całym świecie standardy dotyczące stref dystansu komunikacyjnego ulegają zmianie. Czujemy się mniej komfortowo nie tylko w bliskim towarzystwie obcych, ale również znajomych czy rodziny. Przyczyn tego stanu rzeczy specjaliści dopatrują się w rosnącej roli komunikacji online, która nierzadko zastępuje tradycyjny kontakt międzyludzki. Drugim powodem była pandemia COVID-19.

Analiza Preply pokazuje, że jeśli chodzi o dystans utrzymywany w miejscach publicznych i rozmowach z nieznajomymi, największą postpandemiczną zmianę zauważono w Brazylii, Austrii i Kolumbii. W Polsce odnotowano stosunkowo niewielkie różnice. Nasza przestrzeń osobista po pandemii powiększyła się o 16%, w rozmowach z nieznajomymi o 17%, a w kontaktach z rodziną i przyjaciółmi o 29%.

ŹRÓDŁO: PREPLY

KONDOLENCJE

Ze smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Janusza Poryckiego

Straciliśmy twórcę, kronikarza
i prawdziwego znawcę olsztyńskiego sportu.
Osobę, która wielu z nas nauczyła miłości
do sportu i umiejętności doceniania własnych
i cudzych osiągnięć. Zapamiętamy Go
nie tylko jako pełnego pasji dziennikarza
i popularyzatora, ale również
jako zasłużonego działacza sportowego.

Cześć Jego pamięci!

Wyrazy głębokiego współczucia i wsparcia

Rodzinie, Bliskim i Przyjaciołom

składają

Łukasz Łukaszewski
Przewodniczący Rady Miasta

Robert Szewczyk
Prezydent Olsztyna

143924opb1-a-G

Z wielkim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Pana

Janusza Poryckiego

dziennikarza, znawcy i popularyzatora
sportu na Warmii i Mazurach, autora wielu publikacji
poświęconych tej tematyce, wyróżnionego
Odznaką Honorową Za Zasługi
dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Rodzinie i Bliskim Zmarłego

składamy
wyrazy najgłębszego współczucia.

W imieniu Członków
Zarządu Województwa
Warmińsko-Mazurskiego
Marszałek
Marcin Kuchciński

W imieniu Radnych
Sejmiku Województwa
Warmińsko-Mazurskiego
Przewodniczący
Bogdan Bartnicki

143224opb1-a-G

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY
Agnieszka Weder-Grygielewicz

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Igor Hrywna
Barbara Barczuk
wydawca@gazetaolsztynska.pl
sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
514 800 549

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 515

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 800 517

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 505 766 681
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dziennikelblaski.pl
502 499 531

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 502 499 539

NAKŁAD KONTROLOWANY
ZWIĄZEK KONTROLI DYSTRYBUCJI PRASY

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w publikowanych listach i nadesłanych materiałach. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń. Wydawca zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia ogłoszenia sprzecznego z zasadami moralnymi lub prawem.

eprasa.pl 60b9c7cdb7

PRAWO JAZDY NIE DLA KAŻDEGO

PRAWO JAZDY TO MARZENIE WIELU, ALE CZASEM DROGA DO NIEGO JEST WYBOISTA. BO CHOĆ JEDNI ZDAJĄ ZA PIERWSZYM RAZEM, TO DRUDZY MĘCZĄ SIĘ JAK POTĘPIEŃCY I PODCHODZĄ DO EGZAMINU WIELE RAZY. ZA KAŻDYM RAZEM W NADZIEI, ŻE TERAZ IM SIĘ UDA. NIEKONIECZNIE.

Ile razy można zdawać egzamin na prawo jazdy? Tu odpowiedź jest prosta. Do skutku, a przynajmniej z takiego założenia wychodzą niektórzy. Bo naprawdę trzeba mieć w sobie wiele zaparcia, żeby jak pewien mężczyzna podchodzić do egzaminu teoretycznego... 118 razy. Bo właśnie zapisał się w elbląskim WORD na kolejny termin w nadziei, że teraz to na pewno już zda.

Trudno powiedzieć, dlaczego nie może zdać egzaminu teoretycznego, który — jak pokazują statystyki — wydaje się być dużo prostszy niż egzamin praktyczny. Zdawalność egzaminu teoretycznego jest średnio na poziomie 50-60 proc.

Piętą achillesową w drodze po prawo jazdy kategorii B, a więc na samochód osobowy, są egzaminy praktyczne. A najlepszym dowodem na to jest przypadek, także z Elbląga, pewnej pani, która już 40 razy podchodziła do egzaminu praktycznego. Czy będzie próbowała kolejny raz? Jak na razie nie umówiła się na kolejny termin.

W naszym regionie są dwa ośrodki egzaminacyjne na prawo jazdy: w Olsztynie i w Elblągu. Gdzie łatwiej zdać egzamin?

W Olsztynie łatwiej

Z najnowszych danych wynika, że w Olsztynie. W lipcu zdawalność egzaminu praktycznego na kategorię B wyniosła 41,35 proc. Dla porównania średnia zdawalność w maju wynosiła 32,33 proc., ale już w czerwcu była na poziomie 37,49 proc. Skąd taka poprawa?

— W miesiącach wakacyjnych ta zdawalność była wyższa o ok. 5 proc. od średniej z ostatnich dwudziestu kilku lat — zauważa Marcin Kwit, egzaminator nadzorujący w olsztyńskim WORD. — Trudno powiedzieć, co jest tego przyczyną. Zdawalność jest wypadkową wielu czynników. Zasadniczym jest oczywiście szkolenie, ale to również jest człowiek. Jego odporność na stres, na emocje, bo przecież nie zmienili się nagle egzaminatorzy czy zasady egzaminowania.

WORD Olsztyn

W WORD w Olsztynie poprawiła się znacznie zdawalność egzaminów na prawo jazdy

Zdaniem egzaminatora nadzorującego osoba, która odbyła solidny proces szkolenia, nawet jeśli targają nią emocje, to zwykle zdaje egzamin praktyczny za trzecim czy czwartym razem. Oczywiście wiele osób zdaje za pierwszym razem.

— W pierwszym podejściu egzaminacyjnym zdaje około 50 proc. kandydatów — mówi Marcin Kiwit.

W Elblągu trudniej

W Elblągu nieco trudniej zdać egzamin praktyczny na kategorię B, tak przynajmniej wynika ze statystyk.

— W sierpniu zdawalność egzaminów teoretycznych wyniosła 60,14 proc. — mówi Zygmunt Kiersz, dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Elblągu.

— Natomiast zdawalność egzaminów praktycznych ogółem była na poziomie 35,77 proc., z tego na kategorię B — 26,35 proc. To kilka procent mniej niż średnia w kraju.

Dlaczego tak trudno zdać egzamin praktyczny, przynajmniej niektórym?

— Jest kilka powodów, dlaczego niektórzy zdają po kilka razy — tłumaczy Zygmunt Kiersz, dyrektor WORD w Elblągu. — To oczywiście wynika z przygotowania w szkołach nauki jazdy. Do tego chodzi stres, który wiąże się z egzaminem. Zdający nie potrafią sobie z nim poradzić.

Kogo bardziej dopada stres? Tu nie ma reguły. Kobiety i mężczyzn, młodych i starszych, ale tych bardziej, bo młodzi ludzie często podchodzą do egzaminu na zasadzie: jak się uda, to dobrze, a jak nie, to poprawię.

Jak bardzo stres potrafi sparaliżować, przekonał się ostatnio mężczyzna, który zdawał na kategorię A, czyli na motocykl. Na placyku ośrodka wszystko mu wychodziło, ale jak tylko zaczęła się jazda po mieście, to nie wiedzieć czemu niespodziewanie wylądował z motocyklem w krzakach.

W kraju jest różnie

Różnice między Olsztynem a Elblągiem są spore, ale podobnie jest w całym kraju. W lipcu zbliżona zdawalność, co w Elblągu, była w Krakowie, bo wyniosła 26,96 proc. Jak wynika z danych przesłanych przez dyrektorów WORD szefowi Solidarności 80, która działa w WORD, poniżej 30 proc. była jeszcze w Łodzi (27,34 proc.), Toruniu (28,6 proc.) i w Białej Podlaskiej (29,69 proc.). W innych ośrodkach była kilka punktów procentowych wyższa. Dla przykładu w Gdańsku wyniosła 32,05 proc., w Warszawie — 35,54 proc., Opolu — 35 proc., Lublinie — 37,73 proc., we Wrocławiu — 38,27 proc., Przemyślu — 39,14 proc., a w Biłgoraju — 43,85 proc.

Gdzie w Polsce najłatwiej zdać egzamin praktyczny na kategorię B? Otóż w lipcu najwyższa zdawalność była w Kaliszu (50,88 proc.). Ale to aż tak nie dziwi, bo zdawalność w kaliskim WORD od lat jest wysoka, np. w kwietniu była jeszcze wyższa, bo wyniosła 50,9 proc. Nie ma chyba innego ośrodka, który mógłby pochwalić się takimi statystykami.

Dlatego niektórzy jadą do innych miast zdawać egzamin, bo słyszeli, że tam jest łatwiej. Jadą więc do Gdańska, Łomży czy Suwałk. A jeszcze inni przyjeżdżają do Olsztyna czy Elbląga, bo słyszeli, że tu łatwiej zdać egzamin na prawo jazdy. Mają prawo, bo nie ma rejonizacji. Każdy może zdawać egzamin w dowolnym wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego.

— Do nas też przyjeżdżają z innych miast — mówi dyrektor Kiersz. — Ostatnio mamy dużo osób z Gdańska, które u nas zdają na kategorię A, bo w Gdańsku do końca października nie ma już wolnych terminów.

O tym, że zdający ufają w swoje umiejętności i nie boją się zdawać w Elblągu, najlepiej świadczy długa kolejka oczekujących na egzamin. Obecnie na egzamin praktyczny zapisanych jest tu 687 osób.

ANDRZEJ MIELNICKI
a.mielnicki@gazetaolsztynska.pl

REKLAMA

przetarg

OGŁOSZENIE

Zakład Transportu i Spedycji Lasów Państwowych w Giżycku ogłasza ofertowy II pisemny przetarg nieograniczony na sprzedaż środków trwałych:

	Rok prod.	Cena zł netto
1. Samochód Nissan D22 pickup	2008	23 300,00
2. Samochód VW Transporter	2009	11 000,00
3. Kruszarkorozdrabniacz AHWI FM500/2300	2003	15 000,00

Otwarcie ofert odbędzie się dnia 18.10.2024 r. w siedzibie Zakładu przy ul. Suwalskiej 30 o godz. 10:30.

Przystępujący do przetargu obowiązani są do wpłacenia wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej netto + VAT na konto ZTiS LP Giżycko: 33 1240 5598 1111 0000 5027 9818 przed upływem terminu składania ofert. Treść ogłoszenia oraz wyniki przetargu zostaną umieszczone na stronie internetowej BIP Zakładu: https://www.gov.pl/web/ztis-gizycko/wystapienia-komunikaty-i-ogloszenia.

p.o. Dyrektora ZTiS LP
Hubert Bednarczyk

12524ocgl-b-G

REKLAMA

Prezydent Olsztyna

Informacja dla mieszkańców o jednostkach nieodpłatnego poradnictwa znajdujących się na terenie miasta Olsztyna

Gmina Olsztyn, realizując zadania zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, informuje, że mieszkańcy mogą bezpłatnie skorzystać z pomocy prawników, terapeutów, psychologów, jak i specjalistów z innych dziedzin poradnictwa.

Wykaz jednostek, w których można otrzymać bezpłatną pomoc, podzielono na kategorie: rodzinne, psychologiczne, pedagogiczne, pomoc społeczna, rozwiązywanie problemów alkoholowych i innych uzależnień, przeciwdziałanie przemocy domowej, interwencja kryzysowa, dla osób bezrobotnych, dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, prawo konsumenckie, prawa pacjenta, prawo ubezpieczeń społecznych, prawo pracy, prawo podatkowe, dla osób będących w sporze z podmiotami rynku finansowego.

Dane obejmują informacje o nazwie jednostek, zakresie poradnictwa, adresach i danych kontaktowych, dniach i godzinach działalności oraz kryteriach dostępu do usługi. W wykazie ujęto także krajowe infolinie tematyczne i inne formy porad dla obywateli.

Pełna informacja o nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie miasta Olsztyna znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Olsztyna, w zakładce Informacje – Nieodpłatna pomoc prawna.

92824otbr-a-G

eprasa.pl 60b9c7cdb7

HITY I KITY. MĄDRE CIELĘ CZTERY MATKI SSIE, CZYLI O POLSKIEJ RACJI STANU

PAP

Donald Trump

Kamala Harris, Fot. PAP/EPA/CRAIG LASSIG

Niestety mamy w Polsce po 1989 roku, czyli po ponownym odzyskaniu niepodległości, porównywalnej z tą z 11 listopada 1918 roku, nieustanne wahadło w sprawach konstytutywnych dla naszego kraju. Pierwsze wychylenie wahadła to opcja, powiedzmy, „solidarnościowa" (prawicowa), która widziałaby siłę Polski w sojuszu z USA, tak wojskowym, jak i politycznym oraz gospodarczym. Druga opcja, nazwijmy ją „Platformy", do której dołączyły środowiska postkomunistyczne, optuje za ściślejszym sojuszem z elitami europejskimi, a tym samym większą uległością wobec Brukseli (Jarosław stwierdził złośliwie, że chce być kondominium dla Niemiec), i w takim sojuszu widzi naszą siłę i trwanie. Pytanie brzmi: czy jest w Polsce środowisko polityczne wystarczająco mocne, aby się przebić w tym dyskursie elit i zaproponować poszukiwanie i tworzenie siły Polski głównie w Polakach, czyli nas wszystkich, a sojusze traktować jako uzupełnienie konieczne w wypadku każdego państwa na świecie? Na razie takiego środowiska ani inicjatywy politycznej nie widać. Chociaż elektorat dla takiej opcji już widać. To między innymi ci wszyscy, którzy nie zagłosowali w ostatnich wyborach ani za PiS-em, ani za PO. A jest ich już co najmniej 20% (m.in. wyniki Trzeciej Drogi plus Konfederacji). W następnych wyborach może ich będzie ponad 30%?. To wskazuje na to, że żadna z tych dwóch opcji (PO lub PIS) nie odpowiada na potrzeby rosnącej części polskiego społeczeństwa, która raczej nie myśli zerojedynkowo, że albo USA, albo UE. Układanka polityczna dążąca do polaryzacji i opowiedzenia się za którąś z tych opcji daje efekt silnego podziału w społeczeństwie; zbyt silnego, żeby Polacy mogli ze sobą spójnie i efektywnie współpracować. A współpracować Polacy muszą – to konieczność, bo tak było u zarania tworzenia się wspólnot, w tym narodowych, i tak jest teraz. To poziom współpracy i solidarności społecznej decydował i decyduje o tym, czy dana narodowość czy plemię potrafiło się obronić przed innymi plemionami lub czy dało sobie radę w trudnych chwilach. Ostatnie, bolesne wydarzenia powodzi na południu naszej ojczyzny, u naszych braci i sióstr z południa kraju pokazują, że współpraca – pomoc wzajemna to wielka wartość i konieczność. Zaraz na drugi dzień, jak zalało mieszkańców Karkonoszy i Dolnego Śląska, a potem Opola, różne organizacje, świeckie, kościelne – nieważne jakie – ogłosiły zbiórki pieniędzy i potrzebnych rzeczy dla powodzian. To piękne działanie i pokaz tej właśnie jedności i solidarności, bez której naród nie może być narodem. Jeśli ktoś szukałby sprawdzonych adresów organizacji, proszę zajrzeć do naszych portali czy do naszych gazet – publikujemy je. Tak więc skoro społeczeństwo, aby razem funkcjonować, a w razie potrzeby sobie pomagać, wymaga jedności, wspólnoty dobra dla siebie, to dlaczego politycy ciągną „sukno Najjaśniejszej Rzeczpospolitej" każdy w swoją stronę ? Dlaczego szczują swoich zwolenników na współbraci, będących po drugiej stronie? Po co komu te dwie strony? Czy to nasz – Polaków interes? Czy to nasza racja stanu? Na pewno nie.

Czy zatem jest szansa na inne opcje, inne spojrzenie na sprawy polskie? Bo jeśli nie, to musimy się pozagryzać, jak te szczury zostawione w klatce bez jedzenia, które po kolei zagryzły się, próbując sprawdzić, który jest najsilniejszy. Ale taka opcja teoretycznie jest i nazywa się „Polska prawdziwie suwerenna i najpierw silna siłą swoich obywateli, bogata bogactwem swoich obywateli, a potem siłą prawdziwych aliansów, opartych na realnej współpracy, a nie na słowach i deklaracjach". Czy to nie był cel wielu mężów stanu, królów w historii naszego narodu? Przypomina się chociażby Marszałek Józef Piłsudski. Tak więc siłą Polski i racją stanu naszego kraju jest to: najwyższy poziom rozwoju gospodarczego, cywilizacyjnego i społecznego i Polska bogata bogactwem obywateli, a nie napchanego naszymi podatkami budżetu kraju. Wyrazem tego powinna być wolność słowa i religii, autentyczna demokracja, szanowanie prawa, wysoki poziom medycyny dostępnej dla każdego i oświaty, wzrost PKB w gospodarce i w przeliczeniu na każdego obywatela, dodatnia demografia i poczucie szczęścia jego obywateli, nie chcących nigdzie emigrować. Czy osiągamy te elementy? No widzimy, że nie osiągamy, a zwłaszcza te ostatnie. Owszem, poziom tych parametrów jest dużo, dużo wyższy niż na starcie w 1989 roku, ale wszyscy widzą i czują, że zamiast pojednania, współpracy i szczęścia więcej w życiu publicznym jest agresji, walki Polaków z Polakami, oddalania się od siebie i brak dialogu. A szczęście Polaków w swojej ojczyźnie powinno być celem wszelkich rządów i miejmy nadzieję, że już nasi obywatele nie nabiorą się na połajanki „Gazety Wyborczej", że to nacjonalizm. To nie jest nacjonalizm, bo nie chcemy tego osiągnąć czyimś kosztem, ale obowiązek, który chcemy osiągnąć własną inteligencją, pracą i chęcią wspólnego dobra.

Wszystko wydaje się niby oczywiste, więc może ktoś wie, dlaczego w Polsce jest nieosiągalne. Prosimy o listy do redakcji – chętnie opublikujemy najciekawsze.

Co w takim razie powinniśmy robić w sferze międzynarodowej, żeby takie cele osiągać? Współpracować nie z dwiema opcjami na zmianę w zależności od tego, czy Donald lub Jarek będą nas po kątach rozstawiać, ale jak w tytule artykułu – być mądrym i nawet nie z dwóch, ale z czterech stron czerpać. Pierwsza strona to USA, druga to UE, a trzecia i czwarta to Chiny i Indie. To są obecnie dynamicznie rozwijające się nowe potęgi światowe, które zdominują świat w dłuższej perspektywie i żadne wojny Rosji na Ukrainie, chcącej dosiąść się do stolika wielkich mocarstw, czy zaklęcia naszych pseudoznawców geopolityki, mówiące o dwubiegunowym przyszłym świecie, nie zmienią tych trendów. Świat staje się wielobiegunowy. Oznacza to, że polska racja stanu przełożona na relacje międzynarodowe powinna uwzględniać wszystkie te cztery opcje jako konieczne. Podajmy taki przykład: budujemy elektrownię atomową, tzn. raz mówimy, że budujemy, potem zmiana rządu i się zastanawiamy, czy jest nam ona potrzebna, a więc znowu mówimy, potem tak intensywnie mówimy, że budujemy przez 8 lat tak, że nawet z wybranym partnerem umowy z tej intensywności nie nadążamy podpisać. Czyli pracy tyle i tak

eprasa.pl 60b9c7cdb7

PAP/Radek Pietruszka

Narendra Modi

intensywna, że taczek nie ma jak załadować. I tak słyszymy z każdej opcji „słowa, słowa, słowa" i opowiadane bajki w dziennikach TVP na dobranoc. Z tych słów dowiadujemy się, że wybraliśmy (nie wiadomo, kto wybrał, chyba sam wybrany) teoretycznie partnera do budowy tej elektrowni atomowej z USA. Francja – kraj stowarzyszony z nami w UE – też ma tę technologię i czuje się pominięty. Wybierając USA, pokazujemy parterowi z UE, czyli Francji, że go lekceważymy. Podobnie jak odmówienie mu wcześniej sprzedaży nam helikopterów. To, przepraszam, dlaczego rząd PiS-u dziwi się publicznie, jak to Unia nie chce przekazywać nam pieniędzy, skoro lekceważymy jej jednego z najważniejszych członków, czyli Francję? Przecież to czysta aberracja umysłowa PiS-u. Można by spytać jego geniuszy strategii: pan kpisz czy o drogę pytasz? Przecież żaden Polak, jak by był na miejscu decyzyjnym w Brukseli, też by nie dał Polsce pieniędzy po czymś takim. Bo niby po co i za co? Żeby zarobił amerykański koncern Westinghouse? Przecież to absurd. A jednak my walimy głową w mur i chcemy, żeby absurdy się spełniały. Tylko głupich na tym świecie w wielkiej polityce nie ma i zostajemy ciągle na lodzie. No ale teraz jest odwrotnie, bo KO ociąga się z kontraktem na elektrownię z USA i państwo polskie zraża sobie tym razem Amerykę. Już w tej sprawie wzywał na dywanik polskiego premiera i prezydenta razem, co jest ewenementem na skalę światową, prezydent Biden. Teraz przyleciał do Polski sekretarz Blinken, m.in. w tej sprawie. Czy nie lepiej było od razu zaproponować budowę jednej elektrowni firmie amerykańskiej, a drugiej firmie np. z Francji (wszak i tak potrzebujemy czterech)? I wilk byłby syty, i owca cała. I ogłosilibyśmy wielką przyjaźń między narodami polsko-francusko-amerykańskim. A niektórzy nasi wspaniali geopolitycy i nasze think thanki opowiadałyby z wypiekami na twarzy, jak to tworzy się nowa oś Waszyngton – Paryż – Warszawa i inne tego typu dyrdymały. Mielibyśmy fajne relacje i z USA, i z Francją (Brukselą), mielibyśmy dwie elektrownie po konkurencyjnych cenach, a tak nie mamy nic. Rozumiecie, Państwo, co jest grane? Rozumiecie, dlaczego gardzą nami inne narody? Podobnie z kupnem broni. Amerykanie się dąsali trochę, że jakieś czołgi ściągamy z dalekiej Korei, a oni mają lepsze i za kilka lat mogą nam sprzedać. To znaczy wróć: sprzedać to teraz, a dostarczyć za kilka lat. A my wolimy już teraz mieć koreańskie. Nie dziwmy się im, bo już się przyzwyczaili do tego, że podejmujemy irracjonalne decyzje nie wiadomo w czyim interesie. Na ogół bardziej w ich niż naszym. No więc tym razem patrzyli, a gały im na wierzch wychodziły, jak te czołgi w szybkim tempie zjeżdżały ze statków w Gdyni. No i właśnie tak trzeba było postąpić – asertywnie i normalnie. Mamy pieniądze, to kupujemy. A jak kupimy, to chcemy to szybko mieć, a nie za kilka lat. To zbyt poważna sprawa. Bezpieczeństwa nie da się odłożyć w czasie. Tak więc nasza dobra, suwerenna i normalna decyzja powinna być taka, że część uzbrojenia kupujemy w USA, część w krajach UE (bo w końcu do niej należymy i do czegoś to zobowiązuje), no i może część np. w Wielkiej Brytanii i choćby Korei. Dywersyfikując zakupy i wielkie kontrakty na różne inwestycje, rozwijamy się politycznie i nie skazujemy się na jedną opcję technologiczną. Stajemy się krajem dojrzałym, suwerennym i asertywnym, dbającym o samego siebie, a przez to bo to nasi sojusznicy i nie dzielmy ich, jak podzieliliśmy się wzajemnie jako naród. Korzystajmy z dwóch – bo pokorne, czyli mądre cielę dwie matki ssie.

No i teraz zszokujemy naszych przywódców jeszcze bardziej. Bo wejdziemy na jeszcze wyższy level. Powiemy o ssaniu nie dwóch, ale czterech matek. Bo mamy jeszcze dwie następne, tj. Indie i Chiny. Nasz prezydent Andrzej Duda jeździł do Chin. Wyśmiewano go za to w niektórych mediach (m.in. tych, w których właściciele są poza Polską). Nie wiadomo, co sobie przywiózł z podróży, może coś fajnego, no bo nie chyba magnesik na lodówkę, no ale się nie pochwalił. Nie jest tak bezpośredni jak premier Donald, który po wizycie w Peru pochwalił się mediom, że przyfasował fajową czapeczkę. I dworować sobie z takich wizyt można, tylko że one są niezbędne, jeśli chcemy iść do przodu. A niedawno premier Indii był w Polsce. Te same media zbyły to krótkimi informacjami. A to jedne z najważniejszych wizyt w naszym kraju. Chiny i Indie to są kraje, gdzie żyje prawie 30% populacji świata! Każde wejście polskiej firmy na takie rynki czy współpraca z tamtejszą firmą, np. w łańcuchu dostaw, to mogą być kontrakty życia czy stulecia. To te dwie następne matki mogące dawać pokarm cielaczkowi. Współpraca z czterema potęgami zamiast tylko z jedną, a za kilka lat po zmianie rządzących w naszym kraju tylko z drugą, czyż to nie nęcąca perspektywa? Do tego dochodzą wspomniana Korea Południowa, ale i Wielka Brytania, Turcja, kraje arabskie czy Bałkany. Z wszystkimi kiedyś lub obecnie coś nas łączyło lub łączy gospodarczo. Jest jeszcze szlak północ – południe ze Skandynawią wchodzącą do NATO i Bałkanami, do których przebijamy się właśnie przez Via Carpatię. Popatrzmy, jak wspaniale Polska jest położona do robienia interesów. Jak niektóre gigantyczne kraje przez nas chciałyby wejść na rynki UE. Ale do tego trzeba w końcu zapomnieć o podziale i walce na wybieranie jednej opcji: amerykańskiej lub unijnej, bo to nie jest w interesie Polski. Obie te opcje powinny być brane pod uwagę równolegle, a do tego jeszcze opcje Chin, Indii i innych krajów. To jest nasza racja stanu – szeroka współpraca międzynarodowa z poszanowaniem obu naszych sojuszników w NATO i UE. Bo mądre cielę cztery matki ssie.

PAP/Leszek Szymański

Emmanuel Macron

szanowanym. Nie musimy wybierać między opcją amerykańską a unijną, bo obie one są nam potrzebne,

Pozdrowienia na koniec wakacji. Jest jeszcze ciepły październik, będzie więc można jeszcze wakacje nadrobić, jak komuś nie wyszły, a teraz szczególnie pamiętajmy o pomocy powodzianom.

Wasz tropiciel absurdów

MM

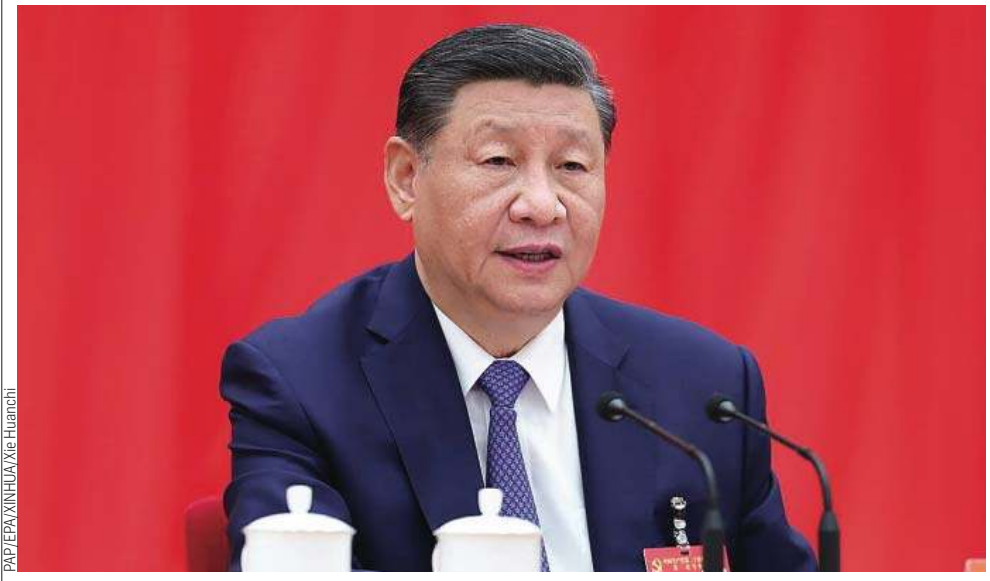
PAP/EPA/XINHUA/Xie Huanchi

Xi Jinping

eprasa.pl 60b9c7cdb7

TO NAJWAŻNIEJSZY KOŚCIÓŁ W REGIONIE

25 WRZEŚNIA PRZYPADA 682. ROCZNICA POŚWIĘCENIA BAZYLIKI METROPOLITALNEJ WE FROMBORKU. Z TEJ OKAZJI W OSTATNIĄ NIEDZIELĘ WRZEŚNIA WE FROMBORSKIEJ KATEDRZE SPOTKAJĄ SIĘ KANONICY WARMIŃSKIEJ KAPITUŁY KATEDRALNEJ. TO JEDNO Z NAJWAŻNIEJSZYCH ŚWIĄT ARCHIDIECEZJI WARMIŃSKIEJ.

Katedra Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny we Fromborku to nie tylko miejsce o wielkim znaczeniu duchowym. Jest to również jeden z najważniejszych zabytków sakralnych w Polsce. Jej budowa rozpoczęła się w 1329 roku, a konsekrowano ją w 1342 roku, co potwierdza inskrypcja na płycie wmurowanej w ścianę prezbiterium. Płyta głosi: „Anno Domini MCCCXLII dedicatus est chorus". Od tego czasu katedra stała się centrum życia religijnego Warmii, ale także jej kulturalnym sercem.

— Dla nas, wiernych, obchody rocznicy konsekracji to nie tylko moment modlitwy, ale także refleksji nad naszą wspólnotą — mówi ks. Jacek Wojtkowski, proboszcz katedry. — Katedra to matka wszystkich kościołów w diecezji. To tutaj biskup zasiada na katedrze, symbolizując duchową władzę nad diecezją — podkreśla.

Bazylika we Fromborku pełniła przez wieki kluczową rolę w życiu Warmii. Było to księstwo kościelne, a kapituła warmińska, zarządzająca majątkiem kościelnym, miała także wpływ na sprawy polityczne i społeczne. Wśród członków kapituły był Mikołaj Kopernik, najsłynniejszy kanonik warmiński, który większość swojego życia spędził we Fromborku. Tutaj właśnie napisał swoje dzieło „De revolutionibus orbium coelestium", które zrewolucjonizowało naukę.

— Bazylika to nie tylko tytuł honorowy. To podkreślenie, jak ważne jest to miejsce zarówno dla wspólnoty wiernych, jak i dla kultury. Nasza katedra ten tytuł otrzymała w 1965 roku. To wówczas papież Paweł VI ogłosił katedrę fromborską bazyliką mniejszą — przypomina ks. Wojtkowski.

Katedra we Fromborku jest wyjątkowym świadectwem naszej historii. Miejscem pochówku Mikołaja Kopernika, ale także wielu biskupów, uczonych i intelektualistów, którzy odcisnęli trwały ślad na Warmii. Pod kopułą katedry wiszą wyjątkowe symbole związane z jej historią. Znajdują się tam paliusze kardynalskie, które upamiętniają tych biskupów warmińskich, którzy otrzymali godność kardynalską. Szczególnie ważnym elementem jest tiara papieska, upamiętniająca Piusa II, który przed objęciem papieskiego tronu był biskupem warmińskim.

Katedra Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny we Fromborku nie jest tylko miejscem modlitwy. To także żywe muzeum, które od wieków gromadziło najcenniejsze dzieła sztuki sakralnej. Wśród nich znajduje się poliptyk fromborski, dawny ołtarz główny katedry, ufundowany przez biskupa Łukasza Watzenrode, wuja Mikołaja Kopernika. Poliptyk powstał w 1504 roku i przez stulecia był głównym punktem liturgii. Niedawno został odrestaurowany.

Fromborska katedra z racji swego znaczenia duchowego i artystycznego została wpisana na listę dziedzictwa narodowego jako pomnik historii. Od stuleci była świadkiem najważniejszych wydarzeń w historii regionu i całego Kościoła. W 2023 roku swoje obrady miało tu Zebranie Plenarne Konferencji Episkopatu Polski.

Obchody rocznicy konsekracji fromborskiej katedry mają także swoje miejsce w liturgii godzin — brewiarzu odmawianym codziennie przez duchowieństwo i wiernych na całym świecie. Święto to przypomina o wielowiekowej tradycji Kościoła, która łączy wspólnoty wiernych na całym globie.

— Rocznica konsekracji kościoła, jak nasza katedra, to moment, który przypomina nam o ciągłości naszej wiary i o tych, którzy przez wieki ją kształtowali — zauważa ks. Wojtkowski.

Frombork to miejsce wyjątkowe na mapie Warmii. Był centrum zarówno duchowym, jak i intelektualnym regionu. Z katedrą oprócz Mikołaja Kopernika związani byli wybitni biskupi i intelektualiści, tacy jak Ignacy Krasicki, Stanisław Hozjusz czy Jan Dantyszek. Każdy z nich wniósł swój wkład w rozwój Kościoła, ale także kultury polskiej.

Fromborska katedra pełniła również rolę polityczną. Kapituła warmińska, składająca się z 16 kanoników, miała wpływ na wybór biskupa, a także na organizację życia religijnego i gospodarczego w regionie. Świątynia była więc nie tylko miejscem modlitwy, ale także ważnym ośrodkiem władzy kościelnej. Dziś, mimo upływu wieków, katedra we Fromborku wciąż przyciąga wiernych oraz turystów.

Fot. Zbigniew Woźniak

Katedra Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny we Fromborku to nie tylko miejsce o wielkim znaczeniu duchowym. Jest to również jeden z najważniejszych zabytków sakralnych w Polsce

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI
s.kryscinski@gazetaolsztynska.pl

Uroczystości związane z konsekracją fromborskiej katedry odbywają się co roku w ostatnią niedzielę września. W 2024 roku 29 września we fromborskiej katedrze zgromadzą się kanonicy Warmińskiej Kapituły Katedralnej. Centralnym punktem obchodów będzie uroczysta msza święta o godzinie 11, której będzie przewodniczył ks. bp dr Janusz Ostrowski, prepozyt kapituły, w towarzystwie kanoników.

POKAŻ, JAK TAŃCZYSZ — POKAŻ, KIM JESTEŚ!

Integracyjny przegląd taneczny osób z niepełnosprawnością „Pokaż, jak tańczysz — pokaż, kim jesteś!" od czwartku trwa w najlepsze! Już pierwszego dnia tego dwudniowego wydarzenia niezwykłe występy szybko rozruszały publiczność. Dzisiaj (piątek, 27 września) scena w Centrum Kultury, Turystyki i Sportu w Biskupcu ponownie ożyje tanecznymi rytmami.

Inicjatorka przeglądu, Agata Milewska, dyrektor Publicznego Specjalnego Katolickiego Ośrodka Edukacyjno-Wychowawczego w Kruzach, z dumą mówi o każdym z zespołów i tancerzy. — Pomysł spotkał się z niesamowitym odzewem.

PSKOE-W w Kruzach

Dla uczestników Przeglądu nie ma barier

Widząc emocje na twarzach uczestników i gości, jestem pewna, że to dopiero początek tradycji, którą będziemy kontynuować. Tu wszyscy są prawdziwymi mistrzami, niezależnie od ograniczeń — podkreśla.

W przeglądzie bierze udział 17 drużyn z województw warmińsko-mazurskiego, podlaskiego i pomorskiego, a poziom prezentacji jest imponujący. Członkowie jury, zapytani przez nas o faworytów, przyznają, że wybór zwycięzcy będzie wyjątkowo trudny. — Wszyscy są zwycięzcami! — mówią zgodnie, podkreślając, że każdy uczestnik zasługuje na uznanie za wysiłek i pasję włożone w przygotowania. Na tancerzy czekają pamiątkowe medale i nagrody, ale najważniejsza jest radość z tańca, którą wyrażają na scenie.

— Patrząc na występy, można było pomyśleć, że jesteśmy na turnieju Tańca z Gwiazdami — dodaje Wojciech Hanelt, prezes Akcji Katolickiej Archidiecezji Warmińskiej, współorganizator przeglądu. — To, co widzieliśmy na scenie, jest po prostu niesamowite!

Zwycięzcą jest każdy z uczestników

— przyznaje Joanna Gaj, współorganizatorka wydarzenia. — Każdy zespół dał z siebie wszystko — dodaje z entuzjazmem.

Przegląd jest dofinansowany przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, co umożliwiło realizację tego niezwykłego projektu. Honorowymi patronami wydarzenia są wojewoda warmińsko-mazurski, starosta olsztyński, burmistrz Biskupca oraz wójt gminy Kolno.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

eprasa.pl 60b9c7cdb7

ZBIERAJĄ ZNICZE NA ROSSĘ

KĘTRZYŃSCY WOLONTARIUSZE JUŻ PO RAZ TRZECI WŁĄCZAJĄ SIĘ W AKCJĘ „ŚWIATEŁKO DLA ROSSY". W CENTRUM WOLONTARIATU TRWA OBECNIE ZBIÓRKA ZNICZY, KTÓRE W DRUGIEJ POŁOWIE PAŹDZIERNIKA TRAFIĄ NA SŁYNNY WILEŃSKI CMENTARZ.

Inicjatywa sięga 2012 roku i jest prowadzona przez Społeczny Komitet Opieki nad Starą Rossą. Akcja polega na zbieraniu zniczy przez szkoły i szereg organizacji społecznych.

W dniu Wszystkich Świętych znicze są zapalane na Cmentarzu na Rossie i Cmentarzu Bernardyńskim w Wilnie. Tego dnia na obu cmentarzach można spotkać społeczników, harcerzy i mieszkańców Wilna, którzy chętnie pomagają rozstawić i zapalić symboliczne lampiony. A są ich tysiące... — W tym dniu na tych nekropoliach jest zapalanych ponad 10 tysięcy zniczy — mówi Dariusz Żybort, prezes Społecznego Komitetu Opieki nad Starą Rossą. — Co roku jest ich coraz więcej, bo przybywa wciąż organizacji i osób prywatnych wspierających tę akcję.

— Okazało się, że Kętrzyn jest jedynym miastem w Polsce, które włącza się w tę akcję. W ubiegłym roku znicze dotarły do nas również ze szkół w Pieckach i Nawiadach z powiatu mrągowskiego, a także od osób prywatnych z gminy Mrągowo, Braniewo, Malborka, a nawet Łomży. Przeważnie te osoby mają członków rodziny pochowanych na Rossie — mówi Janusz Mazurkiewicz z Centrum Wolontariatu w Kętrzynie, które dzięki zaangażowaniu lokalnej społeczności przekazało w 2023 roku na ten cel prawie 1000 zniczy.

W tym roku ponownie wolontariusze przyłączyli się do akcji. Znicze można dostarczać do 10 października do siedziby kętrzyńskiego Centrum Wolontariatu przy ul. Dworcowej 10b. — Chcemy pokazać, że pamiętamy i przekazujemy tę pamięć o naszej historii następnym pokoleniom — podkreśl Mazurkiewicz.

— Co roku 1 listopada wolontariusze przychodzą na Rossę i w ciągu kilku godzin zapalają kilkanaście tysięcy zniczy. Zazwyczaj już do godz. 17.00 wszystkie są już rozstawione i zapalone. Wieczorem po zmroku wokół cmentarza nie ma gdzie zaparkować. Tłumy ludzi, również Litwini przychodzą zobaczyć niesamowity efekt. Akcja jest coraz popularniejsza i znana mieszkańcom Wilna — mówi prezes Żybort. Podkreśla również, że mimo trudnych stosunków polsko-litewskich, coraz więcej Litwinów zaczyna przyjaźniej patrzeć na Polaków. — Dużo się zmieniło po wybuchu wojny w Ukrainie. Litwini zauważyli postawę Polski wobec walczących Ukraińców i uchodźców wojennych. Nie bez znaczenia była też sytuacja na granicy z Białorusią. Można powiedzieć, że ponownie zjednoczył nas wspólny wróg — dodaje.

fot. Wojciech Caruk

Cmentarz na Rossie jest jedną z czterech polskich nekropolii narodowych. Początki wileńskiej nekropolii sięgają przełomu XVIII i XIX wieku, jednak wzmianka o pierwszych pochówkach w tym miejscu pochodzi jeszcze z 1436 roku. W skład obecnego zespołu cmentarnego wchodzą: Stara Rossa (1769/1801), Nowa Rossa (1847), Cmentarz Wojskowy (1920) oraz szczególnie symboliczne dla Polaków miejsce – Mauzoleum Matki i Syna (1936). To właśnie tutaj znajduje się urna z sercem Józefa Piłsudskiego. Na Cmentarzu Wojskowym znajduje się również kwatera polskich żołnierzy poległych w walkach o Wilno w latach 1919-1920 oraz żołnierzy Armii Krajowej, którzy polegli w 1944 roku w czasie operacji Ostra Brama.

Na Nowej Rossie spoczywają żołnierze i ochotnicy polegli w walkach 1919-1920, m.in. członkowie Samopomocy Wileńskiej, czyli pierwszej samoistnie powstałej polskiej władzy w mieście. W centralnym punkcie kwatery żołnierzy polskich znajduje się kolumna z napisem „Wilno swoim wybawcom". Oprócz tego na wileńskim cmentarzu znajdują się groby osób związanych z historią Polski, Litwy i Białorusi, m.in. Joachima Lelewela, Władysława Syrokomli, rodziny Józefa Piłsudskiego czy ojczyma Juliusza Słowackiego. Cmentarz zamknięto w 1967 roku. Dwa lata później trafił do rejestru zabytków. Według przeprowadzonej wtedy inwentaryzacji stwierdzono, że znajduje się tu łącznie 26 tysięcy nagrobków, pomników i grobowców. Obecnie zarządza nim wileński samorząd, a z jego ramienia opiekę sprawuje prywatna spółka. Społecznie opiekuje się nim kilka organizacji i szkół.

WOJCIECH CARUK
w.caruk@gazetaolsztynska.pl

W TROSCE O ZDROWIE PSYCHICZNE DZIECI I MŁODZIEŻY

Ośrodek terapeutyczny w Lidzbarku Warmińskim rozpoczął swoją działalność w maju bieżącego roku, ale jego uroczyste otwarcie miało miejsce 25 września. Inicjatywa powstania placówki to efekt owocnej współpracy pomiędzy Wojewódzkim Szpitalem Rehabilitacyjnym dla Dzieci w Ameryce i miastem Lidzbark Warmiński.

Samobójstwa stanowią obecnie drugą najczęstszą przyczynę zgonów wśród nastolatków, a liczba prób samobójczych wśród dzieci i młodzieży w Polsce niepokojąco wzrasta z roku na rok. Dane te budzą szczególny niepokój, wskazując na pogłębiający się kryzys zdrowia psychicznego wśród młodych osób. W tym kontekście konieczność intensywnych działań w zakresie psychologii i psychiatrii dziecięcej staje się coraz bardziej widoczna. Niestety brakuje dostatecznej liczby specjalistów i odpowiednio przygotowanych placówek, które mogłyby skutecznie odpowiedzieć na potrzeby dzieci i młodzieży zmagających się z problemami psychicznymi.

W obliczu tej trudnej sytuacji otwieranie nowych ośrodków wsparcia psychologicznego, jak ten, który powstał w Lidzbarku Warmińskim, jest krokiem w dobrą stronę. To miejsce staje się nadzieją dla najmłodszych i ich rodzin, oferując dostęp do profesjonalnej pomocy psychologicznej i terapeutycznej. Takie placówki mają szansę stać się swoistym światełkiem w tunelu, dając młodym ludziom przestrzeń do rozmowy o swoich problemach, walki z kryzysem emocjonalnym i depresją. Warto podkreślić, że wczesna interwencja i profesjonalne wsparcie mogą uratować wiele żyć i zapobiec tragediom, które mogłyby się wydarzyć w wyniku braku dostępu do pomocy.

Fot. Andrzej Sprzączak

Otwarcie Ośrodka Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Lidzbarku Warmińskim

Burmistrz Lidzbarka Warmińskiego Jacek Wiśniowski podkreśla, jak ważna jest ta współpraca, i wyraża nadzieję na dalszy rozwój regionu. – Współpraca z Wojewódzkim Szpitalem Rehabilitacyjnym układa się bardzo dobrze. Wierzę, że w niedługim czasie Lidzbark Warmiński stanie się jednym z nowych uzdrowisk w Polsce jako Lidzbark Warmiński-Zdrój. Inwestycje takie jak ta doskonale wpisują się w ogólny trend rozwojowy zarówno naszego miasta, jak i całego regionu — mówi burmistrz.

Niestety problem zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży staje się coraz bardziej palący. Według danych Komendy Głównej Policji tylko w zeszłym roku niemal każdego dnia sześć nieletnich osób podejmowało próbę samobójczą, z czego wiele z tych prób kończyło się tragicznie.

Ośrodek w Lidzbarku Warmińskim to już czwarta tego typu placówka stworzona przez Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci w Ameryce. Podobne ośrodki funkcjonują także w Olsztynie, Nidzicy i Działdowie. Powstanie tych placówek jest częścią szeroko zakrojonego projektu „Sygnał pierwszy, sygnał ostatni", który zakłada budowę Północnego Centrum Psychiatrii Dziecięcej na Warmii i Mazurach. Projekt ten, o wartości ponad 150 milionów złotych, ma na celu poprawę opieki psychiatrycznej nad dziećmi i młodzieżą w regionie.

SYLWESTER KASPROWICZ

eprasa.pl 60b9c7cdb7

USA: HARRIS CZY TRUMP — KTO PROWADZI?

JESZCZE W CZERWCU W WYŚCIGU DO BIAŁEGO DOMU MOGŁO SIĘ WYDAWAĆ, ŻE WYBORY 2024 BĘDĄ RACZEJ ZWYCIĘSKIE DLA DONALDA TRUMPA. A JEDNAK W LIPCU URZĘDUJĄCY JOE BIDEN W NASTĘPSTWIE NIEZBYT UDANEJ DLA NIEGO DEBATY Z TRUMPEM WYWRÓCIŁ STOLIK. BIDEN ZAKOŃCZYŁ KAMPANIĘ I POPARŁ WICEPREZYDENT KAMALĘ HARRIS. I SONDAŻE DLA TRUMPA PRZESTAŁY BYĆ OPTYMISTYCZNE...

Dziś najważniejsze pytanie brzmi: czy Ameryka pierwszy raz wybierze na swojego prezydenta kobietę, czy Donalda Trumpa na drugą kadencję?

Kto dziś prowadzi w sondażach?

W miesiącach poprzedzających decyzję Bidena o wycofaniu się z wyścigu sondaże konsekwentnie pokazywały, że ten pozostaje w tyle za byłym prezydentem Trumpem. Jednak wyścig zaostrzył się, gdy na szlak kampanii wkroczyła Harris i wypracowała sobie niewielką przewagę, którą od tamtej pory konsekwentnie utrzymuje. W najnowszych sondażach to Harris wyprzedza Trumpa.

10 września dwoje kandydatów stanęło twarzą w twarz w telewizyjnej debacie w Pensylwanii, którą obejrzało nieco ponad 67 milionów osób. Kilka szybkich sondaży opublikowanych bezpośrednio po debacie wykazało, że większość widzów uważa, że Harris wypadła lepiej.

Większość krajowych sondaży przeprowadzonych od tego czasu sugeruje, że Harris poczyniła pewne niewielkie postępy i chociaż jej średnia sondaży nie zmieniła się zbytnio, jej przewaga nieznacznie wzrosła z 2,5 punktu procentowego w dniu debaty do 2,9 punktu tydzień później. Ten niewielki wzrost był jednak głównie zasługą Trumpa. Jego średnia rosła przed debatą, ale spadła o pół punktu procentowego w tygodniu po niej.

Kluczowe fakty

Harris wyprzedza Trumpa od 44% do 47% w sondażu Economist/YouGov i o 6 punktów w sondażu Reuters/Ipsos, obu opublikowanych w środę — wśród czterech nowych sondaży w tym tygodniu, które pokazują, że Harris prowadzi, i jednego, który pokazuje, że Trump jest na prowadzeniu.

Harris wyprzedza o 5 punktów, 50% do 45%, według cotygodniowego sondażu Morning Consult opublikowanego we wtorek, w dół z sześciopunktowej przewagi (jej największej jak dotąd w sondażach Morning Consult) tydzień wcześniej, chociaż jej ocena poparcia wśród prawdopodobnych wyborców osiągnęła rekordowo wysoki poziom (53% w porównaniu do 45% Trumpa).

Wyścig jest praktycznie remisowy — Harris prowadzi 48% do 47% — w sondażu CNN/SSRS wśród prawdopodobnych wyborców, podczas gdy Trump prowadzi 48% do 47% w sondażu Quinnipiac wśród prawdopodobnych wyborców, obu opublikowanych we wtorek.

Wyniki Harris w sondażach CNN poprawiły się nieznacznie od czasu, gdy uzyskała nominację partii w lipcu, kiedy Trump prowadził 49% do 46% wśród zarejestrowanych wyborców, ale jej wyniki pogorszyły się nieznacznie w ciągu ostatniego miesiąca w sondażu Quinnipiac, który wykazał 49% poparcia w porównaniu z 47% Trumpa pod koniec sierpnia.

Harris ma czteropunktową przewagę nad Trumpem, 52% do 48%, w najnowszym sondażu CBS News/YouGov wśród prawdopodobnych wyborców, przeprowadzonym w dniach 18-20 września, ale jej przewaga zmniejsza się do zaledwie 2 punktów w siedmiu stanach, które prawdopodobnie wyłonią zwycięzcę (Pensylwania, Wisconsin, Michigan, Arizona, Georgia, Nevada i Karolina Północna).

To niewielka zmiana w porównaniu z wynikami sprzed miesiąca, kiedy CBS i YouGov pokazały, że Harris prowadzi o trzy punkty w skali kraju (51% do 48%) i remisuje z Trumpem w kluczowych stanach.

Tymczasem Harris ma pięciopunktową przewagę (49% do 44%) wśród zarejestrowanych wyborców w sondażu NBC z 13-17 września — wyraźna poprawa wyników demokratów od czasu, gdy Trump wyprzedził prezydenta Joe Bidena o 2 punkty w lipcu.

Ważna liczba

2,1 — tyle punktów Harris wyprzedza Trumpa w najnowszej średniej sondażowej RealClearPolitics. Tymczasem średnia ważona FiveThirtyEight pokazuje, że Harris ma 2,6 punktu przewagi.

Zaskakujący fakt

Badania przeprowadzone przed debatą wykazały, że wzrost poparcia dla Harris wydaje się osiągać poziom plateau, w tym badanie NPR/PBS/Marist wśród zarejestrowanych wyborców przeprowadzone w dniach 3-5 września, które wykazało, że Harris wyprzedza Trumpa o 1 punkt w porównaniu z trzypunktową przewagą w sierpniu. Harris zyskała dwa punkty, 47% do 49%, w sondażu prawdopodobnych wyborców przeprowadzonym w dniach 3-4 września przez Emerson College, co stanowi niewielki spadek w porównaniu z jej czteropunktową przewagą w sierpniowym sondażu Emersona.

Kluczowe daty

15 lipca: krajowa konwencja republikanów; podczas czterodniowego konkursu republikanie formalnie wybrali swoich kandydatów na prezydenta i wiceprezydenta w Milwaukee.

19 sierpnia: krajowa konwencja demokratów; podobnie jak na konwencji republikanów miesiąc wcześniej, demokraci formalnie nominowali swojego kandydata na prezydenta w Chicago.

10 września: druga debata prezydencka. Dwóch głównych kandydatów stanęło naprzeciw siebie w ABC News tydzień po Dniu Pracy (tradycyjnie kiedy Amerykanie zaczynają zwracać uwagę na wybory). Wymieniali się atakami personalnymi i spierali się o swoje wizje Ameryki, ale Harris zmusiła Trumpa do defensywy, poruszając kwestie prawne byłego prezydenta i jego stanowiska w sprawie aborcji.

5 listopada: dzień wyborów. Lokale wyborcze zostaną otwarte we wtorek na początku listopada, chociaż wczesne głosowanie i inicjatywy głosowania korespondencyjnego oznaczają, że wielu Amerykanów już zagłosuje. Liczenie głosów potrwa tygodnie w niektórych stanach.

6 stycznia 2025 r.: certyfikacja wyników. Po przeliczeniu wszystkich głosów wyniki muszą zostać certyfikowane przez Kongres. Zwykle jest to wydarzenie pro forma, ale w 2021 r. zwolennicy Trumpa szturmowali budynek Kapitolu, aby powstrzymać certyfikację. Jest on sądzony za swoją domniemaną rolę w ataku.

20 stycznia 2025 r.: inauguracja; nowy prezydent zostanie zaprzysiężony na schodach Kapitolu w Waszyngtonie.

Fot. PAP

Kamala Harris i Donald Trump

Swing state w 2024 r.

Czyli po polsku niezdecydowany stan, wahający się — to w przypadku Stanów Zjednoczonych taki stan, w którym liczba wyborców głosujących na demokratów i republikanów jest mniej więcej taka sama. Często wynik wyborów w niezdecydowanych stanach ma istotny wpływ na wynik wyborów prezydenta Stanów Zjednoczonych. Przeciwieństwem wahających się stanów są safe states — bezpieczne stany, w których przewaga kandydata demokratów lub republikanów od wielu lat jest ugruntowana. W wyborach 2024 niektóre stany już teraz są całkowicie niebieskie, czyli za demokratami: to Kalifornia i Waszyngton na zachodnim wybrzeżu oraz Massachusetts i Nowy Jork na wschodnim wybrzeżu. Inne są bastionami Partii Republikańskiej: to Wyoming na Wielkich Równinach, Wirginia Zachodnia i Alabama.

W 2024 r. swing state to Pensylwania, Georgia, Karolina Północna, Michigan, Arizona, Wisconsin i Nevada. Razem odpowiadają za 93 głosy kolegium elektorów, z których wszystkie są do rozegrania. Czekamy na 6 stycznia!

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA

Korzystałam z materiałów The Economist, Forbes, BBC, The Telegraph oraz USAFacts.org.

REKLAMA

18424otbr-b-P

REKLAMA

5224otbr-u-G

eprasa.pl 60b9c7cdb7

FRONT PÓŁNOCNY

Już niebawem w kalendarzu pojawi się data 7 października – pierwsza rocznica ataku terrorystycznego Hamasu na Izrael. Hamas zabił ponad tysiąc Izraelczyków i wziął ćwierć tysiąca zakładników. Odwet Izraela doprowadził do zniszczenia Strefy Gazy i strat po stronie palestyńskiej liczonych w dziesiątkach tysięcy. Należy jednak podkreślić, że od blisko roku Izrael walczy również na froncie północnym. Izrael jest nękany przez libański Hezbollah atakami rakietowymi o niskiej intensywności. Nie jest to frontalne uderzenie ze strony sojuszników Iranu. Działania te są jednak na tyle dokuczliwe, że 60 tysięcy mieszkańców północnego Izraela zostało zmuszonych do opuszczenia swoich domów. Analogicznie jak południu, przy granicy ze Strefą Gazy.

Władze Izraela uznały, że jest to sytuacja nieakceptowalna. Tydzień temu pisałem o atakach na pagery i walkie-talkie używane przez członków Hezbollahu. Atak sparaliżował komunikację tej organizacji w Libanie. Wielu ekspertów przewidywało, że to prolog poważniejszej operacji wojskowej. Tak też się stało. Izrael przeprowadził operację powietrzną, zaatakował ponad 1600 celów. W ataku zginęło ponad 500 osób. To mocne uderzenie w Hezbollah. Ten jednak zachował możliwość odwetu. Sam Izrael szacował bowiem, że organizacja ta posiada arsenał liczący kilkaset tysięcy rakiet, różnej zresztą jakości. Co będzie dalej? Na pewno eskalacji nie chcą Stany Zjednoczone, a konkretnie demokratyczna administracja. Otwarcie przez Izrael kolejnego teatru pełnoskalowej wojny jest nie na rękę demokratom, których elektorat jest podzielony pod kątem oceny działań Izraela. Dlatego sztab Kamali Harris zdecydowanie preferuje rozwiązanie, w którym nie dochodzi do eskalacji na Bliskim Wschodzie. Podobnie prezydent Joe Biden. Pytanie brzmi, czy amerykańskie władze są w stanie wpłynąć na premiera Binjamina Netanjahu? Wielu ekspertów uważa, że amerykańskie możliwości są ograniczone. Szczególnie gdy za izraelskim premierem murem stoją republikanie.

MARCIN KULASEK, WICEMINISTER AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH

ROCZNICA WIELKIEGO BŁĘDU NIEMIEC

Minęło dziewięć lat od momentu, gdy kanclerz Niemiec Angela Merkel, sprawująca wówczas swój urząd po raz trzeci, otworzyła granicę swego kraju dla imigrantów. Warto zapamiętać datę: 4 września 2015 roku tego katastrofalnego błędu w polityce Berlina i szerzej: Unii Europejskiej. Owo „herzlich willkommen" było otwarciem dramatycznej współczesnej puszki Pandory. Ciekawe, że wówczas w pełni popierał to duży biznes. Prezes słynnej firmy Daimler Dieter Zetsche bajał, iż „uchodźcy mogą stać się podstawą kolejnego niemieckiego cudu gospodarczego". Niemieckie media, jak zwykle blisko współpracujące z (każdym) rządem, były narzędziem do oswojenia opinii publicznej z imigracyjnym oceanem i przekonaniem tzw. zwykłych Niemców, że przybysze z innych kontynentów na niemieckiej ziemi to coś wielce pozytywnego. Już tydzień przed oficjalną decyzją polityczną Frau Kanzlerin prasowy pas transmisyjny koalicyjnego rządu w Berlinie, dziennik „Bild" zainaugurował kampanię pod wszystko mówiącym tytułem „Pomagamy – uchodźcy mile widziani".

W sprawie ściągania imigrantów do Niemiec w klasie politycznej Republiki Federalnej panowała w zasadzie całkowita jedność. Przykładem tego był zastępca Merkel w rządzie, wicekanclerz i lider lewicowej SPD Sigmar Gabriel, który po Bundestagu paradował ze znaczkiem w klapie, mającym jakże infantylny i naiwny, jak się z czasem okazało, napis „Uchodźcy mile widziani". Mylił się rząd w Berlinie, przede wszystkim wszechwładna Frau Merkel, duży biznes, media, a nawet ekonomiczni eksperci. Jeden z czołowych niemieckich ekonomistów Marcel Fratzscher wciskał kit, mówiąc: „Wielu uchodźców będzie płacić emerytury wyżu demograficznego". Można to wszystko podsumować popularnym powiedzeniem „pic na wodę, fotomontaż".

Do historii głupoty w Republice Federalnej Niemiec i na Starym Kontynencie przeszła wypowiedź Angeli Merkel, która w telewizyjnym wywiadzie miesiąc po otwarciu przez nią niemieckiej granicy beztrosko poinformowała osłupiałych telewidzów, że... niemieckie państwo nie kontroluje napływu imigrantów, bo nie jest w stanie tego czynić! Słowa pani kanclerz: „Nie jest w mojej mocy – ani w mocy nikogo w Niemczech – określanie, ile osób tu przyjeżdża" szokują do dziś.

To był wielki błąd niemieckiej polityki. Czy po tych doświadczeniach naszego zachodniego sąsiada Polska też go popełni?

RYSZARD CZARNECKI

REKLAMA

5124otba-d -G

eprasa.pl 60b9c7cdb7

NAWALONA JAK SZPADEL

TO PIERWSZE LEPSZE OKREŚLENIE Z INTERNETU, OBOK TAKICH JAK „OBLEŚNA", „STARE PUDŁO", „Z BURDELU WYSZŁA", „ĆPUNKA", „ŁEB JEJ SIWIEJE, A D..A SZALEJE", „NAJ.BANA", „SPROŚNA", „ŻAŁOSNA STARUCHA", „DNO", „OBRZYDLIWE BABSKO", „ZGRZYBIAŁA LAMPUCERA", „STARE POŚMIEWISKO", „WON DO PRZYDROŻNEGO BARU DLA MENELI", „NAWET DO BURDELU SIĘ NIE NADAJE", „POTWÓR", „WIOCHA", „TRANSWESTYTA W BLOND PERUCE" „OBRZYDLIWA, STARA BABA, FUJ"...

Dość! Litania obelg jest długa. A ludzka wyobraźnia w wyszukiwaniu określeń przeogromna. Nie, nie mogę nawet więcej wystukiwać na klawiaturze tych sprośnych epitetów, zniewag, szyderstw, drwin, kalumnii, inwektyw, których pełne są komentarze, choć celowo je przytoczyłam, aby pokazać skalę tej podłości. Zacytowane przezwiska wydają się dość łagodne, ale bywają i dosadniejsze. I nie są, niestety, usuwane z internetu. Tak właśnie piszą ludzie, z imienia i nazwiska, z krwi i kości, a nie żadne tam trolle. Piszą mężczyźni i kobiety, młodzi i starzy, wykształceni i nie, bogobojni i lewacy. Piszą tak o konkretnej osobie, która prawdopodobnie czyta te komentarze.

W internecie trwa nagonka na znaną polską postać sceny muzycznej. Dodajmy, osobę już dojrzałą, 60+, i podkreślmy to, kobietę. A mowa o pani Beacie Kozidrak z zespołu Bajm, niegdyś bardzo znanej piosenkarce, kompozytorce, autorce tekstów. Jej piosenek słuchały pokolenia fanów i wielbicieli muzyki zespołu Bajm, choć pokolenie moich dzieci też zna tę wokalistkę. Hejt, który wylał się na nią, dotyczył jej występu w czasie koncertu w Teatrze Letnim im. Heleny Majdaniec w Szczecinie, który zespół dał w połowie września. W internecie, na stronie sprzedawcy biletów można było przeczytać: „Koncert – mistrzostwo świata! Zespół fantastyczny, Beata klasa sama w sobie! Organizacja, sala, wszystko na najwyższym poziomie! Atmosfera i ludzie najlepsi", „Świetny koncert, Beata niezastąpiona – brawo, brawo". Na tym jednak zasadniczo pochwały się kończą. Po tym koncercie, gdy fragmenty nagrania z niego wypłynęły do sieci, ruszyła w internecie fala wyjątkowo przykrej krytyki.

Współczucie

Na nagraniach widać, że 64-letnia piosenkarka zachowuje się przy wykonywaniu jednego z utworów mocno prowokacyjnie. Jej ruchy, mimika, wicie się na scenie, gesty wykonywane całym ciałem, potrząsanie głową, lizanie palca, wysuwanie języka, specyficzne poprawianie włosów i rzucane spojrzenia prawdopodobnie miały na celu wywołanie seksualnych skojarzeń czy reakcji u publiczności. Do tego piosenkarka ubrana była w dość kuse spodenki, czarne kabaretki i czarne szpilki. Nie jestem znawczynią jej twórczości, ale podobno przy śpiewaniu tej piosenki przyjęta jest taka choreografię i nie pierwszy raz fani Kozidrak widzieli ten taniec. Jest to na pewno ważna informacja, mogąca rzucić światło na dość kontrowersyjne zachowanie artystki. A było jednak na tyle ekspresyjne, że oglądający je z przekonaniem twierdzili, że kobieta albo musiała zażywać narkotyki, albo była pod wpływem alkoholu. Nie można było według nich niczym innym uzasadnić jej mocno rozerotyzowanego tańca. Przyznam, że ja również z niesmakiem, zażenowaniem, a nawet lekką dozą odrazy oglądałam ten fragment występu. Jednak to nie były emocje dominujące. To, co przede wszystkim poczułam, to zaskoczenie, a potem ogromne współczucie dla tej kobiety. Bo, jeśli nawet ten rodzaj scen był wpisany w wykonanie tego utworu, to faktycznie sposób, w jaki artystka je grała, spowodował ogromne szkody i straty moralne, przede wszystkim dla niej samej. Problem chyba leży w tym, że piosenkarka najprawdopodobniej sama nie zdawała sobie sprawy, jak źle to wygląda, patrząc z zewnątrz, i jakie konsekwencje ją czekają. Czy był to wynik jakiejś choroby, uzależnień, desperacji, przewartościowania własnych wartości? Trudno powiedzieć.

Gdzie są przyjaciele?

Jednak rodzina i członkowie zespołu z pewnością prawdę znają. Gdzieś w komentarzu przeczytałam nawet, że w chórku śpiewa jej córka. Jak zatem można żerować na jej obecnie dość kruchej kondycji psychicznej czy emocjonalnej i wystawiać ją na żer tysięcy ludzkich oczu i potencjalne pośmiewisko? Gdyby koncertujący z nią muzycy odmówili udziału w tym patowystępie lub postawili warunki, wszystko po to, aby ją chronić, piosenkarka byłaby uratowana. Tymczasem gotowi byli wydać ją na pastwę koszmarnym drwin i wyszydzeń, nie zważając na koszty, jakie poniesie, byleby po prostu, mówiąc kolokwialnie, na niej zarobić. Bo w końcu całe to medialne szambo nie wylało się na nich, tylko na ich liderkę. I to jest moim zdaniem wyjątkowo perfidne i podłe. Jej przyjaciele, współpracownicy nie ochronili jej przed nią samą i przed innymi. Nie wiem, czy kobieta była pod wpływem określonych środków, choć takie mogła sprawiać wrażenie, ale wiem na pewno, że wystąpiła osoba pogubiona, zdesperowana, złamana, smutna, samotna. Jej żałosny taniec, pozornie sprawiający wrażenie erotycznego, tak naprawdę był raczej wyrazem rozpaczy, zgryzoty, niemocy, niepogodzenia się z czymś lub kimś, może rozczarowania życiem, a może chęcią zwrócenia na siebie uwagi.

Wikipedia

Beata Kozidrak w 1989 roku po wygraniu Midnight Sun Song Festival w Lahti

Owszem, pisano w mediach, że ma problemy z alkoholem i że zamalowano jej wizerunek na muralu w Lublinie, ale coś tę kobietę musiało przygnieść, aby doprowadzić ją do stanu autodestrukcji, której publicznie nie jest w stanie ukryć. Stąd u mnie ten żal i współczucie dla niej. Dociskają ją członkowie jej własnego zespołu, widząc albo nie chcąc widzieć, że piosenkarka, przynajmniej na razie, być może nie powinna występować, ponieważ ma ogromne kłopoty sama ze sobą. Nie spisali się też jej fani. Gdy Beata Kozidrak niemal już tonie w powodzi hejtu, jakoś mało jest głosów broniących jej. A w końcu przez dekady była zapraszana, słuchana i podziwiana... Mogłaby teraz zaśpiewać, trawestując Grzegorza Ciechowskiego: „Gdzie wszyscy moi przyjaciele, przyjaciele z tamtych lat. Schowali się. Zabrakło ich!".

Gdzie są też głosy feministek, obrończyń praw kobiet. Nie wpadło mi w oko, oprócz hejtu, stanowisko w jej obronie żadnej organizacji kobiecej, żadnej feministycznej psycholożki, koleżanki ze sceny, polityczki z partii, do której sympatię deklarowała. Natomiast mnóstwo kobiet w internecie zwyzywało ją, obśmiało i poniżyło słownie. I jakoś nikt nie napiętnował tego hejtu ani wulgarnego języka. Podobnie mężczyźni opluwali ją bez szacunku i najmniejszej refleksji, ignorując fakt, że mówią tak o kobiecie, cenionej wokalistce, matce, żonie, może babci. Od dawna nie widziałam takiego prostackiego pokazu rechotu, szyderstwa i steku wyzwisk zamieszczonych na stronach, w postach osób dziwnie zintegrowanych wokół osoby upokorzonej artystki.

Wszystko, co chcecie, żeby ludzie wam czynili, sami też im czyńcie

W mojej ocenie takie krwiożercze postępowanie jest znacznie gorsze moralnie niż godny pożałowania występ Beaty Kozidrak na szczecińskiej scenie. Notabene podobnych zachowań w przestrzeni publicznej jest, niestety, tak wiele, wystarczy pomyśleć o paradach równości, że w zasadzie mało kto już na nie reaguje. A jednak w tym przypadku z jaką zapalczywością, chęcią i satysfakcją ukamienowano zaocznie konkretną osobę. Jakby każdy był bez winy...

Uważam to za skandal. Tak, ta artystka się starzeje; tak, nie ma już pięknego ciała ani świeżej twarzy, jak wtedy, gdy była dwudziestolatką, a może i nosi perukę (może musi); tak, była niestosownie ubrana i nieprzyzwoicie się zachowywała; tak, być może piła przed występem, bo na trzeźwo nie daje rady; tak, być może straciła dawną klasę czy wdzięk – lecz to nie są powody, aby ją znieważać, upadlać, wirtualnie wdeptywać w ziemię. To nie są też powody, aby inni wykorzystywali jej słabości i napawali się swoją moralną pseudoprzyzwoitością, wykańczając przy tym bezbronnego człowieka. Warto sobie w tym kontekście przypomnieć Ryszarda Riedla... Czy ktokolwiek chciałby wobec siebie takiego zachowania w sytuacji własnego upadku lub kogoś bliskiego z rodziny? Chciałby być podobnie wyśmiany i znieważony lub chciałby, żeby splugawiono jego rodzica, dziecko, przyjaciela?

Znane już od Konfucjusza, a potem obecne w pismach Arystotelesa i w Ewangelii św. Mateusza złote reguły etyczne mówią: „Traktuj innych tak, jak byś chciał być traktowany" i „Wszystko, co chcecie, żeby ludzie wam czynili, sami też im czyńcie". A wystarczyłoby tylko tyle...

ZDZISŁAWA KOBYLIŃSKA

eprasa.pl 60b9c7cdb7

OLSZTYNIANKI KONTRA... OLSZTYNIANKI

PIŁKA NOŻNA\\\ W Biskupcu rozegrano finał Wojewódzkiego Pucharu Polski kobiet. Po dogrywce Stomilanki II Olsztyn wygrały 2:1 ze Stomilem Olsztyn. Zwyciężczynie wywalczyły pięć tysięcy złotych i przepustkę do Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

• Stomil Olsztyn - Stomilanki II Olsztyn 1:2 (0:0, 1:1)
0:1 - Zagórska (48), **1:1** - Kowalczyk (82), **1:2** - Puchalska (103)
STOMIL: Czasnojć - Z. Kowalczyk, Prusik, Szczepkowska, W. Kowalczyk, Fidurska (114 K. Bednarczyk), Farelnik, Żukowska (57 Pomichowska), Brakoniecka, Kamińska, Wawrzeniak
STOMILANKI II: Krajewska - Taranowska, Korzec, Czepanko, Frydrych, Dymczyk, Milewska, Prusik, Tyczyńska (46 Zagórska), Dabney (115 Szymczuk), Puchalska

Do Wojewódzkiego Pucharu Polski zgłosiły się tylko cztery zespoły. Tydzień wcześniej Stomil wyeliminował Polonię Iłowo, wygrywając u siebie 6:1. Stomilanki II Olsztyn ograły 9:0 Tęczę Biskupiec.

Pierwsza połowa finału była wyrównana i zakończyła się bezbramkowym remisem, natomiast po zmianie stron dobre wejście na boisko zanotowała Oliwia Zagórska, która wykorzystała zamieszanie w polu karnym po dośrodkowaniu z rzutu rożnego. Jednak osiem minut przed końcem zawodniczki Stomilu doprowadziły do wyrównania za sprawą Wiktorii Kowalczyk. O wygranej zdecydowała zatem dogrywka, w której bramkę na wagę zwycięstwa strzeliła Kinga Puchalska.

Fot. Emil Marecki

- Wrócił koszmar z zeszłego sezonu, bo znowu tracimy bramki po stałych fragmentach gry - powiedział tuż po finale Marek Maleszewski, trener Stomilu. - Próbowaliśmy pracować nad tym, no i w rozgrywkach udało się nad tym zapanować. W lidze strzelamy średnio trzy gole na mecz, ale też i tracimy sporo bramek. Zespół musi pracować w defensywie i ofensywie, szczególnie przy stałych fragmentach. Poza nimi Stomilanki nie były nam w stanie zagrozić. Swoją drogą zawodniczka, która już w pierwszej połowie powinna opuścić boisko, bo faulowała bezpardonowo i „skasowała" mi dwie piłkarki, powinna dostać dwie żółte, a w konsekwencji czerwoną kartkę, a tymczasem grała do końca i strzeliła nam bramkę. To jest wypaczenie wyniku. Spotkanie było naprawdę fajne, sędzina jednak nie dostosowała się poziomu.

- Wygraliśmy zasłużenie - ocenił z kolei trener Dariusz Maleszewski. - Stomil próbował od początku dłużej utrzymywać się przy piłce i atakować, jednak od około 25. minuty zaczęliśmy kontrolować spotkanie. Nasza determinacja i wola walki zadecydowały o tym, że zdobyliśmy puchar. Cieszę się z tego, bo dziewczyny zostawiły kawał zdrowia i serducha na boisku. W tym spotkaniu w kadrze 17 zawodniczek mieliśmy aż 15 młodzieżowców, w tym cztery juniorki młodsze. Dziękujemy rywalom za grę. Po pucharze wracamy do ligi, bo przed nami kolejne wyzwania.

* W 7. kolejce Ekstraligi Stomilanki Olsztyn na wyjeździe zagrają z Górnikiem Łęczna (29 września, g. 12).

EM

SILNIKI ZARYCZĄ W LIDZBARKU WARMIŃSKIM

MOTOCROSS\\\ Podczas weekendu tor w Lidzbarku Warmińskim będzie gościł uczestników mistrzostw Polski, wśród których nie zabraknie gości z zagranicy.

W piątkowe popołudnie odbędzie się jedynie kontrola toru, natomiast sobota zacznie się od kontroli technicznej uczestników mistrzostw Polski, którzy będą rywalizować w dziesięciu klasach.

Wczoraj na liście zgłoszeń było około 130 nazwisk. - Liczba ta na pewno wzrośnie, bo zgłoszenia przyjmujemy do soboty rano - wyjaśnia Jacek Beń z biura prasowego Moto-Klubu Lidzbark Warmiński. - Wśród uczestników nie zabraknie kobiet oraz zawodników z zagranicy. Na pewno będą mocni Łotysze, poza tym spodziewamy się kilku Ukraińców. O tym, czy będzie jeszcze ktoś inny, dowiemy się dopiero po zakończeniu przyjmowania zgłoszeń.

Mistrzostwa odbędą się na zmodernizowanym torze, który - według Jacka Benia - w Polscy należy do jednego z najbardziej technicznych. - Przeprowadziliśmy wiele kosztownych zmian - przyznaje pan Jacek. - Zmiany dotyczą i samego toru, i terenu wokół niego, na przykład powiększyliśmy parking dla kibiców. Oczywiście przygotowaliśmy też dla nich miejsca, z których w całej krasie będzie widać zaciętą rywalizację latających motocrossowców. Cała ta inwestycja była możliwa dzięki pomocy lokalnych sponsorów, którzy pokochali ten sport.

Tor w Lidzbarku Warmińskim, który jest najstarszym torem w Polsce, został zmodernizowany mniej więcej w tym samym czasie, w którym olsztyński tor przeszedł, niestety, do historii. I na mistrzostwach Polski na pewno się nie skończy, bowiem w przyszłym roku Lidzbark Warmiński będzie gospodarzem mistrzostw Europy. A że apetyt rośnie w miarę jedzenia, więc miejscowi działacze na 2026 roku mają jeszcze ambitniejsze plany!

• Terminarz mistrzostw, sobota, g. 7.35 - początek treningów, g. 10.20 - pierwszy wyścig kwalifikacyjny, g. 17.50 - ostatni wyścig; niedziela, g. 10 - pierwszy wyścig, g. 17.35 - ostatni wyścig, po którym nastąpi dekoracja zwycięzców.

ARTUR DRYHYNYCZ

POŻEGNANIA

>>> W wieku 78 lat zmarł Janusz Porycki, dziennikarz sportowy, historyk sportu Warmii i Mazur, a w przeszłości także sportowiec oraz działacz.
W młodości trenował żeglarstwo, piłkę nożną i koszykówkę. Potem grał jeszcze w tenisa stołowego, po czym przed kilkanaście sezonów sędziował mecze koszykówki z I ligą włącznie. Był prezesem okręgowych związków: kolarskiego, tenisa stołowego i koszykówki, przez trzy kadencje wiceprezesem OZPN. Kierował Towarzystwem Gimnastyczno-Sportowym Olsztyn, a przez pięć kadencji był członkiem zarządu Warmińsko-Mazurskiej Federacji Sportu.
Kontakty z mediami nawiązał, będąc jeszcze uczniem szkoły średniej, współpracując z „Gazetą Olsztyńską". Pierwsze teksty publikował tam w 1963 r. jeszcze jako uczeń. Pracę zawodową dziennikarza rozpoczął w 1969 r. w dwutygodniku „Kormoran". Etatowo związał się z „Gazetą Olsztyńską" w 1971 roku. W latach 70. był także korespondentem „Sportu" i „Przeglądu Sportowego", a następnie „Tempa".
Od 1982 do 1993 roku kierował działem sportowym „Gazety Olsztyńskiej". W 1993 roku powierzono mu funkcję organizatora i kierownika działu sportowego dziennika „Pojezierze". Kierownikiem działu sportowego pozostał do 1996 r., a reporterem do 1999 r. W 2001 roku założył miesięcznik „Wa-Ma Sport", przemianowany następnie na „Sport i Turystyka Warmii i Mazur".

>>> Zmarł Jerzy Sikora (18 sierpnia skończył 86 lat), jeden z najlepszych tenisistów stołowych w historii Warmii i Mazur. W latach 1956-60 należał do najlepszych tenisistów stołowych w województwie lubelskim. Na krótko przeprowadził się do Wrocławia (grał w Burzy Wrocław), aż wreszcie trafił do Olsztyna i kontynuował studia w Wyższej Szkole Rolniczej w Kortowie, grając jednocześnie w AZS Olsztyn. Niebawem przeszedł do OKS Olsztyn, w którym wspólnie z Romanem Kowalskim i Romanem Czekanowskim awansował do ekstraklasy. Był czołowym zawodnikiem ligi, miał na koncie zwycięstwa nad utytułowanymi graczami, z medalistami mistrzostw Polski i reprezentantami kraju na czele. W regionie był bezkonkurencyjny. Zdobył dziesięć tytułów mistrza województwa, w tym sześć w singlu. Po zakończeniu kariery zawodniczej zajął się szkoleniem, a potem został prezesem Okręgowego Związku Tenisa Stołowego w Olsztynie. Za jego kadencji w stolicy regionu odbyło się wiele prestiżowych imprez, m.in. mecz superligi Polska – Szwecja oraz międzynarodowe mistrzostwa Polski z udziałem zawodników czołówki światowej. Na ten czas przypada też początek sukcesów Kormorana Ostróda, który był przez dwa sezony mistrzem Polski.

eprasa.pl 60b9c7cdb7

100 wpływowych KOBIET
WARMII I MAZUR

Oto wyjątkowe kobiety regionu

Są wśród nich panie, które odnoszą wielkie sukcesy w biznesie, są kobiety, które prowadzą fundacje i stowarzyszenia, działaczki społeczne, polityczne i samorządowe, a także przedstawicielki świata kultury, nauki i sportu. Każda z pań ma na swoim koncie osiągnięcia i zasługi dla naszego regionu, obok których nie można przejść obojętnie.

Dziś na portalu **www.gazetaolsztynska.pl/100-kobiet** rozpoczęło się także głosowanie. Głosami Czytelników zostaną wybrane najbardziej wpływowe kobiety naszego regionu oraz główna laureatka - Wpływowa Kobieta Warmii i Mazur 2024. Będzie ona reprezentować nasz region w ogólnopolskim finale akcji, gdzie z kolei przyznany zostanie tytuł Wpływowej Kobiety Polski 2024.

Podsumowaniem akcji będzie wydanie wyjątkowej książki. Ukażą się w niej obszerne rozmowy z wpływowymi kobietami ze wszystkich województw wybranymi w głosowaniu Czytelników.

100 WPŁYWOWYCH KOBIET WARMII I MAZUR

Marta Abramowicz
dziennikarka, socjolożka, pisarka, Olsztyn

dr Beata Adrjan
prodziekan ds. kształcenia Wydziału Nauk Społecznych na UWM, Olsztyn

Iwona Arent
polityk, posłanka na Sejm RP, Olsztyn

dr hab. prof. UWM Teresa Astramowicz-Leyk
politolog, wykładowczyni akademicka, Olsztyn

Ewa Bakota
inicjatorka ruchu Mazurskich Ruinersów, dziennikarka i psychodietetyczka, Banie Mazurskie

Anna Bałdyga
śpiewaczka, tkaczka, Wydminy

Henryka Bochniarz
polska ekonomistka i polityk, Minister przemysłu i handlu, Olsztyn

Magdalena Brążkiewicz
kierownik GOPS, sekretarz Stowarzyszenia Działaczy Pomocy Społecznej Wszyscy Razem, Lubomino

Beata Bublewicz
polityk, działaczka społeczna, posłanka na Sejm RP, Olsztyn

Anna Bułło
dyrektor Regionu Warmińsko-Mazurskiego BGK, Olsztyn

Ewa Cichocka
wokalistka, aktorka, tancerka, artystka, Olsztyn

Anna Ciesielska
wiceprezes Instytutu Przedsiębiorczości i Nowych Technologii, Olsztyn

Urszula Doliwa
wykładowca, kierownik katedry dziennikarstwa UWM, Olsztyn

Mirosława Duńczyk
założycielka i dyrektor NZOZ AURA, Szczytno

Alicja Eidtner
inwestor nieruchomości, Olsztyn

Katarzyna Enerlich
pisarka, Mrągowo

Monika Falej
prawniczka, polityk i działaczka organizacji pozarządowych, posłanka na Sejm IX kadencji, Olsztyn

Kornelia Falk
kompozytorka, choreograf, wokalistka i pianistka, właścicielka Szkoły Muzyki i Tańca Art Music, Działdowo

Karolina Felska
nauczycielka tańca, sędzia tańca sportowego, Olsztyn

dr hab. prof. UWM Anita Frankowiak
wykładowca, przewodnicząca Rady Programowej IDziKS, członkini Kierunkowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Olsztyn

Małgorzata Frąckiewicz
misjonarka, Olsztyn

Magdalena Fuk
prezeska zarządu Fundacji Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich, Giżycko

Wanda Fuks
modystka, Olsztyn

dr Magdalena Golińska-Konecko
dyrektorka TVP 3 Olsztyn, wykładowczyni UWM

Kamila Guzewicz
animatorka w Ośrodku Wsparcia Ekonomii Społecznej w Ełku prowadzonym przez Stowarzyszenie Adelfi, Ełk

Anna Hencka-Zyser
założycielka Fundacji Spa for Cancer, coach, Olsztyn

Sandra Hirsz-Piaskowska
instruktorka tańca współczesnego, Mrągowo

Beata Januszczyk
dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy, Szczytno

Sylwia Jaskulska
polska działaczka samorządowa, urzędniczka i nauczycielka, Olsztyn

Joanna Jędrzejczyk
sportowiec, zawodniczka MMA, muay thai, kickboxingu i boksu, Olsztyn

Natalia Kaczmarek
sportowiec, lekkoatletka, Olsztyn

Ewa Kaliszuk
nauczycielka, działaczka polityczna i samorządowa, Olsztyn

Anna Kamińska
założycielka Ośrodka Okresowej Rehabilitacji Zwierząt Jelonki, Nowe Monasterzysko

Marta Kamińska
wójt gminy Barciany

Beata Kierońska
szefowa operacji ds. identyfikacji klienta (KYC) Citibank Europe, Olsztyn

Grażyna Kluge
nauczycielka, radna, w latach 2014-2015 wicewojewoda warmińsko-mazurski, Elbląg

Teresa Kocbach
prezes Olsztyńskiego Stowarzyszenia Hospicyjnego Palium, Olsztyn

Anna Kowalczyk
projektantka mody, kreatorka, dyrektorka Braniewskiego Centrum Kultury, Braniewo

Magdalena Krajewska-Włodarczyk
internista, reumatolog, Olsztyn

Izabella Krzan
modelka, Miss Polonia 2016 i prezenterka telewizyjna, Olsztyn

Agnieszka Kurczewska
wójt, Piecki

Lidia Lejszo
członkini Olsztyńskiej Rady Seniorów, Olsztyn

Dorota Linkiewicz
dyrektorka Szkoły Uniwersyteckie XII Liceum Ogólnokształcące im. Marii i Georga Dietrichów, Olsztyn

Aleksandra Lisowska
sportowiec, Olsztyn

Grażyna Łobaszewska
wokalistka, kompozytorka, Elbląg

Marta Łożyńska
prezes Polskiego Związku Niewidomych Okręg Warmińsko-Mazurski, Olsztyn

Marta Maciejewska
dyrektor Szpitala Powiatowego, Biskupiec

Beata Makarczuk-Jackowska
przewodnicząca KGW Kije i Wianki, Olecko

Teresa Malec
fundator Fundacji Łatwiej Razem, Olsztyn

Izabela Malewska
dziennikarka Radia Olsztyn

prof. dr hab. Renata Marks-Bielska
wykładowca, Olsztyn

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Angelika Martyn
dyrektor kreatywna, współwłaścicielka marki MEXMO, blogerka, influencerka, Olsztyn

Jolanta Matwiejczyk
właścicielka salonu kosmetycznego Day Spa, Giżycko

Katarzyna Maziec
właścicielka Zagrody Edukacyjnej Warmińska Pszczoła, Purda

Agnieszka Michalak
działaczka społeczna, Elbląg

Celina Milewicz
prezes zarządu Fundacji Piecza, Olsztyn

Beata Moczulska
specjalista chorób wewnętrznych, internista, hipertensjolog, Olsztyn

Odeta Moro
polska dziennikarka i prezenterka telewizyjna, Olsztyn

Ewa Najmowicz
trenerka personalna, instruktorka tańca, Olsztyn

s. Arkadia Małgorzata Napiórkowska
dyrektorka Domu Pomocy Społecznej, Bisztynek

Marzena Olchowy
wiceprezes Polskiego Towarzystwa Wspierania Osób z Nieswoistymi Zapaleniami Jelita J-elita, Olsztyn

Sylwia Ossowska
przedsiębiorczyni i innowatorka, właścicielka firmy Sun Invest House, Olsztyn

Joanna Małgorzata Oziębała
współwłaściciel Warmii Resort, Woryty

Katarzyna Panicz
trenerka śpiewu, pedagog, właścicielka Studia Artystycznego Szalone i Szalone Małolaty, Elbląg

Marta Parciak
makijażystka, Różnowo

Sylwia Pawlicka
działaczka społeczna, Olsztyn

Irena Petryna
nauczycielka i polityk, samorządowiec, posłanka na Sejm II kadencji, Olsztyn

Mirosława Pieńkos
tłumaczka przysięgła, lektorka języka włoskiego, Olsztyn

Joanna Piotrowska
starszy specjalista w Narodowy Instytut Dziedzictwa, Olsztyn

dr n. med. Krystyna Piskorz-Ogórek
dyrektor Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala Dziecięcego, Olsztyn

Magdalena Poronin
nauczyciel śpiewu solowego, Elbląg

Krystyna Abramczyk Puzio
sportowiec, Olsztyn

Barbara Raduszkiewicz
logopeda, neurologopeda, dyplomowana specjalistka rehabilitacji głosu, wokalistka, Olsztyn

Sylwia Rembiszewska-Piątek
wiceprezydent i sekretarz miasta, Olsztyn

Bożena Rogowska
menedżer, trenerka biznesu, Olsztyn

Alicja Rutecka
pracownik samorządowy, wieloletni dyrektor Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Olsztynie

Anna Samusionek
aktorka filmowa i teatralna, Olsztyn

Irena Serowik
kajakarka reprezentująca Olsztyński Klub Sportów Wodnych, Olsztyn

Agnieszka Sienkiewicz-Gauer
aktorka, Mrągowo

Jolanta Skrzypczyńska
kurator oświaty, dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza, Olsztyn

Beata Sokołowska
pierwsza kobieta burmistrz w historii gminy Biała Piska

Anna Struk
dyrektor V Liceum Ogólnokształcącego im. Wspólnej Europy, Olsztyn

Dorota Sumińska
lekarz weterynarii, Olsztyn

dr Magdalena Szydłowska
dziennikarka radiowa, wykładowczyni UWM, Olsztyn

Iwona Szymańska-Pavlović
tancerka, międzynarodowy sędzia taneczny, konferansjerka i osobowość telewizyjna, Olsztyn

Wioletta Śląska-Zyśk
polska urzędniczka samorządowa i menadżer, radna, Olsztyn

Dorota Świętoniowska
influencerka modowa, youtuberka, tiktokerka, Olsztyn

Jolanta Taperek
trenerka mentalna, dyplomowana międzynarodowo trenerka biznesu, Olsztyn

Daria Telak
działaczka społeczna, Olsztyn

Natalia Tur
regional marketing manager NEPI Rockcastle, Olsztyn

Marta Wangin
dyrektorka Centrum Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym, Olsztyn

Joanna Wańkowska-Sobiesiak
reportażystka, Olsztyn

Dorota Warakomska
polska dziennikarka telewizyjna, komentatorka wydarzeń międzynarodowych, Olsztyn

Vanessa Wilczewska
influencerka, instagramerka, youtuberka, Olsztyn

Jolanta Wiszniewska
członkini Stowarzyszenia Szlaku Świętej Warmii, Olsztyn

prof. dr hab. n. med. Joanna Wojtkiewicz
naukowiec na Wydziale Lekarskim Collegium Medicum UWM, Olsztyn

Magdalena Wołosewicz-Wydra
influencerka, youtuberka, instagramerka makijażowa, Olsztyn

dr hab. prof. UWM Hanna Zajączkiewicz
laryngolog, Olsztyn

Bożena Ziomek
prezes Fundacji Zdrowe Płuca, Olsztyn

Agnieszka Żelazko
dziennikarka, pisarka, fotografka, Sołtmany

eprasa.pl 60b9c7cdb7

RUSZAJĄ ROZGRYWKI II LIGI

SIATKÓWKA\\\ Nie chcemy być chłopcami do bicia – przed pierwszym meczem drugoligowego sezonu mówi Paweł Borkowski, trener AZS UWM Olsztyn.

Paweł Borkowski podkreśla, że jego drużyna to mieszanka doświadczenia i młodości, bo dołączyli do niej juniorzy, którzy będą dopiero zbierać doświadczenie w seniorskich rozgrywkach.

Olsztynianie w poprzednim sezonie bez większych problemów wygrali rozgrywki niższego szczebla na Warmii i Mazurach, a następnie dwa turnieje barażowe o awans. Teraz czeka ich rywalizacja z 11 drużynami z północno-wschodniej i centralnej Polski. Najtrudniejsi rywale to m.in.: NECKO Augustów, Camper Wyszków i Sparta Grodzisk Mazowiecki. Ale uważać trzeba też na zespoły ze stolicy: MOS Wola Tramwaje Warszawskie i Metro Family.

W okresie przygotowawczym AZS wziął udział w dwóch turniejach towarzyskich – w Starych Babicach i Kętrzynie. - Wynik nie był dla nas ważny. Podeszliśmy do tego szkoleniowo – podkreśla trener Borkowski.

Do drużyny wrócili: doświadczony rozgrywający Rafał Maluchnik i przyjmujący Dawid Deptuła. - Reszta to zawodnicy, którzy reprezentowali nasz klub w poprzednim sezonie. Mamy też graczy z PlusLigi. Są to Szymon Patecki i Kacper Sienkiewicz.

Obaj trenowali z nami w ostatnich tygodniach i byli z nami na dwóch turniejach. Dołączyło do nas również większe grono juniorów, którzy będą ogrywać się przed MPJ. Mamy dużo młodzieży i chcemy ją ogrywać. Dlatego celujemy w środek tabeli. Ale nie chcemy być chłopcem do bicia. Będziemy walczyli także z tymi najlepszymi i chcemy uzyskać jak najlepszy wynik w tym sezonie – tłumaczy szkoleniowiec.

Rafał Maluchnik grał już w AZS-ie w latach 2017-19. Później przeniósł się do Olimpii Sulęcin, z którą wywalczył awans do I ligi. Później reprezentował także barwy dwóch drugoligowych Aniołów Toruń i Sparty Grodzisk Mazowiecki. Dlaczego zdecydował się na Olsztyn? - Chciałem wrócić do rodzinnych stron i poukładać sobie tutaj życie. Nie chcę się rozstawać z siatkówką. Ucieszyłem się bardzo, że chłopaki awansowali do II ligi. Chcę reprezentować Olsztyn i liczę na to, że będziemy osiągać dobre wyniki – mówi 29-letni rozgrywający. - Chyba jestem najstarszy w kadrze, ale są tu zawodnicy z potencjałem, którzy chcą trenować i się rozwijać. Cała przyszłość przed nimi. Nie wiem na co nas stać. Sam jestem ciekaw pierwszego meczu. Trenujemy od miesiąca, a wcześniej nie miałem styczności z większością chłopaków. Pięć lat temu trenowałem jedynie z Oliwierem Kubackim i Tomkiem Narkunem. Liczę, że spokojnie się utrzymamy. Ale może będzie stać nas na czwórkę? - z nadzieją w głosie kończy Rafał Maluchnik.

Dla Kacpra Sienkiewicza dołączenie do drużyny to szansa na zdobywanie doświadczenia i regularne występy w seniorskich rozgrywkach. A ponieważ jest w szerokiej kadrze występującego w PlusLidze Indykpolu AZS Olsztyn, więc czuje się jedną z kluczowych postaci układanki trenera Pawła Borkowskiego. - Myślę, że przeniosłem tutaj parę doświadczeń z pierwszej drużyny Indykpolu. Przeniosłem też na pewno atmosferę, która trochę nas podbudowała. Pokazały to turnieje sparingowe. Wiem, że to ja mogę być liderem na boisku. Młodsi chłopacy patrzą na mnie, więc mogę być dla nich przykładem. Chcę udźwignąć tę presję.

Sezon drużyna z Kortowa zainauguruje w sobotę o 18 wyjazdowym spotkaniem z MTS Międzyrzec Podlaski.

AZS UWM Olsztyn

- **Rozgrywający:** Mateusz Bujanowski, Maciej Kwiatkowski, Rafał Maluchnik
- **Przyjmujący:** Dawid Deptuła, Maciej Moszczyński, Jakub Sienkiewicz, Kacper Sienkiewicz, Szymon Śliwa, Michał Targoński
- **Atakujący:** Antoni Balewicz, Oliwier Kubacki, Jakub Mądry, Szymon Patecki
- **Środkowi:** Kacper Karpowicz, Tomasz Narkun, Ostap Kondyukh, Kuba Petryna
- **Libero:** Miłosz Bochenek, Wiktor Jezierski (kapitan), Maciej Wądołowski
- **Sztab trenerski:** Paweł Borkowski, Sergiusz Salski

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

BRANIEWO, pow. 49m2, cena 200 000zł, 2-pok., Braniewo- 2-pokojowe, 49m2, centrum, 667-543-123.

do wynajęcia

POKÓJ do wynajęcia dla pana, 798-975-693

PRACA

dam pracę

FERMA drobiu , 668-047-381

KIEROWCA CE, 503-103-703

W gospodarstwie mlecznym, 534-920-987

ZATRUDNIĘ kierowcę kat. C+E (wywrotka), praca na pełny etat. Marcinkowo, Grunwald, 693-858-242

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 501-172-462

USŁUGI

budowa | remont

REMONTY mieszkań hydraulika, elektryka, 783-543-814

inne

SZYCIE kołder, 665-434-450

RÓŻNE

sprzedam

Drewno opałowe w metrach lub pocięte - odbiór we własnym zakresie. Silniki elektryczne 77,5 kW (3 sztuki), krajzega, 669-488-895.

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

MŁODE krowy- sprzedam, 506-999-493.

340-31419otbr-a-M

ARKA
USŁUGI POGRZEBOWE
ARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska
OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
89 534 72 42, 605 635 908
OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka")
89 526 66 01, 605 665 909
www.arkaolsztyn.pl
Całodobowy przewóz zmarłych
614619opb1-k-M

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85
tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłych
www.zuparkadia.olsztyn.pl
Gwarantujemy godną i kulturalną posługę
103923opb1-e-M

Z ogromnym smutkiem i żalem informujemy, że 25 września 2024 r. w wieku 80 lat zmarła

ś. † p.

Halina Maksymiuk

najukochańsza na świecie Babcia i Mama, o czym zawiadamiają pogrążone w bólu wnuczka Kinga Maksymiuk i córka Renata Maksymiuk

Pozostaniesz na zawsze w naszych sercach.

Msza św. żałobna za spokój Jej Duszy zostanie odprawiona 28 września 2024 r. o godz. 10.00 w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego przy ul. gen. Franciszka Kleeberga 2 w Adamowie.

Różaniec odmówiony zostanie o godz. 9.30.

143824opb1-a-G

Rodzinie i Bliskim

ś. † p. Daniela Wełpy

wyrazy głębokiego współczucia oraz wsparcia w tym trudnym czasie składają

Dyrekcja i Pracownicy SK MSWiA z WMCO w Olsztynie

143524opb1-a-G

I Twój szept ścichł, Twój wzrok też zgasł, wokół tylko cisza, My tu, Ty tam, po drugiej stronie nieba

Niełatwo znaleźć w tych trudnych chwilach słowa pociechy po stracie Drogiego Taty i Dziadka

Tadeusza Wieszczyńskiego

Drogiemu ks. Januszowi

wyrazy współczucia

składają

Przyjaciele: I.A. Artysiewicz, M.S. Brzozowscy, A.Z. Dominik, I.K. Drajkopel, U.K. Czepan, M.P. Kuck, M.A. Kunczyk, Z.J. Piekarscy, L.R. Tracewicz, Z.R. Sznytka

141224opb1-a -G

Z wielkim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci naszej koleżanki

Haliny Maksymiuk

wieloletniej nauczycielki Szkoły Podstawowej nr 11 w Olsztynie, wychowawczyni wielu pokoleń w latach 90.

Rodzinie i bliskim

składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Koleżanki ze szkoły

143724opb1-a-G

Łącząc się w żałobie i smutku po śmierci

ś. † p. Grzegorza Tuderka

przyjaciela, pomysłodawcy i wieloletniego Prezesa Polsko-Niemieckiego Centrum Młodzieży w Olsztynie, wyrazy współczucia

Żonie Emilii i dzieciom

składają Zarząd oraz Członkowie Stowarzyszenia

143624opb1-a-G

eprasa.pl 60b9c7cdb7

27 WRZEŚNIA
Biblioteka po drodze: Spotkanie z Marcinem Kruszewskim

Olsztyn
Spotkanie z Marcinem Kruszewskim – twórcą największego profilu prawniczego w Polsce (Prawo Marcina), na którym codziennie opowiada o prawach ucznia.
Godz. 17.00, Biblioteka Multimedialna Planeta 11, Al. Piłsudskiego 38.

27 WRZEŚNIA
Bożena Kraczkowska i Przyjaciele

Olsztyn
Benefis 25-lecia pracy twórczej dziennikarki, poetki a przede wszystkim przyjaciółki biblioteki - Bożeny Kraczkowskiej z udziałem muzyków, rysowników, aktorów, pisarzy.
Godz. 17.00, Wojewódzka Biblioteka Publiczna (sala konferencyjna), ul. 1 Maja 5.

27 WRZEŚNIA
Koncert Homo Twist

Olsztyn
Homo Twist to projekt Macieja Maleńczuka. Jest to Maleńczuk w wydaniu elektrycznym, w formie hendrixowskiego trio. Zespół w różnych składach i różnym czasie nagrał siedem CD. Druga płyta o tytule „Homo Twist" otrzymała po wydaniu pięć nominacji do Fryderyka za: teksty, muzykę, aranżację i nie wiadomo co jeszcze. Na nominacjach się skończyło, bo nie przyznano żadnej statuetki (sic!). Ustawiło to zespół i tę muzykę już na zawsze w podziemiu i tzw. alternatywie.
Godz. 20.00, Aula Widowiskowo-Konferencyjna im. Anny Wasilewskiej, ul. Kościńskiego 11.

27 WRZEŚNIA
Koncert symfoniczny

Olsztyn
Wystąpią: — Anna Sułkowska-Migoń – dyrygentka; — Elicia Silverstein – skrzypce; — Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej
Program: — Gioacchino Rossini – Uwertura do opery Włoszka w Algierze; — Ludwig van Beethoven – Koncert skrzypcowy D-dur op. 61; — Louise Farrenc – III Symfonia g-moll op. 36
Godz. 19, Filharmonia Warmińsko-Mazurska, ul. Głowackiego 1.

27 WRZEŚNIA
Lady Pank - A nam nie chce się iść do domu

Olsztyn
Lady Pank to zespół o bogatej historii, który nadal nie przestaje zaskakiwać. Po ponad 40 latach na scenie wciąż nie brakuje im kreatywności i nowych rozwiązań, które sprawiają, że ich występy na żywo to za każdym razem nowe doświadczenie.
Tego lata Lady Pank wraca z największymi przebojami, by dostarczyć fanom masę pozytywnych emocji. Trasa Lady Pank „A nam nie chce się iść do domu" gwarantuje pełne energii koncerty, które idealnie wpisują się w letni klimat, gdy każdy z nas szuka nieco większych wrażeń.
Godz. 20.00, Hala Urania, al. Piłsudskiego 44.

27 WRZEŚNIA
Sławek Uniatowski: The best of II

Olsztyn
Po gorąco przyjętej trasie The Best Of, w wypełnionych po brzegi salach, zapraszamy na drugą odsłonę koncertów Sławka Uniatowskiego z utworami jego największych muzycznych idoli - Ciechowskiego, Wodeckiego, Sinatry, Zauchy. Wyjątkowe aranżacje, ciepły barytonowy głos, klimat i atmosfera koncertu sprawią, że ten wieczór na długo pozostanie Państwu w pamięci.
Godz. 19.00, Auditorium Maximum, al. Wojska Polskiego 13.

OLSZTYŃSKIE KINA

Repertuar AWANGARDA
Piątek, 27 września
Rzeczy niezbędne - prod. Polska, Niemcy: godz. 17.45 ; Drużyna A(A) - prod. Polska: godz. 17.45; Lee. Na własne oczy - prod. USA, Wielka Brytania: godz. 17.45; Substancja - prod. USA, Wielka Brytania: godz. 19.45; Marcello Mio - prod. Francja, Włochy: godz. 19.45; Reagan - prod. USA: godz. 20.00

Sobota, 28 września
Perfect Days - prod. Japonia: godz. 14.00; Picasso. Buntownik w Paryżu - prod. Włochy: godz. 14.00; Do usług szanownej pani - prod. Francja: godz. 14.00; Bulion i inne namiętności - prod. Francja: godz. 15.30 sala klubowa; Terapia dla par - prod. Hiszpania: godz. 15.45; Wredne liściki - prod. Wielka Brytania: godz. 16.00; Drużyna A(A) - prod. Polska: godz. 17.30; Rzeczy niezbędne - prod. Polska, Niemcy: godz. 17.45; Lee. Na własne oczy - prod. USA, Wielka Brytania: godz. 17.45; Substancja - prod. USA, Wielka Brytania: godz. 19.45; Marcello Mio - prod. Francja, Włochy: godz. 19.45; Reagan - prod. USA: godz. 19.45

Niedziela, 29 września
Perfect Days - prod. Japonia: godz. 14.00; Picasso. Buntownik w Paryżu - prod. Włochy: godz. 14.00 ; Do usług szanownej pani - prod. Francja: godz. 14.00; Bulion i inne namiętności - prod. Francja: godz. 15.30; Terapia dla par - prod. Hiszpania: godz. 15.45; Wredne liściki - prod. Wielka Brytania: godz. 16.00; Drużyna A(A) - prod. Polska: godz. 17.30; Rzeczy niezbędne - prod. Polska, Niemcy: godz. 17.45; Lee. Na własne oczy - prod. USA, Wielka Brytania: godz. 17.45; Substancja - prod. USA, Wielka Brytania: godz. 19.45; Marcello Mio - prod. Francja, Włochy: godz. 19.45; Reagan - prod. USA: godz. 19.45

Repertuar HELIOS
Piątek, 27 września
AKADEMIA MAGII / familijny / dubbing: 12:30, 14:40, 16:45; AFTERMATH. MOST W OGNIU / napisy: 14:10, 19:00; RZECZY NIEZBĘDNE: 15:15, 20:00; REAGAN / napisy: 13:45, 17:15; INSTERSTELLAR / napisy: 20:15 ; GLADIATOR / napisy: 19:45; BEETLEJUICE BEETLEJUICE / dubbing: 16:15; BEETLEJUICE BEETLEJUICE / napisy: 17:30, 21:15; SUBSTANCJA / napisy: 14:30, 17:45, 20:30; TRANSFORMERS: POCZĄTEK / familijny / dubbing: 13:00, 15:30; TRANSFORMERS: POCZĄTEK / familijny / napisy: 19:15; DRUŻYNA A(A): 17:00, 20:45; W GŁOWIE SIĘ NIE MIEŚCI 2 / familijny / dubbing: 12:45; DEADPOOL & WOLVERINE / dubbing: 14:20; NIE MÓW ZŁA / napisy: 21:15; GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ / familijny / dubbing: 12:00; OZI: GŁOS DESZCZOWEGO LASU / familijny / dubbing: 11:45, 14:00; OBCY: ROMULUS / napisy: 16:30

Sobota, 28 września
KULEJ. DWIE STRONY MEDALU: 19:30; SIMONA KOSSAK: 17:00; WROOKLYN ZOO: 17:30; POD WULKANEM: 12:30; AKADEMIA MAGII / familijny / dubbing: 11:00, 13:10, 16:00; AFTERMATH. MOST W OGNIU / napisy: 13:45, 18:00; RZECZY NIEZBĘDNE: 17:15; REAGAN / napisy: 13:00, 20:15; INSTERSTELLAR / napisy: 15:30; GLADIATOR / napisy: 14:00; BEETLEJUICE BEETLEJUICE / dubbing: 11:15, 13:20; BEETLEJUICE BEETLEJUICE / napisy: 18:15, 20:30; SUBSTANCJA / napisy: 15:45, 18:45; TRANSFORMERS: POCZĄTEK / familijny / dubbing: 11:30, 15:00; TRANSFORMERS: POCZĄTEK / familijny / napisy: 19:15; DRUŻYNA A(A): 16:15, 19:00; W GŁOWIE SIĘ NIE MIEŚCI 2 / familijny / dubbing: 10:45, 14:40; DEADPOOL & WOLVERINE / dubbing: 10:20; DEADPOOL & WOLVERINE / napisy: 15:15, 20:45; NIE MÓW ZŁA / napisy: 19:45; GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ / familijny / dubbing: 10:10; OZI: GŁOS DESZCZOWEGO LASU / familijny / dubbing: 10:30; OBCY: ROMULUS / napisy: 12:45

Niedziela, 29 września
KULEJ. DWIE STRONY MEDALU: 19:30; SIMONA KOSSAK: 17:00; WROOKLYN ZOO: 17:30; POD WULKANEM: 12:30; AKADEMIA MAGII / familijny / dubbing: 11:00, 13:10, 16:00; AFTERMATH. MOST W OGNIU / napisy: 13:45, 18:00; RZECZY NIEZBĘDNE: 17:15; REAGAN / napisy: 13:00, 20:15; INSTERSTELLAR / napisy: 15:30; GLADIATOR / napisy: 14:00; BEETLEJUICE BEETLEJUICE / dubbing: 11:15, 13:20; BEETLEJUICE BEETLEJUICE / napisy: 18:15, 20:30; SUBSTANCJA / napisy: 15:45, 18:45; TRANSFORMERS: POCZĄTEK / familijny / dubbing: 11:30, 15:00; TRANSFORMERS: POCZĄTEK / familijny / napisy: 19:15; DRUŻYNA A(A): 16:15, 19:00; W GŁOWIE SIĘ NIE MIEŚCI 2 / familijny / dubbing: 10:45, 14:40; DEADPOOL & WOLVERINE / dubbing: 10:20; DEADPOOL & WOLVERINE / napisy: 15:15, 20:45; NIE MÓW ZŁA / napisy: 19:45; GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ / familijny / dubbing: 10:10; OZI: GŁOS DESZCZOWEGO LASU / familijny / dubbing: 10:30; OBCY: ROMULUS / napisy: 12:45

Repertuar MULTIKINO
Piątek, 27 września
TRANSFORMERS. POCZĄTEK / familijny / dubbing: 10:30, 15:00, 17:25; DRUŻYNA A(A): 17:30; SUBSTANCJA / napisy: 18:00, 21:00; BEETLEJUICE BEETLEJUICE / dubbing: 12:20, 18:15, 20:45; GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ / familijny / dubbing: 10:00, 16:40; NIE MÓW ZŁA / napisy: 12:30, 21:30; INTERSTELLAR. 10. ROCZNICA PREMIERY / napisy: 16:25, 19:00, 20:00; GLADIATOR / napisy: 16:10, 19:30; DEADPOOL & WOLVERINE / dubbing: 10:30; DEADPOOL & WOLVERINE: 20:30 ; W GŁOWIE SIĘ NIE MIEŚCI 2 / familijny / dubbing: 15:25 ; IT ENDS WITH US / napisy: 15:05; AKADEMIA MAGII / familijny / dubbing: 9:30, 12:00, 14:50, 17:00; OZI: GŁOS DESZCZOWEGO LASU / familijny / dubbing: 9:30, 10:00, 12:30, 15:15; PANDA I AFRYKAŃSKA BANDA / familijny / dubbing: 9:30; AFTERMATH. MOST W OGNIU / napisy: 20:15; IDŹ POD PRĄD: 19:10 ; REAGAN: 19:50 ; RZECZY NIEZBĘDNE: 17:45

Sobota, 28 września
TRANSFORMERS. POCZĄTEK / familijny / dubbing: 9:45, 12:10, 14:40, 17:15; DRUŻYNA A(A): 17:45; SUBSTANCJA / napisy: 18:30, 21:40, 23:00; BEETLEJUICE BEETLEJUICE / dubbing: 10:10, 13:25, 18:10, 20:35 ; GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ / familijny / dubbing: 9:10, 11:30, 13:50, 16:10; NIE MÓW ZŁA / napisy: 21:30; INTERSTELLAR. 10. ROCZNICA PREMIERY / napisy: 13:20, 20:00, 22:10; GLADIATOR / napisy: 11:05, 19:30, 22:45; DEADPOOL & WOLVERINE / dubbing: 9:20, 20:45; OBCY: ROMULUS / napisy: 22:45; W GŁOWIE SIĘ NIE MIEŚCI 2 / familijny / dubbing: 10:10, 12:35, 15:00 ; IT ENDS WITH US / napisy: 12:15; AKADEMIA MAGII / familijny / dubbing: 9:00, 12:40, 14:50, 17:00; KULEJ. DWIE STRONY MEDALU: 16:55; OZI: GŁOS DESZCZOWEGO LASU / familijny / dubbing: 9:00, 11:10; PANDA I AFRYKAŃSKA BANDA / familijny / dubbing: 9:00; SIMONA KOSSAK: 15:50; SMOK DIPLODOK / familijny / dubbing: 11:10, 14:20; WROOKLYN ZOO: 16:25; AFTERMATH. MOST W OGNIU / napisy:19:50; IDŹ POD PRĄD: 19:10 ; POD WULKANEM / napisy: 15:10; REAGAN: 19:45 ; RZECZY NIEZBĘDNE: 17:20

Niedziela, 29 września
TRANSFORMERS. POCZĄTEK / familijny / dubbing: 9:45, 11:20, 13:50, 16:20; DRUŻYNA A(A): 17:45; SUBSTANCJA / napisy: 18:30, 21:35; BEETLEJUICE BEETLEJUICE / dubbing: 13:00, 18:00, 20:30; GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ / familijny / dubbing: 9:10, 11:30, 13:50, 16:10; NIE MÓW ZŁA / napisy: 21:45; INTERSTELLAR. 10. ROCZNICA PREMIERY / napisy: 9:25, 13:20, 20:00, 22:00; GLADIATOR / napisy: 11:05, 19:25; DEADPOOL & WOLVERINE / dubbing: 20:45; OBCY: ROMULUS / napisy: 22:00; W GŁOWIE SIĘ NIE MIEŚCI 2 / familijny / dubbing: 10:00, 12:25, 14:50; IT ENDS WITH US / napisy: 12:15; AKADEMIA MAGII / familijny / dubbing:10:55, 13:10, 15:20, 17:30; KULEJ. DWIE STRONY MEDALU: 16:55; OZI: GŁOS DESZCZOWEGO LASU / familijny / dubbing: 9:00, 11:10; PANDA I AFRYKAŃSKA BANDA / familijny / dubbing: 9:00; SIMONA KOSSAK: 15:35; SMOK DIPLODOK / familijny / dubbing: 9:00, 14:20; WROOKLYN ZOO: 16:35; AFTERMATH. MOST W OGNIU / napisy: 19:40; IDŹ POD PRĄD: 19:40 ; POD WULKANEM / napisy: 15:10; REAGAN: 18:45 ; RZECZY NIEZBĘDNE: 17:10

eprasa.pl 60b9c7cdb7

SIATKARZE ALURONU CMC WARTA ZAWIERCIE POKONALI W KATOWICKIM SPODKU JASTRZĘBSKI WĘGIEL 3:2 (21:25, 25:21, 25:21, 19:25, 23:21) I ZDOBYLI PO RAZ PIERWSZY SUPERPUCHAR POLSKI

POLONIA DŁUGO NA TO CZEKAŁA

PIŁKA NOŻNA W ubiegłym sezonie kibice Stomilu żyli drugoligowymi derbami z Olimpią Elbląg, w tym sezonie wydarzeniem będą trzecioligowe derby z Polonią. Jeśli jednak Stomil przegra, wtedy w następnym sezonie derby może zagrać już w IV lidze.

Kiedy kilka miesięcy temu, podczas rundy wiosennej II ligi, napisaliśmy, że Stomil jest coraz bliżej trzecioligowych derbów z Wikielcem, większość kibiców potraktowała to jako żart. A przecież nie w głowie były nam wtedy facecje, my po prostu przewidzieliśmy smutną i nieodległą przyszłość olsztyńskiego klubu. Nie przewidzieliśmy tylko, że derby z Wikielcem Stomil też przegra...

W efekcie obecnie „Duma Warmii" biega po boiskach III ligi, ale jeśli w sobotę przegra w Lidzbarku Warmińskim, wtedy zrobi krok w stronę derbów z Kętrzynem, Biskupcem lub Barczewem. Oczywiście w IV lidze.

Po serii porażek w Stomilu w tym tygodniu doszło do zmiany szkoleniowca. Tak jak już informowaliśmy, Piotra Zajączkowskiego zastąpił Piotr Gurzęda, dotychczasowy czwartoligowych rezerw Stomilu, które teraz prawdopodobnie poprowadzi Sebastian Całka. Innych zmian w sztabie szkoleniowym Stomilu na razie nie zaobserwowano.

Zajączkowski stracił pracę po tym, jak przegrał trzeci raz z rzędu - 0:3 z Legią II Warszawa. Dla pełnego obrazu warto jeszcze dodać, że w tym czasie stomilowcy ani razu nie trafili do bramki rywali.

Piotr Gurzęda przepracował z zespołem cały mikrocykl i sprawdzian nastąpi w meczu z Polonią Lidzbark Warmiński. - Dużo pracy wykonaliśmy - mówi nam nowy trener Stomilu. - Chcieliśmy poprawić wiele elementów, które uznaliśmy, że trzeba poprawić. Na pewno gra w defensywie, bo za dużo bramek traciliśmy, nad tym pracowaliśmy do połowy tygodnia. Ostatnie dni to już gra w ofensywie i zmiany przejściowe do gry w ataku. Cały czas siedzimy w klubie i myślimy, co zmienić. To trudny czas dla nas i dla zawodników, bo muszą się nauczyć nowych rozwiązań. W niektórych sytuacjach jeszcze potrzebują naszych wskazówek, jednak z tygodnia na tydzień będzie lepiej. W derbach będzie walka na całego, bo przecież jest spotkanie o dodatkowym natężeniu emocjonalnym. Mam nadzieję, że wytrzymamy ciśnienie - my na ławce rezerwowych, a piłkarze na boisku. Liczę na to, że wszystkie informacje, które przekazujemy zawodnikom, pomogą im w lepszej grze. Przed nami ciężkie spotkanie, ale jak spadać to z wysokiego konia (śmiech - red.).

Fot. Emil Marecki

Nowy trener Stomilu pokazuje piłkarzom najlepszy sposób na pokonanie bramkarza Polonii: - Odbijasz się z prawej ręki, robiąc przewrót w tył, jednocześnie lewą nogą przerzucasz piłkę nad prawym barkiem. Po udanym przewrocie pewnie wbijasz się korkami w boisko, dzięki czemu osiągasz stabilną pozycję, a potem już tylko musisz wepchnąć piłkę do siatki obok zaskoczonego bramkarza. Łatwizna!

W Lidzbarku Warmińskim też podeszli do spotkania bardzo poważnie, mając świadomość, że derby przyciągną na trybuny wielu kibiców. Mecz będzie miał status imprezy masowej, a całą trybunę odkrytą zajmą kibice Stomilu.

- Dla mnie to najważniejsze spotkanie w ciągu dziewięciu lat, odkąd działam w Polonii - mówi Mariusz Miecznikowski, prezes Polonii. - Cały klub jest zaangażowany w organizację tego spotkania. Mamy nadzieję, że podołamy, a na trybunach będzie przyjazna atmosfera.

Prezes Miecznikowski wspomniał o swoich dziewięciu latach w Polonii, warto więc przypomnieć, że w sezonie 2015/16 klub z Lidzbarka Warmińskiego bronił się przed spadkiem z okręgówki, natomiast Stomil zajął 11. miejsce na zapleczu Ekstraklasy. Doskonale widać, jaką w tym czasie drogę przebyły oba kluby...

Piłkarsko Polonia bardzo dobrze radzi sobie w roli beniaminka III ligi. Podopieczni Daniela Wierzbowskiego mają 11 punktów i do tej pory przegrali tylko dwa razy (mniej porażek ma jedynie czołowa piątka tabeli).

W ostatnim meczu poloniści przed własną publicznością zremisowali 3:3 z GKS Bełchatów, chociaż przegrywali 1:3, ale grając w osłabieniu potrafili doprowadzić do remisu. W meczu ze Stomilem na pewno nie zagra Rafał Maciążek, który zwichnął prawy bark i na boisko wybiegnie najprawdopodobniej dopiero w listopadzie. W jego miejsce od pierwszej minuty wystąpi najprawdopodobniej Adrian Morawski, były piłkarz Stomilu.

Natomiast GKS Wikielec zagra przed własną publicznością już w piątek wieczorem. Podopieczni Damiana Jarzembowskiego zagrają z przedostatnią drużyną w tabeli - do miejscowości pod Iławą przyjadą rezerwy aktualnego mistrza Polski. Po dziewięciu kolejkach Wikielec spisuje się najlepiej z reprezentantów Warmii i Mazur, bo wywalczył 12 punktów - po trzy zwycięstwa, remisy i porażki. Ostatnie spotkanie GKS-owi jednak kompletnie nie wyszło, bowiem w Sulejówku przegrali 0:2 z niżej notowaną Victorią, tracąc dwie bramki w pierwszej połowie.

• **10. kolejka, piątek:** GKS Wikielec - Jagiellonia II Białystok (19), Broń Radom - ŁKS Łomża (18); **sobota:** Polonia Lidzbark Warmiński - Stomil Olsztyn (19), Warta Sieradz - Unia Skierniewice (15), Sokół Aleksandrów Łódzki - Świt Nowy Dwór Mazowiecki (13), Mławianka Mława - Victoria Sulejówek (15:30); **niedziela:** GKS Bełchatów Lechia Tomaszów Mazowiecki (16), Wigry Suwałki - Wisła II Płock (17), Legia II Warszawa - Pelikan Łowicz (12).

EM, DRYH

PO 9 KOLEJKACH

1. Unia	20	22:11
2. Wigry	19	16:7
3. Legia II	17	22:11
4. Warta	17	18:17
5. Łomża	15	19:15
6. Wisła II	14	21:17
7. Pelikan	13	15:10
8. Wikielec	**12**	**9:10**
9. Broń	12	9:12
10. Bełchatów	11	12:12
11. Polonia	**11**	**17:19**
12. Lechia	10	11:14
13. Sokół	10	9:13
14. Stomil	**10**	**14:19**
15. Victoria	9	9:12
16. Mławianka	7	20:23
17. Jagiellonia II	7	9:14
18. Świt	7	7:23

eprasa.pl 60b9c7cdb7

GAZETA OLSZTYŃSKA DZIENNIK ELBLĄSKI

27|09|2024

BIZNES WARMII i MAZUR

SAMORZĄDY

PARTNER GŁÓWNY

POWIAT ELBLĄSKI

"Inwestowanie w służbę zdrowia i oświatę przez samorządy powiatowe ma kluczowe znaczenie dla poprawy jakości życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju lokalnych społeczności. Samorządy powinny modernizować infrastrukturę, wspierać kadry oraz wprowadzać innowacyjne programy, co w efekcie przekłada się na lepszy stan zdrowia obywateli i wyższą jakość edukacji.

Maciej Romanowski
starosta elbląski

Fot. LIGHTFIELD STUDIOS\pixtumz88 – stock.adobe.com

eprasa.pl 60b9c7cdb7

CZEGO POTRZEBUJĄ SAMORZĄDY?

SAMORZĄDOWCÓW Z WARMII, MAZUR I POWIŚLA PYTAMY O TO, CZEGO DZISIAJ NAJBARDZIEJ POTRZEBA SAMORZĄDOM, CO PRZESZKADZA SAMORZĄDOWCOM W PRACY NA RZECZ DOBRA MIESZKAŃCÓW, JAKICH NARZĘDZI IM BRAKUJE?

Marcin Kuchciński
marszałek województwa warmińsko-mazurskiego

Samorządy odgrywają kluczową rolę w codziennym funkcjonowaniu społeczności lokalnych. Są najbliżej mieszkańców, znają ich potrzeby i potrafią na nie skutecznie reagować. Aby jednak w pełni wykorzystać ten potencjał, niezbędne jest poczucie stabilności i pewności działania. Stabilność finansowa, legislacyjna i organizacyjna stanowi fundament sprawnego zarządzania regionem.

Współpraca z rządem jest więc kluczowa, niestety w ostatnich latach nie zawsze przebiegała tak, jak byśmy tego oczekiwali. Częste zmiany przepisów, brak wystarczających konsultacji czy przesuwanie odpowiedzialności na samorządy bez adekwatnego wsparcia finansowego, to wyzwania, które znacząco utrudniały realizację zadań lokalnych. Dla efektywnego działania potrzebujemy więc z jednej strony jasno określonych, stabilnych zasad funkcjonowania, a z drugiej – większej elastyczności w podejmowaniu lokalnych decyzji.

Konieczna jest również partnerska współpraca między samorządem a administracją centralną, oparta na wzajemnym zaufaniu i wsparciu. Z perspektywy regionu ważne jest, aby rząd dostrzegał specyfikę poszczególnych województw, w tym ich wyzwania gospodarcze i demograficzne. Tylko wtedy możemy efektywnie wspierać rozwój naszych miast i wsi.

Wierzę, że przyszłość samorządów zależy od budowania długotrwałych relacji partnerskich, które umożliwią nam sprawniejsze zarządzanie i realizację projektów, na których najbardziej zależy naszym mieszkańcom.

Jacek Wolski
burmistrz Nowego Miasta Lubawskiego

Jako burmistrz Nowego Miasta Lubawskiego obserwuję, jak zmieniają się potrzeby i wyzwania, przed którymi stają dzisiejsze samorządy. Przede wszystkim potrzebna jest pewna informacja dotycząca nowego sposobu finansowania samorządów, ponieważ aktualnie trwają prace legislacyjne i nie wiadomo, czy budżet na 2025 rok będziemy konstruować w oparciu o nowe czy aktualnie obowiązujące przepisy. Aby sprostać potrzebom naszych mieszkańców i zapewnić stabilny rozwój na przyszłość, niezbędne są dalsze inwestycje w infrastrukturę. Jednak żeby skutecznie planować i realizować inwestycje, potrzebujemy szerokiego dostępu do funduszy zewnętrznych, m. in. z KPO. Jeżeli termin wydatkowania środków z KPO nie zostanie wydłużony, nie tylko samorządy będą miały problem z ich wykorzystaniem. Problemem miasta jest również niewystarczający zasób mieszkań komunalnych.

Od momentu objęcia urzędu burmistrza, stawiałem sobie za cel stworzenie efektywnego, profesjonalnego i zaangażowanego zespołu, który będzie pracować na rzecz rozwoju naszego miasta. Jednym z największych sukcesów początku mojej kadencji jest odpowiedni dobór kompetentnych osób na kluczowe stanowiska. Za dotychczasowy sukces uważam również pozyskanie środków na rozszerzenie zakresu inwestycji budowy drogi na ul. Rolnej, aby ta droga została doprowadzona do wszystkich domów, które się tam znajdują. Dzięki wnioskowaniu o dodatkowe środki udało się także rozszerzyć zakres kolejnego zadania - przebudowy ul. Jarzębowej i Klonowej o trzecią ulicę - Szopena. Warto też wspomnieć o pozyskanym dofinansowaniu na panele fotowoltaiczne na dachu hali MOSiR, które mają zasilać cały obiekt.

Tomasz Andrukiewicz
prezydent Ełku

Najważniejszą potrzebą jest obecnie zapewnienie stabilnych i adekwatnych środków finansowych. Budżety samorządowe są pod coraz większą presją, a rosnące koszty związane z wydatkami bieżącymi, utrzymaniem infrastruktury, utrzymaniem oświaty sprawiają, że trudniej jest planować i realizować długofalowe inwestycje. Subwencje oraz dotacje, które otrzymujemy, są niestety niewystarczające, by sprostać oczekiwaniom mieszkańców oraz utrzymać wysoki poziom usług publicznych. Dodatkowo zmieniające się przepisy prawne spowalniają proces decyzyjny i utrudniają realizację długoterminowych strategii rozwoju. Istnieje także potrzeba lepszej współpracy między samorządami a rządem. W wielu obszarach samorządy potrzebują większej autonomii w podejmowaniu decyzji, zwłaszcza w zakresie planowania budżetowego oraz kształtowania polityk lokalnych. Skuteczne działanie samorządu wymaga też uproszczenia procedur administracyjnych.

Pomimo trudności, z jakimi się mierzymy, Ełk ma na swoim koncie wiele sukcesów. Zrealizowaliśmy liczne projekty infrastrukturalne, takie jak rozbudowa sieci drogowej, modernizacja miejskich obiektów, rewitalizacja przestrzeni miejskiej, rozwój lokalnej przedsiębiorczości, a także inicjatywy promujące turystykę, sport i kulturę.

Naszym priorytetem jest poprawa jakości życia mieszkańców. To się udaje dzięki wszechstronnemu rozwojowi miasta. Aktywność i zaangażowanie ełczan pozwalają nam realizować projekty odpowiadające na rzeczywiste potrzeby lokalnej społeczności. Aby jednak kontynuować ten rozwój, potrzebujemy przede wszystkim stabilnego wsparcia finansowego oraz narzędzi umożliwiających efektywniejsze realizowanie naszych planów.

Krzysztof Baran
wójt Gminy Górowo Iławeckie

Mimo wielu sukcesów, samorządy w Polsce stoją przed poważnymi wyzwaniami. Gmina Górowo Iławeckie zmaga się z problemami demograficznymi. W ciągu ostatnich 10 lat liczba mieszkańców spadła o 10%. Depopulacja to zjawisko, które dotyka wiele obszarów wiejskich i mniejszych miast, prowadząc do zmniejszenia bazy podatkowej i trudności w utrzymaniu infrastruktury.

Kolejnym wyzwaniem jest niewystarczające finansowanie zadań zleconych przez administrację centralną. Samorządy często muszą realizować obowiązki bez adekwatnych środków, co ogranicza możliwości inwestycyjne i zmusza do rezygnacji z ważnych projektów. Ponadto, zmiany legislacyjne wprowadzane bez konsultacji z samorządami utrudniają planowanie długoterminowych działań i wprowadzają niepewność w zarządzaniu.

Co powinno ulec zmianie? Aby sprostać tym wyzwaniom, konieczne są pewne zmiany systemowe. Przede wszystkim, należy zwiększyć udział samorządów w podziale dochodów publicznych, co pozwoli na stabilne finansowanie lokalnych projektów i usług. Kluczowe są tu też zmiany w finansowaniu systemu oświaty, gdyż to dopłacanie z własnych budżetów do jej funkcjonowania obciąża obecnie najbardziej małe samosądy, pochłaniając środki, które powinny być wykorzystane na inwestycje. Ważne jest także wprowadzenie mechanizmów zachęcających młodych ludzi do pozostawania w mniejszych miejscowościach, poprzez tworzenie miejsc pracy i inwestowanie w edukację oraz kulturę.

Konieczne jest również usprawnienie dialogu między rządem a samorządami. Decyzje legislacyjne powinny być podejmowane z uwzględnieniem opinii władz lokalnych, które najlepiej znają potrzeby swoich społeczności. Stabilność prawa i jasne regulacje pozwolą samorządom na efektywniejsze działanie i długofalowe planowanie.

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Maciej Romanowski
starosta elbląski

Dzisiaj samorządom najbardziej potrzebne są środki finansowe. Samorządy muszą stawić czoło liczniejszym potrzebom społeczności lokalnych, takim jak opieka zdrowotna, wsparcie dla przedsiębiorców i osób bezrobotnych oraz zapewniać na wysokim poziomie infrastrukturę. Przeszkody, które mogą utrudniać pracę samorządowcom w działaniach na rzecz dobra mieszkańców mogą być różne i zależeć od konkretnej sytuacji w danej miejscowości. Potencjalnymi czynnikami, które mogą wpływać na pracę samorządowców są brak odpowiednich zasobów finansowych, zbyt skomplikowane procedury administracyjne i przepisy prawne, ale również trwająca wojna w Ukrainie, panująca wysoka inflacja czy kryzys energetyczny. Aby wspomóc pracę samorządowcom, mogą być potrzebne pewne narzędzia i inicjatywy, takie jak szkolenia i wsparcie merytoryczne, uproszczenie procedur administracyjnych, dostęp do większego wsparcia finansowego, zarówno ze środków własnych, jak i z funduszy rządowych i unijnych, edukacja i podnoszenie świadomości mieszkańców. Istotne jest, aby wspierać pracę samorządowców poprzez stwarzanie odpowiednich warunków i narzędzi, które umożliwią im efektywną pracę na rzecz dobra mieszkańców. Dla każdego sukcesem będzie coś innego. Niemniej jednak zawsze może to być realizacja dużych inwestycji infrastrukturalnych, poprawa usług publicznych, skuteczne zarządzanie usługami publicznymi, takimi jak transport publiczny, ochrona zdrowia, edukacja. Sukcesem może być także wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, możliwość tworzenia nowych miejsc pracy, wspieranie ochrony środowiska, promowanie energii odnawialnej, ale także dialog i partycypacja społeczna, prowadzenie otwartego dialogu z mieszkańcami. Oczywiście, to tylko kilka przykładów. Każdy samorządowiec będzie miał własne osiągnięcia i priorytety, które uważa za swoje największe sukcesy we własnej kadencji.

Marta Kamińska
wójt Gminy Barciany

Problemy naszych samorządów są dobrze zdiagnozowane przez ośrodki eksperckie. Otwartym pozostaje pytanie, czy na szczeblu centralnym będzie wola do niezbędnych systemowych zmian. W problematycznym centrum znajdują się kwestie finansowe. Mówi o tym chociażby raport NIK z marca tego roku. Eksperci zauważają, że finansowa pozycja samorządów została znacząco osłabiona w wyniku reform podatkowych przeprowadzonych w latach 2019-2022. Wpływ na uszczuplenie samorządowych finansów miały np. obniżenie stawek podatkowych i wprowadzenie zwolnień dla młodych podatników. Na pewno niewłaściwą jest też sytuacja, kiedy „z góry" reguluje się samorządom, co i jak mogą robić, a w kwestii pieniędzy mówi się - radźcie sobie sami. Tu dobrym przykładem są taryfy na wodę i ścieki. My nie mamy prawa ich ustalania, co niejednokrotnie powoduje świadczenie usług poza rachunkiem ekonomicznym. Podobnie jest z siecią szkół - to my wiemy, jaka ich ilość jest właściwa, ale do ewentualnej likwidacji potrzebna jest pozytywna opinia kuratora. Oświata to odrębny problem, który wymaga szczególnej uwagi. Wystarczy wspomnieć, że niektóre samorządy do przekazywanej z poziomu centralnego subwencji muszą dokładać sumę, która stanowi 60 proc. ich budżetów. Warto również zauważyć, że takie gminy jak Barciany chociażby ze względu na geografię nie mają potencjału zwiększania liczby mieszkańców czy rozwoju przedsiębiorczości. A to oznacza ograniczenia w kwestii dochodów. Dlatego uważam, że takie samorządy potrzebują specjalnego wsparcia i traktowania. Przemawia za tym i nasza północna granica „zabetonowana" ze względu na sąsiada-agresora. Wyzwania przed jakimi stoi nasza gmina dobrze opisują liczby 18 i 43. Pierwsza to liczba dzieci, które u nas się urodziły od początku roku do połowy września, a druga - to mieszkańcy, którzy zmarli w tym samym okresie.

Artur Wrochna
wicestarosta olsztyński

Najbardziej samorządowcom przeszkadza niestabilność finansów publicznych. Chodzi o niepewność co do tego, ile pieniędzy dostaniemy z budżetu państwa na powierzone nam zadania. Powiaty nie mają własnych dochodów, więc ich budżety w zasadniczej części opierają się na subwencjach i dotacjach przekazywanych corocznie przez rząd. A z ich wysokością bywa różnie. Bo o ile państwo ceduje na samorządy kolejne zadania, to nie zawsze idą za tym nowe lub tylko wystarczające pieniądze.

Brakuje więc nam środków na wydatki bieżące, przede wszystkim remonty dróg powiatowych, a mamy ich najwięcej w województwie - ok. 800 km. Dlatego jesteśmy w pełni uzależnieni od programów rządowych czy unijnych przeznaczonych na te cele. Udaje nam się jednak skutecznie po nie sięgać i wspólnie z gminami organizować tzw. wkład własny. W ten sposób, w ciągu ostatnich lat udało nam się zrealizować wiele inwestycji nie tylko drogowych. Ale ma to też i „ciemniejszą" stronę – im więcej inwestycji, tym później potrzeba więcej pieniędzy na ich utrzymanie.

Kolejną sytuacją, która mocno obciąża powiaty, to sytuacja całej polskiej służby zdrowia. Kondycja szpitali powiatowych w Polsce generalnie jest: zła, bardzo zła albo katastrofalna. W naszych dwóch placówka, szpitalach w Biskupcu i Dobrym Mieście możemy mówić o sytuacji „zła +" – relatywnie są w niezłej kondycji. Jednak perspektywy także dla nich nie są zbyt optymistyczne.

Niemniej, mówiąc o sukcesach, mogę stwierdzić , że mimo tej trudnej sytuacji udaje nam się nie tylko wiązać koniec z końcem, ale i aktywnie działać. Remontujemy kolejne kilometry dróg, inwestujemy w oświatę i kulturę, na niezłym poziomie jest opieka społeczna w powiecie. Cały czas inwestujemy w szpitale. Jednak zawsze chciałoby się więcej, ale do tego potrzebne są pieniądze i jeszcze raz pieniądze.

Jacek Wiśniowski
burmistrz Lidzbarka Warmińskiego

Potrzebujemy zastrzyku finansowego, ponieważ w ostatnich latach zmniejszono nam dochody własne, głównie poprzez ograniczenie udziału w podatku dochodowym. W zamian wprowadzono Polski Ład, jednak wiemy, że same inwestycje nie wystarczą do realizacji bieżących zadań. Równowaga między dochodami własnymi a wydatkami bieżącymi została zachwiana, co stanowi dla nas obecnie największy problem. Liczymy na wsparcie finansowe jeszcze w tym roku, które wyrówna nasze dochody własne, m.in. przez zwiększenie udziału w PIT. Mamy nadzieję, że zapowiadane na przyszły rok subwencje z podatku dochodowego będą na tyle duże, abyśmy mogli realizować nasze zadania własne oraz wykorzystywać środki zewnętrzne.

Samorządom brakuje stabilności przepisów prawnych. Równowaga między wynagrodzeniami podstawowych grup pracowników a specjalistami została zachwiana, co również jest wyzwaniem. Jeśli chodzi o kontakty z mieszkańcami, to nie widzę tu problemów – wiele zależy od tego, jak włodarze komunikują się z ludźmi. Społeczeństwo, mimo trudnych okresów związanych z pandemią i wojną w Ukrainie, pokazało, że potrafi się zjednoczyć. W obliczu trudności różnice stają się mniej istotne, a wspólnota jest naszą siłą. Narzędzia potrzebne do działania są dostępne, potrzebujemy jedynie stabilności prawa i wsparcia finansowego, aby realizować nasze zadania.

Lidzbark Warmiński od dekady przechodzi intensywną transformację. Sukcesem jest to, że mimo trudności związanych z inflacją, wysokimi stopami procentowymi oraz destabilizacją gospodarki po wybuchu wojny w Ukrainie, udało nam się zrealizować wszystkie planowane inwestycje. Utrzymaliśmy także stały kontakt i współpracę ze społeczeństwem. To ogromny sukces, że w tych trudnych czasach potrafiliśmy nie tylko realizować inwestycje, ale też wspierać lokalnych przedsiębiorców. Większość inwestycji, finansowanych w 90% z dotacji zewnętrznych, była realizowana przez lokalne firmy, które wygrywały przetargi. To pomogło im nie tylko utrzymać działalność, ale też rozwijać się w tym niełatwym okresie.

Jacek Kosmala
burmistrz Nidzicy

Samorządy przede wszystkim potrzebują stabilnego i przewidywalnego systemu finansowania, który umożliwi planowanie inwestycji, remontów i podwyżek dla pracowników na kilka lat do przodu. Po drugie, państwo powinno jednoznacznie uregulować, kto za co odpowiada. Cóż z tego, że mamy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, skoro obszary Natura 2000 czy chronionego krajobrazu uniemożliwiają nam działanie, ograniczając nas przez przepisy prawne. Podobne problemy występują w przypadku inwestycji w miastach, gdzie nadzór sprawuje konserwator zabytków. W centrum Nidzicy dominuje beton, chciałbym posadzić drzewa, ale nie mogę, ponieważ nie mam zgody konserwatora. Klimat się zmienia, a instalacje burzowe nie są w stanie odprowadzać nadmiaru wody.

Jeśli chodzi o oświatę, zmieniający się rząd zawsze oznacza zmianę polityki – samorządy nie mają wpływu na Kartę Nauczyciela, ale muszą pokrywać jej koszty. Kolejnym problemem jest narzucanie nowych obowiązków bez zapewnienia finansowania, na przykład w zakresie USC czy zarządzania kryzysowego. Do tego dochodzi zły podział administracyjny – małe gminy i sołectwa często nie mają racji bytu, a ktoś w końcu powinien się tym zająć. Należałoby od nowa napisać przepisy dotyczące samorządów, z jasno określonymi zasadami ich finansowania. W obecnym systemie nie jesteśmy w stanie przewidzieć niczego na przyszłość.

Podział środków również wymaga reformy – powinien opierać się na jasnych zasadach, a nie na uznaniowości i szarpaninie. Mieszkańcy oczekują dróg, ale my nie jesteśmy w stanie im powiedzieć, czy i kiedy otrzymamy dofinansowanie, ani w jakiej wysokości.

Konieczne jest wprowadzenie badań psychologicznych dla osób, które chcą uczestniczyć w życiu publicznym. Kierowcy ciężarówek przechodzą takie badania, a radni, posłowie czy senatorowie już nie, co często prowadzi do chaosu i braku spokojnej pracy. Samorządowcy czują się pomijani, gdy decyzje podejmowane są na szczeblu ministerialnym bez konsultacji z nimi. Co z tego, że przedstawiciele małych gmin biorą udział w spotkaniach, skoro ich głos pozostaje niesłyszalny w kręgu wzajemnej adoracji.

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Perfekcyjni na każdym polu

AGROPerfekt

agroperfekt

agroperfekt

www.agroperfekt.pl

Relacje z naszymi Klientami budujemy na lata opierając się na wzajemnym szacunku i zaufaniu.

Jesteśmy autoryzowanym dilerem ciągników marki Steyr.

W naszej ofercie mamy marki najlepszych producentów maszyn rolniczych.

Posiadamy bardzo dobrze wyposażone zaplecze serwisowe, obsługiwane przez wykwalifikowanych pracowników technicznych

Oferujemy rozwiązania dla gospodarstw o różnej specyfice i wielkości obsługiwanego areału.

Pomagamy w przygotowaniu dokumentacji i finansowaniu zakupu.

Sprawnie przygotujemy idealną ofertę dla Ciebie!

124otzi-a-K

eprasa.pl 60b9c7cdb7

SPIS TREŚCI

2-3 Czego potrzebują samorządy?

4 Perfekcyjni na każdym polu

6 Dochody budżetów gmin i miast

7 Dochody budżetów powiatów

8 Wydatki budżetów na administrację publiczną

9 Powiat Elbląski stawia na rozwój oświaty

10 Stopa bezrobocia

11 Jest pomysł rozbudowy Olsztyńskiego Parku Naukowo-Technologicznego

12–13 Szlak świętej Warmii – inny wymiar PPP

14-15 Mieszkania oddane do użytkowania

16-17 Edukacyjne Centrum Rehabilitacyjno-Medyczne

18 Podmioty gospodarki narodowej

19 Wydatki na oświatę i wychowanie

20 Przeciętne wynagrodzenie brutto

21 Odpoczynek na Warmii?

22 Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę ppoż.

23 Zakończenie inwestycji „Budowa ścieżki pieszo-rowerowej..."

24 Wydatki na ochronę zdrowia

25 ZOZ w Nidzicy

26 Liczba centrów, domów kultury, klubów i świetlic

27 Braniewo – miasto pełne możliwości

28 Wydatki na transport i łączność

29 Czech Serwis

30-31 Środki z Unii Europejskiej

32 Bank Spółdzielczy w Szczytnie - biznes pakiet

Fot. Robert Kneschke - stock.adobe.com

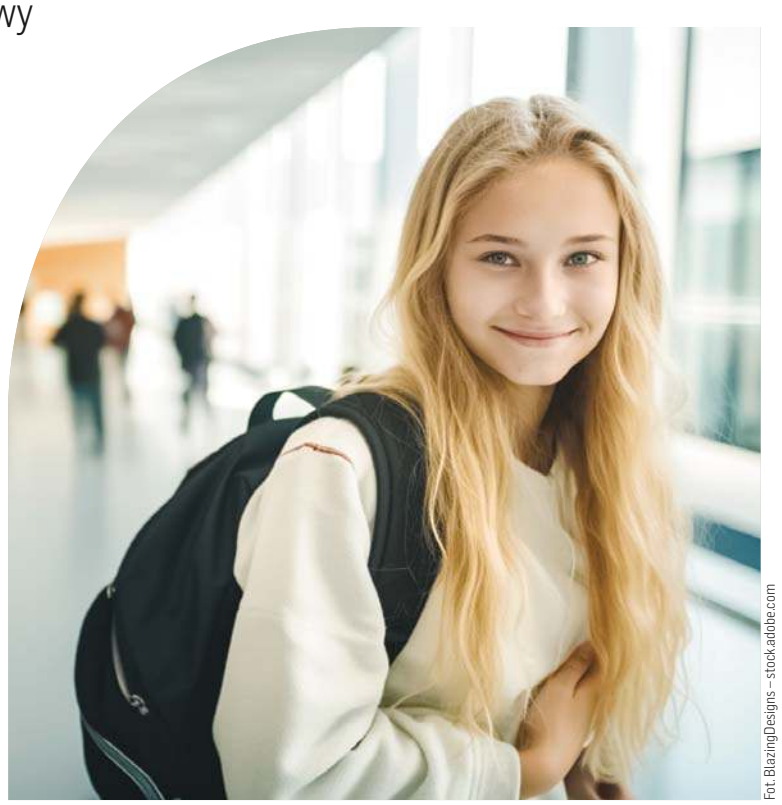

Fot. BlazingDesigns - stock.adobe.com

BIZNES WARMII I MAZUR
GAZETA OLSZTYŃSKA DZIENNIK ELBLĄSKI

REDAKTOR NACZELNY Maciej Matera tel. 502 499 526 | zarzad@gazetaolsztynska.pl

DYREKTOR DS. MARKETINGU I REKLAMY Agnieszka Weder-Grygielewicz tel. 885 998 201 | a.weder@gazetaolsztynska.pl

SKŁAD I ŁAMANIE Jakub Cyrana

WYDAWCA GALINDIA Sp. z o.o., ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn
wydawca „Gazety Olsztyńskiej"
www.gazetaolsztynska.p

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu w przeliczeniu na mieszkańca w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r.

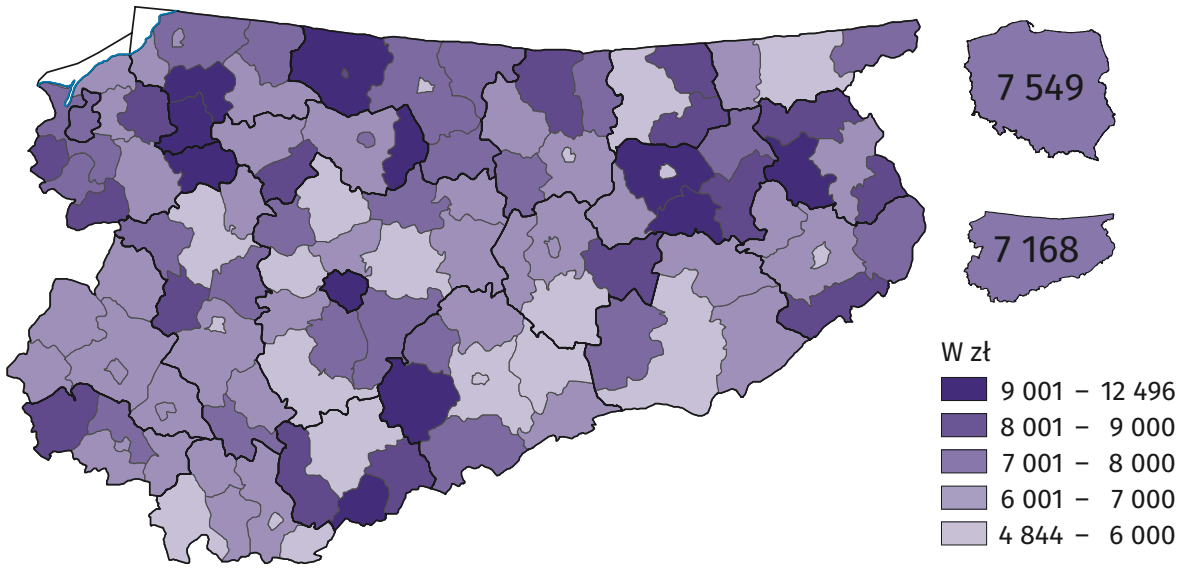

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Łączne dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu w województwie w 2023 r. wyniosły 9 766,2 mln zł i były o 1,8% wyższe niż rok wcześniej. W przeliczeniu na mieszkańca wyniosły 7 168 zł i były niższe niż w kraju o 5,0%.

Dochody gmin osiągnęły wartość 7 105,2 mln zł i były niższe o 2,3% w porównaniu z 2022 r. W przeliczeniu na mieszkańca wyniosły 6 570 zł i były o 2,1% niższe niż w kraju.

W 2023 r. miasta na prawach powiatu uzyskały dochody w kwocie 2 661,0 mln zł. W porównaniu z 2022 r. były one wyższe o 14,8%. W przeliczeniu na mieszkańca wyniosły 9 468 zł i były wyższe niż w kraju o 2,2%.

Gminy województwa warmińsko-mazurskiego o największych dochodach budżetu w przeliczeniu na mieszkańca w 2023 r.

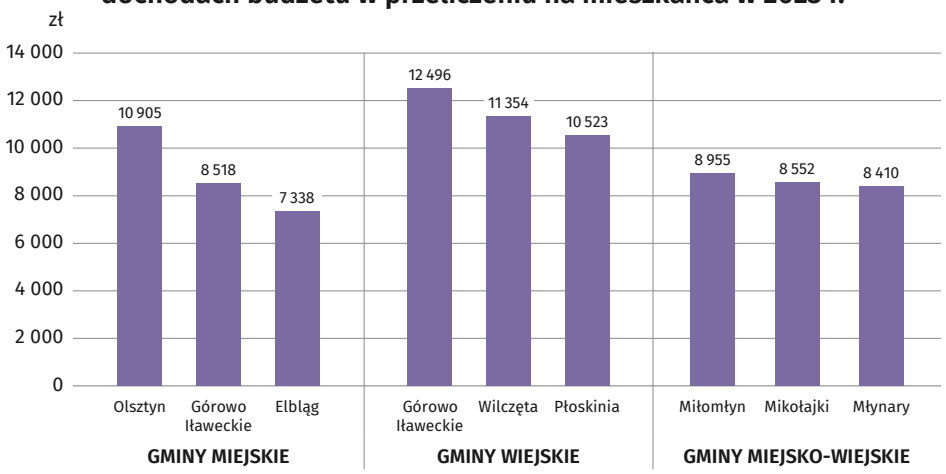

Robert Szewczyk
prezydent Olsztyna

Przede wszystkim kończyliśmy dwie bardzo duże inwestycje, związane z rozbudową transportu szynowego oraz modernizacją i rozbudową hali Uranii. W pierwszym przypadku drugi etap rozbudowy tramwajowej sieci to ok. 8 kilometrów podwójnego torowiska. Trakcja została poprowadzona z obecnej pętli autobusowej w Pieczewie ulicami Wilczyńskiego, Krasickiego, Synów Pułku, Wyszyńskiego do al. Piłsudskiego i dalej do obecnej sieci na skrzyżowaniu z ul. Kościuszki. W drugim przypadku hala Urania przeszła gruntowną przebudowę.

Poza tym dostaliśmy większą - w porównaniu z 2022 rokiem o ok. 50 mln zł - subwencję ogólną.

Marcin Krzyżanowski
wójt Gminy Wilczęta

Gmina Wilczęta uplasowała się wysoko w rankingu gmin wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego pod względem dochodów budżetowych na jednego mieszkańca w 2023 roku. Głównym źródłem tych dochodów były wpływy z podatku rolnego od osób fizycznych, a także z podatków od nieruchomości, których wysokość związana jest z działalnością osób prawnych operujących na terenie gminy. Szczególnie istotnym czynnikiem, który znacząco wpłynął na ten wynik w 2023 roku, była korekta deklaracji podatkowych dotycząca infrastruktury kolejowej. Korekta ta obejmowała okres ostatnich pięciu lat, co sprawiło, że dochody gminy z tego tytułu wzrosły znacząco, wzmacniając budżet i umożliwiając realizację kluczowych inwestycji na rzecz mieszkańców.

Beata Mazur
burmistrz Miłomłyna

Tak wysoki wskaźnik dochodów naszego budżetu wynika z ostatnich inwestycji oraz środków, które pozyskaliśmy na te cele. W 2023 r. zrealizowaliśmy cztery duże projekty, dotyczące dróg gminnych i sieci wodno-kanalizacyjnych, na które otrzymaliśmy dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład. To kwota ponad 15 milionów złotych. Przebudowaliśmy ulicę Kolejową w Miłomłynie oraz drogi gminne do Skarpy oraz w Karnitach. Rozbudowaliśmy sieć wodno-kanalizacyjną w samym Miłomłynie oraz sieć wodociągową w mniejszych miejscowościach. Nie zatrzymujemy się w inwestycjach i w tym roku. Uzbrajamy tereny pod przyszłe uzdrowisko, rozpoczynamy modernizacje szkoły oraz ośrodka kultury. Poprawiamy również stan naszych dróg. Mam więc nadzieję, że nadal będziemy umacniać swój wizerunek jako samorząd stawiający na rozwój i inwestycje.

Jacek Kostka
burmistrz Górowa Iławeckiego

Z przymrużeniem oka można by powiedzieć, że jesteśmy ofiarą swojego sukcesu. Dochód na jednego mieszkańca bowiem oblicza się nie tylko na podstawie dochodów własnych gminy, tych, które wynikają np. z podatków, ale i pozyskanych środków zewnętrznych. Jesteśmy w czołówce skutecznych samorządów, jeśli chodzi o pozyskiwanie dotacji, co wcale nie oznacza, że jesteśmy zamożną gminą. Dotacje wiążą się z koniecznością posiadania wkładu własnego. Przed nami duże inwestycje, wyremontujemy 90 procent dróg, duże placówki edukacyjne i już wiem, że brakuje nam półtora miliona złotych. Co prawda dochody samorządów rosną, ale nie tak szybko jak wzrastają koszty np. podwyżek dla nauczycieli, co przecież jest bardzo ważne. Skąd je wziąć brakujące kwoty? Będzie trzeba zaciągnąć pożyczkę, gdyż nie można pozwolić, by zrezygnować z poważnych dotacji. Niestety, będzie on spłacany przez kolejnych burmistrzów, ale za to zostanie zrobione przepiękne, Stare Miasto.

Krzysztof Baran
wójt Gminy Górowo Iławeckie

Zajęcie wysokiego miejsca w rankingu wynika z dwóch kluczowych czynników. Gmina Górowo Iławeckie zmaga się z poważnymi wyzwaniami demograficznymi – w ciągu ostatnich 10 lat liczba mieszkańców spadła o 10%. W odpowiedzi realizujemy inwestycje mające na celu zachęcenie do osiedlania się i pozostawania w gminie. W 2023 roku zrealizowaliśmy ich ponad 28 o łącznej wartości blisko 55 mln zł. Najważniejszą z nich jest budowa Zakładu Przyrodoleczniczego w Nowej Wsi Iławeckiej – jako elementu powstającego uzdrowiska. Jest to największa inwestycja w historii gminy o wartości ponad 38 mln zł (32 mln zł z dofinansowania Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury). Dodatkowo wyposażyliśmy ten obiekt za ponad 7 mln zł, z czego 5 mln zł pochodziło z Rządowego Funduszu Polski Ład. Ważnym projektem była też budowa oczyszczalni ścieków w Pieszkowie o wartości blisko 11 mln zł, z ponad 8 mln zł dofinansowania z Programu Inwestycji Strategicznych.

eprasa.pl 60b9c7cdb7

GMINY WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO		2022	2023
1	**Górowo Iławeckie (2)**	**7 447**	**12 496**
2	**Wilczęta (2)**	**8 928**	**11 354**
3	**Olsztyn (1)**	**8 861**	**10 905**
4	Płoskinia (2)	9 864	10 523
5	Giżycko (2)	7 555	9 858
6	Janowiec Kościelny (2)	8 725	9 512
7	Miłki (2)	7 929	9 416
8	Świętajno (2)	8 269	9 278
9	Godkowo (2)	8 442	9 219
10	Jedwabno (2)	8 611	9 207
11	Kiwity (2)	8 650	9 168
12	Miłomłyn (3)	7 604	8 955
	...		
114	Morąg (3)	5 986	5 300
115	Szczytno (2)	6 004	5 015
116	Działdowo (1)	5 399	4 844
	POLSKĄ	**7 455**	**7 549**
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	**7 002**	**7 168**

GMINY MIEJSKIE		2022	2023
1	**Olsztyn (1)**	**8 861**	**10 905**
2	**Górowo Iławeckie (1)**	**7 945**	**8 518**
3	**Elbląg (1)**	**7 215**	**7 338**
4	Lidzbark Warmiński (1)	6 582	7 041
5	Lubawa (1)	6 212	6 950
6	Mrągowo (1)	5 739	6 757
7	Braniewo (1)	5 738	6 725
8	Nowe Miasto Lubawskie (1)	7 150	6 411
9	Iława (1)	5 551	6 101
10	Bartoszyce (1)	5 275	5 785
11	Szczytno (1)	5 217	5 691
12	Ostróda (1)	5 290	5 677
13	Kętrzyn (1)	5 555	5 497
14	Ełk (1)	5 505	5 473
15	Giżycko (1)	5 381	5 428
16	Działdowo (1)	5 399	4 844

GMINY WIEJSKIE		2022	2023
1	**Górowo Iławeckie (2)**	**7 447**	**12 496**
2	**Wilczęta (2)**	**8 928**	**11 354**
3	**Płoskinia (2)**	**9 864**	**10 523**
4	Giżycko (2)	7 555	9 858
5	Janowiec Kościelny (2)	8 725	9 512
6	Miłki (2)	7 929	9 416
7	Świętajno (2)	8 269	9 278
8	Godkowo (2)	8 442	9 219
9	Jedwabno (2)	8 611	9 207
10	Kiwity (2)	8 650	9 168
11	Budry (2)	9 894	8 891
12	Biskupiec (2)	7 159	8 815
	...		
64	Piecki (2)	7 499	5 769
65	Iłowo-Osada (2)	8 068	5 542
66	Szczytno (2)	6 004	5 015

GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE		2022	2023
1	**Miłomłyn (3)**	**7 604**	**8 955**
2	**Mikołajki (3)**	**9 788**	**8 552**
3	**Młynary (3)**	**8 693**	**8 410**
4	Pasym (3)	8 239	7 668
5	Bisztynek (3)	7 184	7 629
6	Reszel (3)	6 625	7 596
7	Sępopol (3)	7 263	7 571
8	Ruciane-Nida (3)	7 592	7 382
9	Jeziorany (3)	8 987	7 289
10	Wielbark (3)	7 465	7 240
11	Pasłęk (3)	6 336	6 867
12	Zalewo (3)	7 414	6 852
	...		
32	Lidzbark (3)	6 360	5 333
33	Dobre Miasto (3)	5 925	5 332
34	Morąg (3)	5 986	5 300

Dochody budżetów powiatów* województwa warmińsko-mazurskiego w przeliczeniu na mieszkańca

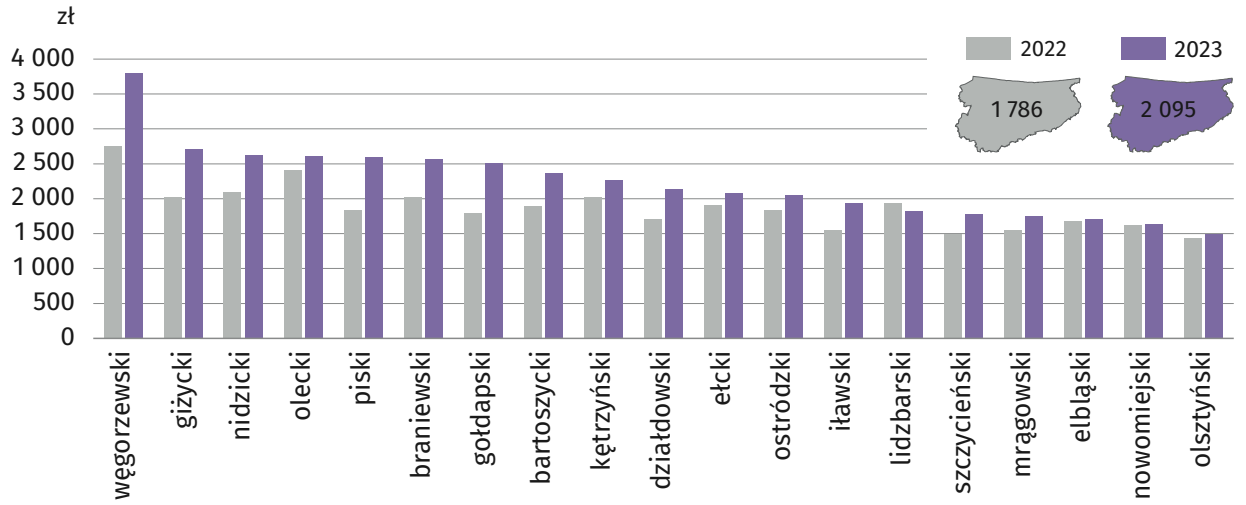

Dochody budżetów powiatów w województwie w 2023 r. wyniosły 2 265,8 mln zł i były o 16,7% wyższe niż rok wcześniej. W przeliczeniu na mieszkańca dochody wyniosły 2 095 zł i były o 17,4% wyższe niż w kraju. Najwyższe dochody w przeliczeniu na mieszkańca osiągnięto w powiecie węgorzewskim.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

* bez miast na prawach powiatu

POWIATY		2021	2022	2023
1	**Powiat węgorzewski**	**2 522**	**2 747**	**3 810**
2	**Powiat giżycki**	**1 881**	**2 028**	**2 718**
3	**Powiat nidzicki**	**2 257**	**2 098**	**2 633**
4	Powiat olecki	2 062	2 411	2 611
5	Powiat piski	1 652	1 830	2 604
6	Powiat braniewski	1 865	2 025	2 566
7	Powiat gołdapski	1 512	1 789	2 513
8	Powiat bartoszycki	1 913	1 890	2 365
9	Powiat kętrzyński	1 726	2 018	2 264
10	Powiat działdowski	1 593	1 709	2 141
11	Powiat ełcki	1 742	1 909	2 083
12	Powiat ostródzki	1 707	1 837	2 049
13	Powiat iławski	1 481	1 553	1 938
14	Powiat lidzbarski	1 661	1 942	1 824
15	Powiat szczycieński	1 575	1 496	1 789
16	Powiat mrągowski	1 554	1 548	1 753
17	Powiat elbląski	1 711	1 678	1 718
18	Powiat nowomiejski	1 343	1 619	1 636
19	Powiat olsztyński	1 469	1 432	1 499
	POLSKĄ	**1 413**	**1 535**	**1 785**
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	**1 686**	**1 786**	**2 095**

Alicja Rymszewicz
starosta węgorzewski

Dochody budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca są wysokie, ponieważ prowadzimy jako Powiat Węgorzewski drugą co do wielkości placówkę DPS w naszym województwie. Dotacje i odpłatności za pobyt mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej to ok. 17,5 mln zł.

Paweł Przybyłek
starosta nidzicki

Każdego roku staramy się konstruować budżet tak, aby był budżetem proinwestycyjnym, zrównoważonym i rozwojowym. Staramy się uwzględniać prośby i potrzeby mieszkańców, burmistrzów i wójtów gmin z naszego powiatu oraz radnych powiatowych, a priorytetem jest pozyskanie jak najwięcej środków zewnętrznych, które przeznaczamy na strategiczne inwestycje z punktu widzenia rozwoju powiatu i dobra naszych mieszkańców. Inwestycje, które realizujemy stały się możliwe dzięki wsparciu środków rządowych, unijnych oraz bardzo dobrej współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Warmińsko-Mazurskim Urzędem Wojewódzkim i samorządami gminnymi. Nasze działania kierujemy w stronę utrzymania zadłużenia powiatu na bezpiecznym poziomie, tak, by zachować ciągłość realizowanych zadań. Efekty pracy, która widać gołym okiem to sukces Zarządu, radnych Rady Powiatu, pracowników Starostwa Powiatowego w Nidzicy oraz pracowników powiatowych jednostek organizacyjnych.

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Wydatki budżetów powiatów* na administrację publiczną w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r.

W budżetach powiatów na administrację publiczną w 2023 r. przeznaczono 252,4 mln zł. Było to o 13,5% więcej niż w roku wcześniejszym.
Wydatki na administrację publiczną stanowiły 11,0%.

W przeliczeniu na mieszkańca wyniosły 233 zł i były o 28 zł większe niż rok wcześniej.
Najwięcej na administrację publiczną w przeliczeniu na mieszkańca wydano w powiecie nidzickim.

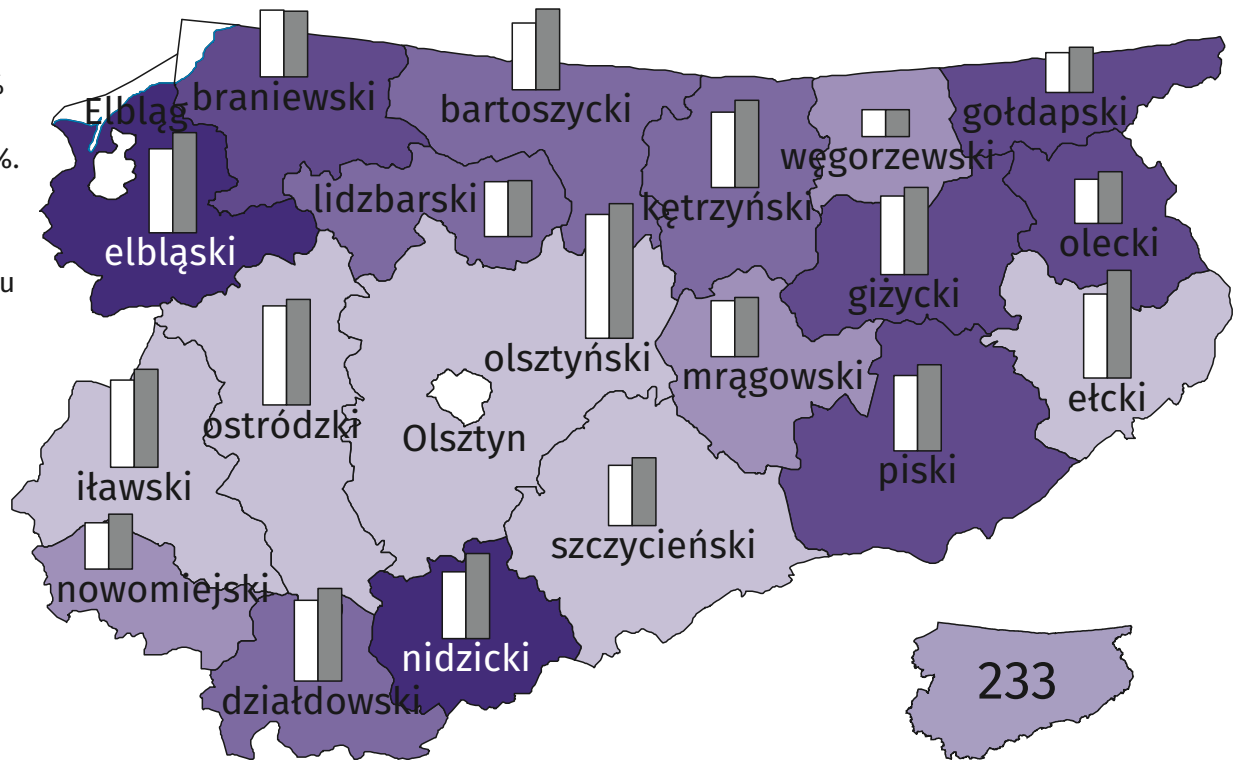

Paweł Przybyłek
starosta nidzicki

Powiat Nidzicki potrafił wykorzystać szanse rozwojowe i skutecznie pozyskuje środki finansowe na realizację przedsięwzięć w różnych obszarach działalności, tj. edukacji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia i inwestycji. Niezbitym tego dowodem są przebudowane drogi powiatowe, Starostwo Powiatowe w Nidzicy, które zostało dostosowane dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także skupia wszystkie jednostki w jednym miejscu bez konieczności podróżowania i utraty czasu. Do Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy trafia nowoczesny i niezbędny sprzęt, m. in. rezonans magnetyczny, wideokolonoskop, nowy aparat RTG i wiele, wiele innych.

Maciej Romanowski
starosta elbląski

W 2023 roku wydatki budżetów powiatów w województwie warmińsko-mazurskim na administrację publiczną znacznie wzrosły w porównaniu do lat ubiegłych. Powiaty przeznaczyły większe środki na modernizację infrastruktury biurowej oraz usprawnienie procesów administracyjnych. W ramach budżetów planowane są także inwestycje w cyfryzację usług publicznych, co ma na celu poprawę dostępności i efektywności działania administracji. Dodatkowe fundusze zostały skierowane na szkolenia dla pracowników administracji, aby zwiększyć ich kompetencje w zakresie obsługi obywateli. Wydatki te są kluczowe dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania administracji publicznej oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców regionu.

* bez miast na prawach powiatu

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

POWIATY		NA MIESZKAŃCA W ZŁ	OGÓŁEM W ZŁ		
		2023	2021	2022	2023
1	**Powiat nidzicki**	**471**	**5 254 526**	**11 230 664**	**14 375 048**
2	**Powiat elbląski**	**311**	**9 736 549**	**14 258 444**	**16 927 726**
3	**Powiat gołdapski**	**300**	**4 608 737**	**6 744 144**	**7 516 061**
4	Powiat braniewski	296	6 379 391	11 191 760	11 127 588
5	Powiat piski	278	8 443 717	12 759 846	14 531 493
6	Powiat giżycki	276	8 379 294	13 284 927	14 851 152
7	Powiat olecki	273	4 952 579	7 544 902	8 761 464
8	Powiat bartoszycki	258	8 163 666	11 214 859	13 665 020
9	Powiat kętrzyński	258	9 246 615	12 846 960	14 800 154
10	Powiat działdowski	255	11 702 575	13 628 962	15 711 890
11	Powiat lidzbarski	247	6 274 591	9 247 417	9 469 391
12	Powiat nowomiejski	219	5 836 921	7 801 370	9 218 496
13	Powiat węgorzewski	219	3 999 148	4 477 392	4 589 626
14	Powiat mrągowski	212	6 572 977	9 568 997	10 112 436
15	Powiat ełcki	206	9 532 422	14 266 751	18 220 375
16	Powiat iławski	182	10 105 298	14 700 260	16 412 751
17	Powiat ostródzki	179	12 117 044	16 578 380	17 749 627
18	Powiat olsztyński	175	15 502 414	20 930 536	22 761 731
19	Powiat szczycieński	173	7 471 059	10 140 979	11 534 919
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	**233**	**154 279 523**	**222 417 549**	**252 336 949**
			WYDATKI OGÓŁEM (zł)		
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE		**1 742 604 149**	**1 949 255 686**	**2 300 343 695**
			Udział wydatków na administrację publiczną w wydatkach ogółem (%)		
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE		**0,3**	**0,4**	**0,4**

eprasa.pl 60b9c7cdb7

POWIAT ELBLĄSKI

POWIAT ELBLĄSKI STAWIA NA ROZWÓJ OŚWIATY

Źródło: ZS Pasłęk

Zespół Szkół w Pasłęku

Zespół Szkół w Pasłęku to najstarsza szkoła ponadpodstawowa w Pasłęku, dla której organem prowadzącym jest Powiat Elbląski. W roku szkolnym 2024/2025 w szkole funkcjonują czteroletnie liceum ogólnokształcące, technikum oraz branżowa szkoła I stopnia nr 1. ZS w Pasłęku to nowoczesna baza dydaktyczno-sportowa.

Na kompleks składa się główny gmach szkoły z 29 gabinetami lekcyjnymi, z których większość wyposażona jest w najnowocześniejszy sprzęt audiowizualny oraz pomoce dydaktyczne. Budynek służy również jako m.in. siedziba Ośrodka Szkolenia Kierowców „Najki", miejsce prowadzenia zajęć z cheerleadingu czy miejsce wykładów Pasłęckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. W latach 2018-2023 przeprowadzono szereg inwestycji, remontów i zakupów, wśród nich najważniejszą od wielu lat inwestycję o nazwie „Termomodernizacja wraz z rozbudową i przebudową budynków Zespołu Szkół w Pasłęku" za kwotę 17 187 369,56 zł. Uczniowie z najwyższymi wynikami w nauce mogą liczyć na stypendium Prezesa Rady Ministrów czy Starosty Elbląskiego. Szkoła oprócz projektów unijnych korzysta także z programów rządowych, w ramach których m.in. bierze udział w zagranicznych wycieczkach edukacyjnych.

Zespół Szkół Ekonomicznych i Technicznych im. Stanisława Mikołajczyka w Pasłęku to szkoła z wieloletnimi tradycjami. Funkcjonuje już niemal pół wieku, a powstała jako Zespół Szkół Rolniczych. Przez ten czas placówka podlegała wielu reformom w zakresie kierunków kształcenia. Obecnie funkcjonuje jako technikum oraz branżowa szkoła I stopnia. Uczniowie kształcą się w różnych zawodach oraz w klasach mundurowych. ZSEiT w Pasłęku wyróżnia doskonała infrastruktura i zadbana posesja szkoły. Budynek szkoły ma bezpośrednie połączeniem z internatem i całorocznym schroniskiem młodzieżowym. Posiada warsztaty i kompleks boisk sportowych Orlik, a obecnie trwa budowa nowoczesnej hali sportowo-widowiskowej. Szkoła jest zaangażowana w realizację projektów unijnych oraz bierze udział w programie Erasmus +. Kwota realizowanych projektów w ramach RPO Warmia i Mazury 2014-2020 wyniosła 2 272 325,67 zł, z czego dofinansowanie ze środków Powiatu Elbląskiego to 779 090,99 zł. Uzyskane środki umożliwiły ponad 200 uczniom odbycie staży w takich krajach jak Włochy, Niemcy, Hiszpania czy Portugalia.

Źródło Powiat Elbląski

Liceum Sztuk Plastycznych w Gronowie Górnym

Liceum Sztuk Plastycznych w Gronowie Górnym to nowoczesna szkoła artystyczna. Kameralny charakter placówki, nowoczesna infrastruktura i przyjazna atmosfera szkolnych budynków oraz dostępność doskonale wyposażonych pracowni artystycznych sprzyjają pogłębionej twórczej pracy w dziedzinach grafiki warsztatowej i cyfrowej, malarstwa, rysunku, rzeźby, fotografii i filmu, realizacji intermedialnych oraz projektowania multimedialnego. Program Erasmus + pozwala uczestniczyć w specjalistycznych szkoleniach i wyjazdach do różnych europejskich krajów (m. in. Łotwa, Portugalia). Nauka w LSP pozwala również na udział w prestiżowych programach grantowych i projektach często niedostępnych dla uczniów innych placówek. Uczniowie biorą udział w licznych konkursach ogólnopolskich i międzynarodowych, wygrywają indeksy uczelni artystycznych, zdobywają stypendia Starosty Elbląskiego, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, współpracują z różnymi instytucjami i organizują własne wystawy. Zwieńczenie kształcenia w LSP wiąże się z wykonaniem pracy dyplomowej w wybranej dyscyplinie oraz obronie swojej twórczej koncepcji przed komisją. Dzięki takiej formie dyplomu absolwent zyskuje przydatne na rynku pracy praktyczne doświadczenie projektowe i realizacyjne.

Źródło: ZSEiT

Zespół Szkół Ekonomicznych i Technicznych w Pasłęku

20424see1-a-K

eprasa.pl 60b9c7cdb7

	POWIATY	LICZBA BEZROBOTNYCH	STOPA BEZROBOCIA
1	**Powiat m.Olsztyn**	**1 726**	**2,1**
2	**Powiat iławski**	**1 411**	**4,2**
3	**Powiat m.Elbląg**	**2 426**	**6,3**
4	Powiat olsztyński	2 645	6,4
5	Powiat nidzicki	655	6,8
6	Powiat gołdapski	597	7,9
7	Powiat mrągowski	1 324	8,4
8	Powiat ostródzki	2 816	8,5
9	Powiat szczycieński	1 916	8,8
10	Powiat giżycki	1 487	9,0
11	Powiat lidzbarski	1 243	10,3
12	Powiat nowomiejski	1 560	10,4
13	Powiat ełcki	3 152	10,7
14	Powiat piski	1 813	12,1
15	Powiat węgorzewski	712	12,4
16	Powiat działdowski	2 760	12,5
17	Powiat elbląski	2 328	12,5
18	Powiat olecki	1 636	13,3
19	Powiat braniewski	1 555	14,4
20	Powiat kętrzyński	2 778	16,4
21	Powiat bartoszycki	2 777	17,3
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	**39 317**	

Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w województwie warmińsko-mazurskim – stan na 31 grudnia 2023 r.

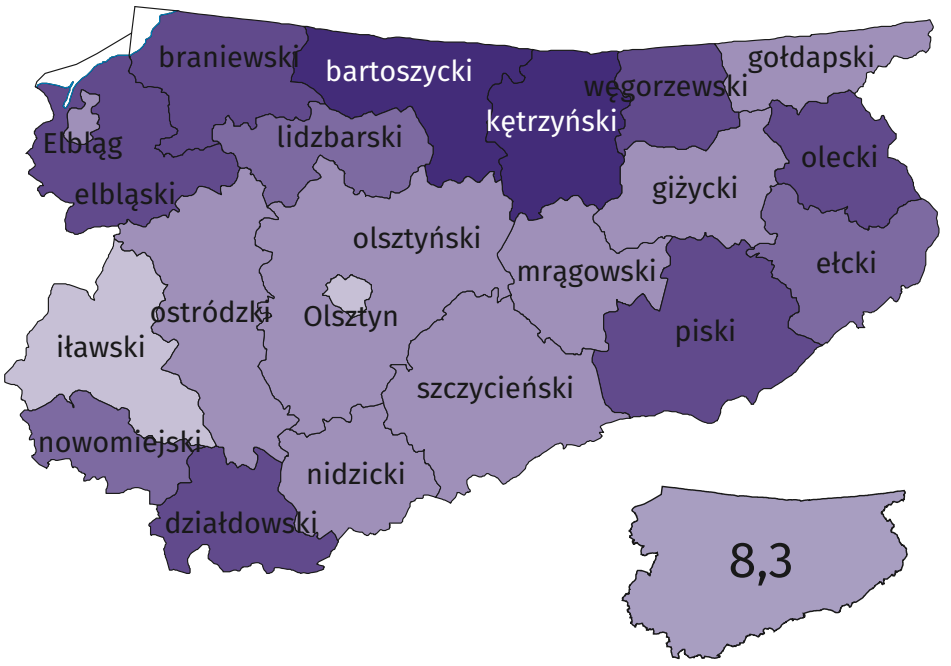

Na koniec 2023 r. w powiatowych urzędach pracy w województwie było zarejestrowanych 39,3 tys. osób bezrobotnych, tj. o 4,3% mniej niż przed rokiem. Stopa bezrobocia rejestrowanego była jedną z najwyższych w kraju i wyniosła 8,3%. W porównaniu z 2022 r. wskaźnik ten zmniejszył się o 0,3 p. proc.

Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały bartoszycki i kętrzyński, a o najniższej – Olsztyn i powiat iławski. W porównaniu z 2022 r. spadek stopy bezrobocia wystąpił w większości powiatów. Wyższa stopa niż przed rokiem wystąpiła w powiatach: oleckim, szczycieńskim, nidzickim i giżyckim. W Olsztynie stopa bezrobocia rejestrowanego pozostała na poziomie sprzed roku.

W %
- 15,1 – 17,3
- 12,1 – 15,0
- 9,1 – 12,0
- 6,1 – 9,0
- 2,1 – 6,0

Marek Chojnowski
starosta ełcki

W powiecie ełckim mieszka około 90 tysięcy osób. Na koniec ubiegłego roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ełku mieliśmy zarejestrowane 3 152 osoby - to o 353 osoby mniej niż w styczniu 2023 roku. Stopa bezrobocia w naszym powiecie wyniosła 10,7%. To nieco więcej niż średnia wojewódzka, ale trzeba też spojrzeć na na wielkość naszego powiatu, jego położenie i strukturę gospodarczą i społeczną. Staramy się z jednej strony aktywizować bezrobotnych, a z drugiej stwarzać przedsiębiorcom dogodnie warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, a co za tym idzie - zachęcać ich do tworzenia nowych miejsc pracy. Dużym impulsem do rozwoju gospodarki zawsze są inwestycje. Stosunkowo od niedawna cieszymy się z ekspresowej trasy Via Baltica. Teraz czekamy na zakończenie kolejnych inwestycji zarówno drogowych jak i kolejowych. A to z pewnością pozytywnie wpłynie na sytuacje gospodarczą naszego powiatu.

Robert Szewczyk
prezydent Olsztyna

To bez wątpienia budująca informacja, że w Olsztynie ten wskaźnik jest tak dobry. Jednocześnie wszyscy chcemy, by ta praca była jak najlepsza i jak najlepiej płatna. To pozwoliłoby zatrzymać młodych, zdolnych olsztynian lub absolwentów naszych uczelni albo nakłonić do powrotu tych, którzy wyjechali za pracą z Olsztyna. Mam nadzieję, że powstanie na terenach w pobliżu Jeziora Trackiego parku przemysłowego - instytucji w zamierzeniach rozszerzającej działalność Olsztyńskiego Parku Naukowo-Technologicznego - będzie jednym z kierunków starań o to, by pracy w naszym mieście było nie tylko wystarczająco dużo, ale i by była ona dobra jakościowo.

Michał Kochanowski
starosta kętrzyński

Standardowo najwyższy poziom bezrobocia występuje na obszarach przygranicznych. Nie jest to dla nas zaskoczeniem. Ze swojej strony realizujemy mnóstwo zadań inwestycyjnych, pozyskujemy środki na aktywizację osób bezrobotnych, wszystko to, aby łagodzić skutki bezrobocia. Dzisiaj obszarem naszego działania jest także wspieranie budowy instalacji Orlen Południe w Kętrzynie, co stanowi historyczną szansę dla całego powiatu.

Maciej Rygielski
wicestarosta
Powiatu Iławskiego

Niski poziom bezrobocia w powiecie iławskim jest od lat. Konsekwentny rozwój regionu powoduje, że powiat nasz może cieszyć się dobrze rozwiniętym przemysłem z różnych branż. Na płynność zatrudnienia wpływa właśnie ta różnorodność, w sytuacji gdy jakaś z gałęzi przemysłu ma chwilowe problemy, inna zapewnia zatrudnienie. Nie bez znaczenia jest także lokalizacja dużego węzła kolejowego w Iławie, ogromny szpital czy zakład karny. Czynników jest wiele, cieszy fakt, że dobra sytuacja na rynku pracy utrzymuje się od wielu lat. To powoduje, że powiat iławski jest dobrym miejscem do życia, na dodatek pięknym, w którym króluje najdłuższe jezioro w Polsce — Jeziorak.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych według powiatów w województwie warmińsko-mazurskim – stan na 31 grudnia 2023 r.

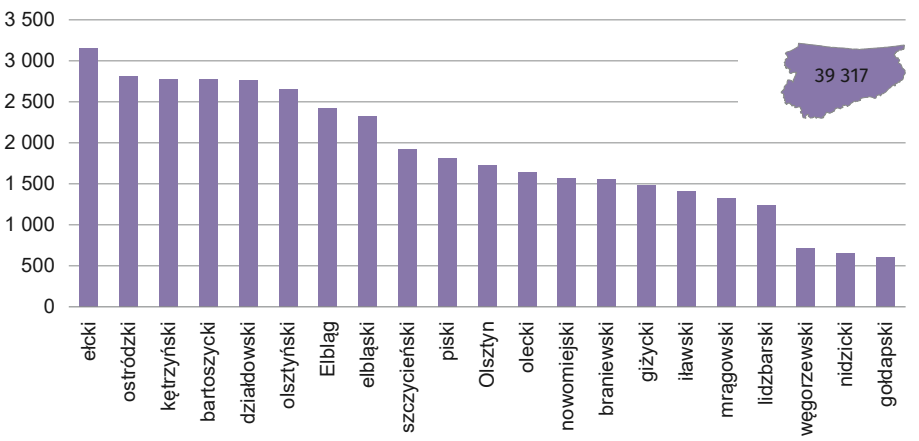

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

eprasa.pl 60b9c7cdb7

JEST POMYSŁ ROZBUDOWY OLSZTYŃSKIEGO PARKU NAUKOWO-TECHNOLOGICZNEGO

TO OGROMNA SZANSA NA ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I STWORZENIE KOLEJNYCH MIEJSC PRACY W STOLICY REGIONU. SAMORZĄD OLSZTYNA STARA SIĘ O NADANIE OLSZTYŃSKIEMU PARKOWI PRZEMYSŁOWEMU, CZYLI NOWEJ CZĘŚCI OPNT, STATUSU PROJEKTU O STRATEGICZNYM ZNACZENIU.

Tereny na wschód od Jeziora Trackiego to jedno z nielicznych dużych a niezagospodarowanych miejsc na terenie Olsztyna. Na obszarze ponad 65 hektarów mogą powstać obiekty przeznaczone m.in. na produkcję i usługi.

Zaawansowana technologia szansą stolicy Warmii i Mazur

— Rozwój gospodarczy jest niezwykle istotny — mówi prezydent Olsztyna, Robert Szewczyk. — Walory przyrodnicze, położenie, to, że nie jesteśmy wielkim miastem, sprawia, że możemy rozwijać tu przemysł wysokiej technologii. To już dzieje się w Olsztyńskim Parku Naukowo-Technologicznym.

Charakterystyczny kompleks budynków położony w pobliżu Jeziora Skanda został uruchomiony nieco ponad dekadę temu. To właśnie w tym miejscu powstały obiekty służące rozwojowi innowacyjnych firm oraz miejsca, gdzie naukowcy mogą prowadzić badania. W firmach lokatorskich OPNT zatrudnienionych ponad 700 osób. Dodatkowo w grudniu poprzedniego roku została otwarta sąsiadująca z parkiem nowa siedziba Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk. To jeszcze bardziej zbliża naukę i biznes i powoduje, że obie dziedziny mogą przenikać się oraz korzystać ze swych dokonań.

Park nowych możliwości nad Jeziorem Trackim

Aby rozwinąć działalność OPNT, samorząd Olsztyna planuje przygotować projekt jego rozbudowy. Miejscem, które zostałoby wykorzystane do tego celu są właśnie tereny między Jeziorem Trackim, linią kolejową a granicą Olsztyna. Już zostały zdiagnozowane te elementy, których teraz brakuje w ofercie Parku.

— Zadanie zakłada powstanie Centrum Technologicznego, Inkubatora Technologicznego oraz Centrum Ekologicznego 6R — wymienia dyrektorka OPNT, Maria Borzym. — Park Przemysłowy ma być miejscem, które będzie modelowym przykładem współpracy administracji z biznesem i nauką.

Centrum Technologiczne to m.in. hale do wynajęcia, które mogłyby pełnić funkcje laboratoriów, warsztatowni czy centrów demonstracyjnych, a także przestrzeń pod biura. Inkubator Technologiczny ma być halą produkcyjno-magazynową, będącą zapleczem dla przemysłu. Natomiast Centrum Ekologiczne 6R byłoby miejscem, w którym w praktyce byłyby wcielane w życie zasady 6R, pomagają chronić środowisko i zapobiegać jego degradacji.

— Chcielibyśmy, by nasze zadanie zyskało status projektu o znaczeniu strategicznym — mówi zastępczyni prezydenta Olsztyna Justyna Sarna-Pezowicz. — Już wystąpiliśmy do marszałka województwa o przeanalizowanie takiej możliwości. To pozwoliłoby nam na łatwiejsze sięgnięcie po unijne dofinansowanie w celu wykonania tego zadania.

Samorząd wie, których elementów teraz brakuje w ofercie Olsztyńskiego Parku Naukowo Technologicznego. Te miałyby się znaleźć w Parku Przemysłowym.

Tereny nad Jeziorem Trackim, między ul. Lubelską, linią kolejową a granicą Olsztyna, to ostatni tak duży niezagospodarowany teren, który może być przeznaczony pod produkcję i usługi.

Mieszkańcy Zatorza poprzez tunel pod torami zyskają nowe połączenie z resztą miasta. Nowy trakt będzie wieść od ul. Zientary-Malewskiej do węzła Wschód południowej obwodnicy Olsztyna.

Szacunkowe koszty realizacji projektu to ok. 70 mln złotych.

Komunikacja i uzbrojenie terenu na wyciągnięcie ręki

Jednym z pierwszych kroków, przybliżających samorząd Olsztyna do realizacji przedsięwzięcia jest skomunikowanie i uzbrojenie terenu zaplanowanego pod Park Przemysłowy.

— To jednocześnie ułatwienie dla wielu mieszkańców szeroko rozumianego Zatorza — mówi prezydent Robert Szewczyk. — Po wybudowaniu tej infrastruktury będzie ona bowiem dodatkowym połączeniem tych północnych osiedli miasta z pozostałą jego częścią. Ta inwestycja przysłuży się zarówno biznesowi, jak i mieszkańcom. Na ten cel mamy zapewnione zewnętrzne dofinansowanie w wysokości 90 mln zł.

Pod koniec września władze Olsztyna rozstrzygnęły przetarg na realizację tego przedsięwzięcia. Powstanie 32-metrowej długości i 14-metrowej szerokości tunel. Dodatkowo inwestycja obejmuje wybudowanie niemal 1,4-kilometrowej długości ulicy wraz z drogą dla pieszych i rowerów, która połączy ul. Zientary-Malewskiej z węzłem Wschód południowej obwodnicy Olsztyna. Zadaniem, które także zostanie zrealizowane przy okazji tej inwestycji będzie zaprojektowanie i wykonanie rozbudowy ul. Zientary-Malewskiej na odcinku od ul. Jeżynowej do przyszłego ronda, które powstanie między ul. Jesienną a ul. Tracką. To łącznie niemal 2 kilometry trasy.

Realizacja zadania ma potrwać 33 miesiące od momentu podpisania umowy. Została wybrana spółka Intop Warszawa, która wykonanie prac wyceniła na ok. 73,3 mln zł.

OLSZTYN

O!GRÓD Z NATURY

94424OTBR-A-K

eprasa.pl 60b9c7cdb7

SZLAK ŚWIĘTEJ WARMII – INNY WYMIAR PPP

Od czterech już lat idea współpracy różnych środowisk przyświeca projektowi Szlak Świętej Warmii, dlatego na tym szlaku systematycznie spotykają się warmińscy samorządowcy oraz działający w regionie przedsiębiorcy, przedstawiciele NGO oraz ludzie kultury i sztuki. Ostatnią okazją do rozmów o tym, jak powinno wyglądać lokalne, warmińskie wydanie partnerstwa publiczno-prywatnego służące rozwojowi regionu, było II Warmińskie Forum Gospodarcze Szlaku Świętej Warmii. Odbyło się ono 10 września w Lidzbarku Warmińskim.

Fot. M. Nowakowska/Powiat Olsztyński

W dyskusji pt. „Turystyka rowerowa na Szlaku Świętej Warmii – rowerowe inicjatywy obywatelskie, strategia dla rowerów" udział wzięli: Marcin Galibarczyk Dyrektor Departamentu Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego, Ewa Wojciechowska z Zarządu Dróg Wojewódzkich, Paweł Klonowski – Szlak Rowerowy Łynostrada, Przemek Lenart – Warmia Bike, Monika Sztorc – RoweroWarmia, Mirosław Arczak – Rowerowa Wamia oraz Juztyna Zyśk – Rowerowe Podróże.

Warmińskie forum to z założenia miejsce wielowątkowej dyskusji dotyczącej rozwoju gospodarczego regionu, przede wszystkim w oparciu o turystykę. Biorą w niej udział zaproszeni przez organizatorów eksperci, dzielący się swoją wiedzą i doświadczeniem z uczestnikami spotkań. A ci to przede wszystkim reprezentanci 33 samorządów zrzeszonych w Stowarzyszeniu Miast, Gmin i Powiatów Szlak Świętej Warmii, ale także przedstawiciele lokalnych środowisk gospodarczych. W gronie ponad 200 gości tegorocznego II Forum była też liczna grupa reprezentantów innych środowisk, które włączyły i włączają się w działania zmierzające do odpominania Warmii na mapach turystycznych i gospodarczych.

Jedną z ciekawszych odsłon tego spotkania był panel poświęcony możliwości przeniesienia na Warmię hiszpańskich doświadczeń związanych ze Szlakiem Świętego Jakuba, którym co roku do Santiago de Compostela podróżują miliony pielgrzymów-turystów. Podczas debaty zatytułowanej „Camino de Santiago – jak to się robi?" mówili Ildefonso de la Campa, prezydent Europejskiej Federacji Dróg św. Jakuba z Composteli, Juan Manuel Vieites Baptista de Sousa, prezes Konfederacji Przedsiębiorców Galicji, oraz Zuzanna Gołębiewska, dyrektorka Polsko-Hiszpańskiej Izby Gospodarczej. A przez Świętą Warmię przebiegają dwie z licznych dróg tego szlaku: Camino Polaco, wiodąca przez Świętą Lipkę, Reszel, Lutry, Barczewo, Olsztyn do Gietrzwałdu oraz Droga Pomorska, polski odcinek trasy Via Baltica biegnącej wybrzeżem Bałtyku, w tym przez warmińskie Braniewo i Frombork. Nie bez przyczyny w logo szlaku obok warmińskiego Baranka Bożego znalazła się również żółta muszla św. Jakuba – symbolu pielgrzymowania.

Spotkanie na lidzbarskim forum było też okazją do uroczystego wręczenia pierwszych certyfikatów Turystycznych Kunsztyków Warnijskich – wyróżnień przyznawanych przez Stowarzyszenie Szlak Świętej Warmii właścicielom najlepszych obiektów noclegowych oraz placówek gastronomicznych. Kilka

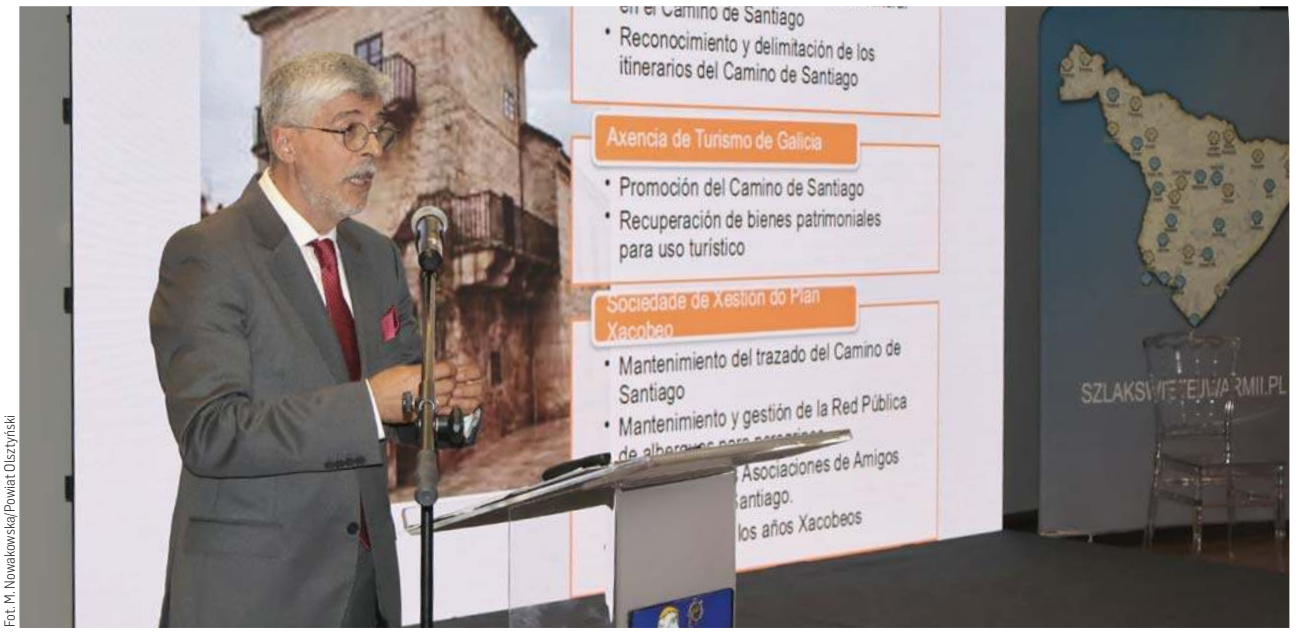

Fot. M. Nowakowska/Powiat Olsztyński

Ildefonso de la Campa, prezydent Europejskiej Federacji Dróg św. Jakuba z Composteli

93924otbr-a-K

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Fot. M. Nowakowska/Powiat Olsztyński

Laureaci pierwszych Warnijskich Kunsztyków Turystycznych

miesięcy wcześniej podczas Warmińskiego Kiermasu Tradycji, Dialogu i Zabawy w Bałdach wręczonych zostało kolejnych dwanaście certyfikatów Kunsztyków Warnijskich przyznanych lokalnym artystom, rzemieślnikom i przedsiębiorcom – twórcom rzeczy wyjątkowo kunsztownych.

– *W ten sposób promujemy nasz region oraz to, co jest w nim najciekawsze, oraz tych, którzy za tym stoją* – mówi Andrzej Abako, przewodniczący Stowarzyszenia Szlak Świętej Warmii, starosta olsztyński. – *Tworzymy także płaszczyznę współpracy dla biznesu, którą roboczo nazywamy warmińskim kredensem. Gromadzimy w nim najciekawsze produkty żywnościowe, wyroby rękodzieła czy też lokalnego rzemiosła i staramy się, aby takie kredensy z eleganckimi, wysmakowanymi i z pewnością niecodziennymi wyrobami-pamiątkami pojawiły się w naszych restauracjach, hotelach, pensjonatach, akucharze by sięgali do nich po lokalne produkty, przygotowując regionalne specjały.*

Ma to swoje ekonomiczne uzasadnienie, co wykazywali między innymi uczestnicy dyskusji pt. „Warmia jest KUL! Czyli turystyka KULinarna i KULturalna" – ostatniego panelu II Warmińskiego Forum Gospodarczego Szlaku Świętej Warmii.

Fot. M. Nowakowska/Powiat Olsztyński

Nagrodzone w tym roku kunsztyki z pracowni Agnieszki Gortat

STOWARZYSZENIE SZLAK ŚWIĘTEJ WARMII
WARNIJSKI KUNSZTYK

GDZIE SZUKAĆ WARNIJSKICH KUNSZTYKÓW?
Szczegóły na www.stowarzyszenie.szlakswietejwarmii.pl

93924otbr-b-K

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności według gmin w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r.

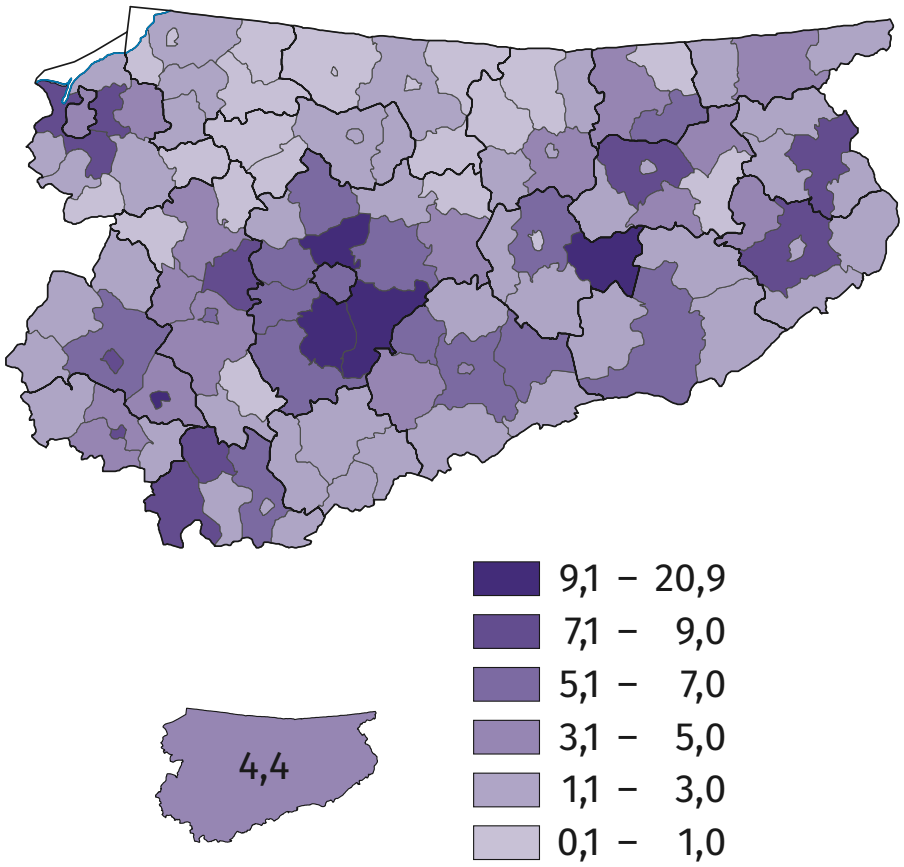

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Jednym z mierników intensywności budownictwa mieszkaniowego jest liczba mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 ludności.
W 2023 r. wskaźnik ten wyniósł w województwie 4,4 (w kraju 5,9) i był niższy niż w 2022 r. (5,6).

Najwięcej mieszkań w województwie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców oddano w gminie wiejskiej Stawiguda (20,9), natomiast najniższy wskaźnik charakteryzował gminę miejską Bartoszyce (0,1).

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Dariusz Kiński
burmistrz Pisza

W 2023 r. dobrze działo się także na piskim rynku mieszkaniowym. Ilość nowych mieszkań w Piszu oddanych do użytku plasuje nas w pierwszej trójce w rankingu wojewódzkim wg "Biznes Warmii i Mazur. Samorządy" na podstawie danych GUS. Pokazuje to, że rynek mieszkaniowy w Piszu ma się całkiem dobrze pomimo niedawnych problemów związanych z inflacją oraz wojną, która przecież nadal toczy się za naszą wschodnią granicą.
Gmina Pisz jest otwarta na współpracę z inwestorami, sprzyjamy deweloperom. Na sprzedanych przez nas działkach powstaje sporo budynków wielorodzinnych. Pomagamy także w procesie uzyskania warunków zabudowy. Gmina rozwija się, powstaje wiele nowych firm, co jest także szansą na nowe miejsca pracy i napływ do Pisza ludności z okolicznych miejscowości. Ma to z pewnością wpływ na większe zapotrzebowanie na rynku mieszkaniowym. Miejmy nadzieję, że sytuacja z roku na rok będzie coraz lepsza. Liczę, że nasza piękna gmina przyciągnie nowych mieszkańców.

Dawid Kopaczewski
burmistrz Iławy

Cieszę się z tych danych, ponieważ pokazują one, że Iława dalej się rozwija. Specjaliści informują, że w Polsce wciąż jest deficyt mieszkań, a jak wiadomo są one, obok pracy, kluczowe dla wielu młodych ludzi przy podejmowaniu decyzji o założeniu rodziny, czy posiadaniu dzieci. A to z kolei jest kluczowe dla rozwoju miast i Polski. Dlatego cieszę się z rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Chciałbym jednak, by nam samorządom łatwiej było budować budynki komunalne, bo tych też brakuje. Niskie bezrobocie natomiast pokazuje, że nasi mieszkańcy wykazują się dużą przedsiębiorczością. Od wielu lat powstaje u nas wiele jednoosobowych działalności gospodarczych. Ponadto przedsiębiorcy poszerzają swoją działalność tworząc nowe miejsca pracy. Cieszę się z tego i jako samorząd, jeśli tylko możemy, wspieramy lokalnych pracodawców. Ale wiem też, że niskie bezrobocie jest wyzwaniem dla nich, gdyż na rynku brakuje pracowników, a to z kolei może wstrzymywać rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Tym samym staję się to dla nas wyzwaniem.

Michał Kontraktowicz
wójt Gminy Stawiguda

Gdy wiele gmin, nie tylko na Warmii i Mazurach, ale także w Polsce, walczy z problemem demograficznym, nasza gmina należy do tych nielicznych, w których liczba mieszkańców stale rośnie, a według dostępnych prognoz ten trend ma się utrzymywać. Trudno temu się dziwić, bo to naprawdę wyjątkowe miejsce, w otoczeniu pięknej przyrody, wśród gęstych lasów, czystych jezior i rzek. Od wielu lat konsekwentnie realizujemy założenia zrównoważonego rozwoju. Dokładamy wszelkich starań, by wzrost liczby mieszkańców nie oznaczał obniżenie standardu życia. Rozwijamy infrastrukturę drogową, sieć ścieżek pieszo-rowerowych, rozbudowujemy i modernizujemy sieć wodno-kanalizacyjną. Równie ważna jest rozbudowa bazy opiekuńczo-edukacyjnej, zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej i innych usług publicznych. Za wzrostem liczby mieszkań oddanych do użytku idzie więc także ogromna skala innych inwestycji, bez których w naszej gminie nie mieszkałoby się tak dobrze.

Teresa Chrostowska
wójt Gminy Purda

Bardzo ciężko pracujemy, żeby w naszej gminie żyło się jak najlepiej i mamy dużo satysfakcji, gdy widzimy, że nasz wysiłek przynosi efekty. Nie brakuje nam energii i entuzjazmu i chociaż nie zakładamy, że znajdziemy się w gronie najlepszych, otrzymujemy wiele dowodów sympatii ze strony mieszkańców. Aż chce się dla gminy pracować.
W gminie Purda nie ma przemysłu, ale za to jest znakomite połączenie z miastem, gdzie pracuje większość mieszkańców gminy. Samorząd gminny przeznacza duże nakłady finansowe na drogi, remonty oraz budowy. Właśnie ogłaszamy przetarg na budowę żłobka w Klewkach. Z każdym miesiącem polepsza się jakość życia w gminie i zaczyna być po prostu ładnie i wygodnie. Tym bardziej, że obwodnice południowa Olsztyna i Klebarka Małego bardzo przybliżyły nas do miasta i skrócił się czas dojazdów mieszkańców do pracy.
Gmina Purda ma bardzo atrakcyjne ceny działek. Jeśli ktoś marzy o własnym domu z ogródkiem, przeniesienie się do naszej gminy to bardzo dobre rozwiązanie. I oczywiście widzimy, ile osób podejmuje tę decyzję. Przybywa nam mieszańców i to w szybkim tempie. Mamy wiele powodów, dla których warto mieszkać w gminie Purda.

eprasa.pl 60b9c7cdb7

GMINY WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO		2023
1	**Stawiguda (2)**	**21**
2	**Lubawa (1)**	**14**
3	**Dywity (2)**	**14**
4	Purda (2)	13
5	Mikołajki (3)	11
6	Elbląg (2)	9
7	Giżycko (2)	9
8	Nowe Miasto Lubawskie (1)	9
9	Iława (1)	8
10	Lidzbark (3)	8
11	Ełk (2)	8
12	Łukta (2)	8
	...	
114	Bisztynek (3)	0
115	Korsze (3)	0
116	Bartoszyce (1)	0
	POLSKA	**6**
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	**4**

GMINY MIEJSKIE		2022	2023
1	**Olsztyn (1)**	**1 391**	**962**
2	**Elbląg (1)**	**566**	**564**
3	**Iława (1)**	**222**	**271**
4	Ostróda (1)	207	199
5	Lubawa (1)	161	153
6	Ełk (1)	456	116
7	Szczytno (1)	214	95
8	Nowe Miasto Lubawskie (1)	63	90
9	Giżycko (1)	221	56
10	Lidzbark Warmiński (1)	10	39
11	Kętrzyn (1)	10	27
12	Działdowo (1)	137	23
13	Mrągowo (1)	65	16
14	Braniewo (1)	60	13
15	Bartoszyce (1)	6	3
16	Górowo Iławeckie (1)	4	3

GMINY WIEJSKIE		2022	2023
1	**Stawiguda (2)**	**449**	**307**
2	**Dywity (2)**	**278**	**192**
3	**Purda (2)**	**66**	**113**
4	Ełk (2)	130	102
5	Szczytno (2)	121	84
6	Iława (2)	92	83
7	Giżycko (2)	191	79
8	Ostróda (2)	237	79
9	Elbląg (2)	42	69
10	Działdowo (2)	132	63
11	Mrągowo (2)	48	53
12	Lubawa (2)	44	51
	...		
64	Małdyty (2)	9	2
65	Lelkowo (2)	-	1
66	Budry (2)	1	1

GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE		2022	2023
1	**Olecko (3)**	**153**	**158**
2	**Pisz (3)**	**105**	**141**
3	**Barczewo (3)**	**109**	**121**
4	Lidzbark (3)	23	110
5	Dobre Miasto (3)	43	82
6	Mikołajki (3)	76	81
7	Biskupiec (3)	79	76
8	Morąg (3)	96	75
9	Olsztynek (3)	95	72
10	Gołdap (3)	57	67
11	Węgorzewo (3)	60	67
12	Nidzica (3)	77	51
	...		
32	Frombork (3)	3	3
33	Korsze (3)	3	2
34	Bisztynek (3)	1	1

Gminy o największej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r.

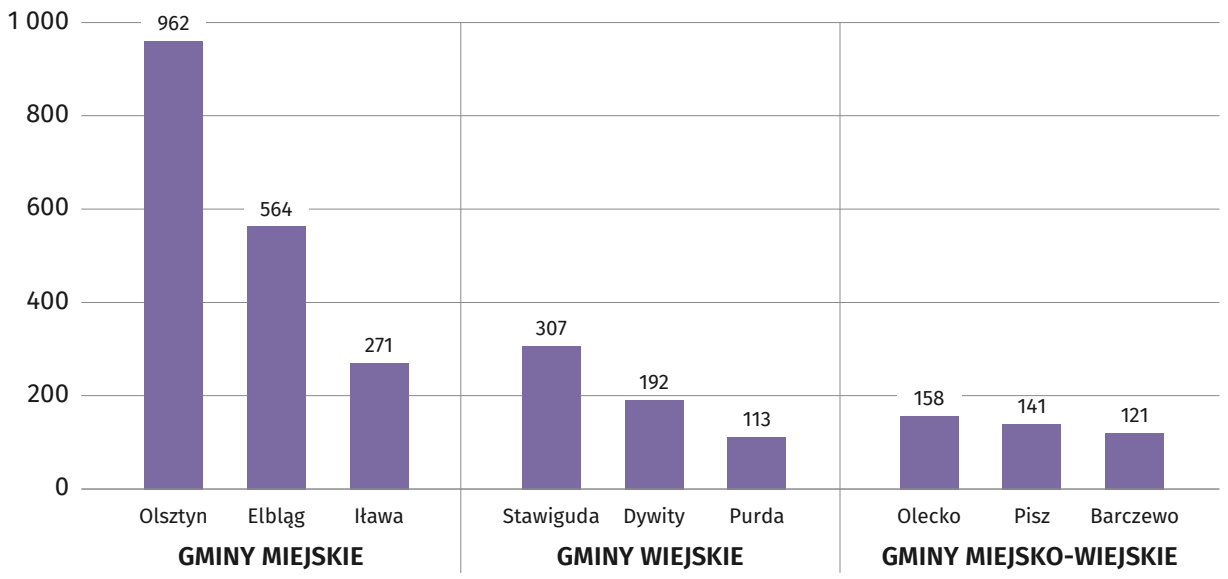

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Grzegorz Matłoka
burmistrz Barczewa

Z radością odebrałem informację o zajęciu przez Gminę Barczewo miejsca w pierwszej trójce najlepszych samorządów Warmii i Mazur w kategorii mieszkań oddanych do użytku. To wyróżnienie jest efektem ciężkiej pracy całego zespołu, a także owocem współpracy z mieszkańcami oraz lokalnymi przedsiębiorcami. Naszym celem była nie tylko poprawa jakości życia mieszkańców, ale również stymulowanie rozwoju regionu poprzez budownictwo mieszkaniowe. Dzięki zaangażowaniu i determinacji udało nam się stworzyć przestrzeń, w której ludzie chcą żyć, pracować i zakładać rodziny. Dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do tego sukcesu.

Łukasz Łukaszewski
przewodniczący Rady Miasta Olsztyna

W zestawieniu GUS w skali województwa wynika, że w Olsztyn znalazł się w czołówce pod względem liczby oddanych mieszkań. To świadczy o prężności rynku mieszkaniowego w Olsztynie. To też pokazuje zapotrzebowanie mieszkańców na nowe mieszkania. Ze swojej strony też zamierzamy poprawić sytuację.
Mamy ambitne plany dotyczące budowy tanich mieszkań w Olsztynie. Jestem przekonany, że prezydent będzie go realizował, a nasz zasób mieszkaniowy znacznie się zwiększy w najbliższych latach. Z mojej strony deklaruje pełne wsparcie tej idei i gwarantuję, że przy każdym głosowaniu nad zagospodarowaniem działki pod mieszkalnictwo społeczne ręka mi nie zadrży. Przez lata byliśmy liderami w pozyskiwaniu środków unijnych i krajowych. Myślę, że w perspektywie rekordowej kwoty zapisanej w budżecie Polski na mieszkalnictwo możemy się postarać o budowę co najmniej kilkuset mieszkań w najbliższych latach

A wszystko to w kontekście właśnie kończącej się inwestycji OTBS przy ul. Truskawkowej. Już niedługo do użytku zostaną oddane 44 mieszkania wykończone pod klucz, w których zamieszkają mieszkańcy Olsztyna.

Michał Missan
prezydent Elbląga

Elbląg jest drugim co do wielkości miastem w województwie warmińsko-mazurskim. Ze względu na swoją lokalizację jest również ważnym ośrodkiem gospodarczym i turystycznym w północnej Polsce. Od wielu lat obserwujemy ogromne zainteresowanie inwestorów z branży mieszkaniowej. Bliskość Trójmiasta jest tutaj też bardzo ważnym czynnikiem. Szybciej z Elbląga dojedziemy do Gdańska, niż z Gdańska do Gdyni. Ta doskonała komunikacja oraz to, że Elbląg zapewnia świetną ofertę, edukacyjną, rekreacyjną i kulturalną sprawia, że nasze miasto jest świetnym miejscem do życia również dla osób pracujących w województwie pomorskim. Dla deweloperów Elbląg jest obecnie bardzo pożądanym miejscem pod kątem kolejnych inwestycji. Ponadto w dokończeniu rządowej inwestycji jaką jest budowa kanału wodnego przez Mierzeję Wiślaną upatrujemy kolejnych szans na rozwój miasta, portu, a co za tym idzie – przyciągnięciu nowych inwestorów.

Magdalena Iwanek
pełniąca funkcję wójta Gminy Dywity

Od dobrych kilku lat w Gminie Dywity prężnie rozwijają się inwestycje związane z zabudowę wielorodzinną, a w ostatnim czasie również z zabudową szeregową. Osiedle Sterowców, osiedle Kormoran w Dywitach, Harmonia Park w Różnowie, czy Osiedle Nowoczesne Dywity w Ługwałdzie szybko pną się w górę i jak widać po sprzedaży mieszkań i powstawaniu kolejnych budynków, są atrakcyjną alternatywą dla młodych mieszkańców Olsztyna, ale nie tylko. Gdy do tego dodamy bliskość Olsztyna, rozwiniętą sieć komunikacji publicznej, sporo inwestycji w infrastrukturę społeczną, nowe ścieżki pieszo-rowerowe, atrakcyjne wydarzenia i imprezy oraz szeroki wachlarz usług, które oferujemy naszym młodym, ale i dorosłym mieszkańcom, to okazuje się, że gmina Dywity jest dobrym miejscem do zamieszkania i do prowadzenia biznesu. W naszej gminie rok do roku rośnie liczba mieszkańców. Obecnie mieszka już u nas ponad 13,5 tysięcy osób.

eprasa.pl 60b9c7cdb7

EDUKACYJNE CENTRUM REHABILITACYJNO-MEDYCZNE W GRÓDKACH OFICJALNIE OTWARTE!

20 września br. zostało uroczyście otwarte Edukacyjne Centrum Rehabilitacyjno-Medyczne w Gródkach. Budowa centrum ulokowanego w dawnych budynkach Zespołu Szkół w Gródkach to jedna z największych tegorocznych inwestycji Powiatu Działdowskiego.

Koszt inwestycji wyniósł 8 031 815, 90 zł brutto, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych to 4 250 000,00 zł brutto, zaś środki własne Powiatu Działdowskiego to 3 781 815,90 zł brutto. Wykonawcą inwestycji było Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych ASBUD Sp. z o.o. z Grodziczna.

W uroczystości, której gospodarzem był starosta działdowski Paweł Cieśliński, wzięli udział m. in. posłowie na Sejm RP: Robert Gontarz, Elżbieta Gelert, Stanisław Gorczyca, Kazimierz Plocke, senator RP Gustaw Marek Brzezin, przewodniczący Sejmiku Warmińsko-Mazurskiego Bogdan Bartnicki; radny Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Zbigniew Domżalski, dyrektor Wydziału Zdrowia Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie Katarzyna Dośla-Szcześniak, przewodniczący Rady Powiatu Działdowskiego Michał Struzik oraz radni powiatowi i przedstawiciele zarządu powiatu: wicestarosta Krzysztof Aurast, etatowy członek zarządu powiatu Janusz Kaczmarek, Aneta Borkowska i Grzegorz Kaszubski, burmistrz Miasta Działdowo Grzegorz Mrowiński, burmistrz Lidzbarka Andrzej Piątkowski, wójt gminy Płośnica Michał Breski, wójt gminy Rybno Tomasz Węgrzynowski, wójt gminy Iłowo-Osada Sebastian Cichocki, prokurator rejonowy w Działdowie Helena Magdalena Podgórska, dyrekcja SPZOZ w Działdowie Ireneusz Weryk, Mirosława Sokół oraz Anna Kalinowska prezydent WSG w Bydgoszczy prof. Krzysztof Sikora, Prezes DAR S.A. Roman Dawidowski, Wiceprezes DAR S.A. Anna Kraśniewska, przedstawiciele służb i instytucji, przedstawiciele wykonawcy, pracownicy Starostwa Powiatowego w Działdowie, dyrektorzy jednostek organizacyjnych powiatu, pracownicy oraz absolwenci byłego Zespołu Szkół Rolniczych w Gródkach.

Historia Szkoły w Gródkach sięga 1 września 1946 r., kiedy rozpoczęła swoją działalność jednoroczna jednoklasowa Żeńska Szkoła Rolniczo-Gospodarcza przemianowana w kolejnych latach na Państwowe Liceum Rolnicze i Liceum Rolnicze. W 1951 r. liceum przekształcone zostało w Państwowe Technikum Rolnicze. W placówce były otwierane nowe typy szkół przy istniejącym technikum, a ponadto powiększono bazę mieszkaniową i gospodarczą. W latach sześćdziesiątych rozpoczęto budowę internatu oraz nowoczesnego budynku szkolnego.

1 września 1977 r. placówka została przekształcona w Zespół Szkół Rolniczych, w którego skład weszły: Zasadnicza Szkoła Mechanizacji Rolnictwa, Zasadnicza Szkoła Hodowlana, Technikum Hodowlane – trzyletnie, Technikum Hodowlane –pięcioletnie, Technikum Rolnicze, Policealne Studium Zawodowe, Zaoczne Technikum Rolnicze, Zaoczne Studium

93924otbr-a-K

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Ekonomiki i Zarządzania Przedsiębiorstwami Rolniczo-Usługowymi. Ilość szkół funkcjonujących w placówce sukcesywnie wzrastała. Po reformie samorządowej zespół szkół zaczął powoli tracić na znaczeniu. Jedną z prób ratowania był pomysł dyrektora Erwina Smolińskiego na przekształcenie placówki w Zespół Szkół Rolniczych-Centrum Kształcenia Praktycznego. Niestety, zabieg ten nie przyniósł oczekiwanych rezultatów. Placówkę przemianowano na Zespół Szkół. Placówka formalnie istniała do 24 kwietnia 2019.

Pomysł na utworzenie Edukacyjnego centrum rehabilitacyjno-medyczne w Gródkach narodził się w 2022 roku i miał na celu stworzenie systemu i zaplecza technicznego stanowiącego bazę edukacyjną dla osób nabywających kwalifikacje z zakresu pielęgniarstwa, położnictwa, specjalistycznej rehabilitacji, w tym kardiologicznej, a w niedalekiej przyszłości także z zakresu ratownictwa medycznego. Ponadto centrum łączyć będzie obszary edukacji w ramach pozaszkolnych form kształcenia formalnego, aktywizacji społeczno-zawodowej, integracji społecznej i kształcenia ustawicznego.

Edukacyjne centrum rehabilitacyjno-medyczne w Gródkach ma za zadanie prowadzenie edukacji zabezpieczającej system łagodzenia skutków kryzysu pandemicznego, ze szczególnym uwzględnieniem nauki specjalistycznej rehabilitacji dla osób z różnymi dysfunkcjami, również pocovidowymi, kompleksowej opieki aktywizacyjnej z zachowaniem psycho- i socjoterapii oraz stworzenie i wyposażenie hybrydowo-symulacyjnych pracownido profesjonalnego kształcenia przyszłych pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych.

Dzięki wykorzystaniu profesjonalnych i kompleksowych usług centrum zapewni formy wsparcia, takie jak: psychoterapia indywidualna i grupowa, specjalistyczna opieka pielęgniarska, treningi poznawcze i usprawniające percepcję, treningi umiejętności społecznych, treningi asertywności i komunikacji, treningi inteligencji emocjonalnej, zajęcia z zakresu psychoedukacji.

Inwestycja polegała na modernizacji istniejącego budynku po byłym Zespole Szkół Rolniczych w Gródkach oraz jego przystosowaniu do nowej funkcji jako Edukacyjne Centrum Rehabilitacyjno-Medyczne. Zakres robót obejmował m.in. remont pomieszczeń, wymianę wszystkich instalacji, montaż wentylacji mechanicznej, wymianę stolarki drzwiowej, dostosowanie wnętrz do potrzeb użytkowników i prowadzenia zajęć oraz wykonanie nowego szybu windowego, zapewniającego likwidację barier architektonicznych.

Inicjatywę utworzenia Edukacyjnego centrum rahabilitacyjno-medycznego w Gródkach docenili zaproszeni goście. — Otwarcie tego centrum to dowód na strategiczne myślenie i skuteczność działań powiatu działdowskiego. Potrzeba kształcenia kadr medycznych jest ogromna — podkreślił Senator Gustaw Marek Brzezin.

— Centrum w Gródkach to przykład, że Powiat Działdowski nie szuka wymówek, lecz działa i patrzy w przyszłość — dodał poseł Robert Gontarz.

Inwestycja ma na celu wsparcie włączenia społecznego i zawodowego poprzez dostarczanie kompleksowych usług wspierających. Projekt ma przynieść pozytywne efekty na skalę ponadlokalną, dzięki zastosowaniu innowacyjnych rozwiązań.

W niedalekim czasie wyremontowany zostanie budynek po byłym internacie ZS w Gródkach, w którym znajdować się będzie baza noclegowa dla studentów oraz Dom Godności Senioralnej Akademia Zdrowia.

939240tbr-b-k

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1000 ludności według gmin w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r.

O poziomie przedsiębiorczości na danym obszarze świadczy wskaźnik przedsiębiorczości, który może być liczony liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 ludności zamieszkującej dany obszar. W 2023 r. na 1000 mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego przypadało 108 podmiotów gospodarki narodowej (w 2022 r. – 105). W kraju wskaźnik ten był wyższy i wyniósł 137 (w 2022 r. – 132). Biorąc pod uwagę wskaźnik przedsiębiorczości, największą aktywnością gospodarczą w województwie wykazali się mieszkańcy Olsztyna (153 podmioty na 1000 ludności) oraz gmin Stawiguda (150) i Dywity (147). Najniższy natomiast wskaźnik przedsiębiorczości charakteryzował gminę wiejską Górowo Iławeckie (53).

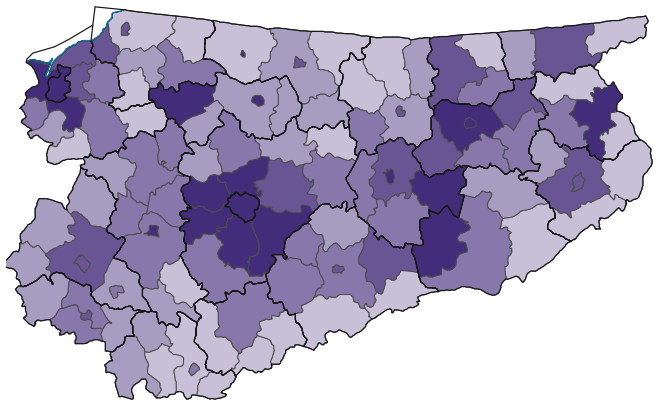

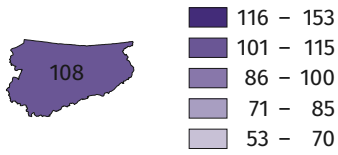

Tomasz Andrukiewicz prezydent Ełku

Ełk od lat troszczy się o dynamiczny rozwój gospodarczy, co znajduje m.in. odzwierciedlenie w danych statystycznych za 2023 rok. Wysoki wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 10.000 mieszkańców to wynik konsekwentnych działań na rzecz wsparcia lokalnej przedsiębiorczości. Nasz samorząd inwestuje w infrastrukturę, podnosi poziom obsługi inwestorów, inicjujemy działania zwiększające kompetencje przedsiębiorców, ułatwiające zakładanie nowych firm oraz rozwój już istniejących. To wszystko przyciąga zarówno lokalnych, jak i zewnętrznych inwestorów. Sukces nie byłby możliwy bez zaangażowania mieszkańców, którzy swoją przedsiębiorczością przyczyniają się do rozwoju Ełku i całego regionu. Wysoki wskaźnik podmiotów w REGON świadczy o atrakcyjności miasta jako miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej. Naszym celem na kolejne lata jest dalsze wzmacnianie warunków do rozwoju biznesu, aby Ełk pozostawał jednym z liderów w regionie i województwie.

Gminy o największej liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r.

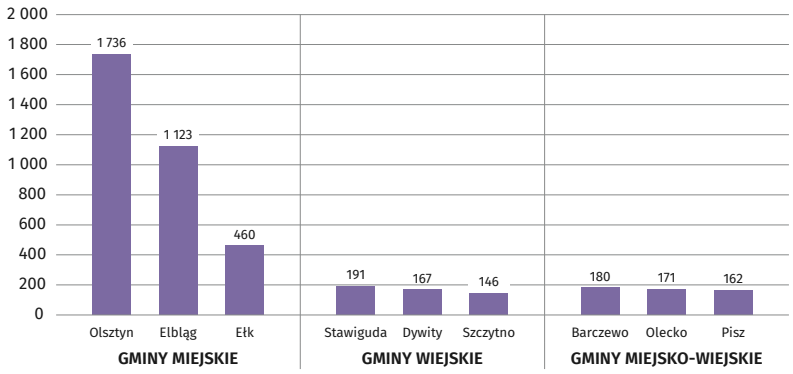

Dariusz Kiński burmistrz Pisza

Cieszy mnie miejsce w pierwszej trójce gmin miejsko-wiejskich województwa pod względem nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rankingu wojewódzkim wg Biznes Warmii i Mazur. Samorządy na podstawie danych GUS. Oznacza to, że firmy dostrzegają w naszym mieście duży potencjał do rozwoju. Gmina Pisz stara się tworzyć dogodne warunki dla biznesu i przekonać przedsiębiorców, że to właśnie u nas warto otworzyć firmę. Jesteśmy otwarci na współpracę z inwestorami, polecamy ich uwadze nasze tereny inwestycyjne. Stale modernizujemy infrastrukturę techniczną, w szczególności drogową. Gmina Pisz propaguje wiedzę przydatną przedsiębiorcom. Wielokrotnie gościliśmy przedstawicieli Mobilnego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich, którzy informowali, jak pozyskać fundusze na założenie lub rozwój działalności. Przed nami spora szansa związana z rozwojem turystyki i produktu turystycznego, jakim jest projektowany szlak pn. „Pisa-Narew – szlak aktywnej turystyki wodnej." Daje on pole do rozwoju małej przedsiębiorczości związanej z turystyką kajakową, małą gastronomią i innymi usługami. Dzięki realizacji projektu może pobudzić się ruch turystyczny, a tym samym mogą powstać nowe podmioty gospodarcze.

Magdalena Iwanek pełniąca funkcję wójta Gminy Dywity

Zauważalny jest duży ruch, jeśli chodzi o rozwój gospodarczy i lokowanie nowych firm oraz podmiotów biznesowych, produkcyjnych i handlowych w gminie Dywity. Powstały 3 duże obiekty sieci dyskontów (Biedronka, Lidl i Aldi). Przy Osiedlu Sterowców funkcjonuje sieć stacji paliw Moya. Na Strefie Przedsiębiorczości w Dywitach powstają nowe podmioty, w tym gigantycznych rozmiarów hale i siedziba firmy Marbo. Nowe hale magazynowe i logistyczne powstają też w Ługwałdzie. Poza tym, mamy kreatywnych i przedsiębiorczych mieszkańców, którzy biorą sprawy we własne ręce i decydują się na prowadzenie biznesów. W gminie Dywity mamy zarejestrowanych obecnie ponad 1100 podmiotów gospodarczych. Dominujące rodzaje prowadzonych biznesów to budownictwo, handel, transport drogowy, czy działalność naukowa, techniczna i zarządzanie nieruchomościami. Jako samorząd staramy się stwarzać jak najlepsze warunki do prowadzenie działalności gospodarczej.

Michał Kontraktowicz wójt Gminy Stawiguda

Wzrost liczby firm zarejestrowanych na terenie naszej gminy jest wielkim powodem do zadowolenia. To przedsiębiorcy, bez względu na to, czy zatrudniają sto, dziesięć czy choćby jedną osobę, budują gospodarkę, zarówno w ujęciu gminnym, jak i regionalnym czy ogólnopolskim. W Urzędzie Gminy Stawiguda dbamy o to, by każdy z przedsiębiorców otrzymywał wsparcie. Nasi pracownicy doradzają, wspierają. Jestem przekonany, że ten dobry klimat i życzliwość są równie ważne, jak niezwykle istotna z punktu widzenia prowadzenia biznesu, lokalizacja naszej gminy. Dodatkowo stale dokładamy starań, by komunikacja na terenie naszej gminy była wygodniejsza. Inwestujemy w budowę i modernizację dróg, mamy lądowisko, z którego mogą korzystać przedsiębiorcy i ich kontrahenci. Jednocześnie przykładamy wielką wagę, by powstające na terenie naszej gminy przedsiębiorstwa nie były uciążliwe dla mieszkańców i nie stanowiły zagrożenia dla tego, co najcenniejsze, czyli bogactwa naszej przyrody. Doceniają to także przedsiębiorcy, którzy u nas nie tylko pracują, ale także wypoczywają, a wielu właśnie u nas znajduje swoje miejsce do życia.

GMINY WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO		2023 PODMIOTY NA 1000 LUDNOŚCI
1	**Olsztyn (1)**	**153**
2	**Stawiguda (2)**	**150**
3	**Dywity (2)**	**147**
4	Mikołajki (3)	141
5	Jonkowo (2)	140
6	Giżycko (1)	139
7	Mrągowo (1)	134
8	Gietrzwałd (2)	133
9	Elbląg (2)	129
10	Lidzbark Warmiński (1)	128
11	Elbląg (1)	125
12	Olecko (3)	125
	...	
114	Kalinowo (2)	57
115	Barciany (2)	56
116	Górowo Iławeckie (2)	53
	POLSKA	**137**
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	**108**

GMINY MIEJSKIE		2022	2023
1	**Olsztyn (1)**	**1 814**	**1 736**
2	**Elbląg (1)**	**1 051**	**1 123**
3	**Ełk (1)**	**462**	**460**
4	Iława (1)	261	275
5	Giżycko (1)	228	231
6	Ostróda (1)	233	225
7	Szczytno (1)	158	225
8	Kętrzyn (1)	176	163
9	Mrągowo (1)	163	163
10	Bartoszyce (1)	126	145
11	Działdowo (1)	134	121
12	Braniewo (1)	111	115
13	Lidzbark Warmiński (1)	94	109
14	Nowe Miasto Lubawskie (1)	73	90
15	Lubawa (1)	80	84
16	Górowo Iławeckie (1)	26	28

GMINY WIEJSKIE		2022	2023
1	**Stawiguda (2)**	**178**	**191**
2	**Dywity (2)**	**163**	**167**
3	**Szczytno (2)**	**110**	**146**
4	Ostróda (2)	124	136
5	Ełk (2)	95	115
6	Iława (2)	133	110
7	Giżycko (2)	64	99
8	Purda (2)	66	93
9	Elbląg (2)	99	90
10	Jonkowo (2)	74	87
11	Działdowo (2)	64	77
12	Nowe Miasto Lubawskie (2)	69	72
	...		
14	Godkowo (2)	16	13
15	Kolno (2)	11	13
16	Pozezdrze (2)	17	12

eprasa.pl 60b9c7cdb7

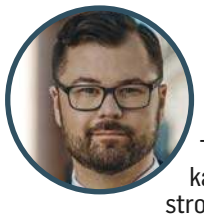

Łukasz Łukaszewski
przewodniczący Rady Miasta Olsztyna

To świadczy o przedsiębiorczości mieszkańców stolicy Warmii i Mazur. Ze swojej strony takie działania wspierają władze Olsztyna. Dzieje się tak poprzez tworzenie odpowiednich do tego warunków. Władze Olsztyna wspierają przedsiębiorczość w mieście tworząc odpowiednią do tego infrastrukturę. Namacalnym przykładem takich działań jest zagospodarowanie terenów przemysłowych we wschodniej części Olsztyna. Na ten cel przeznaczonych zostanie około 90 mln zł. Środki zost ną przeznaczone na rozbudowę infrastruktury komunikacyjnej terenów przemysłowych. Teren znajduje się w bezpośredniej bliskości węzła drogowego obwodnicy Olsztyna w ciągu drogi krajowej S16 oraz zmodernizowanej dwupasmowej ul. Towarowej. Przy granicy terenu przebiega linia kolejowa. Kolejne działania to poprawa infrastruktury drogowej.

Grzegorz Matłoka
burmistrz Barczewa

Z ogromną przyjemnością przyjąłem wiadomość, że Samorząd Gminy Barczewo znalazł się w pierwszej trójce najlepszych gmin Warmii i Mazur w kategorii podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 000 ludności. To ogromne wyróżnienie, które potwierdza nasze zaangażowanie w rozwój lokalnej gospodarki oraz wspieranie przedsiębiorczości. Dzięki wspólnej pracy, innowacyjnym inicjatywom oraz przyjaznej atmosferze dla inwestorów, Barczewo staje się coraz bardziej atrakcyjnym miejscem dla biznesu. Dziękuję wszystkim przedsiębiorcom, którzy swoją działalnością przyczyniają się do wzrostu naszej gminy.

Sławomir Wojciechowski
wójt Gminy Szczytno

Staramy się tworzyć sprzyjające warunki dla nowych przedsiębiorców. Jesteśmy otwarci n na współpracę z nowymi inwestorami. Cały czas rozbudowujemy infrastrukturę techniczną. W ubiegłym roku podpisaliśmy umowę na realizację zadania "Uzbrojenie terenów przemysłowych w miejscowości Szymany". Koszt uzbrojenia niemal 100-hektarowej działki przy lotnisku w Szymanach to prawie 64 mln zł. To największe gospodarcze, proinwestycyjne przedsięwzięcie po 1989 roku w naszym powiecie. Powstaje tam ośrodek gospodarczy gotowy na przyjęcie firm, które chcą zainwestować w naszym powiecie. Działki będą w pełni uzbrojone, gotowe na przyjęcie każdej działalności gospodarczej. To ogromna szansa na rozwój gminy, powiatu, ale też naszego województwa. To też nadzieja na pracę dla młodych ludzi, którzy nie będą chcieli uciekać stąd za lepszym życiem.

GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE		2022	2023
1	**Barczewo (3)**	**174**	**180**
2	**Olecko (3)**	**174**	**171**
3	**Pisz (3)**	**172**	**162**
4	Morąg (3)	165	146
5	Pasłęk (3)	156	142
6	Biskupiec (3)	122	138
7	Gołdap (3)	129	129
8	Nidzica (3)	112	125
9	Dobre Miasto (3)	111	122
10	Olsztynek (3)	112	95
11	Węgorzewo (3)	80	92
12	Mikołajki (3)	110	81
	...		
14	Pieniężno (3)	19	26
15	Kisielice (3)	29	23
16	Frombork (3)	25	19

Wydatki budżetów powiatów* na oświatę i wychowanie w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r.

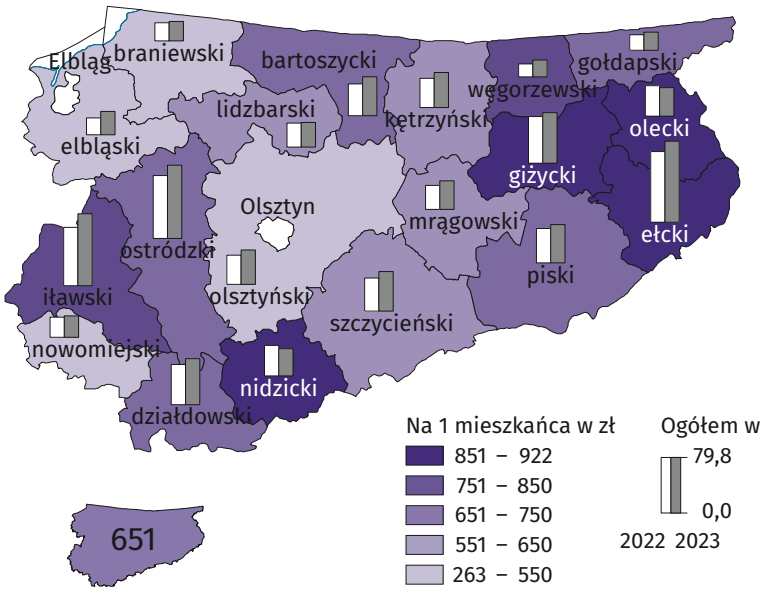

Wydatki budżetów powiatów na oświatę i wychowanie w województwie w 2023 r. osiągnęły poziom 704,5 mln zł i w porównaniu z 2022 r. wzrosły o 13,7%. Stanowiły one największą część wydatków (30,6%).

W przeliczeniu na mieszkańca wyniosły 651 zł (o 81 zł więcej niż w 2022 r.). W dwóch powiatach, giżyckim i ełckim, wydatki na oświatę i wychowanie przekroczyły kwotę 900 zł.

* bez miast na prawach powiatu

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

POWIATY		NA MIESZKAŃCA W ZŁ	OGÓŁEM W ZŁ		
		2023	2021	2022	2023
1	**Powiat giżycki**	**922**	**34 258 635**	**45 816 506**	**49 660 439**
2	**Powiat ełcki**	**901**	**66 581 266**	**69 827 233**	**79 797 540**
3	**Powiat nidzicki**	**882**	**21 481 850**	**29 889 959**	**26 946 281**
4	Powiat olecki	878	26 806 835	30 450 244	28 195 501
5	Powiat węgorzewski	798	12 185 658	12 873 565	16 748 729
6	Powiat iławski	782	51 782 441	57 472 534	70 324 142
7	Powiat działdowski	731	32 219 280	39 434 269	45 109 838
8	Powiat bartoszycki	722	28 664 319	30 901 920	38 201 497
9	Powiat ostródzki	721	59 182 155	61 904 097	71 673 816
10	Powiat piski	719	26 941 611	33 579 051	37 593 577
11	Powiat gołdapski	702	15 302 944	15 412 819	17 560 887
12	Powiat lidzbarski	626	19 599 437	23 465 488	24 028 909
13	Powiat kętrzyński	604	29 354 601	29 188 864	34 697 607
14	Powiat mrągowski	592	22 212 531	23 958 574	28 228 076
15	Powiat szczycieński	581	31 529 688	32 366 730	38 787 079
16	Powiat braniewski	507	17 529 800	17 765 486	19 104 017
17	Powiat nowomiejski	503	16 783 506	20 164 834	21 172 039
18	Powiat elbląski	415	15 485 957	16 394 607	22 593 636
19	Powiat olsztyński	263	28 173 863	28 924 732	34 063 035
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	**651**	**556 076 377**	**619 791 513**	**704 486 643**
			WYDATKI OGÓŁEM (zł)		
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE		**1 742 604 149**	**1 949 255 686**	**2 300 343 695**
			Udział wydatków na oświatę i wychowanie w wydatkach ogółem (%)		
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE		**1,2**	**1,5**	**1,2**

Marek Chojnowski
starosta ełcki

Od lat priorytetem Powiatu Ełckiego jest oświata, a w ostatnim czasie zwłaszcza szkolnictwo zawodowe. Zdajemy sobie sprawę, że dobrze przygotowany młody człowiek, który podczas nauki zdobył zarówno wiedzę, jak i doświadczenie, to idealny kandydat do pracy. Z drugiej strony taka wiedza i doświadczenie zapewni absolwentom naszych szkół możliwość dobrego startu na rynku pracy. Końcowe efekty wydatków na oświatę widoczne są dopiero po kilku latach, kiedy ci absolwenci wchodzą na rynek pracy. Ale już na etapie ich kształcenia rodzi się współpraca między pracodawcami z regionu a szkołami. Taka współpraca daje korzyści obu stronom, tworzy więzi i inspiruje do działania. Dzięki temu my, jako samorząd, możemy być na bieżąco z trendami na rynku pracy i możemy dobrze przygotować młodych ludzi do dorosłego życia.

Paweł Przybyłek
starosta nidzicki

Wydatki na edukację to jedno z największych wyzwań, przed którym stoją dziś samorządy w Polsce. Aby dać uczniom szansę na rozwój, niezbędne są inwestycje w infrastrukturę czy coraz bardziej wymagające zaplecze informatyczne. Dzięki pozyskiwanym środkom zewnętrznym modernizujemy szkolne pracownie poprzez zakup nowoczesnego sprzętu służącego skutecznemu kształceniu młodzieży, posiadamy nowoczesny i piękny kompleks sportowy przy ulicy Wyborskiej w Nidzicy oraz stale uatrakcyjniamy ofertę edukacyjną naszych placówek oświatowych - utworzyliśmy m. in. klasy wojskowe w Zespole Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Nidzicy i w Zespole Szkół Rolniczych i Ogólnokształcących w Jagarzewie oraz klasę CYBER.MIL w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Nidzicy.

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto* według powiatów w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r.

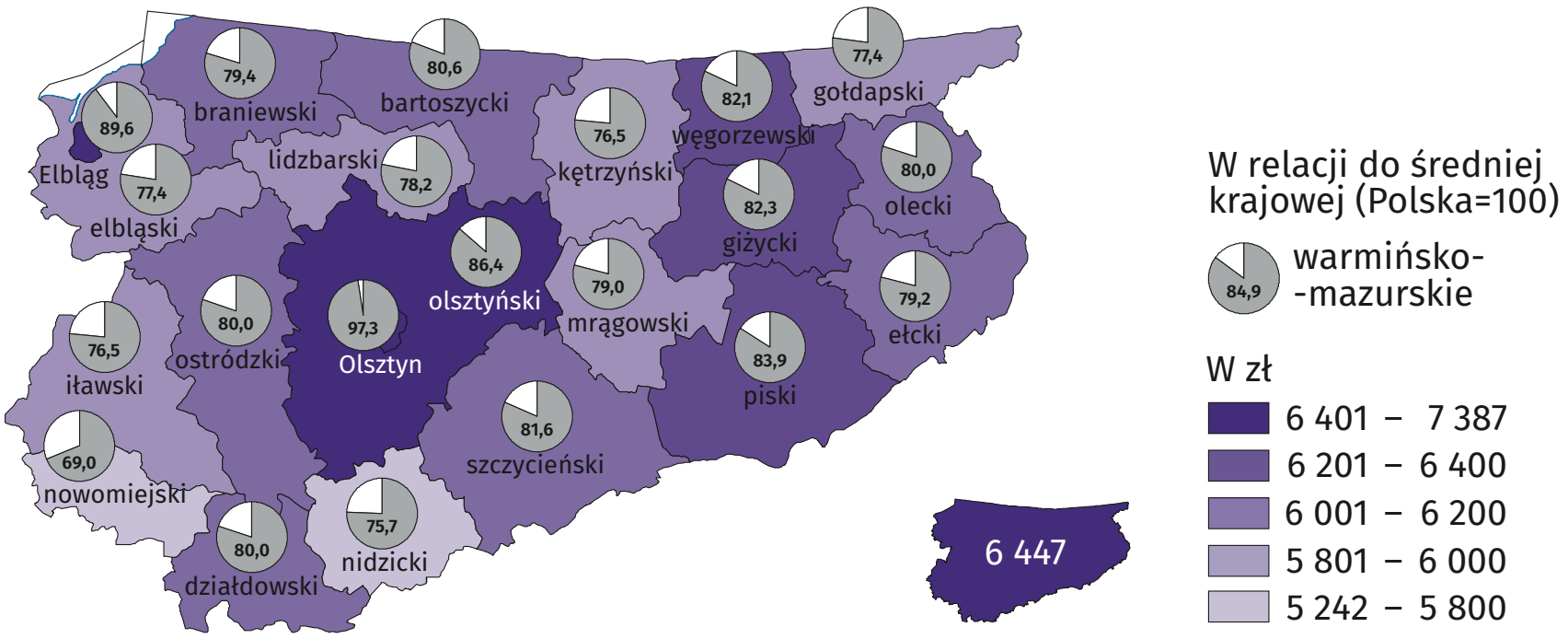

W 2023 r. w województwie warmińsko-mazurskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 6 447,09 zł i było niższe od przeciętnego wynagrodzenia w kraju o ponad 15,1%. Najwyższe wynagrodzenia otrzymywali pracujący w Olsztynie i w Elblągu. W porównaniu z 2022 r. wynagrodzenia wzrosły we wszystkich powiatach, najbardziej w węgorzewskim, a najmniej w kętrzyńskim.

Robert Szewczyk
prezydent Olsztyna

W 2023 roku najwyższe wynagrodzenia otrzymywali pracujący w Olsztynie i w Elblągu. Według tych samych danych Olsztyn ma najniższy wskaźnik bezrobocia.

To oznacza, że Olsztyn jest doskonałym miejscem do życia, co potwierdzają różnorakie analizy przeprowadzone w oparciu o obiektywne dane. Świetny transport zbiorowy, coraz lepszy stan dróg, chodników, rozwijająca się infrastruktura sportowa, mnogość miejsc na wyciągnięcie ręki do rekreacji, duża liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych. Jednak cały czas pracujemy nad tym, by unowocześniać miasto. By olsztynianie byli dumni z miejsca, w którym żyją.

Artur Wrochna
wicestarosta olsztyński

Ten wskaźnik pokazuje prężność gospodarczą naszego powiatu. To także świadczy o przedsiębiorczości naszych mieszkańców. W pierwszym przypadku wynika to z faktu, że coraz więcej firm różnego rodzaju chce inwestować w powiecie olsztyńskim. Nasi przedsiębiorcy w prowadzonej działalności osiągają wiele sukcesów. Nie byłoby to możliwe bez odpowiedniego docenienia zatrudnianych osób poprzez właśnie odpowiednie wynagradzanie pracowników. A to przekłada się na jeszcze większe zaangażowanie tych ostatnich.
Jako powiat jesteśmy bardzo aktywni na tym polu. Stwarzamy bardzo dobre warunki do prowadzenia działalności gospodarczej i aktywnie wspieramy rozwój przedsiębiorczości.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

* bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób

	POWIATY	OGÓŁEM				PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W RELACJI DO ŚREDNIEJ KRAJOWEJ (POLSKA=100)			
		2020 zł	2021 zł	2022 zł	2023 zł	2020 %	2021 %	2022 %	2023 %
1	**Powiat m. Olsztyn**	**5 439**	**5 903**	**6 506**	**7 387**	**98**	**98**	**97**	**97**
2	**Powiat m. Elbląg**	**4 953**	**5 424**	**5 900**	**6 802**	**90**	**90**	**88**	**90**
3	**Powiat olsztyński**	**4 824**	**5 206**	**5 865**	**6 562**	**87**	**87**	**87**	**86**
4	Powiat piski	4 633	4 968	5 581	6 369	84	83	83	84
5	Powiat giżycki	4 515	4 901	5 498	6 247	82	82	82	82
6	Powiat węgorzewski	4 315	4 767	5 339	6 239	78	79	80	82
7	Powiat szczycieński	4 523	4 946	5 503	6 198	82	82	82	82
8	Powiat bartoszycki	4 589	4 954	5 411	6 122	83	83	81	81
9	Powiat olecki	4 439	4 920	5 398	6 079	80	82	80	80
10	Powiat ostródzki	4 441	4 851	5 404	6 075	80	81	81	80
11	Powiat działdowski	4 146	4 658	5 274	6 074	75	78	79	80
12	Powiat braniewski	4 460	4 876	5 368	6 028	81	81	80	79
13	Powiat ełcki	4 365	4 765	5 238	6 017	79	79	78	79
14	Powiat mrągowski	4 311	4 715	5 299	5 997	78	79	79	79
15	Powiat lidzbarski	4 356	4 701	5 156	5 938	79	78	77	78
16	Powiat gołdapski	4 228	4 684	5 137	5 876	77	78	77	77
17	Powiat elbląski	4 268	4 691	5 206	5 875	77	78	78	77
18	Powiat iławski	4 220	4 557	5 081	5 814	76	76	76	77
19	Powiat kętrzyński	4 561	4 881	5 244	5 813	83	81	78	77
20	Powiat nidzicki	4 208	4 658	5 130	5 748	76	78	77	76
21	Powiat nowomiejski	3 972	4 342	4 669	5 242	72	72	70	69
	POLSKA	**5 523**	**6 001**	**6 706**	**7 595**	**100**	**100**	**100**	**100**
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	**4 709**	**5 127**	**5 675**	**6 447**	**85**	**85**	**85**	**85**

eprasa.pl 60b9c7cdb7

ODPOCZYNEK NA WARMII?
ŚWIĘTY SPOKÓJ WPISANY W CENĘ

10 września w Lidzbarku Warmińskim miało miejsce II Warmińskie Forum Gospodarcze Szlaku Świętej Warmii. Jeden z paneli poświęcony był gminie Gietrzwałd. Jego tytuł: „Gietrzwałd, gmina pełna cudów! Jak stworzyć zrównoważony produkt turystyczny i mądrze połączyć sacrum z profanum?" Panel poprowadziła Joanna Jaguszewska, inspektor ds. komunikacji, promocji i sportu Urzędu Gminy w Gietrzwałdzie. W dyskusji udział wzięli również Sylwia Powierża, dyrektorka Biura Rektora Sanktuarium Maryjnego w Gietrzwałdzie, Anna Kaczmarek, właścicielka agroturystyki Sielski Spokój oraz Michał Oziębała, udziałowiec ośrodka wypoczynkowego Warmia Resort.

Jaki klient odwiedza gminę Gietrzwałd? Czy można go w jakimś stopniu scharakteryzować? Przyjeżdża na kilka godzin, dzień, dwa, a może więcej?

Michał Oziębała: To klient dobrze sytuowany, wymagający. Przyjeżdża nie tylko z innych regionów Polski, ale również i z zagranicy. Połowa z nich nie rozróżnia tego, gdzie jest Warmia, a gdzie są Mazury, ale wie, że nie chce trafić do głośnych ośrodków. Cenią spokój i ciszę. Przyjeżdżają całe rodziny. Doceniają to, że mogą mieszkać u nas w osobnych, komfortowych domach, które jednocześnie tworzą zwartą strukturę zapewniającą niezbędne wygody. Cenią też samą infrastrukturę: drogi, chodniki, sklepy. Korzystają ze szlaków pieszo-rowerowych i okolicznych punktów gastronomicznych. Przyjeżdżają od kwietnia do października, ale coraz częściej wybierają miesiące zimowe, przede wszystkim w okresie świątecznym.

Anna Kaczmarek: Nasz klient szuka spokoju i odosobnienia, a przede wszystkim kontaktu z naturą. Choć przyjeżdża do miejsca znanego w Polsce z sanktuarium maryjnego, to nie jest dla niego wyznacznik. Zdarzają się jednak i tacy, którzy wybierają nas ze względu na sanktuarium. Niektórzy nie wiedzą nawet, że znaleźli się na Warmii, z jakże odmienną historią od Mazur. Gości mamy głównie w okresie maj-wrzesień. Są także klienci, którzy wybierają zimowy pakiet świąteczny i wracają do nas każdego roku.

Sylwia Powierża: Pielgrzym, który nas odwiedza, wie, gdzie przyjeżdża, i już słyszał wcześniej co nieco o sanktuarium. Wiara jest dla niego pewnym wyznacznikiem, zresztą przyjeżdża często z konkretną intencją. To klient nisko- i średniobudżetowy. Odwiedza sanktuarium na kilka godzin, będąc przejazdem lub zatrzymuje się na dłużej, na rekolekcje. Zdarzają się i rodziny z dziećmi. Trafiają do nas także osoby z chorobą alkoholową, które korzystają z terapii. Pielgrzym, czy szerzej nasz gość, zorientowany jest na sanktuarium i za bardzo nie interesują go okolice. Nie chce bodźców zewnętrznych. Jest tak zorganizowany, że wszystko, czego potrzebuje, otrzymuje na miejscu. Potrzebuje ciszy i spokoju. Rocznie mamy około 800 tys. odwiedzających, a w latach jubileuszowych nawet milion. Najwięcej pątników przybywa od maja do października.

Joanna Jaguszewska: Klienci naszej gminy szukają wyciszenia i spokoju. Można by rzec świętego spokoju. Dlatego nie nagabujemy osób znanych, celebrytów i aktorów z aparatem. Jeżeli przyjeżdżają, to chcą być incognito. Nie zdradzamy miejsca ich pobytu i nie oczekujemy publicznego chwalenia się swoim urlopem. Szanujemy ich potrzebę anonimowości. W tym przypadku bardziej odpowiedni jest marketing szeptany. Jeżeli chodzi o pielgrzymów, należy wykazać się ogromnym zrozumiem idei intencji, z którą przyjeżdżają. Uszanować obecność sanktuarium jako kolebki wiary, które służy do celów religijnych oraz terapeutycznych, jak w przypadku osób uzależnionych.

Czy w promocji swojej działalności wykorzystują państwo Warmię? Jakie to słowo ma zalety w porównaniu do bardziej znanych turystycznie Mazur? W przypadku Warmii Resortu, mam pytanie: dlaczego ta inwestycja powstała właśnie tutaj, na Warmii? Skąd taki wybór?

Maciej Oziębała: Dlaczego tutaj? Dla mnie to opowieść o osobistych wizytach, a Warmia to taka mała Toskania. Istnieje we mnie chęć krzewienia wiedzy o wyjątkowej historii tego miejsca. Warmia klientom kojarzy się z naturą, przyrodą, spokojem, wypoczynkiem, czymś niemal magicznym. Może to uproszczenie, ale dla mnie Mazury kojarzą się z imprezą, a Warmia z wypoczynkiem. Warmia Resort zrodziła się z potrzeby utworzenia miejsca o wysokim standardzie, do którego można schronić się przed zgiełkiem miasta. Miejsca, w którym można doznać prawdziwego wyciszenia i kontaktu z przyrodą.

Anna Kaczmarek: Chciałabym tylko dodać, iż Warmia jest również przez nas używana do promocji w kontekście spokoju, natury, wypoczynku. Gości oczywiście informujemy o specyfice i historii miejsca.

Sylwia Powierża: Jeżeli chodzi o nas, specyfika naszego miejsca nie wymaga typowej promocji. Z założenia sanktuarium ma pozostać kameralne, wyciszające, spokojne. Miejsce jest autentyczne samo w sobie z przesłaniem objawień i to wystarczy. Taka jest wola władz kościelnych i pozostaje nam ją uszanować i zaakceptować.

Joanna Jaguszewska: Szlak Świętej Warmii daje nam możliwość krzewienia wiedzy o historycznym regionie i jego kulturze, ale również, używając terminologii marketingowej, wykreowania nowego produktu o nazwie „Warmia". Miejsce to ma być kojarzone z atrakcjami przyrodniczymi, bogactwem kulturowym oraz tak bardzo dziś deficytowymi ciszą i spokojem. Można być rzec: świętym spokojem. Klient, wybierając Warmię, nie szuka za płotem parku rozrywki czy zakrapianej imprezy do białego rana. Nasza gmina jest przestrzenią, gdzie można wypocząć, ale i miejscem, skąd można wyruszyć na zwiedzanie bliższych i dalszych miejscowości, łącznie z nadmorskimi. W tworzeniu marki turystycznej z nazwą „Warmia" w tle kluczową rolę odegra Centrum Dziedzictwa, Historii i Kultury Warmii, które ma powstać w Gietrzwałdzie. Widzimy potrzebę identyfikacji Warmii niezależnie od Mazur. Warmia ma swoją specyfikę, bogatą kulturę i historię, którą w Centrum chcemy pokazywać.

Jakie najważniejsze potrzeby mają przedsiębiorcy z branży na dziś, a jakie marzenia na przyszłość?

Sylwia Powierża: Zapewne parkingi pozwolą na sprawniejsze i bezpieczniejsze poruszanie się pielgrzymów. A marzenie? Marzenie mam takie, aby w przyszłości to miejsce zachowało swój duchowy charakter i atmosferę wyciszenia.

Maciej Oziębała: Dla mnie istotny jest światłowód, który wydłuży sezon i pozwoli na przyjazd w celu pracy czy nauki.

Anna Kaczmarek: Moim marzeniem jest duża plaża gminna z infrastrukturą dla plażowiczów. Dobrze zorganizowana i dostępna.

Joanna Jaguszewska: Gmina w ramach swoich zadań organizuje, wyposaża lub wspiera powstawanie miejsc rekreacyjnych nad jeziorami, np. Sząbruk, Naterki, Woryty. Wytyczonych zostało ponad 100 km szlaków pieszo-rowerowych z infrastrukturą towarzyszącą (przystanki rowerowe). Stale też pozyskujemy środki na infrastrukturę drogową, modernizację domów kultury i szkół.

Patronatem honorowym forum objęli Wojewoda Warmińsko-Mazurski Radosław Król oraz Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Marcin Kuchciński.

Jan Kasprowicz, wójt gminy Gietrzwałd: Trzeba pamiętać, że gmina Gietrzwałd jest przede wszystkim miejscem zamieszkania blisko siedmiu tysięcy mieszkańców i to ich potrzeby są najważniejsze. Działania podejmowane przez gminę nie mogą zachwiać równowagi pomiędzy wspieraniem turystyki a zapewnieniem spokojnego i komfortowego zamieszkania. To jest kompromis, którego utrzymanie jest gwarantem nienaruszalności delikatnej tkanki społecznej. Działaniami tzw. miękkimi wspomagającymi branżę są to natomiast: udział w targach turystycznych dzięki współpracy w ramach Stowarzyszenia Szlaku Świętej Warmii, publikacje w czasopismach turystycznych kolportowanych przez touroperatorów, tworzenie materiałów filmowych promujących najróżniejsze aspekty naszej gminy, współpraca z telewizją regionalną i telewizją na Śląsku, rozgłośniami radiowymi. Współorganizacja wizyt studyjnych dziennikarzy. Działania te nie są skierowane do mieszkańców, ani nawet do miejscowych przedsiębiorców. Odbiorcą tych działań jest potencjalny turysta z innych regionów Polski. Aby powstał dobry, zrównoważony produkt turystyczny, potrzebne jest wzajemne zrozumienie i daleko posunięta współpraca, spójna wizja i kierunek działania.

10624otbr-s-K

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Wydatki budżetów powiatów* na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r.

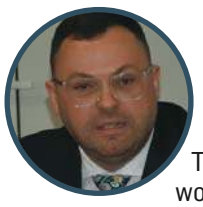

Tomasz Kosobudzki
starosta olecki

To wyróżnienie jest dowodem na naszą wspólną pracę i zaangażowanie w zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom naszego powiatu. W 2023 r. wydatkowaliśmy ponad 6,87 mln zł m.in. na funkcjonowanie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Olecku, prowadzenie ośrodka wsparcia uchodźców z Ukrainy, zarządzanie kryzysowe, sprzęt dla policji i samochód ratowniczo-gaśniczy do straży. Słowa podziękowania kieruję do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, który wspiera nasze działania i wszystkich instytucji zaangażowanych w zapewnienie bezpieczeństwa publicznego. To dzięki staraniom pracowników służb mundurowych czujemy się bezpieczni w naszych domach, szkołach i miejscach pracy. Dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do tego sukcesu.

Krzysztof Tomasz Kazaniecki
starosta gołdapski

Poczucie bezpieczeństwa należy do podstawowych potrzeb każdego człowieka i ma decydujący wpływ na funkcjonowanie każdej społeczności, dlatego tak ważne jest odpowiednie wydatkowanie środków finansowych zapewniających poprawę bezpieczeństwa mieszkańców naszego powiatu. W 2023 r. powiat realizował zadania polegające na przeprowadzeniu szeregu spotkań i warsztatów edukacyjno-prewencyjnych, których celem było podniesienie świadomości społecznej wynikającej z otaczających nas zagrożeń. Ponadto środki finansowe wygospodarowane w budżecie powiatu umożliwiły m. in. dofinansowanie zakupu samochodu pożarniczego dla Państwowej Straży Pożarnej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego oraz samochodu osobowego dla Komendy Policji, udzielenie wsparcia dla Warmińsko - Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej.

Alicja Rymszewicz
starosta węgorzewski

Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową są na wysokim poziomie, ponieważ otrzymywaliśmy dotację od wojewody na utrzymanie uchodźców z Ukrainy w należącym do Powiatu Węgorzewskiego internacie przy Zespole Szkół Ogólnokształcących.

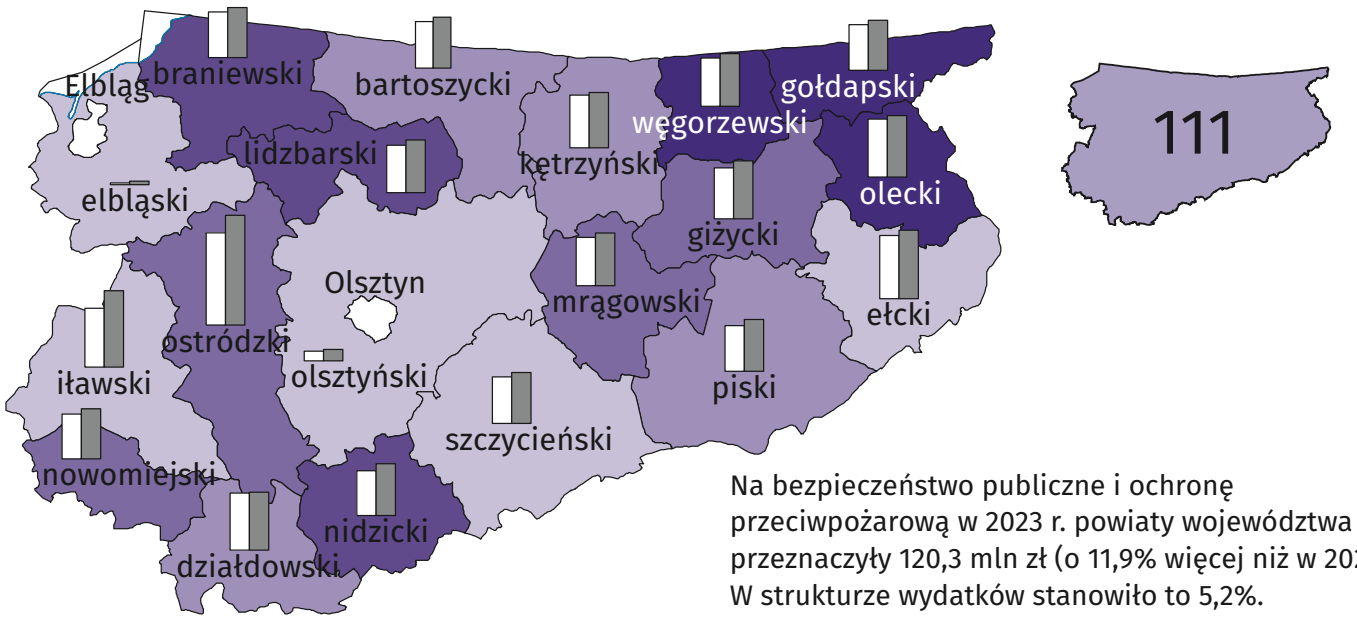

Na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w 2023 r. powiaty województwa przeznaczyły 120,3 mln zł (o 11,9% więcej niż w 2022 r.). W strukturze wydatków stanowiło to 5,2%.

W przeliczeniu na mieszkańca wydatki te wyniosły 111 zł i w porównaniu z rokiem wcześniejszym były większe o 12 zł. Najwięcej na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w przeliczeniu na mieszkańca wydatkowano w powiatach: węgorzewskim, gołdapskim i oleckim.

* bez miast na prawach powiatu

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

POWIATY		NA MIESZKAŃCA W ZŁ	OGÓŁEM W ZŁ		
		2023	2021	2022	2023
1	**Powiat węgorzewski**	**297**	**4 798 974**	**5 695 744**	**6 238 407**
2	**Powiat gołdapski**	**236**	**5 009 941**	**5 398 753**	**5 900 893**
3	**Powiat olecki**	**227**	**5 039 999**	**6 870 661**	**7 277 524**
4	Powiat nidzicki	200	4 964 133	5 307 044	6 104 032
5	Powiat lidzbarski	162	4 727 519	5 584 411	6 194 672
6	Powiat braniewski	157	4 991 857	5 406 215	5 918 833
7	Powiat nowomiejski	140	4 956 011	5 283 547	5 883 014
8	Powiat mrągowski	131	5 142 251	5 699 441	6 243 303
9	Powiat ostródzki	131	9 271 433	10 872 301	13 015 624
10	Powiat giżycki	128	5 873 850	6 066 962	6 875 511
11	Powiat piski	116	5 278 426	5 415 589	6 083 055
12	Powiat kętrzyński	115	5 428 384	6 310 465	6 607 059
13	Powiat bartoszycki	113	5 315 204	5 529 599	5 998 528
14	Powiat działdowski	112	5 930 811	6 762 251	6 893 394
15	Powiat iławski	100	5 535 177	6 964 717	8 993 083
16	Powiat ełcki	92	6 673 869	7 497 583	8 120 008
17	Powiat szczycieński	91	5 114 598	5 547 014	6 069 889
18	Powiat olsztyński	11	997 941	1 167 489	1 439 373
19	Powiat elbląski	7	354 454	141 733	407 624
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	**111**	**95 404 833**	**107 521 520**	**120 263 824**
			WYDATKI OGÓŁEM (zł)		
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE		**1 742 604 149**	**1 949 255 686**	**2 300 343 695**
			Udział wydatków na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w wydatkach ogółem (%)		
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			**0,3**	**0,4**	**0,3**

eprasa.pl 60b9c7cdb7

ZAKOŃCZENIE INWESTYCJI „BUDOWA ŚCIEŻKI PIESZO-ROWEROWEJ NA ODCINKU RESZEL – ŚWIĘTA LIPKA”

Z radością informujemy o zakończeniu budowy nowoczesnej ścieżki pieszo-rowerowej na odcinku Reszel – Święta Lipka, o długości 4628 m. Inwestycja, która miała na celu zwiększenie atrakcyjności turystycznej oraz poprawę bezpieczeństwa i komfortu ruchu pieszych oraz rowerzystów, zostanie oficjalnie otwarta 29 września 2024 roku.

Ścieżka została podzielona na dwa odcinki

Odcinek o nawierzchni bitumicznej — biegnący wzdłuż dróg wojewódzkich nr 590 i 594 — o długości około 3916 m i szerokości 4,50 m.

Odcinek z kruszywa naturalnego — zlokalizowany na obszarze leśnym — o długości 712 m i szerokości 4,50 m.

Wzdłuż trasy zaprojektowano dwa nowoczesne miejsca wypoczynkowe, wyposażone w stojaki na rowery, ławki, kosze na śmieci oraz tablice informacyjno-edukacyjne. Całość oświetlają latarnie zasilane odnawialnymi źródłami energii (OZE), co podkreśla ekologiczny charakter inwestycji. Przebieg ścieżki nawiązuje do historycznego traktu pielgrzymkowego z Reszla do Świętej Lipki, co dodatkowo wzmacnia jej walory kulturowe i historyczne.

Ścieżka stanowi nie tylko udogodnienie dla mieszkańców regionu, ale również ważny element promujący aktywną turystykę wśród odwiedzających. Teren objęty projektem jest niezwykle atrakcyjny pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, co z pewnością przyciągnie turystów zarówno pieszych, jak i rowerowych.

Koszt inwestycji wyniósł 8 108 695,26 zł, z czego 7 297 825,73 zł stanowiło dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład. Dzięki tak znacznemu wsparciu udało się zrealizować projekt, który niewątpliwie wpłynie na rozwój turystyki i poprawę jakości życia lokalnej społeczności.

Zachęcamy wszystkich do skorzystania z nowo powstałej ścieżki i odkrywania piękna naszego regionu!

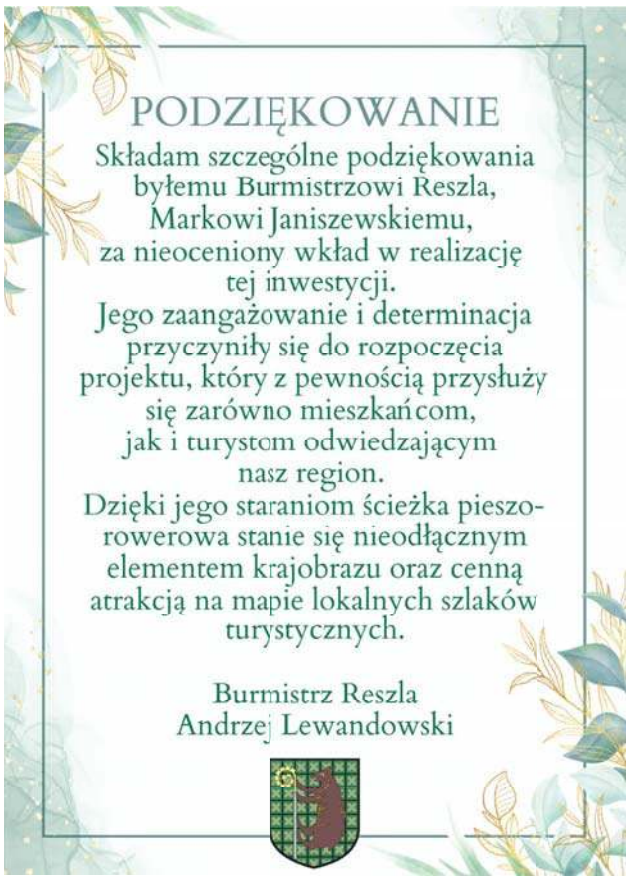

BURMISTRZ RESZLA ANDRZEJ LEWANDOWSKI PODPISAŁ UMOWĘ NA BUDOWĘ SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACJI SANITARNEJ I DESZCZOWEJ NA TERENIE MIASTA I GMINY RESZEL

23 września 2024 roku w Urzędzie Gminy w Reszlu miało miejsce uroczyste podpisanie umowy na realizację zadania pn. „Budowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej na terenie miasta i gminy Reszel” . Umowę podpisali Burmistrz Reszla Andrzej Lewandowski oraz Krzysztof Sznip, właściciel firmy odpowiedzialnej za wykonanie zadania.

Zakres przedsięwzięcia obejmuje budowę sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej na terenie miasta i okolicznych miejscowości w gminie Reszel. Prace mają na celu poprawę infrastruktury wodociągowej oraz kanalizacyjnej, co przyczyni się do podniesienia standardu życia mieszkańców, a także poprawy ochrony środowiska poprzez lepsze zarządzanie zasobami wodnymi i kanalizacyjnymi.

Zakres inwestycji

Projekt inwestycji przewiduje następujące prace budowlane:

1. Budowa sieci wodociągowej na działkach nr 3102/1, 102/3, 3102/2, 14, 127, 15 w obrębie Śpiglówka, gmina Reszel.
2. Budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej na działkach nr 93, 22/6 i 23/6, obręb 27 Wólka Ryńska, gmina Reszel.
3. Budowa sieci kanalizacji deszczowej na działkach nr 147/20, 147/34, 147/40, 146/24, 146/20, 146/19, 146/18 i 144/5, obręb 3, wzdłuż ulic Słonecznej-Słowiańskiej w mieście Reszel.
4. Budowa oraz przebudowa sieci wodociągowej na istniejącej trasie, na działkach nr 158 i 148/43 w obrębie 3 w Reszlu oraz na działkach nr 90, 91, 93 i 98/1 w obrębie 27 Wólka Ryńska, gmina Reszel.
5. Budowa sieci wodociągowej na działkach nr 252, 253/2, 253/1 i 256/2 w obrębie 2 w mieście Reszel, przy ul. Gdańskiej.

Łączna wartość tego projektu wynosi 1 437 226,61 zł brutto, a czas realizacji prac został określony na 14 miesięcy od momentu podpisania umowy.

Wykonawcą zadania jest firma Krzysztofa Sznipa, która posiada bogate doświadczenie w realizacji podobnych projektów na terenie naszej gminy. Prace rozpoczną się już wkrótce, a ich zakończenie planowane jest na końcówkę 2025 roku.

9824kewk-a-K

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Wydatki budżetów powiatów* na ochronę zdrowia w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r.

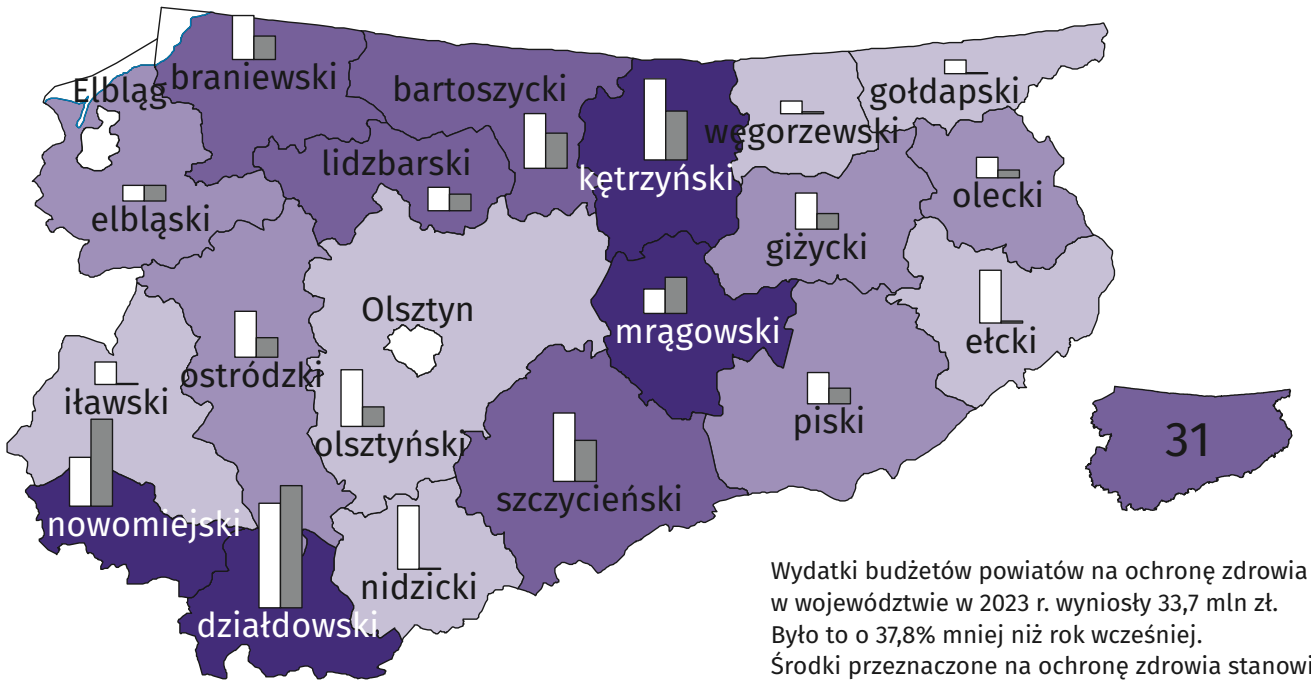

Na 1 mieszkańca w zł
- 51 – 137
- 21 – 50
- 11 – 20
- 1 – 10

Ogółem w mln zł
8,1
0,0
2022 2023

* bez miast na prawach powiatu

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Wydatki budżetów powiatów na ochronę zdrowia w województwie w 2023 r. wyniosły 33,7 mln zł. Było to o 37,8% mniej niż rok wcześniej. Środki przeznaczone na ochronę zdrowia stanowiły 1,5% wydatków.

W przeliczeniu na mieszkańca wyniosły 31 zł i były o 19 zł mniejsze w porównaniu z 2022 r. Najwięcej na ochronę zdrowia na mieszkańca (powyżej 100 zł) przeznaczono w dwóch powiatach – nowomiejskim i działdowskim.

POWIATY		NA MIESZKAŃCA W ZŁ	OGÓŁEM W ZŁ		
		2023	2021	2022	2023
1	**Powiat nowomiejski**	**137**	**2 779 546**	**3 190 229**	**5 752 866**
2	**Powiat działdowski**	**131**	**6 066 068**	**6 923 953**	**8 065 462**
3	**Powiat kętrzyński**	**56**	**4 299 802**	**5 385 903**	**3 231 450**
4	Powiat mrągowski	51	1 654 288	1 598 049	2 418 908
5	Powiat bartoszycki	44	3 375 568	3 627 100	2 313 850
6	Powiat braniewski	41	4 311 356	2 907 745	1 547 999
7	Powiat szczycieński	41	8 923 360	4 487 915	2 709 124
8	Powiat lidzbarski	29	1 693 446	1 525 555	1 112 281
9	Powiat elbląski	19	2 240 417	1 032 288	1 032 378
10	Powiat giżycki	19	4 410 811	2 405 070	1 025 900
11	Powiat piski	19	6 775 681	2 050 003	1 012 977
12	Powiat olecki	16	1 698 087	1 356 932	504 731
13	Powiat ostródzki	13	3 310 333	2 975 685	1 256 174
14	Powiat olsztyński	10	4 391 664	3 718 791	1 286 501
15	Powiat węgorzewski	5	868 587	829 914	101 711
16	Powiat ełcki	2	3 267 865	3 511 595	182 270
17	Powiat iławski	1	1 465 472	1 476 082	58 000
18	Powiat nidzicki	1	5 902 413	4 192 948	36 287
19	Powiat gołdapski	1	732 735	907 711	20 201
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	**31**	**68 167 498**	**54 103 469**	**33 669 068**
			WYDATKI OGÓŁEM (zł)		
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE		**1 742 604 149**	**1 949 255 686**	**2 300 343 695**
			Udział wydatków na ochronę zdrowia w wydatkach ogółem (%)		
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE		**0,3**	**0,4**	**0,4**

Paweł Cieśliński
starosta działdowski

Szpital w Działdowie jest największym szpitalem powiatowym w województwie warmińsko-mazurskim. Niedoszacowanie procedur medycznych generuje deficyty, jednak dokładamy wszelkich starań, by szpital działał sprawnie. Skupiamy się na modernizacji infrastruktury – udało nam się rozbudować oddział psychiatryczny, a obecnie modernizujemy SOR. Mamy też nowoczesną diagnostykę obrazową i gotową dokumentację na modernizację oddziału ginekologiczno-położniczego oraz OIOM-u. Ostatnie przeszacowania budżetów dają nadzieję na poprawę sytuacji finansowej. Powiat działdowski co roku pokrywa straty, dzięki czemu zaczynamy każdy rok bez zadłużenia. Liczę, że nadchodzący rok przyniesie jeszcze lepsze wyniki i stabilizację finansową szpitala.

Michał Kochanowski
starosta kętrzyński

Prowadzenie szpitali powiatowych to jedno z głównych zadań samorządu powiatowego w zakresie ochrony zdrowia. Mamy świadomość, że jest jeszcze wiele do zrobienia, ale każdego roku przeznaczamy z budżetu powiatu ogromne sumy na wsparcie naszego szpitala. Niedawno udało się zakończyć budowę nowego bloku operacyjnego, a przed nami remont chirurgii ogólnej. Równolegle inwestujemy w nowoczesny sprzęt medyczny, który zwiększa poziom bezpieczeństwa ochrony życia i zdrowia naszych pacjentów. Szpital to nasz priorytet.

Edward Żuralski
starosta nowomiejski

Powiat Nowomiejski w budżecie na rok 2024 zabezpieczył środki w wysokości 6 000 000,00 zł na dokapitalizowanie Szpitala Powiatowego Sp. z o.o w Nowym Mieście Lubawskim. Bez dokapitalizowania szpitalowi groził brak wypłacalności w stosunku do pracowników i wierzycieli. Zabezpieczone i przekazywane środki zapewniają ciągłość działań szpitala, ponieważ wycena świadczeń medycznych nie pokrywa rzeczywistych kosztów ponoszonych przez placówkę ochrony zdrowia. Do 19.09.2024 r. zostały podjęte decyzje o przekazaniu środków w wysokości 5 600 000,00 z podziałem na transze.

eprasa.pl 60b9c7cdb7

28 PAŹDZIERNIKA – ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W NIDZICY OBCHODZI SWOJE 113 URODZINY!

Przypomnijmy, jak to było

Pierwszy budynek szpitala powstał 11 czerwca 1871 roku. Nowy obiekt z czerwonej cegły miał dwie kondygnacje. W siedmiu salach mogło pomieścić się 36 chorych. W roku 1872 obok głównego budynku szpitala wybudowano jednokondygnacyjny budynek dla pielęgniarek, który od roku 1877 służył jako oddział zakaźny, co pozwalało na leczenie szpitalne 40-45 chorych. Pacjentami zajmowały się dwie siostry z Domu Diakonis.

Z czasem okazało się, że dotychczasowy szpital jest za mały w stosunku do potrzeb. Dlatego postanowiono wybudować nowy. Teren pod budowę powiat zyskał, dokupując wolne grunty graniczące z posesją szpitala. 4 czerwca 1908 roku podpisano protokół, w którym potwierdzono, że z pomocą Zakonu Joannitów w Nidzicy powstanie nowy szpital. Całkowity koszt budowy i wyposażenia szpitala wyniósł 470000 marek.

Rozpoczęta w kwietniu 1910 roku budowa, zakończona została 28 października 1911 roku, kiedy to w obecności księcia Fryderyka von Hochenzollerna przedstawicieli powiatu i Zakonu Joannitów otwarto nowy gmach.

Dziś

Na przestrzeni lat szpital rozwijał się i rozbudowywał. Wybudowaliśmy nowe skrzydło szpitala, otworzyliśmy pierwszy w Województwie Warmińsko-Mazurskim Oddział Geriatryczny, pracownię Tomografii Komputerowej, pracownię Rezonansu Magnetycznego, walczyliśmy z COVID-19. Wypełniamy swoją misję najlepiej jak potrafimy wkładając w to całe serce.

Nasz Szpital jeszcze nigdy nie był tak nowoczesny! Nieustannie i dynamicznie rozwijamy się, tworząc lepsze, nowocześniejsze i bardziej przyjazne warunki hospitalizacji, by świadczyć usługi naszym Pacjentom na jak najwyższym poziomie.

ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W NIDZICY

ZATRUDNI LEKARZY:

• INTERNISTÓW • CHIRURGÓW
• GINEKOLOGÓW

Oferujemy atrakcyjne warunki finansowe i dowolne formy
zatrudnienia oraz możliwość rozwoju zawodowego, profesjonalne szkolenia rozwijające kompetencje i przyjazną atmosferę.

Zapraszamy do współpracy!

Oferty prosimy kierować na adres:
Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy, ul. Mickiewicza 23, 13-100 Nidzica
lub szpital@zoz.nidzica.pl, tel. 89 625 0535, Dyrektor ZOZ w Nidzicy – Anna Szypulska.

27924niwn-a-K

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Grzegorz Mrowiński
burmistrz Działdowa

Duża dostępność miejsc świadczących bezpłatne usługi kulturalne oraz opiekuńczo-wychowawcze pełni niezwykle ważną rolę dla lokalnej społeczności. Widzimy, jak podnosi to poziom aktywności obywatelskiej, rozwoju i współdziałania mieszkańców Działdowa. W Gminie–Miasto Działdowo szczególnie zwracamy uwagę na zapewnienie tego typu usług wszystkim grupom wiekowym, uwzględniając jednocześnie ich rozmaite potrzeby. Znakomicie działa na tym polu nasza Miejska Biblioteka Publiczna, która organizuje kluby hobbystyczne, kursy, wydarzenia skierowane do wszystkich mieszkańców. Kluby Seniora zapewniają możliwość pobytu dziennego osobom starszym, a ponieważ posiadają właściwe wyposażenie oraz zaplecze techniczne, bez ograniczeń korzystają z nich również osoby niepełnosprawne. W ostatnich latach jako Gmina wykonaliśmy kilka ważnych inwestycji, które podniosły poziom usług centrów kultury, m. in. przywrócenie kina w Miejskim Domu Kultury oraz rewitalizacja gotyckiej części zamku krzyżackiego, w który mieści się wystawa Muzeum Pogranicza. Świetlice środowiskowe są z kolei prowadzone przez organizacje pozarządowe, które jako samorząd również staramy się wspierać finansowo i współpracować z nimi.

Marek Jasudowicz
wójt Gminy Giżycko

Mieszkańcy oczekują od gminy realizacji wielu różnorodnych inwestycji poprawiających komfort życia. Dlatego budujemy drogi, chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie uliczne itp.
Nie tylko infrastruktura drogowa wpływa na poczucie zadowolenie społecznego. Ważne są również dobre relacje i integracja mieszkańców wsi. Dlatego od lat staramy się zapewniać bogatą ofertę zajęć w świetlicach wiejskich, pozyskujemy środki zewnętrzne na remonty i budowę nowych świetlic. W tym roku rozpoczęliśmy budowę świetlicy wiejskiej w Gajewie i ubiegamy się o pozyskanie dofinansowania na kolejne dwie.
Rozwój tej infrastruktury wpływa pozytywnie na zwiększenie aktywność mieszkańców i zawiązywanie Kół Gospodyń Wiejskich. Rośnie ilość imprez organizowanych przez społeczność lokalną. Organizowane są liczne wydarzenia integracyjne: pikniki, festyny, lokalne dożynki, które często kończą się zabawą taneczną, m.in. Bogaczewiada, Fest Ryba, Dzień Sąsiada i Święto Ziemniaka.
Pozytywna aktywność mieszkańców jest ogromną wartością, dlatego w dalszym ciągu zabiegamy o rozwój infrastruktury dającej warunki do realizacji inicjatyw społecznych i integracji mieszkańców.

Liczba centrów, domów kultury, klubów i świetlic w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r.

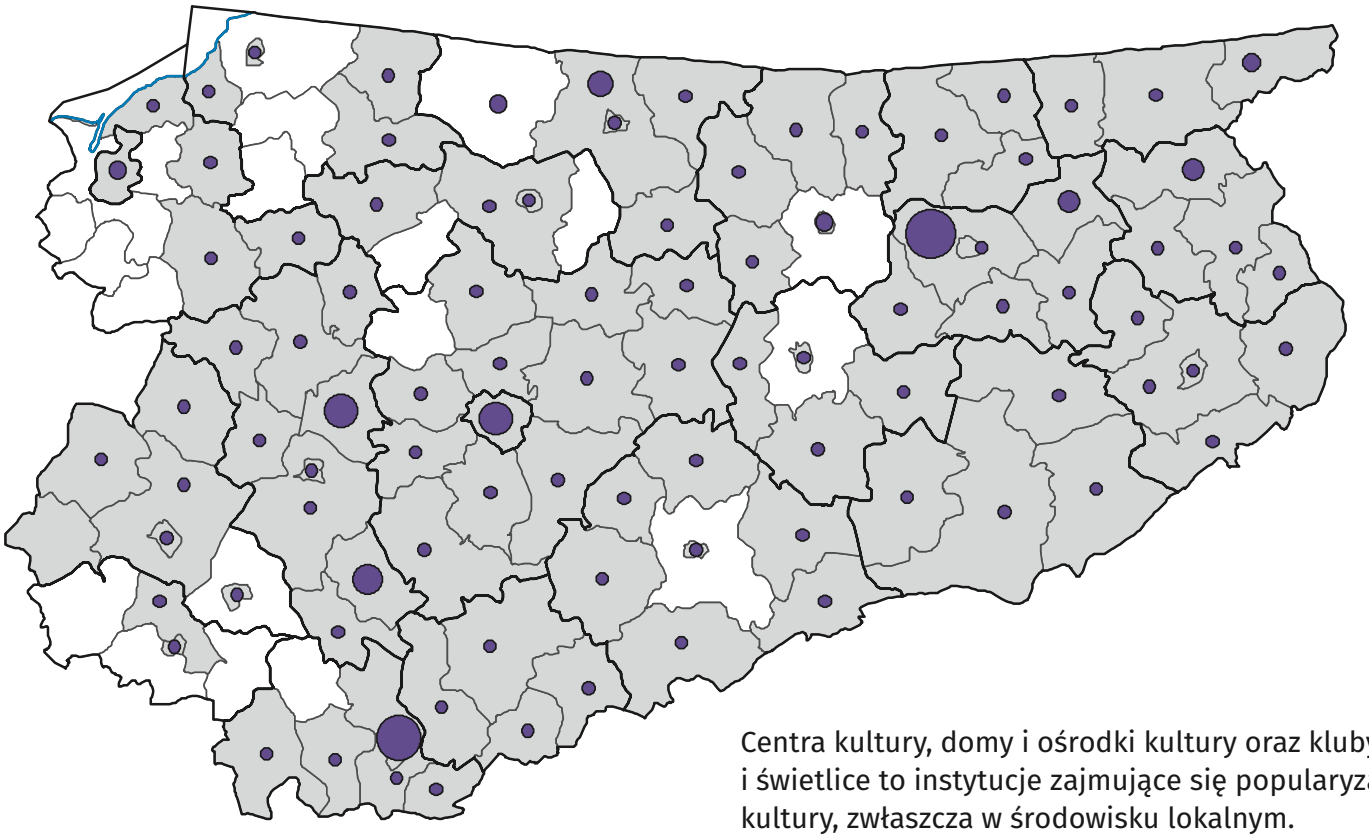

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

16
7
1
brak placówek

Centra kultury, domy i ośrodki kultury oraz kluby i świetlice to instytucje zajmujące się popularyzacją kultury, zwłaszcza w środowisku lokalnym.
W 2023 r. na terenie województwa działalność prowadziło 151 tego typu placówek, łącznie w 96 gminach (82,6% ogółu gmin), w tym najwięcej w gminach wiejskich Giżycko i Działdowo.

Udział placówek kultury w ogólnej liczbie placówek w kraju wyniósł 3,8% i uplasował województwo na 14 pozycji w Polsce przed świętokrzyskim i lubuskim. Najwięcej placówek działało w województwie małopolskim i podkarpackim.

	GMINY	2021	2022	2023
1	**Giżycko (2)**	**17**	**15**	**16**
2	**Działdowo (2)**	**13**	**13**	**13**
3	**Łukta (2)**	**7**	**7**	**7**
4	Olsztyn (1)	6	6	7
5	Grunwald (2)	3	1	6
6	Bartoszyce (2)	5	3	4
7	Kruklanki (2)	3	3	3
8	Kowale Oleckie (2)	3	3	3
9	Górowo Iławeckie (1)	2	2	2
10	Kętrzyn (1)	2	2	2
11	Dubeninki (2)	3	2	2
12	Elbląg (1)	2	2	2
	...			
114	Kurzętnik (2)	0	0	0
115	Świątki (2)	0	0	0
116	Szczytno (2)	0	0	0
	POLSKA	**3 944**	**3 958**	**3 961**
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	**151**	**143**	**151**

eprasa.pl 60b9c7cdb7

BRANIEWO – MIASTO PEŁNE MOŻLIWOŚCI

BRANIEWO NIEUSTANNIE UDOWADNIA, ŻE JEST NA DRODZE DO DYNAMICZNEGO ROZWOJU, A DZIAŁANIA LOKALNYCH WŁADZ STAJĄ SIĘ WIDOCZNE NA KAŻDYM KROKU. TO, CO WYDARZYŁO SIĘ W MIEŚCIE W OSTATNIM CZASIE, JEST DOSKONAŁYM PRZYKŁADEM NA TO, JAK PRĘŻNIE FUNKCJONUJE MIEJSCOWY SAMORZĄD.

Braniewo jako dumna Pierwsza Stolica Warmii nieustannie dba o swoje dziedzictwo kulturowe. Jedną z idei przyświecających władzom miasta jest odbudowa dawnego Ratusza.

Zapytaliśmy burmistrza Braniewa Tomasza Sielickiego o jego wizytę w Warszawie, gdzie spotkał się z Bożeną Żelazowską, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego oraz generalną konserwator zabytków.

— Rozmawialiśmy na temat braniewskich zabytków, możliwości objęcia ich działaniami renowacyjnymi oraz pozyskania na ten cel środków zewnętrznych. W tym kontekście nie mogło zabraknąć kwestii odbudowy braniewskiego Ratusza. Tematem wiodącym naszego spotkania były badania archeologiczne zewnętrznej części fundamentów ratusza, a także wsparcie finansowe potrzebne do realizacji poszczególnych etapów przedsięwzięcia — poinformował.

W lutym 2023 roku zakończono wstępne prace archeologiczne na terenie byłego braniewskiego ratusza, czego efektem jest odgruzowanie terenu i odsłonięcie zachowanych elementów architektonicznych dawnej budowli.

Na tym nie koniec. Wraz z rozpoczęciem remontu dachu siedziby Urzędu Miasta, która od lat czekała na gruntowną naprawę, lokalne władze pokazują, jak ważne jest zachowanie historycznych budynków. Planowana konserwacja elewacji to dodatkowy krok w stronę estetyki przestrzeni miejskiej.

W Braniewie przybywa murali, które nie tylko cieszą oko i zdobią przestrzeń, ale również niosą ze sobą istotne przesłania edukacyjne. Wśród wyjątkowych malowideł znajdują się już ikoniczne obrazy, takie jak odnowione przedstawienie planu miasta z 1635 roku, a także nowy herb Braniewa. Na tym nie koniec — aktualnie trwają prace nad kolejnym muralem, poświęconym Reginie Protmann — patronce Braniewa oraz założycielce Zgromadzenia św. Katarzyny Dziewicy i Męczennicy.

Mural ten ma na celu nie tylko upamiętnienie postaci Reginy Protmann, ale także przybliżenie mieszkańcom i turystom jej istotnego wkładu w historię regionu.

Nie można zapomnieć o innowacyjnych pomysłach, dzięki którym miasto zyskało więcej kolorów, a mieszkańców wprawia w dobry nastrój. To wszystko za sprawą nowych nasadzeń.

W ostatnim czasie zakończona została również realizacja projektu pn. „Zagospodarowanie terenu przy ulicy Długiej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe". Całkowita wartość projektu wyniosła 5 115 475,76 złotych. Miasto pozyskało na nią dofinansowanie w wysokości 4.559.647,66 złotych i pochodziły one z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Mamy nadzieję, że przez długie lata będziemy mogli cieszyć się tą wspaniałą infrastrukturą i miejscem do odpoczynku i długich spacerów.

Braniewo jest miejscem idealnym nie tylko do zamieszkania, ale i inwestycji. Działania władz miejskich oraz współpraca z różnymi instytucjami pokazują, że mieszkańcy mogą czuć się bezpiecznie, komfortowo i z optymizmem patrzeć w przyszłość. Braniewo to miasto, które rozwija się z myślą o swoich mieszkańcach!

16324sezr-a-K

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Wydatki budżetów powiatów* na transport i łączność w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r.

W strukturze wydatków powiatowych drugie miejsce zajęły wydatki na transport i łączność (największy udział miały wydatki na oświatę i wychowanie). W 2023 r. powiaty województwa wydatkowały na ten cel 464,3 mln zł. Było to o 45,8% więcej niż rok wcześniej. Udział w strukturze wydatków wyniósł 20,2%.

W przeliczeniu na mieszkańca wydatki te wyniosły 429 zł i w porównaniu z 2022 r. były większe o 136 zł. Najwięcej na transport i łączność w przeliczeniu na mieszkańca wydano w powiatach: węgorzewskim, piskim i braniewskim.

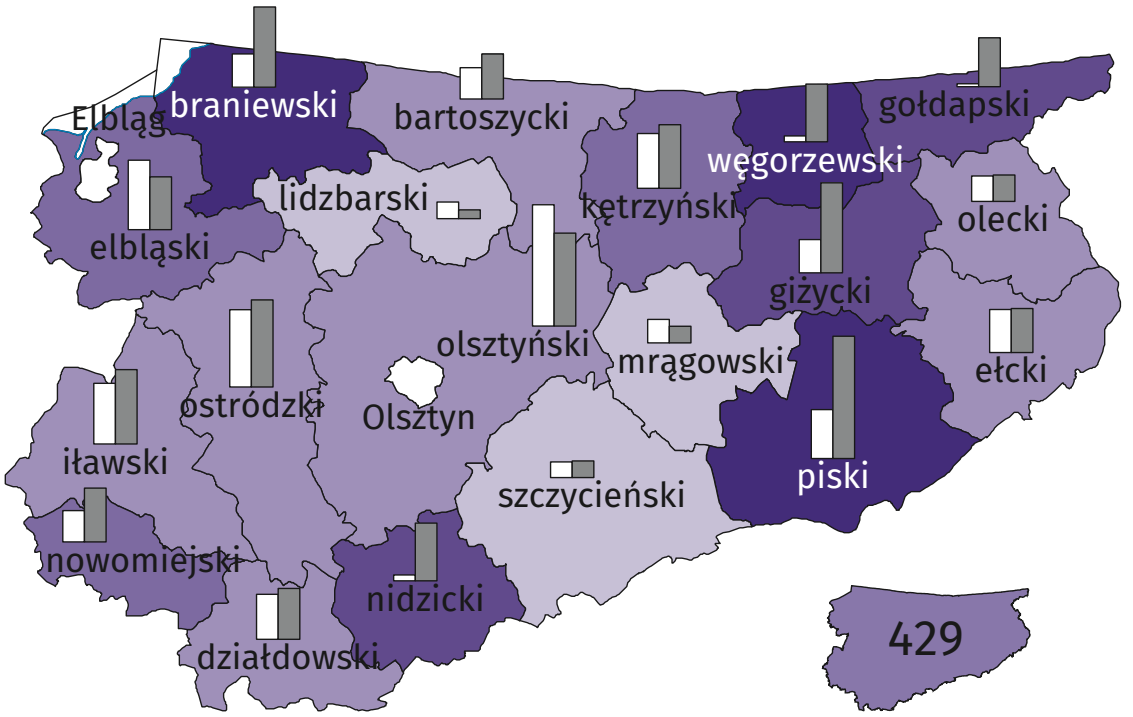

Na 1 mieszkańca w zł
- 901 – 1 166
- 601 – 900
- 401 – 600
- 201 – 400
- 93 – 200

Ogółem w mln zł
52,2
0,0
2022 2023

* bez miast na prawach powiatu

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Alicja Rymszewicz
starosta węgorzewski

Wydatki na transport i łączność są tak wysokie w przeliczeniu na 1 mieszkańca ze względu na fakt pozyskania przez Powiat Węgorzewski dofinansowań z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz Programu Polski Ład na remonty i modernizację dróg powiatowych. Pozwoliło to odnowić prawie 10% z posiadanych ok. 250 km dróg powiatowych.

Jerzy Małecki
wicestarosta piski

Na terenie powiatu piskiego mamy blisko 465 km dróg powiatowych do utrzymania. W 2023 roku przeznaczyliśmy znaczące środki na rozwój infrastruktury drogowej. Łączna kwota wydatków na inwestycje i remonty drogowe wyniosła prawie 50 mln zł, z czego 5 881 699,09 zł pochodziło z budżetu powiatu, a 43 930 775,00 zł stanowiły środki zewnętrzne, głównie z funduszy rządowych i unijnych.
To właśnie dzięki pozyskaniu znacznych środków udało się zrealizować, kilkanaście ważnych inwestycji, przypomnę choćby ulice: Mazurską, Słoneczną, Spacerową w Piszu, drogę z chodnikiem i ścieżką rowerową w Karwiku, drogę Wierzbiny – Drygały - Skarżyn czy chodnik w Karwicy.
Inwestycje te miały na celu nie tylko modernizację istniejącej infrastruktury, ale także poprawę warunków bezpieczeństwa i komfortu podróży, dostępności komunikacyjnej na terenie powiatu oraz zwiększenie atrakcyjności powiatu zarówno dla mieszkańców, jak i turystów.

POWIATY		NA MIESZKAŃCA W ZŁ	OGÓŁEM W ZŁ		
		2023	2021	2022	2023
1	**Powiat elbląski**	**1166**	**6 022 383**	**2 581 688**	**24 472 605**
2	**Powiat kętrzyński**	**998**	**21 078 805**	**20 923 000**	**52 213 838**
3	**Powiat olsztyński**	**906**	**12 664 004**	**14 165 219**	**34 100 807**
4	Powiat piski	824	3 575 714	996 307	20 605 701
5	Powiat braniewski	808	9 417 606	2 455 678	24 675 709
6	Powiat olecki	717	11 775 784	14 398 892	38 603 731
7	Powiat ostródzki	542	4 404 593	13 261 315	22 822 925
8	Powiat nowomiejski	476	19 408 837	23 589 257	27 371 909
9	Powiat działdowski	417	37 945 174	29 617 783	22 699 787
10	Powiat iławski	371	25 556 068	32 825 623	36 845 421
11	Powiat giżycki	360	23 773 505	13 197 275	19 032 363
12	Powiat bartoszycki	353	18 359 821	19 353 579	21 805 312
13	Powiat ełcki	351	14 330 449	25 928 765	31 616 594
14	Powiat mrągowski	349	6 380 862	11 026 371	11 216 623
15	Powiat lidzbarski	306	46 125 304	51 726 466	39 650 206
16	Powiat węgorzewski	213	8 944 646	18 604 906	18 813 331
17	Powiat szczycieński	146	3 515 280	9 910 450	6 971 571
18	Powiat nidzicki	107	10 719 564	6 709 284	7 150 323
19	Powiat gołdapski	93	10 629 663	7 134 546	3 582 105
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	**429**	**294 628 061**	**318 406 404**	**464 250 860**
			WYDATKI OGÓŁEM (zł)		
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE		**1 742 604 149**	**1 949 255 686**	**2 300 343 695**
			Udział wydatków na transport i łączność w wydatkach ogółem (%)		
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE		**0,7**	**0,7**	**1,5**

eprasa.pl 60b9c7cdb7

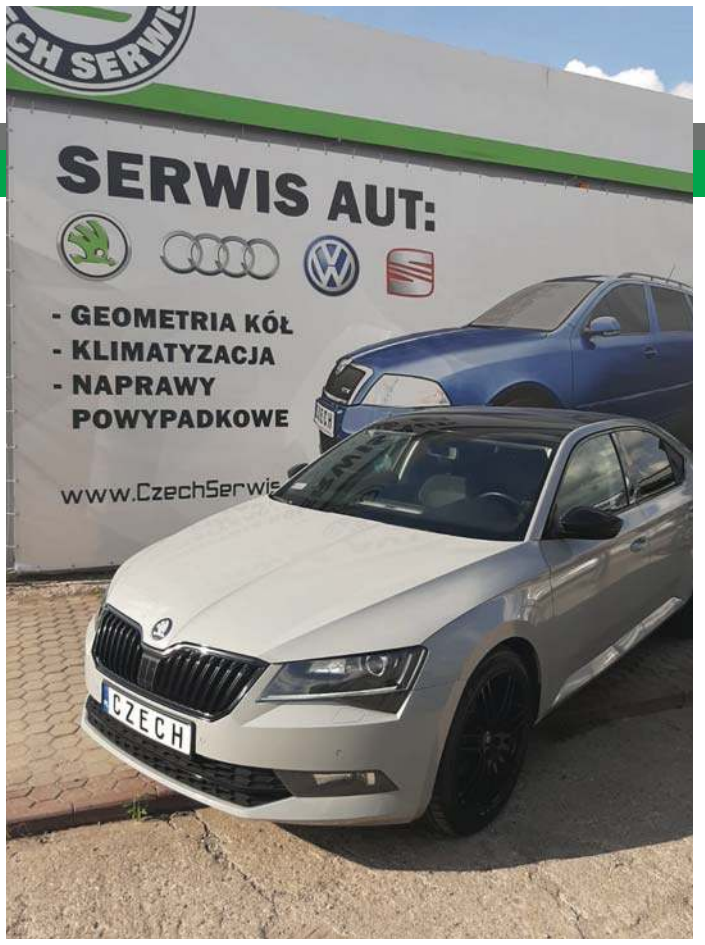

Nasza firma istnieje na rynku motoryzacyjnym od wielu lat. Dzięki temu posiadamy doświadczenie, które gwarantuje profesjonalne wykonanie usług oraz dobór najlepszych części do ich wykonania. Naszym atutem jest dobrze wyszkolona kadra mechaników, specjalizująca się w obsłudze konkretnych marek samochodów. Zajmujemy się naprawą wszystkich marek, jednak specjalizujemy się w naprawie aut marki Skoda i grupy Volkswagen (Audi, Seat). Oprócz napraw typowo mechanicznych (elementy zawieszenia, systemy hamulcowe, skrzynie biegów, remonty silników) oferujemy również specjalistyczne naprawy elektromechaniczne i elektroniczne, opierające się głównie na profesjonalnym sprzęcie do diagnostyki elektroniki, ale przede wszystkim możemy poszczycić się odpowiednio przygotowaną do tego celu kadrą.

Do napraw powypadkowych aut osobowych posiadamy własne, profesjonalnie wyposażone lakiernię oraz blacharnię. Świadczymy pełną pomoc w załatwianiu formalności związanych z kontaktem z ubezpieczalniami i ich przedstawicielami. Rozliczamy szkody kosztorysowo, jak i bezgotówkowo z większością ubezpieczalni działających na polskim rynku. Posiadamy własną pomoc drogową, która może na terenie Olsztyna, bez żadnych opłat ze strony klienta, przywieść auto z miejsca kolizji do serwisu. Na czas naprawy zapewniamy auto zastępcze.

Jesteśmy wielkimi miłośnikami motosportów. Pojawiamy się na trasach rajdowych i wyścigowych jako zawodnicy oraz jako obsługa aut podczas imprez sportowych. Zajmujemy się budową, przygotowywaniem i obsługą aut sportowych – robimy to z wielką pasją i poświęceniem. Zaangażowanie i pełen profesjonalizm wielokrotnie zostały docenione przez doświadczonych zawodników oraz wielu młodych amatorów, stawiających pierwsze kroki w motosporcie.

Klientom flotowym świadczymy usługi:

- bezpłatną „DOOR to DOOR", która jest wygodnym rozwiązaniem głównie dla kadry, ceniącej swój czas. Po telefonicznym ustaleniu terminu naprawy nasi pracownicy odbierają auto spod wskazanego adresu, przewożą je do serwisu, a po wykonaniu naprawy odstawiają w wyznaczone miejsce
- priorytetową — po wcześniejszym ustaleniu terminu z pracownikiem warsztatu auta firmowe naprawiamy poza godzinami pracy serwisu oraz poza kolejnością.

W ofercie również:

- przeglądy
- komputerowa regulacja kół
- kupno i sprzedaż aut
- serwis pogwarancyjny
- części mechaniczne i blacharskie
- odrestaurowywanie aut zabytkowych
- rejestracja aut oraz przygotowywanie do rejestracji
- obsługa i naprawa klimatyzacji samochodowej
- wymiana opon (nowe i używane) oraz przechowalnia
- pomoc drogowa (holowanie aut – kraj i zagranica).

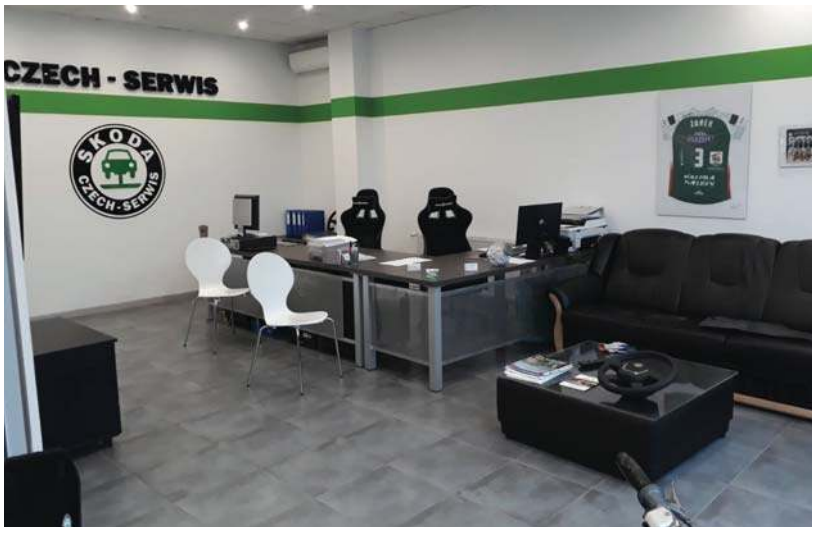

Olsztyn, ul. Towarowa 19a | tel. 89 532 09 40, 503 045 991 | www.czechserwis.pl

95324otbr-a-K

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Środki gmin i powiatów województwa warmińsko-mazurskiego z UE na finansowanie programów i projektów unijnych w przeliczeniu na mieszkańca

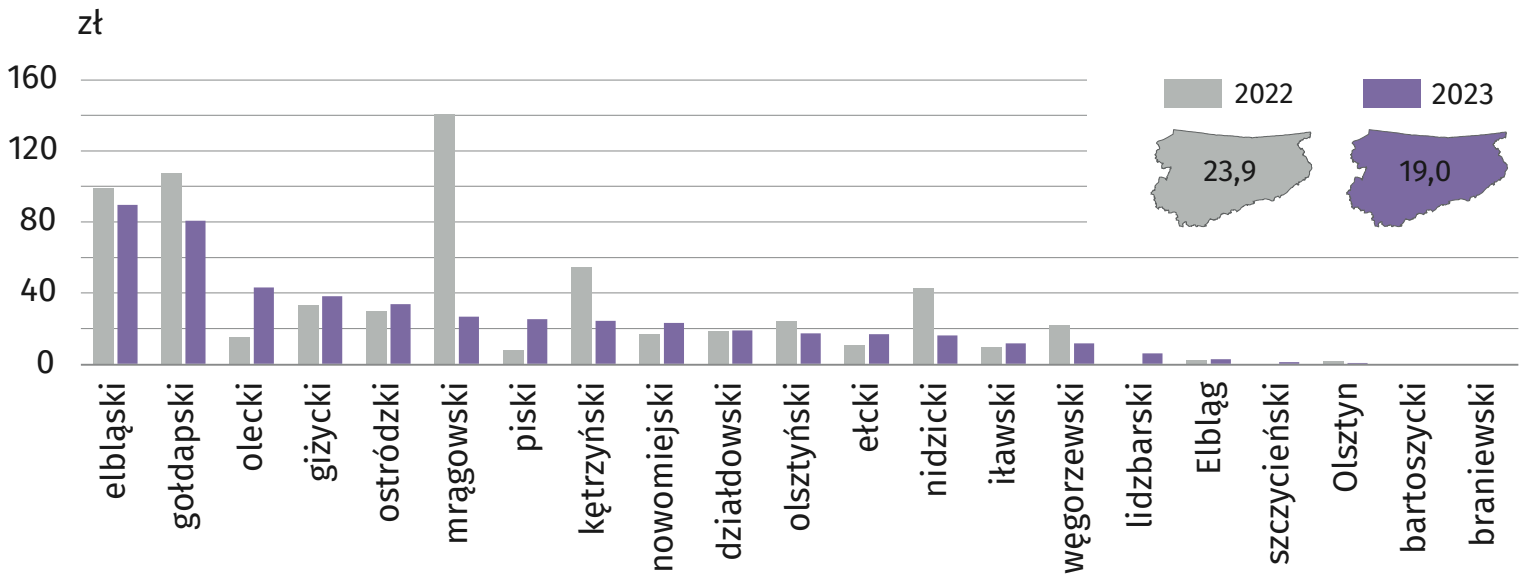

W 2023 r. kwota środków otrzymanych z Unii Europejskiej na realizację programów i projektów unijnych przez gminy, miasta na prawach powiatu i powiaty w warmińsko-mazurskim w przeliczeniu na mieszkańca wyniosła 19 zł (w Polsce 23,2 zł). Było to o prawie 5 zł mniej niż rok wcześniej. Najwięcej w przeliczeniu na mieszkańca otrzymał powiat elbląski i gołdapski (powyżej 80 zł).

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Krzysztof Tomasz Kazaniecki
starosta gołdapski

Środki pochodzące z Unii Europejskiej są dla naszego skromnego budżetu dużym wsparciem. To właśnie dzięki tym środkom realizujemy projekty oraz inwestycje, które są ważne ze strategicznego punktu widzenia. Jako powiat jesteśmy nastawieni na jego dalszy rozwój poprzez podnoszenie jakości życia mieszkańców, zapewniając im równe szanse i rozwój w życiu społecznym. Pozyskane w 2023 r. środki finansowe zostały przeznaczone na oświatę, aktywizację osób bezrobotnych, a także zwiększenie dostępności usług.

Tomasz Kosobudzki
starosta olecki

Zajęte miejsce w tym rankingu to dowód skuteczności Powiatu Oleckiego i jego jednostek organizacyjnych w pozyskiwaniu funduszy na realizację zadań publicznych służących naszym mieszkańcom. Jest to wynik pozyskanych w 2023 r. środków unijnych na inwestycje z zakresu poprawy dostępności architektoniczno-komunikacyjnej urzędu i jego cyfryzacji, przebudowę dróg powiatowych, ochronę zdrowia, edukację, wsparcie pieczy zastępczej i instytucji rynku pracy. Dziękuję pracownikom urzędu i jednostek organizacyjnych za ten sukces, a także radnym i mieszkańcom, którzy wspierają nasze inicjatywy i przedsięwzięcia. Będziemy kontynuować nasze działania, aby powiat olecki był miejscem przyjaznym do życia i rozwoju.

	POWIATY	2022	2023
1	elbląski	99,1	89,9
2	gołdapski	107,7	80,9
3	olecki	15,1	43,1
4	giżycki	32,9	38,3
5	ostródzki	29,6	33,6
6	mrągowski	140,8	26,6
7	piski	7,7	25,3
8	kętrzyński	54,6	24,2
9	nowomiejski	16,7	23,1
10	działdowski	18,4	18,9
11	olsztyński	24,0	17,2
12	ełcki	10,4	16,6
13	nidzicki	43,0	16,0
14	iławski	9,4	11,6
15	węgorzewski	21,9	11,4
16	lidzbarski	-	5,7
17	Elbląg	1,8	2,6
18	szczycieński	-	1,0
19	Olsztyn	1,6	0,3
20	bartoszycki	-	-
21	braniewski	-	-

ŚRODKI POWIATÓW Z UE NA FINANSOWANIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA W ZŁ
*środki gmin i powiatów z UE na finansowanie programów i projektów w przeliczeniu na 1 mieszkańca

	GMINY BEZ MIAST NA PRAWACH POWIATU		MIASTA NA PRAWACH POWIATU		POWIATY		RAZEM		LUDNOŚĆ (30 czerwca)		NA 1 MIESZKAŃCA	
	2022 zł	2023 zł	2022 zł	2023 zł	2022 zł	2023 zł	2022 zł	2023 zł	2022 osoby	2023 osoby	2022 zł	2023 zł
Powiat elbląski	**4 542 759**	**4 360 564**	**-**	**-**	**885 845**	**530 235**	**5 428 603**	**4 890 799**	**54 757**	**54 379**	**99,1**	**89,9**
Powiat ostródzki	**1 330 389**	**2 042 280**	**-**	**-**	**1 638 779**	**1 297 120**	**2 969 168**	**3 339 400**	**100 146**	**99 433**	**29,6**	**33,6**
Powiat olsztyński	**2 039 192**	**1 615 118**	**-**	**-**	**1 054 427**	**613 060**	**3 093 619**	**2 228 178**	**129 088**	**129 698**	**24,0**	**17,2**
Powiat giżycki	1 403 957	1 443 366	-	-	380 747	616 986	1 784 703	2 060 352	54 165	53 834	32,9	38,3
Powiat gołdapski	2 475 830	1 757 257	-	-	245 546	266 809	2 721 376	2 024 066	25 274	25 015	107,7	80,9
Powiat ełcki	517 998	977 697	-	-	404 890	490 551	922 888	1 468 248	88 697	88 530	10,4	16,6
Powiat kętrzyński	1 715 532	512 696	-	-	1 458 698	874 702	3 174 229	1 387 398	58 153	57 445	54,6	24,2
Powiat olecki	150 332	665 226	-	-	337 347	718 802	487 679	1 384 028	32 374	32 110	15,1	43,1
Powiat piski	-	367 394	-	-	405 540	955 801	405 540	1 323 195	52 696	52 299	7,7	25,3
Powiat mrągowski	5 898 845	680 732	-	-	867 131	586 816	6 765 976	1 267 548	48 055	47 686	140,8	26,6
Powiat działdowski	359 071	431 085	-	-	786 284	735 661	1 145 355	1 166 745	62 084	61 712	18,4	18,9
Powiat iławski	841 881	673 421	-	-	4 680	367 680	846 560	1 041 101	90 318	89 962	9,4	11,6
Powiat nowomiejski	706 981	974 608	-	-	-	-	706 981	974 608	42 274	42 114	16,7	23,1
Powiat nidzicki	1 302 708	488 303	-	-	21 285	-	1 323 993	488 303	30 783	30 546	43,0	16,0
Powiat m. Elbląg	-	-	204 303	293 308	-	-	204 303	293 308	113 912	113 195	1,8	2,6
Powiat węgorzewski	-	-	-	-	461 337	239 407	461 337	239 407	21 101	20 983	21,9	11,4
Powiat lidzbarski	-	-	-	-	-	219 818	-	219 818	38 727	38 356	-	5,7
Powiat szczycieński	-	-	-	-	-	63 630	-	63 630	67 001	66 720	-	1,0
Powiat m. Olsztyn	-	-	264 424	52 510	-	-	264 424	52 510	168 803	167 844	1,6	0,3
Powiat bartoszycki	-	-	-	-	-	-	-	-	53 466	52 919	-	-
Powiat braniewski	-	-	-	-	-	-	-	-	38 021	37 653	-	-
POLSKA	**361 210 650**	**419 768 523**	**174 060 823**	**159 046 449**	**310 805 626**	**293 921 344**	**846 077 099**	**872 736 317**	**37 827 355**	**37 698 294**	**22,4**	**23,2**
WARM.-MAZ.	**23 285 474**	**16 989 749**	**468 728**	**345 818**	**8 952 535**	**8 577 077**	**32 706 737**	**25 912 644**	**1 369 895**	**1 362 433**	**23,9**	**19,0**

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Środki gmin i powiatów województwa warmińsko-mazurskiego z UE na finansowanie programów i projektów unijnych

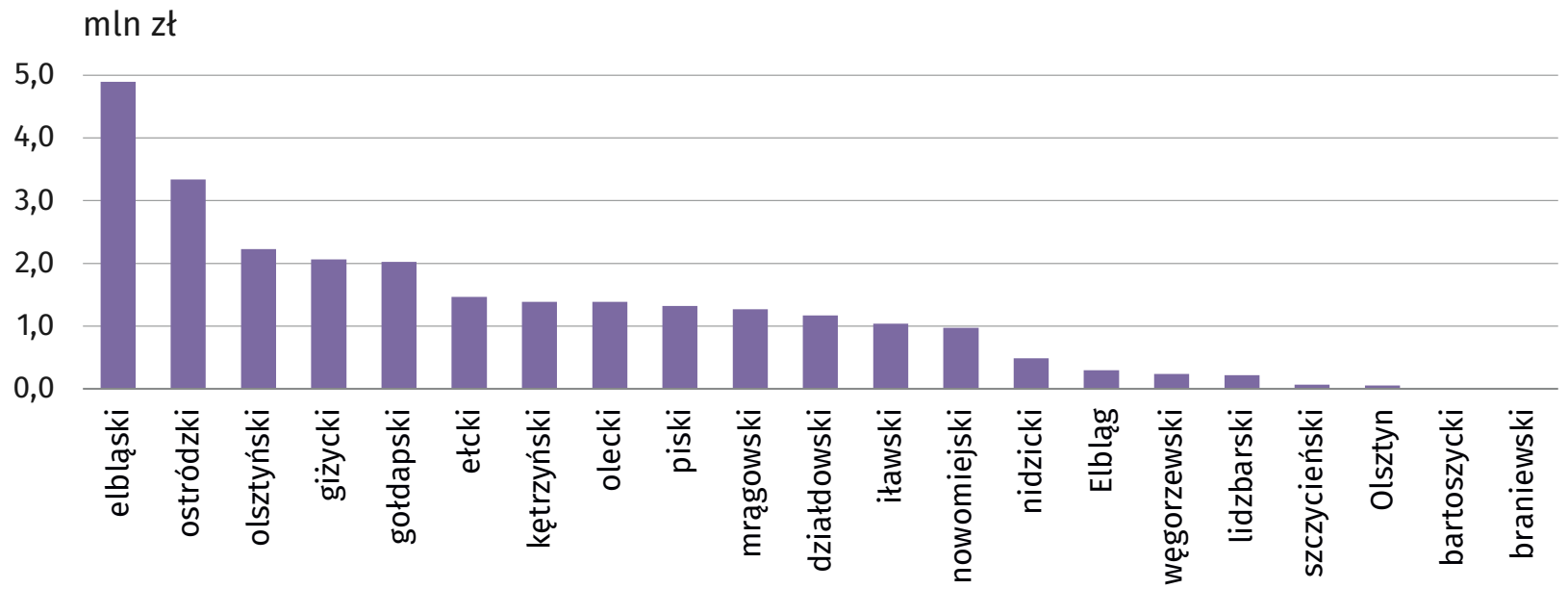

Środki otrzymane z Unii Europejskiej przez gminy, miasta na prawach powiatu i powiaty w województwie w 2023 r. osiągnęły wartość 25,9 mln zł. Były one o 20,8% mniejsze niż w roku wcześniejszym i stanowiły 3,0% środków krajowych.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

	POWIATY	2023
1	**elbląski**	**4,9**
2	**ostródzki**	**3,3**
3	**olsztyński**	**2,2**
4	giżycki	2,1
5	gołdapski	2,0
6	ełcki	1,5
7	kętrzyński	1,4
8	olecki	1,4
9	piski	1,3
10	mrągowski	1,3
11	działdowski	1,2
12	iławski	1,0
13	nowomiejski	1,0
14	nidzicki	0,5
15	Elbląg	0,3
16	węgorzewski	0,2
17	lidzbarski	0,2
18	szczycieński	0,1
19	Olsztyn	0,1
20	bartoszycki	-
21	braniewski	-

Maciej Romanowski
starosta elbląski

Środki gmin i powiatów województwa warmińsko-mazurskiego z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych znacząco wpływają na rozwój tego regionu. Przeliczając te fundusze na mieszkańca, widzimy, jak ważne są one dla lokalnych społeczności. Dzięki tym środkom możliwe jest realizowanie różnych inicjatyw, od rozwoju infrastruktury po projekty proekologiczne i społeczne. Wzrost liczby inwestycji i poprawa jakości życia mieszkańców są kluczowymi efektami wykorzystania tych funduszy, co przyczynia się do zrównoważonego rozwoju województwa.

ŚRODKI GMIN I POWIATÓW WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO Z UE NA FINANSOWANIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UNIJNYCH
*środki gmin i powiatów z UE na finansowanie programów i projektów - liczby bezwzględne

	GMINY BEZ MIAST NA PRAWACH POWIATU		MIASTA NA PRAWACH POWIATU		POWIATY		RAZEM		RAZEM	
	2022 zł	2023 zł	2022 zł	2023 zł	2022 zł	2023 zł	2022 zł	2023 zł	2022 mln zł	2023 mln zł
Powiat elbląski	**4 542 759**	**4 360 564**	**-**	**-**	**885 845**	**530 235**	**5 428 603**	**4 890 799**	**5,4**	**4,9**
Powiat ostródzki	**1 330 389**	**2 042 280**	**-**	**-**	**1 638 779**	**1 297 120**	**2 969 168**	**3 339 400**	**3,0**	**3,3**
Powiat olsztyński	**2 039 192**	**1 615 118**	**-**	**-**	**1 054 427**	**613 060**	**3 093 619**	**2 228 178**	**3,1**	**2,2**
Powiat giżycki	1 403 957	1 443 366	-	-	380 747	616 986	1 784 703	2 060 352	1,8	2,1
Powiat gołdapski	2 475 830	1 757 257	-	-	245 546	266 809	2 721 376	2 024 066	2,7	2,0
Powiat ełcki	517 998	977 697	-	-	404 890	490 551	922 888	1 468 248	0,9	1,5
Powiat kętrzyński	1 715 532	512 696	-	-	1 458 698	874 702	3 174 229	1 387 398	3,2	1,4
Powiat olecki	150 332	665 226	-	-	337 347	718 802	487 679	1 384 028	0,5	1,4
Powiat piski	-	367 394	-	-	405 540	955 801	405 540	1 323 195	0,4	1,3
Powiat mrągowski	5 898 845	680 732	-	-	867 131	586 816	6 765 976	1 267 548	6,8	1,3
Powiat działdowski	359 071	431 085	-	-	786 284	735 661	1 145 355	1 166 745	1,1	1,2
Powiat iławski	841 881	673 421	-	-	4 680	367 680	846 560	1 041 101	0,8	1,0
Powiat nowomiejski	706 981	974 608	-	-	-	-	706 981	974 608	0,7	1,0
Powiat nidzicki	1 302 708	488 303	-	-	21 285	-	1 323 993	488 303	1,3	0,5
Powiat m. Elbląg	-	-	204 303	293 308	-	-	204 303	293 308	0,2	0,3
Powiat węgorzewski	-	-	-	-	461 337	239 407	461 337	239 407	0,5	0,2
Powiat lidzbarski	-	-	-	-	-	219 818	-	219 818	-	0,2
Powiat szczycieński	-	-	-	-	-	63 630	-	63 630	-	0,1
Powiat m. Olsztyn	-	-	264 424	52 510	-	-	264 424	52 510	0,3	0,1
Powiat bartoszycki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Powiat braniewski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
POLSKA	**361 210 650**	**419 768 523**	**174 060 823**	**159 046 449**	**310 805 626**	**293 921 344**	**846 077 099**	**872 736 317**	**846,1**	**872,7**
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	**23 285 474**	**16 989 749**	**468 728**	**345 818**	**8 952 535**	**8 577 077**	**32 706 737**	**25 912 644**	**32,7**	**25,9**

eprasa.pl 60b9c7cdb7

BANK SPÓŁDZIELCZY W SZCZYTNIE rok zał. 1910

WYBIERZ BIZNES PAKIET

SKORZYSTAJ Z DODATKOWYCH USŁUG I NAGRAJ Z NAMI FILM PROMOCYJNY

Korzyści Konta

0 zł – za otwarcie i prowadzenie konta

0 zł – za korzystanie z bankowości elektronicznej i mobilnej

0 zł – przelewy internetowe bez limitu

0 zł – wydanie i obsługa pierwszej karty debetowej MasterCard lub VISA

0 zł – wypłaty z bankomatów przy naszych placówkach

Korzyści Kredytu

0 zł – prowizja za udzielenie kredytu

0 zł – prowizja za podwyższenie kwoty kredytu od kwoty podwyższenia

Promocyjna oferta dla firm skierowana jest do wszystkich rodzajów działalności gospodarczej.

Infolinia: 801 505 404

bsszczytno.pl

952240TBR-a-K

eprasa.pl 60b9c7cdb7

RELAKS z Gazetą Olsztyńską

Sudoku

1				8	9		4	
	6			2		9		
7		8	4	3			2	6
				1				4
3								
		1		9				
8	2	7	9				1	5
9	4	5		7	6		8	2
					8			

			4		2	6		3
	4	8			3	5	9	
		5						1
	8			9	7	2	6	5
				1				
		7	2					
2					1			4
	5		7			1		
	1			6	9	7	2	8

	4	2	3				5	
	9		1				8	
	5		2			7		
								7
3			7	6				1
	7			8	2	6		4
	3	8		4		2	7	
2				3		9		6
	6	7						

Znajdź 10 różnic

eprasa.pl 60b9c7cdb7

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 22 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

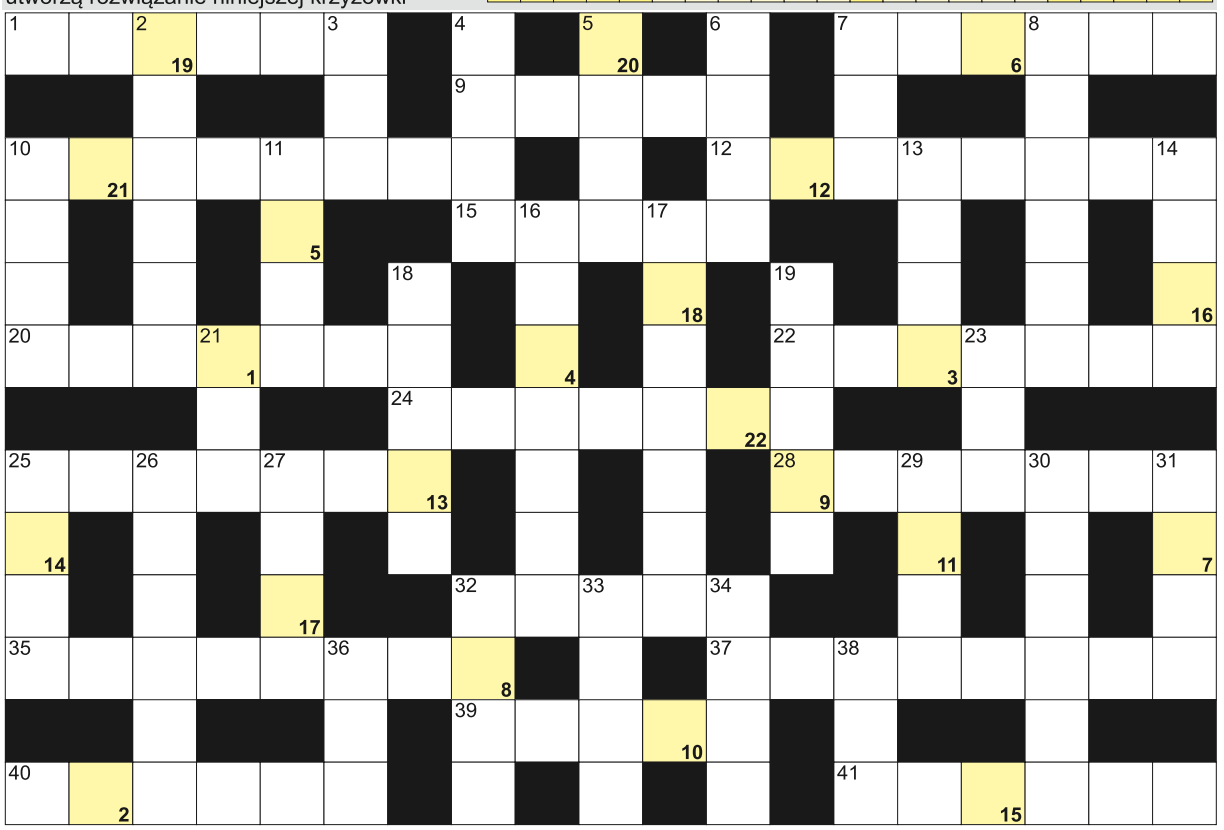

POZIOMO: 1) czekoladowa na torcie; 7) z niej rosół; 9) powietrzna to tornado; 10) miasto z Krupówkami; 12) stopień drabiny; 15) szczątki zamku; 20) faza rozwojowa, etap; 22) Cohen, kanadyjski piosenkarz ; 24) łupiny ziemniaków; 25) prawosławna świątynia; 28) działka pod budowę; 32) zlot czarownic; 35) zabawna historyjka; 37) coroczna inwentaryzacja w sklepie; 39) z nią na ryby; 40) Toscanini, włoski dyrygent; 41) w jajkach. **PIONOWO:** 2) biologii w szkole; 3) Rusowicz, piosenkarka; 4) kierownica statku; 5) kwiaty w powijakach; 6) przejście dla pieszych potocznie; 7) mały koń szetlandzki; 8) taneczna w karnawale; 10) najwyższy z greckich bogów; 11) "... Bovary", powieść Gustave'a Flauberta; 13) jedno z dwóch w stu; 14) Bawaria lub Dolna Saksonia; 16) oszloch morski inaczej; 17) wręczana zwycięzcy; 18) o dzieło lub o pracę; 19) obcisłe męskie majtki; 21) basen remontowy w stoczni; 23) część dnia; 25) śniada na twarzy; 26) dawny notariusz; 27) pierwiastek Ir; 29) płaszczka nabijana inaczej; 30) Hemigway, amerykański pisarz; 31) N dla chemika; 32) rzeka w Zagrzebiu; 33) płynie przez Bydgoszcz; 34) tłuszcz z wieloryba; 36) Yoko, żona Johna Lennona; 38) współmałżonek.

JOLKA z HASŁEM

Kolorowe bloki poniżej czytane pionowo, utworzą rozwiązanie:

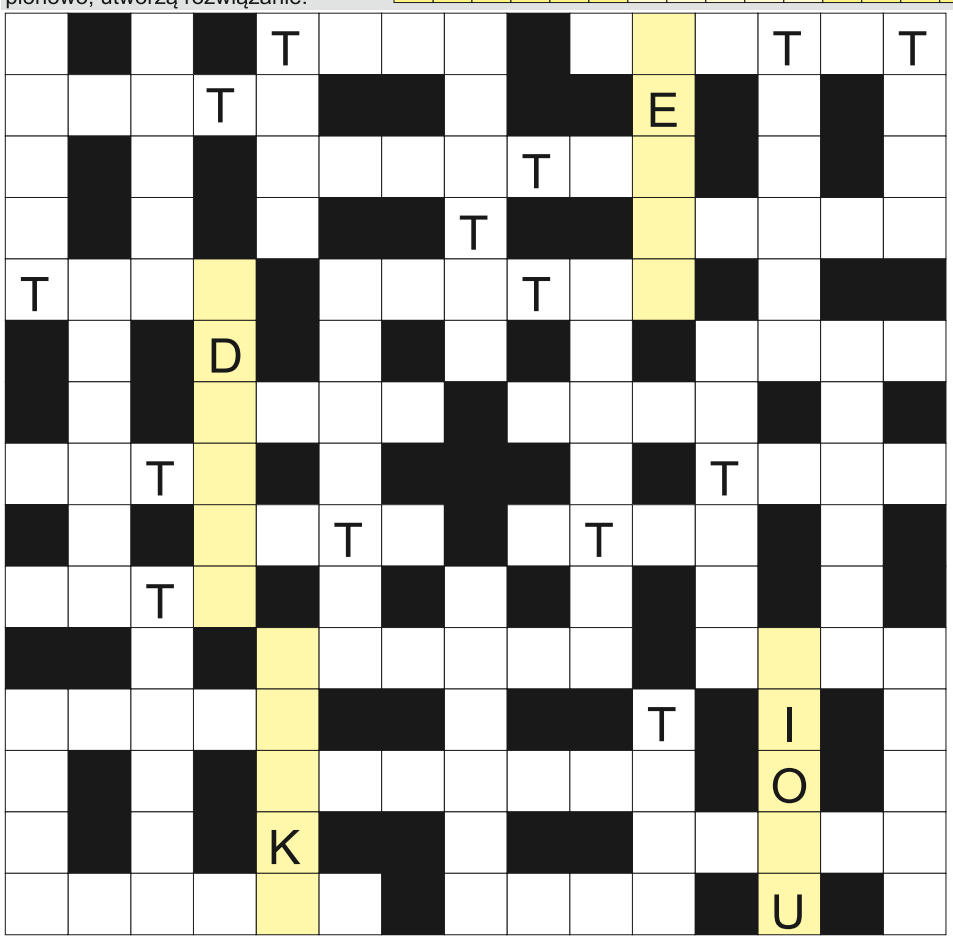

Ujawniliśmy spółgłoski "T". Miejsce wpisu haseł do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych bloków, z literami pomocniczymi - czytanych pionowo.

na grzbiecie wielbłąda; Jonathan, napisał "Podróże Guliwera"; budowla spiętrzająca rzekę; nietykalny zakazany temat; jonatan lub lobo z sadu; rekrutacja do szkoły; niewierny apostoł; oficjalny strój sędziego; łóżka zawieszane między drzewami; tłusty śledź dziewiczy; urodzenia w metryce; każdy z dwunastu uczniów Jezusa; "... chrzestny", powieść Mario Puzo; rzeka w Amsterdamie; do smarowania pieczywa; naczynie na prochy zmarłego; płynie przez Gryfów Śląski; całus, pocałunek; Ostaszewska, aktorka; inaczej pub, piwiarnia; futerał na okulary; Wawelski z Krakowa; sterowa i ogonowa u ryby; król zamieniający wszystko w złoto; Emile, autor "Nany"; cukrowa na patyku; żona Witolda Gombrowicza; Wielka Pustynia Indyjska; trzecia litera alfabetu greckiego; grupa społeczna inaczej; narząd chwytny słonia; ze stolicą w Windhuk; tłuszcz z wieloryba; dopisuje głodnemu; pierwiastek Sn; zwarta grupa kolarzy w wyścigu; halny w Tatrach; skandynawski bóg z młotem.

Sprawdź się w SUDOKU:

wypełnij diagram 9×9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3×3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9:

	2		3	4				1
8	5			2			4	
		3			1	2	5	6
				3		7	6	
		4	1	6		5	9	
6	8		4					
5		8			3			
1	9	7	2	5	4			
	4	2			7	9	1	

							1	
1		8					3	
			3	1	8	9	6	7
	6					3		2
9	2		6	7				
				2	4	6	7	
	8		5		1		2	6
3				6	9	1		
	1			4				

WYKREŚLANKA: znajdź 20 wyrazów związanych z łazienką. Wykreślisz je od góry do dołu, od lewej do prawej oraz na ukos: szampon, mydło, lustro, szafka, sedes, papier, drzwi, ręcznik, pralka, kosz, dywanik, okno, gąbka, wanna, krem, proszek, płyn, kran, golarka, pasta.

O	P	R	Ą	D	P	O	T	H	S
D	R	Ł	O	M	Y	K	K	Z	Ą
Y	O	M	Y	D	Ł	O	A	N	G
W	S	P	A	N	E	F	S	Ł	O
A	Z	A	N	I	K	I	Z	R	L
N	E	P	R	A	L	K	A	Ę	A
I	K	I	P	U	R	I	L	C	R
K	R	E	D	A	G	U	C	Z	K
S	Ą	R	N	O	S	Ą	G	N	A
R	E	C	Ę	T	Y	T	B	I	S
K	I	D	R	Z	W	I	A	K	T
R	O	O	E	T	H	A	R	B	A
Ę	K	S	U	S	Z	E	N	I	E
C	Ł	S	Z	A	M	P	O	N	D
Z	A	W	A	Ł	O	K	C	I	A
U	D	A	D	Ą	B	Ł	Ę	D	Y

eprasa.pl 60b9c7cdb7

27 września-3 października 2024

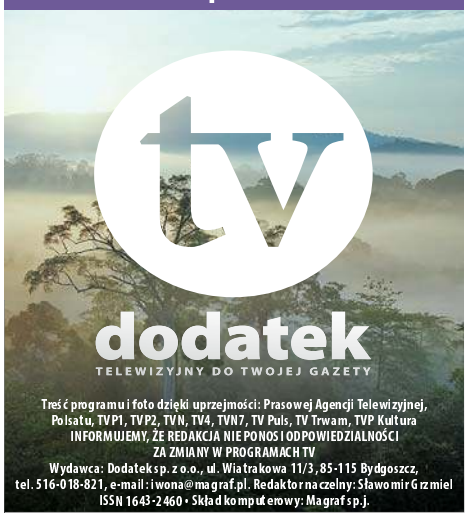

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura
INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV
Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmiel
ISSN 1643-2460 • Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Piątek

23:20 TVP 2

Licencja na uwodzenie

Komedia romantyczna, Francja, 2010

Zabójczo przystojny uwodziciel Alex Lippi zawodowo trudni się rozbijaniem na zamówienie rzekomo nieudanych związków. Robi to profesjonalnie i szybko. Kolejne płatne zlecenie przyjmuje więc bez wahania, wierząc w swój nieodparty urok. Tym razem przystojniak, któremu nie oprze się żadna kobieta, działa na zlecenie bogatego Francuza, ojca ślicznej Juliette, który nie chce dopuścić do ślubu córki z angielskim milionerem. Z pozoru łatwa sprawa nie posuwa się do przodu...

INNE DATY EMISJI: SOBOTA, 2:15

Sobota

21:15 TVP KULTURA

Ucieczka z Pretorii

Thriller, Wielka Brytania, 2020

Fabularny wątek został oparty na autentycznej ucieczce z zakładu karnego w Pretorii trzech więźniów politycznych. W 1979 roku Tim Jenkin i Stephen Lee, dwaj biali członkowie organizacji walczącej z dyskryminacją rasową zostają osadzeni w więzieniu o zaostrzonym rygorze za działalność przeciwko apartheidowi, która sprowadzała się do produkcji i kolportażu ulotek. Uznani za wyjątkowo niebezpiecznych terrorystów otrzymali wieloletnie kary. Jenkina skazano na dwanaście lat, a Stephena Lee na osiem lat więzienia...

INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 0:15

Pokoloruj mnie

Poniedziałek

20:30 TVP 1

Powrót do Reims

Teatr Telewizji, 2024

Didier Eribon jest homoseksualnym intelektualistą, pochodzącym z przedmieść francuskiego miasta Reims. Przeniósł się do Paryża, aby ujawnić swoją orientację, aby dokonać awansu społecznego. Cały czas pozostaje w nim wstyd dotyczący robotniczego pochodzenia jego rodziny. Wszystko zmienia się po śmierci ojca, Eribon wraca do rodzinnego miasta i rewiduje swoją tożsamość.
Spektakl, przyjmuje formę spotkania z Didierem Eribonem, stara się przyjrzeć opisanym w jego książce mechanizmom i postawić pytanie o ich aktualność tu i teraz.

Wtorek

21:15 TVP KULTURA

Upadłe anioły

Dramat, kryminał, Hongkong, 1995

Reżyser (Wong Kari-Wai) łączy na ekranie elementy dreszczowca, dramatu psychologicznego, komiksu. Miesza pocięte na drobne kawałki historie kilku osób i z tego pozornego bezładu powoli, jakby przypadkiem, wyłania się spójna historia. W warstwie technicznej rozbiegane kadry, przerysowania, przyśpieszenia, deformacje postaci dopełniają sekwencje stylizowane na amatorskie zapisy wideo, kadry kolorowe przechodzą w czarno-białe. Ekspresyjna forma podkreśla oryginalność i okrutne piękno tego filmu.

Środa

21:00 TVN 7

Boska Florence

Biograficzny, obyczajowy, USA, Francja, 2016

Historia Florence Foster Jenkins - „najgorszej śpiewaczki świata". Florence Foster Jenkins kochała muzykę ponad życie. Niestety bez wzajemności. Natura obdarzyła ją słuchem i głosem, które nawet głuchego doprowadziłyby do rozpaczy. Florence jednak pragnęła śpiewem podbić świat i w pewnym sensie jej się to udało. Jako dziedziczka sporej fortuny posiadała atuty, przy których jej brak talentu wydawał się nieistotną przeszkodą - udawało się jej występować na Broadwayu i nagrywać płyty, a przede wszystkim wciąż wierzyć w swój dar.

PIĄTEK • 27 września

TVP 1

04:45 Klan - telenowela TVP
05:15 Dziedzictwo - serial, Turcja
06:05 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - mag.
08:00 Akacjowa 38 - serial
08:45 Ranczo - serial obycz.,
09:45 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Hispania. Kraina królików - dok., Hiszp., 2022
14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reporterzy - magazyn
18:45 Akacjowa 38 - serial kostiumowy, 2016
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny
21:05 Komisarz Alex - serial krym.
22:05 Minuta ciszy - serial, 2022
23:05 49. FPFF w Gdyni - relacja
23:20 Nie ma róży bez ognia - kom., Polska, 1974
01:10 Gra z Cieniem - serial, 2024
02:10 Porzucony - serial, Wlk. Bryt., 2016
03:10 Ines, pani mej duszy - serial kostiumowy, Chile, Hiszp., 2020
04:05 Magazyn Ekspresu Reporterów

TVP 2

04:30 Na dobre i na złe - serial
05:25 M jak miłość - serial, 2022
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
07:30 Pytanie na śniadanie
11:15 Operacja zdrowie - magazyn medyczny
11:50 Górna półka smaku - cykl kulinarno-detektywistyczny
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:30 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
20:45 Postaw na milion - teleturniej
21:45 Cudowne lata - widowisko rozrywkowe
22:45 To jest grane - magazyn muzyczny
23:20 Kino relaks - Licencja na uwodzenie - kom. romant., Franc., 2010. ● Zawodowy uwodziciel Alex zostaje wynajęty, aby...
01:15 Nasi ulubieńcy - kom., Franc., 2019
03:00 Zabójcze sekrety - thriller, Kan., 2020

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn śniadaniowy
11:30 B&B love - program rozrywkowy
12:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:15 Detektywi - program krym. Kiedy Zuza wracała z klubu z imprezy, została porwana...
15:20 Doradca smaku - program kulinarny
15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy

17:40 Detektywi - program kryminalny
18:45 Sport
18:55 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 Elvis - biograf., dramat, muzyczny, USA, Australia, 2022
23:25 Heaven in Hell - obycz., Polska, 2023
02:00 Kuba Wojewódzki - talk-show
03:05 Szpital - program obyczajowy
04:10 Uwaga! - program interwencyjny
04:30 Nauka jazdy - reality show
05:00 Recepta na stary dom - program edukacyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 halo tu polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy
11:25 Gliniarze - serial paradokumentalny
13:25 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia

19:30 Sport
19:35 Pogoda
19:55 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczno-rozrywkowy
22:05 Grzechy sąsiadów - serial
23:10 Kiedy nikt nie patrzy - thriller, USA, 2021. Kiedy młodzi małżonkowie wprowadzają się do nowego mieszkania zauważają, że ich okna wychodzą wprost na sąsiednie mieszkanie...
01:50 Underworld: Bunt Lykanów - sens., USA, N. Zel., 2009
03:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki
07:00 Tamte lata, tamte dni - Jerzy Kisielewski - mag.
07:40 Podróże z historią - Białe złoto - dok., Polska, 2017
08:20 Wędrowiec Polski - Kociewie - reportaż
09:00 Przeprowadzki - serial
10:10 Wielkie manewry - kom.-dram, Włochy, Franc., 1955
12:05 49. FPFF w Gdyni - relacja
12:30 Ja wam to zagram - dok., Polska, Niemcy, 2008
13:40 49. FPFF w Gdyni - relacja
14:05 Fanfan Tulipan - przyg., Franc., Włochy, 1951
15:55 Benefis Jacka Cygana - widowisko, 2002
16:50 Benefis Jacka Wójcickiego - widowisko, 1990
18:00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag.
18:40 Reżyserzy - Mike Nichols - dok., Wlk. Bryt., 2018
19:35 49. FPFF w Gdyni - relacja

20:00 Wieczór kinomana - Jak ptaki bez gniazd - dram., USA, 1960
22:20 49. FPFF w Gdyni - relacja
22:35 Hala odlotów - talk-show
23:35 Serialowa nostalgia - Osiecka - serial, Polska, 2020
00:35 Garść dynamitu - western, Włochy, 1972
03:20 Noc krótkich filmów - W pobliżu krąży tygrys • Całe życie z moim kotem - filmy animowane
03:50 Kino nocne - Trzeci człowiek - krym., noir, Wlk. Bryt., 1949. Pisarz podrzędnych kryminałów przyjeżdża do powojennego Wiednia, gdzie ma rozwiązać zagadkę śmierci przyjaciela.

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Nash i Joe dostają informację, że z funduszy miasta skradziono ogromną sumę pieniędzy.
08:00 Kobra - oddział specjalny - Susanne zostaje napadnięta przez zamaskowanych zbirów. Kobiecie udaje się jednak zobaczyć twarz jednego z nich.
09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
10:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
11:00 Nie igraj z aniołem - telenowela, Meksyk, 2008
13:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny

18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Transporter: Nowa moc - akcja, Belgia, Chiny, Franc., 2015. Frank Martin kieruje się trzema zasadami: bez imion, bez pytań i bez renegocjacji. Z pozoru banalna misja, zlecona mu przez Anne i jej towarzyszki, bardzo szybko się komplikuje...
22:00 Rambo 3 - akcja, USA, 1988
00:00 Terrorysta - akcja, USA, 2001
02:00 Menu na miarę - program kulinarny
03:00 Dyżur - serial medyczny
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

05:05 Szkoła - Maciek Grajewski z licealnej 1d ma kłopoty z zachowaniem. Jest porywczy i łatwo wdaje się w bójki.
07:00 Szpital - program obycz.
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Detektywi - program krym.
12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:45 Szpital - Pogotowie przywozi na SOR 33-letniego nauczyciela języka angielskiego, którego potrąciła samochodem zakochana w nim 17-letnia uczennica.
13:45 Sekrety życia - serial paradokumentalny
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:50 Sekrety życia - serial paradokumentalny

17:55 Szpital - program obycz.
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show
21:00 Kocha, lubi, szanuje - kom., USA, 2011. Cal Weaver dowiaduje się, że jego druga połowa, Emily, zdradziła go i chce się rozwieść. Zaczyna szkolić się w sprawach randek u przypadkowo poznanego Jacoba Palmera...
23:30 Nowe oblicze Greya - obycz., USA, 2018
01:45 Hotel Paradise - reality show
02:45 Prawdziwy horror - serial paradokumentalny
03:45 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **08:00** Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. **09:00** Dlaczego ja? - serial paradok. **11:00** Trudne sprawy - program obyczajowy **14:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **15:00** Na ratunek 112 - serial obycz. **16:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci **20:00** Uroczysko - serial krym. **20:30** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny **21:30** Miłość za wszelką cenę **22:30** Pamiętniki z wakacji - serial obycz. **23:35** Włatcy Móch: One **00:35** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny **02:35** Interwencja - mag. rep. **02:55** Śmierć na 1000 sposobów **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy

TV Trwam

09:15 Podróż apostolska Papieża Franciszka do Luksemburga i Belgii **09:45** Jestem mamą **10:00** Podróż apost. Papieża Franciszka do Luksemb. i Belgii **10:30** Rozmowy niedok. **11:35** Hospicjum św. Anny w Lubartowie **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Żywa nić tradycji **12:55** Cioteczka **13:30** Msza św. **14:30** Drzwi do lasu **14:55** Słowo życia **15:00** Modlitwa do Bożego Miłosierdzia **15:20** Mocni w Wierze **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:30** Podróż apostolska Papieża Franciszka **17:30** Geopolityka **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Westerplatte Młodych **19:00** Warto zauważyć... **19:30** Brat Franciszek **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Historia **21:00** Apel Jasnog. **21:20** Inf. dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia **22:00** Oddech Boga

eprasa.pl 60b9c7cdb7

SOBOTA • 28 września

TVP 1

05:30 Dziedzictwo - serial, Turcja
06:20 Balans bieli - magazyn
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:40 Rok w ogrodzie
08:05 Rok w ogrodzie Extra
08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych
08:50 Bieszczadzki Park Narodowy - dok., Polska, 2022
09:25 Ranczo - serial obycz.
10:25 Komisarz Alex - serial krym.
11:20 Ojciec Mateusz - serial
12:20 Ostatni zachód słońca - western, USA, 1961
14:25 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
14:55 Rolnik szuka żony - reality show
16:00 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:35 Kawa z kardamonem - serial
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

19:30 Program inform. 19.30
20:05 Sport; Pogoda
20:20 Profilerka - serial krym., Polska, 2024
21:20 Hit na sobotę - Biały potok - komediodramat, Polska, 2021
22:45 49. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni - studio festiwalowe - relacja
23:05 Gala wręczenia nagród 49. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni - widowisko
00:30 Marsylski łącznik - fab., Franc., 2015
02:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
03:45 Zapomniane oblicza Palmiry - dok., Franc., 2020

TVP 2

04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, 2024
07:30 Pytanie na śniadanie - program poranny
12:05 Mamaland - talk-show
12:50 Tak to leciało - teleturniej muzyczny
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Eurowizja Junior, 2024 - widowisko muzyczne
16:20 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
17:30 Dobry tytuł - magazyn literacki
18:00 Słowo na niedzielę
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 W poszukiwaniu dobrego filmu

19:25 Rodzinka.pl - serial komediowy
20:00 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne
22:20 Krucjata - Znak bliźniąt - serial krym., Polska, 2024
23:20 Miłość, ślub i inne nieszczęścia - komedia romant., USA, 2020. Tryskająca humorem opowieść o ludziach pracujących przy organizacji pewnego wesela...
01:10 Bazar de la Charite - serial kostiumowy, Franc., Belgia, 2019
02:15 Licencja na uwodzenie - kom. romant., Franc., 2010 ●
04:10 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN

05:45 Uwaga! - program interwencyjny
06:00 Bugs Bunny Builders - animacja
06:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:10 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn śniadaniowy
11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obycz., Polska
13:25 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy
14:55 Top Model - reality show
16:35 Anatomia piękna - program rozrywkowy
17:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
18:45 Sport; Raport Speedway Grand Prix
18:55 Pogoda
19:00 Fakty

19:30 Azja Express - reality show
21:15 Planeta singli II - kom., Polska, 2018. Związek Ani i Tomka przeżywa poważny kryzys. On, showman-celebryta, wcale nie ma zamiaru się ustatkować...
23:40 Doktor Sen - horror, Wlk. Bryt., USA, 2019. Dan Torrence stara się chronić napotkaną dziewczynkę przed sektą o nazwie Prawdziwy Węzeł, którego członkowie polują na dzieci obdarzone mocami...
02:55 Klara - serial, Polska
04:10 Uwaga! - program interwencyjny
04:30 Nauka jazdy - reality show
05:05 Recepta na stary dom - program edukacyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 halo tu polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy
11:00 Ewa gotuje - program kulinarny
11:30 Moja Mama i Twój Tata - reality show
13:05 Gliniarze - Z więzienia ucieka dwóch osadzonych - w tym groźny bandyta, który w przeszłości nie wahał się zabijać. W niebezpieczeństwie jest jego była żona...
15:10 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
16:10 Czarownica 2 - sens., USA, Wlk. Bryt., Kan., 2019. Rodzinne powiązania komplikują życie Diaboliny i Aurory oraz wystawiają ich wzajemne relacje na ciężką próbę. Nadchodzi wesele, pojawiają się...

18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Sport; Pogoda
19:30 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gugały
19:55 Roztańczony PGE Narodowy
23:10 Bez skrupułów Toma Clancy'ego - thriller, USA, 2021. Elitarny żołnierz US Navy SEALs odkrywa międzynarodowy spisek, szukając sprawiedliwości za zabójstwo swojej ciężarnej żony.
01:45 Obcy - ósmy pasażer „Nostromo" - SF, thriller, Wlk. Bryt., 1979
04:10 Świat według Kiepskich - serial komediowy
04:45 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Fanfan Tulipan - przyg., Franc., Włochy, 1951
07:45 49. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni - relacja
08:05 Legendy Rocka - Folk na całym świecie • Nowojorski hip - hop - dok., Wlk. Bryt.
09:10 49. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni - relacja
09:30 Tamte lata, tamte dni - Kazimierz Kaczor - mag.
10:10 Serialowa nostalgia - Zmiennicy - serial, 1986
11:25 FPFF - studio
11:50 Koncert z okazji otwarcia Muzeum Historii Polski - koncert, 2023
12:50 49. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni - relacja
13:15 Dokument tygodnia - Książę i dybuk - dok., Niemcy, Polska, 2017

14:50 Austeria - dram., Polska, 1982
16:50 Retro kino - Shalako - western, Wlk. Bryt., 1968
19:00 Gala wręczenia nagród 49. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni - widowisko
21:15 Bilet do kina - Ucieczka z Pretorii - fab., Wlk. Bryt., 2020 ●
23:10 Wieczór kinomana - Jak ptaki bez gniazd - dram., USA, 1960
01:25 Hala odlotów - talk-show
02:25 Nocny dokument - Kobro, Strzemiński. Opowieść fantastyczna. - dokument fabularyzowany, 2018
03:25 Wojaczek - dram., Polska, 1999

TV Puls

06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
07:00 Kobra - oddział specjalny - Semir i Alex postanawiają spędzić weekend na torze Nurburgring. Wkrótce okazuje się jednak, że przy torze zostaje znalezione ciało
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - W dniu swoich osiemnastych urodzin Regina Klarys dowiaduje się, że została adoptowana, a jej biologiczna matka to popularna aktorka Mira Palicka. Kobieta zjawia się nagle w życiu nastolatki i proponuje jej spędzenie kilku dni w swoim luksusowym apartamencie.

20:00 Najemnik - akcja, USA 2022. James Harper to zadłużony były sierżant amerykańskich służb specjalnych, który postanawia zaryzykować wszystko, by zapewnić byt dla swojej rodziny...
22:05 Ostatni ślad - akcja, USA, 2022. Will zatrzymuje się wraz z żoną Lisą na stacji benzynowej. Kobieta nagle znika w niewyjaśnionych okolicznościach.
00:05 Zakładnik - akcja, USA, 2004
02:25 Dyżur - serial medyczny
03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

04:55 Szkoła - Rafał Przybylski z 3d liceum potrąca na parkingu dwie gimnazjalistki. Zgadza się na randkę z jedną z nich, bo ma nadzieję, że dzięki temu dziewczyny zachowają milczenie...
05:55 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
06:50 Tom i Jerry Show - film animowany
07:20 DUFF - kom., USA, 2015. Nie łatwo jest być nastolatką, zwłaszcza jeśli dowiadujesz się, że twoje najlepsze przyjaciółki kumplują się z tobą dlatego, żeby na twoim tle zawsze wypadać lepiej...
09:25 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:25 Mówię Wam - program magazyn
12:00 B&B love - program rozrywkowy

13:10 Detektywi - program krym.
14:10 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality show
15:10 Drużyna A - kulisy produkcji
15:45 Farciarz Gilmore - kom., USA, 1996
17:50 Ostatni smok - przyg., USA, 1996
20:00 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - przyg., USA, Niemcy, Jap., Wlk. Bryt., Holandia, 2003
22:30 Operacja „Deszcz" - SF, Australia, 2020
01:05 Szczęki: Zemsta - sens., USA, 1987
03:10 Hotel Paradise - reality show
04:10 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **09:00** Galileo - ciekawostki popularno-naukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki **11:05** JesteśmyDlaDzieci **11:30** Ewa gotuje - program kulinarny **12:00** Bibliotekarz II: Tajemnice kopalni króla Salomona - film przygodowy, USA, 2006
14:05 Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy **16:00** Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny **21:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny **00:00** Na dnie piekła - sensacyjny, USA, 2010
02:05 Najsłynniejsze ucieczki - prawdziwe historie niesamowitych więziennych ucieczek **03:05** Interwencja - magazyn reporterów **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:00 Misja Księdza Jacka **10:00** Podróż apost. Papieża Franciszka **11:00** Kropelka radości **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Warto zauważyć... **13:20** Ocalić od zapomnienia **13:30** Msza św. **14:30** Przegląd Tyg. „Niedziela" **14:35** Słowo życia **14:40** Św. na każdy dzień **14:45** Jak wygrać małżeństwo? **15:00** Polskie dziedzictwo **15:30** Wierzę w Boga **15:50** Myśląc Historia **16:00** Inf. dnia **16:10** Mój Tatuś walczył pod Monte Cassino **16:30** Podróż apost. Papieża Franciszka **17:30** Przełamując bariery **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Św. na każdy dzień **19:30** Manna z Nieba **19:45** Modlitwa z udziałem dzieci **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Historia **21:00** Apel Jasnog. **21:20** Inf. dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia

NIEDZIELA • 29 września

TVP 1

04:40 Dziedzictwo - serial, Turcja
05:30 Sprawa dla reportera
06:20 Słownik polsko@polski - talk-show prof. J. Miodka
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja Mszy Świętej
08:00 Tydzień
08:30 ZdroWY Plan - Antykoncepcja. Świadome planowanie - magazyn medyczny
08:45 Przed ekranem
09:00 Popiół i diament - dram., Polska, 1958
10:55 Komisarz Alex - serial krym.
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański, Watykan
12:15 Między ziemią a niebem
12:50 Józef Broda - reportaż
13:15 Zielona Planeta - dok., Wlk. Bryt., 2021
14:20 Nie ma róży bez ognia - kom., Polska, 1974
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja

17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Wyprawa po miłość cz.2 - obycz., Kan., 2020
18:25 Przed ekranem
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
19:30 Program inform. 19.30
20:05 Sport
20:10 Pogoda
20:20 Gra z Cieniem - serial, 2024
21:20 Rolnik szuka żony - reality show
22:25 Zakochana Jedynka - Pełnia życia - obycz., Wlk. Bryt., 2017
00:30 Biały potok - kom. -dramat, Polska, 2021
02:05 Autoportret z kochanką - obycz., Polska, 1996
03:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

TVP 2

05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
06:30 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial, 2024
07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny
11:40 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne
14:00 Familiada - teleturniej
14:30 Koło fortuny - teleturniej
15:05 Szansa na sukces. Eurowizja Junior, 2024 - widowisko muzyczne
16:10 Cudowne lata - widowisko, 2024
17:15 Górna półka smaku - cykl kulinarno-detektywistyczny
17:55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag.
18:35 Poczet świrów polskich - Dariusz Miliński - program publicystyczny

19:15 Rodzinka.pl - serial komediowy
20:00 Paranoja - akcja, USA, 2013
21:55 no... wiadomo - magazyn
22:40 Dżentelmeni - krym., akcja, USA, 2020
00:45 Instynkt - serial krym., Polska, 2011
01:45 Miłość, ślub i inne nieszczęścia - kom. romant., USA, 2020. Tryskająca humorem opowieść o ludziach pracujących przy organizacji pewnego wesela. Ich zadaniem jest stworzyć bajkową scenerię i niepowtarzalną atmosferę, by zakochana para poczuła się jak w siódmym niebie...
03:30 Rodzinka.pl - serial komediowy

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Anatomia piękna - program rozrywkowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn śniadaniowy
12:00 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej
12:35 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
13:15 Totalne remonty Szelągowskiej - reality show
14:20 Azja Express - reality show
15:55 Hulk - przyg., USA, 2003. Adaptacja niezwykle popularnego amerykańskiego komiksu o naukowcu zamieniającym się w potężną istotę, Hulka.
18:45 Sport; Kronika Speedway Grand Prix

18:55 Pogoda
19:00 Fakty
19:30 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy
21:15 Ciche miejsce II - SF, USA, 2020. Rodzina Abbottów ucieka przed tajemniczymi stworzeniami...
23:25 Elvis -biograf., dramat, muzyczny, USA, Australia, 2022
02:45 Największe polskie katastrofy - program dokumentalny
03:50 Uwaga! - program interwencyjny
04:10 Nauka jazdy - reality show
04:45 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:15 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 halo tu polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy
11:00 Czarownica 2 - sens., USA, Wlk. Bryt., Kan., 2019
13:30 Rodzinny dom wariatów - obycz., USA, 2005. Najstarszy syn przywozi do domu narzeczoną, by przedstawić ją swym rodzicom, braciom i siostrom. Ekscentryczni Stone'owie nie godzą się z wyborem syna
15:45 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczno-rozrywkowy
17:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Sport
19:20 Pogoda
19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny

19:55 Dancing with the Stars. Taniec z Gwiazdami - program taneczno-rozrywkowy
22:10 Teściowie - serial obyczajowy
23:10 Poranek kojota - kom., Polska, 2001. Główny bohater Kuba (Maciej Stuhr) jest rysownikiem komiksów. Przypadkiem, zastępując kolegę jako kelner na bankiecie, poznaje gwiazdę muzyki pop Noemi. Zakochuje się w niej i ze wzajemnością.
01:20 Legion - sens., USA, 2009
03:35 Świat według Kiepskich - serial komediowy
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

05:55 Wspomnienie o Jerzym Wasowskim - koncert, 1985
07:05 Rozmowy (nie)wygodne
08:00 Liturgia prawosławna
09:05 Książę i dybuk - dok., Niemcy, Polska, 2017
10:40 Nagroda Literacka NIKE
10:50 Od ucha do ucha - Dźwięki między koronami • Fosfor - filmy animowane
11:25 Rawhide - Incydent z mistrzem ringu - western, USA, 1959
12:30 Niespotykanie spokojny człowiek - film TVP, 1975
13:35 Nagroda Literacka NIKE - felieton
13:45 U kresu drogi - dram., Polska, 1939
15:10 Serialowa nostalgia - Zmiennicy - serial, 1986
16:30 Dobry tytuł - magazyn literacki
17:15 Niedziela z... rolami Wiesława Michnikowskiego

18:10 Skutki noszenia kapelusza w maju - kom. obycz., Polska, 1993
19:35 Nagroda Literacka NIKE
20:00 Światło między oceanami - dram., N. Zel., Wlk. Bryt., USA, 2016
22:20 Albert Camus. Ikona buntu - dok., Franc., 2020
23:30 Samogłów - film, 2021
23:55 Noc krótkich filmów - Krąg - film anim.
00:15 Ucieczka z Pretorii - fab., Wlk. Bryt., 2020 ●
02:05 Nagroda Literacka NIKE
02:15 Niedziela z... rolami W. Michnikowskiego
03:10 Koncert Artura Rojka - widowisko, 2014
04:05 Reżyserzy - Mike Nichols - dok., Wlk. Bryt., 2018
05:05 Dobry tytuł - mag. literacki

TV Puls

05:40 Kurierzy - paradokument
10:15 Wojna z dziadkiem - kom., USA, Wlk. Bryt., Kan., 2019
12:15 Sezon na sąsiada - kom., 2023. Adélaïde i Bernard mając dosyć miejskiego hałasu, postanawiają przeprowadzić się do domu w malowniczej wiejskiej okolicy z własnym lasem. Jednakże piękna rzeczywistość szybko zamienia się w koszmar, kiedy...
14:30 Polowanie na prezydenta - przyg., Wlk. Bryt., Fin., Niemcy, 2014. Samolot Air Force One zostaje namierzony i zestrzelony przez terrorystów. Jedyną osobą, której udaje się przeżyć jest prezydent Stanów Zjednoczonych. W tym samym czasie 13-letni Oskari...

16:05 Jack Mimoun: Sekret wyspy Val Verde - przyg., Franc., Belgia, 2022. Do Jacka Mimouna przychodzi tajemnicza Aurélie Diaz i namawia go do odnalezienia ukrytego na wyspie skarbu.
18:20 Taxi - kom., Franc., 1998
20:00 Asterix i Obelix: Imperium smoka - przyg., Franc., Belgia, 2023
22:20 Top Gun - akcja, USA, 1986
00:45 Akt zemsty - akcja, USA, 2017
02:15 Dyżur - serial medyczny
03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
04:00 Dyżur - serial medyczny
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7

05:00 Szkoła - Daria Lewicka z gimnazjalnej klasy 3b zrywa ze swoim chłopakiem Borysem, ponieważ uważa go za egoistę. Jej przyjaciel Patryk Głowiński próbuje ją pocieszyć...
06:00 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
07:00 Tom i Jerry Show - film animowany
08:00 Bociany - kom., USA, 2016. Bociany zajmują się dostarczaniem przesyłek dla światowego giganta sprzedaży internetowej. Najlepszy kurier, Junior, przypadkowo uruchamia...
09:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:55 B&B love - program rozrywkowy
13:05 Detektywi - program krym.
15:05 Interkosmos - kom., USA, 1987

17:35 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - przyg., USA, Niemcy, Jap., Wlk. Bryt., Holandia, 2003. Nieuregulowane sprawy spadkowe sprawiły, że Lara Croft zerwała kontakty z pozostałymi krewnymi. Jako dorosła osoba poszła w ślady swego ojca, podróżnika i naukowca, została archeologiem...
20:00 Szybcy i wściekli VII - sens., USA, Jap., 2015
23:00 Podwodna pułapka - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2017
00:50 Plaga - horror, USA, 2007
03:00 Prawdziwy horror - serial paradokumentalny
04:00 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 STOP Drogówka - serial policyjny **07:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **08:00** Zaginiona księga Nostradamusa - dok., USA, 2007 **10:00** Galileo - ciekawostki popularno-naukowe **12:05** Bibliotekarz III: Przeklęty kielich Judasza - film, USA, 2008
14:05 Czego dusza zapragnie - kom., Wlk. Bryt., USA, 2015 **15:55** Uroczysko - serial krym. **18:00** Galileo - ciekawostki popularnonaukowe **20:00** Władcy Móch: One **21:00** Gwiazdy Kabaretu **22:05** Opiekun - sens., Niemcy, 2012
00:55 STOP Drogówka - serial policyjny **01:55** Najsłynniejsze ucieczki - prawdziwe historie niesamowitych więziennych ucieczek **02:55** Interwencja - magazyn reporterów **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:30 Msza św. **10:35** Przegląd Tyg. „Niedziela" **10:40** Śladami s. Heleny Majewskiej **11:00** Głos serca **12:00** Anioł Pański z Ojcem Św. Franciszkiem **12:15** Papież Polak do Rodaków **12:55** Pod Twoją Obronę **14:00** Oddech Boga **15:00** Wieś - to też Polska
16:00 Inf. dnia **16:10** Koncert życzeń **16:45** Dominikanie - od słowa do nauki **17:30** Sól ziemi **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Św. na każdy dzień **19:30** Moja Katolicka Rodzina
20:00 Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Krótka Historia Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem **21:00** Apel Jasnog. **21:20** Inf. dnia **21:40** Retrospekcja **21:45** Stan Bezp. Państwa **21:55** Św. na każdy dzień **22:00** Polskie dziedzictwo **22:45** Jak wygrać małżeństwo? **23:00** Jak my to widzimy **23:30** Tam, gdzie Bóg płacze

eprasa.pl 60b9c7cdb7

PONIEDZIAŁEK • 30 września

TVP 1

04:50 Klan - telenowela TVP
05:20 Dziedzictwo - serial, Turcja
06:05 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Studio Raban - magazyn
08:00 Akacjowa 38 - serial
08:45 Ranczo - serial obycz.
09:45 Komisarz Alex - serial krym.
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 BBC w Jedynce - Zielona Planeta - dok., Wlk. Bryt., 2021
14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej

16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reporterzy - magazyn
18:45 Akacjowa 38 - serial
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Teatr Telewizji - Powrót do Reims - spektakl teatralny, 2024 ●
22:00 Postscriptum. Powrót do Reims - dyskusja, 2024
22:30 Świat bez fikcji - Syryjskie piekło Kurdów - dok., Wlk. Bryt., 2023
23:40 Balans bieli - magazyn
00:25 Trzy dni Kondora - fab., USA, 1975
02:30 Pełnia życia - obycz., Wlk. Bryt., 2017

TVP 2

04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
05:30 M jak miłość - serial obyczajowy, 2022
06:25 Dobre historie - magazyn
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny
11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
11:50 W poszukiwaniu dobrego filmu
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
16:00 Koło fortuny - teleturniej

16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:30 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość"
20:55 M jak miłość - serial, 2024
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:30 Furioza - serial, 2021
23:25 Trójkąt Bermudzki - film kryminalny, Polska, 1987
01:10 O mnie się nie martw - serial komediowy TVP, 2020
02:10 Paranoja - akcja, USA, 2013
04:00 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn śniadaniowy
11:30 B&B love - program rozrywkowy
12:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:15 Detektywi - program krym.
15:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
17:40 Detektywi - program krym.
18:45 Sport; Pogoda

19:00 Fakty
19:40 Uwaga! - program interw.
20:00 Doradca smaku - program kulinarny
20:10 Na Wspólnej - serial obycz.
20:50 B&B love - program rozrywkowy
21:30 Totalne remonty Szelągowskiej - reality show
22:35 Morderczynie - miniserial, Polska
23:35 Planeta singli II - kom., Polska, 2018
02:05 Detektyw - miniserial, USA
03:20 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
03:55 Uwaga! - program interw.
04:15 Nauka jazdy - reality show
04:45 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:10 Jak to jest zrobione

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:30 Gliniarze - Zostaje porwany haker, karany wcześniej za głośne włamanie na serwery bankowe. Detektywi szybko wpadają na jego ślad, ale sprawcy pozostają nieuchwytni.
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:18 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:35 Malanowski. Nowe rozdanie - serial kryminalny
20:10 MEGA HIT - Przykładny obywatel - sens., Wlk. Bryt., Nor., Chiny, 2019
22:55 Planeta małp - sens., USA, 2001
01:20 Szalony lot - film, USA, Wlk. Bryt., Rum., 2007
03:35 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:10 Muzyczne poranki
06:40 Tamte lata, tamte dni - Janusz Józefowicz - mag.
07:20 Dzika muzyka - Muzyka z puszczy - magazyn
07:50 Dwie twarze Galicji - dok., Polska, 2016
08:35 Od ucha do ucha - Dźwięki między koronami • Fosfor - anim.
09:05 Rawhide - Incydent z mistrzem ringu - western, USA, 1959
10:05 Nagroda Literacka NIKE - felieton
10:10 Benefis Jacka Cygana - widowisko, 2002
11:15 Benefis Jacka Wójcickiego w Teatrze Stu - widowisko, 1990
12:15 Nagroda Literacka NIKE - felieton
12:20 Wydarzenie aktualne
12:55 Dokument.pl - Bohdan Smoleń. W cieniu sceny - dok., Polska, 2022

14:15 Informacje kulturalne
14:40 Retro kino - Shalako - fab., Wlk. Bryt., 1968
16:45 Przeprowadzki - serial
17:50 Hala odlotów - talk-show
18:50 Portrety - Pierre Soulages - mistrz światła i czerni - dok., Franc., 2023
19:50 Nagroda Literacka NIKE
20:00 Gwiazdy - biograf., sportowy, Polska, 2017
21:55 Duo Karolina Mikołajczyk & Iwo Jedynecki - koncert
22:45 Nagroda Literacka NIKE
22:50 Światło między oceanami - dram., N. Zel., Wlk. Bryt., USA, 2016
01:15 Albert Camus. Ikona buntu - dok., Franc., 2020
02:25 Kino nocne - Złodziej - dram., Polska, 1988
04:45 Teledyski

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Nash prowadzi śledztwo w sprawie mężczyzny, który mógł obrabować bank...
08:00 Kobra - oddział specjalny - W tajemniczych okolicznościach ginie Kevin, partner młodego piłkarza Mehmeta Ozmana. Semir i Alex postanawiają poznać prawdę...
09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
10:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
11:00 Nie igraj z aniołem - telenowela, Meksyk, 2008
13:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny

18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
20:00 Zawrotna prędkość - akcja, Franc., 2017. Andrew i Garrett Fosterowie to bracia, których łączy wspólna pasja - miłość do luksusowych samochodów.
21:55 Transporter: Nowa moc - akcja, Belgia, Chiny, Franc., 2015
23:55 Demonstracja siły - akcja, USA, 2013
02:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7

05:05 Szkoła - Licealistce Alicji Piekarze z 2b podoba się starszy kolega, Maciek Petrus z 3b, który jest uzależniony od narkotyków i przebywał na odwyku w zamkniętym ośrodku.
07:00 Szpital - program obycz.
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Detektywi - program krym.
12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:45 Szpital - Do szpitala zgłasza się 45-letni Paweł Karpiel, który po powrocie z pracy wypił do kolacji małe piwo i od razu źle się poczuł. Jest osłabiony i ma gorączkę.
13:45 Sekrety życia - serial paradokumentalny
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

16:50 Sekrety życia - serial paradokumentalny
17:55 Szpital - program obycz.
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show
21:00 Anatomia piękna - program rozrywkowy
22:00 Na bank się uda - kom. krym., Polska, 2019. Trzech starszych panów dokonuje napadu na bank. Doskonale przygotowani, w maskach na twarzy wchodzą do banku. Kiedy policja przyjeżdża na miejsce, ze zdziwieniem stwierdza, że...
00:25 Norbit - kom., USA, 2007
02:30 Mówię Wam - talk-show
03:05 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **08:00** Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. **09:00** Dlaczego ja? - serial paradok. **11:00** Trudne sprawy - program obyczajowy **14:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **15:00** Na ratunek 112 - serial obycz. **16:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial **20:00** Uroczysko - serial krym. **20:30** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny **21:30** Miłość za wszelką cenę **22:30** Pamiętniki z wakacji - serial obycz. **23:30** Piątek 13. - sens., USA, 2009 **01:35** Love Island. Wyspa miłości - reality show **02:35** Interwencja - magazyn reporterów **02:55** SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:30 Moja Katolicka Rodzina **09:55** Św. na każdy dzień **10:00** Inf. dnia **10:15** Rozmowy niedok. **11:20** Stan Bezp. Państwa **11:30** Warto być ojcem **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Polacy w Bitwie o Anglię **13:05** Mazurskim szlakiem piękna stworzenia **13:30** Msza św. **14:30** Jeden Kościół, wielu świętych **15:00** Sybiraczka **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:10** Sanktuaria polskie **16:30** Porady Medyczne Bonifratrów **17:00** Świadkowie **17:30** XX Rajd Katyński **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Św. na każdy dzień **19:30** Poznajemy Polskę **19:45** Modlitwa z udziałem dzieci **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Historia **21:00** Apel Jasnog. **21:20** Inf. dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia

WTOREK • 1 października

TVP 1

04:50 Klan - telenowela TVP
05:20 Dziedzictwo - serial, Turcja
06:05 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Kościół z bliska
08:00 Akacjowa 38 - serial
08:50 Ranczo - serial obycz.,
09:45 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Rajska wyspa - Borneo - dok., Niemcy, 2020
14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda

17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reporterzy - magazyn
18:45 Akacjowa 38 - serial
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny
21:05 Porzucony - serial, Wlk. Bryt., 2016
22:05 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:05 Kalifornia w ogniu - dok., USA, 2023
00:10 Sierpniowe niebo. 63 dni chwały - dram., Pol., 2013
01:40 Marsylski łącznik - fab., Franc., 2015
04:00 Film dokumentalny
04:30 Notacje - Kazimierz Piotr Zaleski - dok., 2019

TVP 2

04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
05:35 M jak miłość - serial obyczajowy, 2022
06:25 Z historii prawosławia w Polsce. Sawa Sowietow - reportaż
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny
11:15 Mamaland - talk-show
12:00 ZdroWY Plan Antykoncepcja. Świadome planowanie - magazyn medyczny
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obyczajowy, Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany

15:05 M jak miłość - serial obyczajowy, 2024
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość"
20:55 M jak miłość - serial, 2024
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:30 Furioza - serial, 2021
23:25 Minari - dram., USA, 2020
01:30 Dżentelmeni - fab., USA, 2020
03:35 Rozbite marzenia, 1918-1939 - dokument fabularyz., Niemcy, 2017

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN
11:30 B&B love - program rozrywkowy
12:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:15 Detektywi - program krym.
15:20 Doradca smaku - program kulinarny
15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
17:40 Detektywi - program krym.
18:45 Sport; Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga! - program interw.

20:00 Doradca smaku - program kulinarny
20:10 Na Wspólnej - serial obycz., Polska
20:50 B&B love - program rozrywkowy
21:30 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality show
22:35 Kuba Wojewódzki - talk-show
23:40 Superwizjer - magazyn reporterów
00:15 Morderczynie - miniserial, Polska
01:15 Dowody zbrodni - serial krym., USA
02:20 Szpital - program obycz.
03:20 Uwaga! - program interw.
03:40 Nauka jazdy - reality show
04:15 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:45 Jak to jest zrobione

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:30 Gliniarze - Na fanpage'u podcastu kryminalnego pojawia się tajemniczy wpis, dotyczący zaginionego przed laty chłopca.
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy

18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:35 Malanowski. Nowe rozdanie - serial kryminalny
20:10 Siły Specjalne - reality show
21:50 Hitman: Agent 47 - sens., USA, Wlk. Bryt., Niemcy, 2015
23:55 Patrol - sens., USA, 2006
02:55 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
03:55 Świat według Kiepskich - serial komediowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:15 Muzyczne poranki - teledyski
06:40 Tamte lata, tamte dni - Maciej Wojtyszko - mag.
07:20 Pieśń o rzece - magazyn
08:00 Rozmowy z Wartburgiem - dok., Polska, 2015
08:40 Informacje kulturalne
09:05 Przeprowadzki - serial
10:05 Nagroda Literacka NIKE - felieton
10:15 Wojna guzików - kom.-dramat, Franc., 2011
12:15 Pierre Soulages - mistrz światła i czerni - dok., Franc., 2023
13:20 Dobry tytuł - mag. literacki
13:50 Nagroda Literacka NIKE - felieton
14:00 James Tissot, portrecista neoklasycyzmu - dok., Franc., 2020
15:00 Nagroda Literacka NIKE - felieton
15:20 14 lipca - komedia, Franc., 1933

17:00 Przeprowadzki - serial
18:10 W poszukiwaniu dobrego filmu
18:50 ... i nie żałuj tego - dok., Polska, 1995
20:00 O człowieku, który siedział tyłem - spektakl teatralny, 2019
21:05 Nagroda Literacka NIKE - felieton
21:15 Upadłe anioły - fab., Hongkong, 1995 ●
23:05 Ustrzelić mafię - dok., Irlandia, USA, 2019
00:55 Gwiazdy - biograficzny, sportowy, Polska, 2017
02:50 Bohdan Smoleń. W cieniu sceny - dok., Polska, 2022
04:00 Nagroda Literacka NIKE
04:15 Pokój szybkich randek - film TVP, 2007
05:15 Teledyski

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Evan podejrzany jest o kradzież sporej sumy pieniędzy. Tymczasem Nash i Joe dostają kolejne zadanie...
08:00 Kobra - oddział specjalny - Niespodziewanie Semir znika bez śladu. Alex i Jenny za wszelką cenę próbują odnaleźć policjanta...
09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
10:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
11:00 Nie igraj z aniołem - telenowela, Meksyk, 2008
13:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - 50-letni Adam Ratajczyk mieszka w kamienicy, w której za cichym przyzwoleniem sąsiadów...

16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
20:00 Krwawy sport - akcja, USA, 1988
21:55 Podwójne uderzenie - akcja, 1991
00:05 Bez odwrotu - akcja, USA, 1986. Jason Sill trenuje, by pomścić ojca pokonanego przez nieczysto walczącego Rosjanina.
02:05 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7

05:05 Szkoła - Do licealnej klasy 1a, w której uczy się Majka Lipowska przychodzi nowa uczennica, jej dawna koleżanka, Kamila Darska. Dotychczasowa najlepsza przyjaciółka Mai, Hania Radowicz jest zazdrosna i czuje się odsunięta...
07:00 Szpital - program obycz.
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Detektywi - program krym.
12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:45 Szpital - Karetka przywozi do szpitala 15-letnią Dagmarę Regulską, która razem ze swoim ojcem i starszym bratem paliła w domu halucynogenną szałwię.
13:45 Sekrety życia - serial paradokumentalny

14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:50 Sekrety życia - paradok.
17:55 Szpital - program obycz.
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show
21:00 Podwodna pułapka II: Labirynt śmierci - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2019. Cztery nastolatki podczas nurkowania dowiadują się, że w tym miejscu polują śmiertelnie niebezpieczne żarłacze białe.
23:00 To: Rozdział II - horror, USA, 2019
02:35 Hotel Paradise - reality show
03:35 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **08:00** Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. **09:00** Dlaczego ja? - serial paradokumentalny **11:00** Trudne sprawy - program obyczajowy **14:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **15:00** Na ratunek 112 - serial obyczajowy **16:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **20:00** Uroczysko - serial krym. **20:30** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny **21:30** Miłość za wszelką cenę **22:30** Pamiętniki z wakacji - serial obycz. **23:40** American Pie: Wakacje - kom., USA, 2005 **01:30** Love Island. Wyspa miłości - reality show **02:30** Gwiazdy Kabaretu **02:55** SuperLudzie **05:30** Telezakupy

TV Trwam

09:40 Słowo życia **09:45** Św. na każdy dzień **10:00** Inf. dnia **10:15** Jak my to widzimy **10:45** Zew natury **11:05** Mocni w Wierze **11:35** Słowo życia **11:40** Ma się rozumieć **11:50** Św. na każdy dzień **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Niebieskooki Anioł **13:10** Szansa na dziecko - naprotechnologia **13:30** Msza św. **14:30** Życie jest piękne **15:00** Od zmierzchu do świtu **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:10** Jestem mamą **16:40** Zdrowie z Bożej Apteki **16:55** Robi **17:10** Prosto o gosp. **17:30** Zostań Żołnierzem RP **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Św. na każdy dzień **19:30** Każdy maluch to potrafi **19:45** Modlitwa z udziałem dzieci **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Historia **21:00** Apel Jasnog. **21:20** Inf. dnia

eprasa.pl 60b9c7cdb7

ŚRODA • 2 października

TVP 1

04:50 Klan - telenowela TVP
05:20 Dziedzictwo - serial, Turcja
06:10 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Projekt: Nadzieja - Hospicjum - reportaż
08:00 Akacjowa 38 - serial
08:50 Ranczo - serial obycz.
09:45 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn
12:55 Kanada - sztuka przetrwania na dzikiej północy - dok., Austria, 2022
14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:35 Gra słów. Krzyżówka

16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reporterzy - magazyn
18:45 Akacjowa 38 - serial
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport; Pogoda
20:25 Korona królów. Jagiellonowie
20:55 Mecz: Aston Villa-Bayern Monachium
23:05 System - dram., Czechy, USA, 2015
01:35 Magazyn Ekspresu Reporterów
02:40 Trzy dni Kondora - fab., USA, 1975
04:35 Notacje - Andrzej Strzelecki. Chłopak ze „Starówki" - dok., 2019

TVP 2

04:35 Na dobre i na złe - serial
05:30 M jak miłość - serial, 2022
06:25 Pożyteczni.pl - magazyn
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
07:30 Pytanie na śniadanie
11:20 Tchnienie - na-tchnienie - Karolina Hałatek - magazyn
11:50 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 M jak miłość - serial, 2024
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022

18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
20:35 Przepis dnia - program kulinarny
20:45 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
23:00 Jesień w Nowym Jorku - obycz., USA, 2022. Piper Grant przeprowadza się do Nowego Jorku, aby tu zacząć wszystko od nowa. Krążąc po całym mieście pewnego razu poznaje...
00:40 Krok od Nieba - serial kryminalny - serial, Włochy, 2011
02:30 To nie jest film - dok., Kan., 2019

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn śniadaniowy
11:30 B&B love - program rozrywkowy
12:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:15 Detektywi - program krym.
15:20 Doradca smaku - program kulinarny
15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
17:40 Detektywi - program krym.
18:45 Sport; Pogoda

19:00 Fakty
19:40 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 Doradca smaku - program kulinarny
20:10 Na Wspólnej - serial obycz., Polska
20:50 B&B love - program rozrywkowy
21:30 Top Model - reality show
23:05 Pati - serial obyczajowy
00:00 Heaven in Hell - obycz., Polska, 2023
02:40 Superwizjer - magazyn reporterów
03:15 Szpital - program obycz.
04:20 Uwaga! - program interwencyjny
04:40 Nauka jazdy - reality show
05:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:30 Gliniarze - Młody mężczyzna znika bez śladu. Zaginięcie zgłasza jego ojciec, ale matka wydaje się lekceważyć sprawę, co natychmiast kieruje na nią uwagę detektywów.
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy

18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:25 Sport; Pogoda
19:35 Malanowski. Nowe rozdanie - serial kryminalny
20:10 Moja Mama i Twój Tata - reality show
21:50 Święty interes - kom., Polska, 2010
23:50 Hitman: Agent 47 - sens., USA, Wlk. Bryt., Niemcy, 2015
01:55 Locke - obycz., Wlk. Bryt., USA, 2014
03:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:10 Muzyczne poranki
06:35 Tamte lata, tamte dni - Janusz Olejniczak - mag.
07:10 Dzika muzyka - Waloszki z górniczego świata - mag.
07:50 Gorączka srebra - dok., Polska, 2016
08:25 Nagroda Literacka NIKE
08:30 Poczet świrów polskich - Dariusz Miliński - public.
09:05 Przeprowadzki - serial
10:05 Wydarzenie aktualne
10:30 14 lipca - kom., Franc, 1933
12:10 ... i nie żałuj tego - dok., Polska, 1995
13:15 Wydarzenie aktualne
13:55 Baśnie z piasku - Aladyn i cudowna lampa. Czarodziej z Afryki - serial, Ukraina, 2017
14:25 Praktyczny pan - anim., Polska, 2020
14:45 Nagroda Literacka NIKE
14:50 Złoto dezerterów - kom., Polska, 1998
17:25 Przeprowadzki - serial

18:30 Informacje kulturalne
19:00 Reżyserzy - Ron Howard - dok., Wlk. Bryt., 2018
19:45 Nagroda Literacka NIKE
20:00 Jak zabić starszą panią - kom. krym., Wlk. Bryt., 1955
21:40 Amerykański Punk Rock - dok., Wlk. Bryt.
22:10 Nagroda Literacka NIKE
22:15 Legendy Rocka - Metalowcy - dok., Wlk. Bryt., 2019
22:45 Nagroda Literacka NIKE
22:50 Harry Angel - thriller, USA, Wlk. Bryt., 1987
00:55 Kino nocne - Piękność dnia - fab., Franc., 1967
02:50 Informacje kulturalne
03:20 Błękitna nuta - dram., Franc., Niemcy, 1990
05:40 Teledyski

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Nash Bridges dowiaduje się, że „Komórkowy morderca" zamierza zabić swojego lekarza...
08:00 Kobra - oddział specjalny - W jednej z restauracji w Kolonii nieznany sprawca bierze zakładników...
09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
10:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
11:00 Nie igraj z aniołem - telenowela, Meksyk, 2008
13:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial kryminalny
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - Roman przygotowuje się do stand-upu, ale wciąż ma problem ze śmiesznym materiałem...

16:00 Kurierzy - serial paradok.
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
20:00 Detektyw Marlowe - thriller, USA, Irlandia, 2022. Los Angeles, rok 1939. Cyniczny i posępny detektyw Philipp Marlowe razem bada sprawę czarującej, niemiłosiernie bogatej Clare Cavendish...
22:10 Mój dług - akcja, Polska, 2022
00:10 Zakładnik - akcja, USA, 2004
02:35 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:30 Menu na miarę - program kulinarny
04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Dzielnica strachu - serial

TVN 7

05:05 Szkoła - Wojtek Tomczak pracuje na czarno, by zarobić na swoją rodzinę. Po odejściu ojca, jego matka nie potrafi znaleźć sobie pracy.
07:00 Szpital - program obycz.
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Detektywi - program krym.
12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:45 Szpital - Do szpitala przychodzi 45-letni Roman Urbanowski, który zgłasza się na SOR z powodu nieustępującej czkawki i bólu brzucha. Towarzyszy mu jego asystentka.
13:45 Sekrety życia - serial paradokumentalny
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:50 Sekrety życia - serial paradokumentalny

17:55 Szpital - Doktor Piotr Wójtowicz zajmuje się 16-latkiem zaatakowanym pogrzebaczem. Pacjent wraz ze swoją dziewczyną fotografowali się w willi zamożnego małżeństwa i zostali przyłapani przez...
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show
21:00 Boska Florence - obycz., USA, Franc., 2016
23:20 Kocha, lubi, szanuje - kom., USA, 2011
01:50 Hotel Paradise - reality show
02:50 Prawdziwy horror - serial paradokumentalny
03:50 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **08:00** Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. **09:00** Dlaczego ja? - serial paradokumentalny **11:00** Trudne sprawy - program obyczajowy **14:00** Policjantki i Policjanci **15:00** Na ratunek 112 - serial obycz. **16:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial **20:00** Uroczysko - serial krym. **20:30** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny **21:30** Miłość za wszelką cenę **22:30** Pamiętniki z wakacji - serial obycz. **23:30** 13 godzin: Tajna misja w Benghazi - sens., USA, 2016 **02:35** Interwencja - magazyn reporterów **02:55** Śmierć na 1000 sposobów **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy

TV Trwam

09:25 Św. na każdy dzień **09:30** Otwarcie zwyczajnego zgromadzenia ogólnego Synodu Biskupów **11:00** Misja Szczecin, Poznań - Argent. **11:25** Jestem mamą **11:40** Prosto o gosp. **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Spektakl teatralny: Pupil pupila. Komedia w jednym akcie **12:55** Ewangelia nasz biznesplan **13:30** Msza św. **14:30** Krzywda **15:00** Zawód: Prymas Polski **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:10** Na zdrowie **16:30** Kierownik duchowy Sekretarki Bożego Miłosierdzia **17:00** Po stronie prawdy **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Św. na każdy dzień **19:30** Opowieści Starego Testamentu **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnog. **21:20** Inf. dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK • 3 października

TVP 1

04:50 Klan - telenowela TVP
05:20 Dziedzictwo - serial, Turcja
06:05 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Dobre historie - Samodzielna mama - magazyn
08:00 Akacjowa 38 - serial
08:50 Ranczo - serial obycz.
09:50 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Na granicy zagłady: najciekawsze zwierzęta Chin - dok., Niemcy, 2020
14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress; Pogoda

17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reporterzy - magazyn
18:45 Akacjowa 38 - serial kostiumowy, 2016
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny TVP, 2024
21:05 Ojciec Mateusz - serial
22:05 Sprawa dla reportera
23:05 Bijące serce Warszawy - dok., Polska, 2023
00:10 Profilerka - serial krym., Polska, 2024
01:10 System - dram., Czechy, USA, 2015
03:35 Serial fabularny

TVP 2

04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
05:30 M jak miłość - serial obyczajowy, 2022
06:20 Operacja zdrowie - - magazyn medyczny
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
07:30 Pytanie na śniadanie
11:15 Lena na Kaukazie - Gruzja - Tbilisi. Kuchnia i bazary - rep.
11:50 Dobry tytuł - magazyn literacki
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022

16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:30 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
20:50 Tak to leciało - teleturniej muzyczny
21:50 Krucjata - Znak bliźniąt - serial krym., Polska, 2024
22:40 Informacje kulturalne
23:00 Hala odlotów - talk-show
23:55 Akt odwagi - woj., akcja, USA, 2012
01:45 Poczet świrów polskich - program publicystyczny
02:20 W trybach zbrodni - serial krym., Szwecja, 2019

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn śniadaniowy
11:30 B&B love - program rozrywkowy
12:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:15 Detektywi - program krym.
15:20 Doradca smaku - program kulinarny
15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
17:40 Detektywi - program krym.
18:45 Sport; Pogoda
19:00 Fakty

19:40 Uwaga! - program interw.
20:00 Doradca smaku - program kulinarny
20:10 Na Wspólnej - serial obycz., Polska
20:50 B&B love - program rozrywkowy
21:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
22:30 Podatek od miłości - kom., Polska, 2017
00:35 Detektyw - miniserial, USA
01:55 Dowody zbrodni - serial krym., USA
02:55 Szpital - program obycz.
03:55 Uwaga! - program interwencyjny
04:15 Nauka jazdy - reality show
04:45 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:10 Kto was tak urządził

POLSAT

06:00 Nowy dzieńz Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:30 Gliniarze - W warsztacie samochodowym dochodzi do wypadku, w wyniku którego jeden z mechaników zostaje ciężko ranny. Detektywi szybko orientują się, że to nie był wypadek.
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Lepsza Polska - program publicystyczny Doroty Gawryluk
19:25 Sport; Pogoda
19:35 Malanowski. Nowe rozdanie - serial kryminalny
20:10 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
21:15 Przyjaciółki - serial obycz.
22:20 Serce nie sługa - kom., Polska, 2018
00:40 Małe kobietki - obycz., USA, 2019
03:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:10 Muzyczne poranki
07:00 Tamte lata, tamte dni - Jerzy Kisielewski - mag.
07:35 Jak zostać husarzem? - dokument, Polska, 2015
08:10 Aleksandra Jachtoma - dok., Polska, 2018
08:35 Którędy po sztukę - Jan Philip van Thielen „Dziewczynka w girlandzie" - magazyn
08:50 Nagroda Literacka NIKE - felieton
09:00 Przeprowadzki - serial, 2000
10:05 Złoto dezerterów - kom., Polska, 1998
11:15 Nagroda Literacka NIKE - felieton
12:25 Reżyserzy - Ron Howard - dok., Wlk. Bryt., 2018
13:25 Poczet świrów polskich
14:05 Chciałbym się ogolić - film TVP, 1966
14:35 Wielkie manewry - kom.-dram., Włochy, Franc., 1955

16:35 Przeprowadzki - serial
17:35 Jan Philip van Thielen „Dziewczynka w girlandzie" - magazyn
17:45 Nagroda Literacka NIKE
17:50 Aleksandra Jachtoma - dok., Polska, 2018
18:20 Muzyka zamknięta w drewnie - dok., Nor., 2021
20:00 Hala odlotów - talk-show
21:00 Pokolenie - dram., Polska, 1954
22:45 Matylda - serial kostium.
23:35 Nagroda Literacka NIKE
23:45 Nie oglądaj się teraz - horror, Wlk. Bryt., Wł., 1973
01:45 Kino nocne - Pogarda - obycz., Wł., Franc., 1963
03:40 Mały lalkarz - dok., Polska, 2010
04:40 Nagroda Literacka NIKE
04:50 Teledyski

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Przysięgły wstępuje do straży obywatelskiej, aby pomścić ofiary mordów...
08:00 Kobra - oddział specjalny - Podczas jednej z akcji Alex i Semir odkrywają ogromną liczbę narkotyków...
09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
10:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
11:00 Nie igraj z aniołem - telenowela, Meksyk, 2008
13:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - .26-letnia Emilka to piękna dziewczyna, która jest partnerką i utrzymanką 35-letniego Erwina Kłosa...
16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny

18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Taxi 2 - kom., Franc., 2000. Podczas pobytu we Francji zostaje porwany japoński minister obrony. Do akcji wkracza Daniel, taksówkarz z Marsylii...
21:50 Jack Mimoun: Sekret wyspy Val Verde - przyg., Franc., Belgia, 2022
23:55 Przypadkowa miłość - kom., 2015
02:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:15 Menu na miarę - program kulinarny
04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7

05:05 Szkoła - Mateuszowi Lipińskiemu z maturalnej klasy ktoś ukradł ukochany rower. Chłopak jest załamany, a jego dziewczyna cieszy się, bo ma nadzieję, że teraz Mateusz poświęci jej więcej czasu...
07:00 Szpital - program obycz.
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Detektywi - program krym.
12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:45 Szpital - Do szpitala trafia 70-letnia Wanda Oleś, która choruje przewlekle na serce i płuca. Nagle jej stan się pogarsza.
13:45 Sekrety życia - serial paradokumentalny
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

16:50 Sekrety życia - paradok.
17:55 Szpital - program obycz.
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show
21:00 Maska - kom., USA, 1994
23:15 Od kołyski aż po grób - sens., USA, 2003. Mistrz złodziejskiego fachu i tajemniczy agent z Tajwanu jednoczą siły, aby pokonać bezwzględnego porywacza i odzyskać cenne diamenty...
01:30 Hotel Paradise - reality show
02:30 Prawdziwy horror - serial
03:30 Druga strona medalu - talk-show
04:30 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **08:00** Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. **09:00** Dlaczego ja? - serial paradok. **11:00** Trudne sprawy - program obyczajowy **14:00** Policjantki i Policjanci **15:00** Na ratunek 112 - serial obycz. **16:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial **20:00** Uroczysko - serial krym. **20:30** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny **21:30** Miłość za wszelką cenę **22:30** Pamiętniki z wakacji - serial obycz. **23:30** Na dnie piekła - sens., USA, 2010 **01:35** STOP Drogówka **02:35** Interwencja - magazyn reporterów **02:55** Śmierć na 1000 sposobów **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy

TV Trwam

08:55 Św. na każdy dzień **09:00** Na zdrowie **09:20** Opowieści Starego Testamentu **09:45** Serce i oblicze Boga **10:00** Inf. dnia **10:15** Rozmowy niedok. **11:25** Myśląc Ojczyzna **11:35** Przyroda i ludzie **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** „W obronie państwa prawa" **12:50** O. Rafał, kto go nie zna? **13:20** Przegląd Tyg. „Niedziela" **13:30** Msza św. **14:35** Pożegnanie bohatera. Śp. Kpt. Tadeusz Gajda ps. „Tarzan" **15:00** Po stronie prawdy **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:10** Z wędką nad wodę **16:35** Sól ziemi **17:00** Modlitwa w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu **19:25** Akademia pro-life **19:30** Przyjaciele i bohaterowie **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Historia **21:00** Apel Jasnog. **21:20** Inf. dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia **22:00** Głos serca

eprasa.pl 60b9c7cdb7

Krzyżówka klasyczna z hasłem

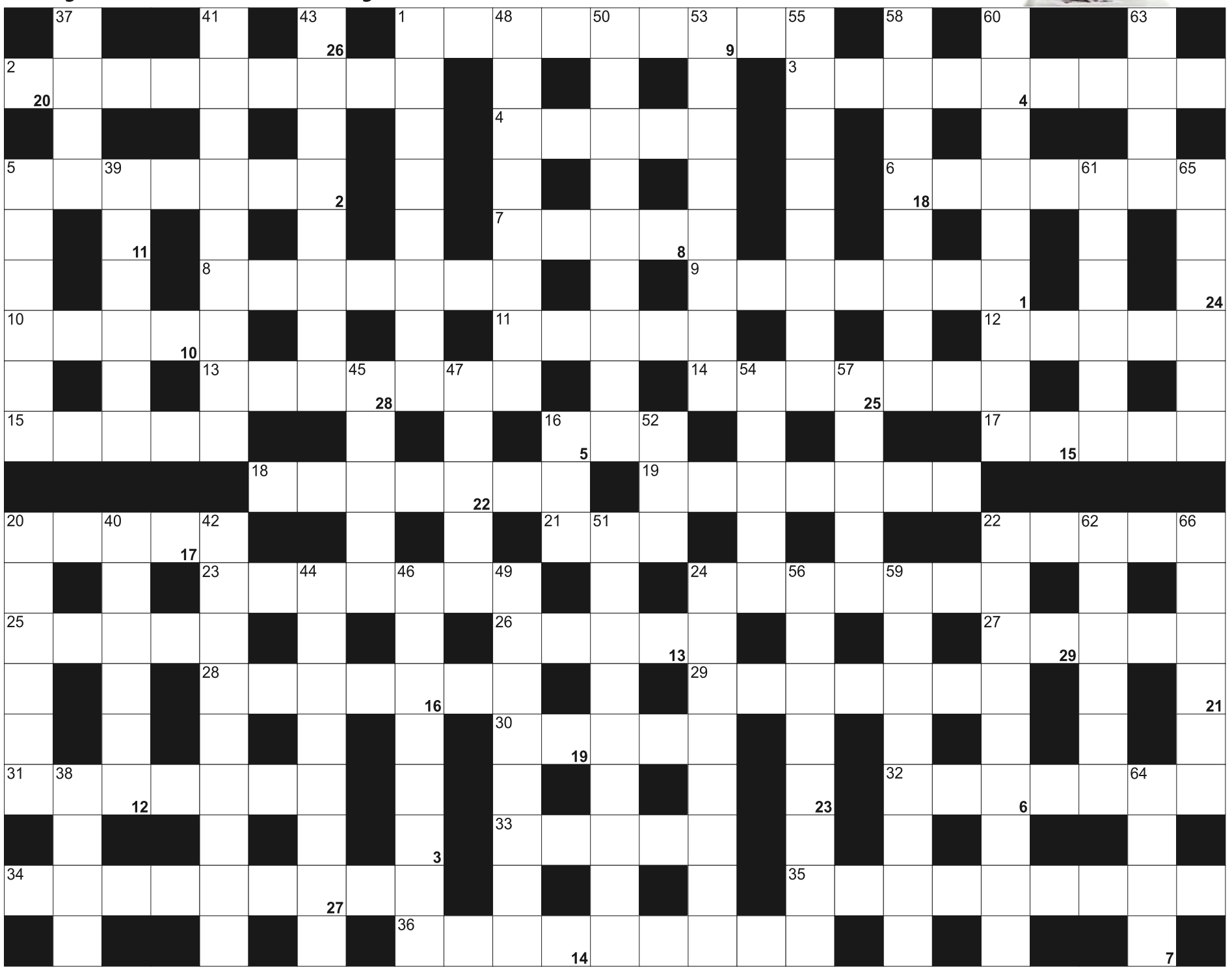

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 29, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6	7		8	9	10		11	12	13	14	15	16		17	18	19		20	21
22	23	24	25	26	27	28	29																	

POZIOMO: 1) zawodnik reprezentacji kraju; 2) krzew owocowy; 3) człowiek interesu; 4) bosaki, drągi strażackie; 5) w żałobie po żonie; 6) rzeka w Zambii oraz Republice Konga; 7) materiał garncarski; 8) specjalista od nagłośnienia; 9) stolica Bhutanu; 10) górski jednoślad; 11) jedyny niezamarzający port Finlandii; 12) pojazd do czyszczenia lodowiska; 13) rosyjskie jezioro na Półwyspie Kolskim; 14) miasto spoczynku Dantego; 15) bywa przyczyną pożaru; 16) partner lalki Barbie; 17) pseudonim Dariusza Michalczewskiego; 18) podróżny w pociągu; 19) duże zakłady produkcyjne; 20) przy koszuli i swetrze; 21) Katolicki Uniwersytet Lubelski; 22) Dave, wokalista Depeche Mode; 23) indianka z plemienia Inków; 24) przywódca rozbójników, watahy; 25) kolarska manierka; 26) pień zrąbanego drzewa ociosany z gałęzi; 27) katta, kuzyn małp; 28) rodzaj przyczepy samochodowej; 29) błona pokrywająca gałkę oczną; 30) miasto koronacji królów francuskich; 31) napęd tramwaju; 32) niejeden w fortepianie; 33) pierwiastek Lu; 34) Osiecka lub Chylińska; 35) sprzedaje towary za granicę; 36) stwardnienie na stopie, dłoni

PIONOWO: 1) stolica RPA; 5) kokosowe do ciasta; 16) największa wyspa Chorwacji; 20) Kubica lub De Niro; 22) Wyspy Żółwie; 24) zakład rzemieślniczy; 37) Gerald, były prezydent USA; 38) stolica Łotwy; 39) w piórniku obok gumki; 40) Jan ...-Błoński, reżyser filmowy; 41) szkoły kształcące duchownych; 42) pospolity polski ślimak; 43) sterlet, ryba; 44) mistrzowie gotowania; 45) wnęka w murze; 46) inaczej heksaedr; 47) wafelek do lodów; 48) język urzędowy Bhutanu;49) naukowy badacz roztoczy; 50) stan zaniku lub braku wrażliwości; 51) fantastki, idealistki; 52) amerykańska liga futbolowa; 53) naśladowca, epigon; 54) perfumeryjna wydzielina kaszalota; 55) i Wodecki, i Hołdys; 56) brykający kolega Kubusia Puchatka; 57) żeńska forma imienia Eryk; 58) Fiodor Iwanowicz, słynny rosyjski bas; 59) lekarski zwany kosztywałem; 60) spirytus skażony; 61) badacz UFO; 62) łóżka między drzewami; 63) stolica Korei Południowej; 64) zarzucana przez rybaków; 65) lądownik księżycowy programu Constellation; 66) największe jezioro na Białorusi

eprasa.pl 60b9c7cdb7

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 21 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

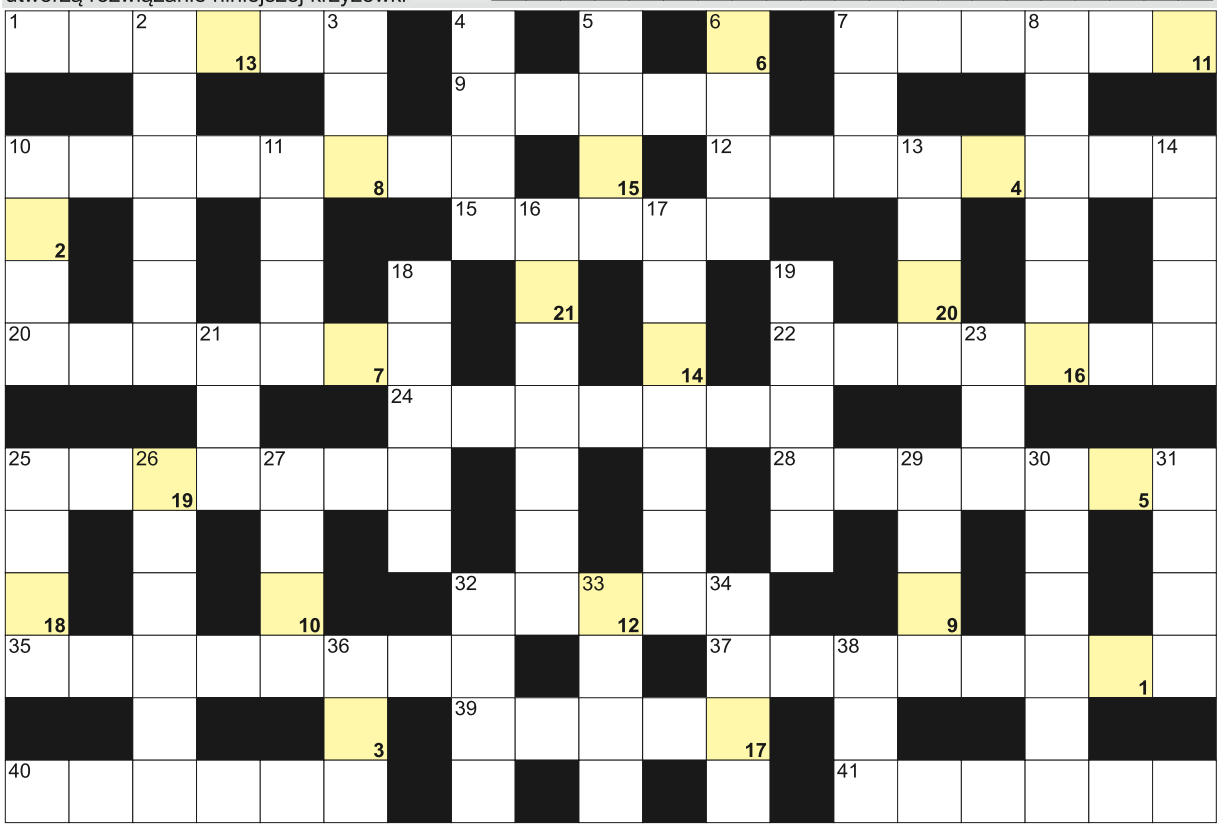

POZIOMO: 1) ryś iberyjski krócej; 7) ukochana Robin Hooda; 9) góry z Morskim Okiem; 10) mniejsza od truskawki; 12) mniejszy od laptopa; 15) rzeka w Poznaniu; 20) Dalton, grał Jamesa Bonda; 22) używany w lekkoatletyce do rzutów; 24) specjalista od roślin; 25) ryba nazywana chamsą; 28) stolica Warmii i Mazur; 32) ojczyzna Odyseusza; 35) rodzinne miasto Kuby Wojewódzkiego; 37) w niej herbata lub kawa; 39) wiosną na wierzbie; 40) śniadaniowy lub śniegowy; 41) miałki tytoń do kichania. **PIONOWO:** 2) czasowe zawieszenie broni; 3) Stanisław, napisał "Obłok Magellana"; 4) kolanowy z rzepką; 5) kierownica statku; 6) pierwiastek Sn; 7) kończy partię szachów; 8) wynik dzielenia; 10) ciemieniowy lub mięsa; 11) kwaśna przyprawa; 13) urodził się w nim Heraklit; 14) wigilijna ryba; 16) fioletowy minerał; 17) policjant udający cywila; 18) był nim św. Piotr Apostoł; 19) owoc dostarczający koprę; 21) Shatterhand, przyjaciel Winnetou; 23) Cs dla chemika; 25) potocznie napad na bank; 26) azjatycka taksówka rowerowa; 27) Pound, amerykański poeta; 29) stolica Korei Południowej; 30) tłuszczowa lub łączna; 31) niedorośl krzewinkowa inaczej; 32) polska kawa zbożowa; 33) części sztuki teatralnej; 34) mała Joanna; 36) obawa, niepokój; 38) zawodowo ścinał głowy.

JOLKA z HASŁEM

Wyrazy z kolorowych bloków czytane rzędami, utworzą hasło:

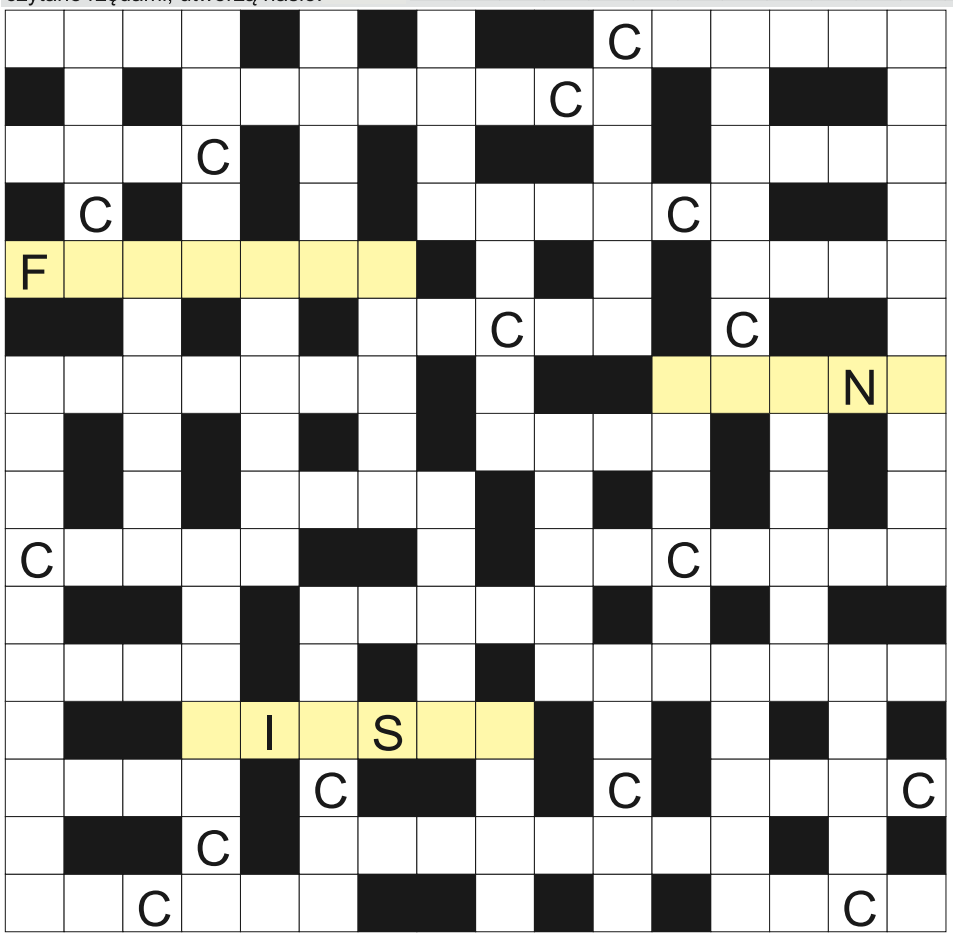

Ujawniliśmy samogłoski "C". Miejsce wpisu haseł do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych bloków - czytanych od góry.

Niejedna w bucie; dla botanika Hesperis; Truman, napisał "Harfę traw"; ... i Clyde, gangsterska para; rzymski bóg miłości, kupidyn; wiedeński taniec Straussa; człowiek mówiący nieprawdę; pobiera rentę; w parze ze strzykawką; Łeonid, były prezydent Ukrainy; trzyma spodnie; potocznie o ośle; papiery do kupienia na giełdzie; zawody piłkarskie krócej; trzecia zmiana inaczej; plansza reklamowa na płocie; nie sucho; telewizja ojca Rydzyka; jednostka częstotliwości, Hz; Tokarczuk, polska pisarka; ochrona, eskorta potocznie; El, słynny malarz hiszpański; lany przez klucz w Andrzejki; element śmigła samolotu; synowie córki; ptak na amerykańskie Święto Dziękczynienia; okrętowy to kuk; stolica Timoru Wschodniego; Irena dla najbliższych; posągi z kamienia lub drewna; z sobotą i niedzielą; sądowa powieść Franza Kafki; kołderka dla niemowlęcia; jaszczurki jak węże; siódma planeta od Słońca; otworzył puszkę Pandory; nauka z pierwiastkami; stolica Togo; Izabela z "Lalki" Prusa; wieżowiec do chmur; maszyna do prasowania asfaltu; posiadane dobra, majątek; Adam, autor sonetów "Nad głębiami".

Sprawdź się w SUDOKU:

wypełnij diagram 9×9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3×3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9:

	1		6			3		
	2	7					6	
	8	3			4	1		7
		1			5	9	2	6
	4		7	2		8		1
2	5		8		1	4		3
	3	2	4		9			
5		8	1	6				
	6				8			9

9							3	1
	6	1	9	3	8		5	4
3	5	2	4		6		8	7
		5		7	3	4		
2							6	
			6		1	5	9	
	7	6					4	
4	2			6	9			
			7			3		

WYKREŚLANKA: poniżej ukryliśmy 20 nazw rzek Europy. Wykreśl wszystkie od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: Wisła, Dunaj, Morawa, Fulda, Glomma, Hawela, Izera, Loara, Wełtawa, Łaba, Marna, Niemen, Mozela, Ruhra, Rodan, Sekwana, Tamiza, Tyber, Wardar, Adyga.

S	T	A	J	N	G	W	O	D	A
O	H	M	A	L	I	N	Y	P	G
K	W	Ł	O	S	I	E	W	C	Y
A	U	M	Ł	H	C	U	M	Y	D
B	M	A	S	Ł	A	F	O	E	A
A	I	D	Ł	E	U	W	Z	A	N
L	M	Y	A	L	K	R	E	D	O
I	O	G	D	N	I	W	L	L	S
S	R	A	B	A	R	Z	A	W	A
T	A	B	R	O	H	R	E	N	G
A	W	Ł	D	A	U	Ł	T	R	A
M	A	A	C	H	T	A	Ł	D	A
I	N	B	R	A	Z	Y	U	N	P
Z	Ł	A	W	D	Ł	N	B	O	R
A	M	A	R	N	A	S	Ł	E	B
Ł	E	M	A	J	O	R	U	H	R

eprasa.pl 60b9c7cdb7